

INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI SUCEAVA
CSEI SF. ANDREI GURA HUMORULUI
CASA CORPULUI DIDACTIC „GEORGE TOFAN” SUCEAVA

SIMPOZIONUL NAȚIONAL
EXEMPLE DE BUNE PRACTICI
ÎN RECUPERAREA ELEVULUI
CU CES

- ediția a IV-a, 10 iunie 2020

Susținut în data de
28 octombrie 2020

SUCCES

Noi abordări în incluziunea, asistența și
terapia psihopedagogică.
Integrarea socială a tânărului cu dizabilități.

Revistă on-line
Nr. 4-octombrie 2020
ISSN 2559 -7505
ISSN-L 2559 – 7505

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea
și conținutul lucrărilor publicate

COLABORATORI:

ECHIPA DE REDACȚIE

COORDONATORI

Prof. director Mihail Ciocoiu
Prof. director adj. Cojoleancă
Bogdan

TEHNOREDACTARE ȘI CORECTURĂ

Prof. Rybanna Elena Sabin
Prof. Daniela Mihăilă
Prof. Narcisa Cătălina Poclitaru
Prof. Ortensia Leșinschi
Prof. Isabella Maria Istrate
Prof. Livia Teodora Țebrea
Prof. Militina Cleopatra Culidiuc
Prof. Raluca Elena Cojoleancă
Prof. Mariana Chichifoi
Prof. Liliana Ștefania Țilică
Prof. Doinița Dumitrița Dabija
Prof. Olga Simona Tofan
Prof. Neonila Dascălu

Inspector de specialitate
Prof. IONEL DUMISTRĂCEL
Director CCD „George Tofan” Suceava
Prof. ELENA MANUELA DAVID

CUPRINS

Nr. Crt.	Autorul/Titlul	Pag.
<i>SECȚIUNEA I- Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES. - Exemple de bune practici; modele de adaptări curriculare, evaluări, planuri de servicii personalizate, planuri de intervenții personalizate, modele de fișe de evaluare, programe de abilitare/sprijin pentru elevii cu CES, studii de caz însoțite de fișe de examinare complexă, fișe de caracterizare a nivelului de dezvoltare psihomotorie, și de evoluție logopedică, etc</i>		
1.	Andrei Mirela / Ciochinică Ioana – Grădinița cu Program Prelungit Nr 3 Buzău - Educatia incluzivă	6
2.	Buzenchi Lucica / Nikon Rodica - Școala Gimnazială Nr. 38 ”Dimitrie Cantemir”, Loc. Constanța - Îmbunătățirea procesului de incluziune pentru copiii cu autism	12
3.	Fricosu Ionelia - Școala Gimnazială Nr. 2, 2 Mai – Constanța - Demers integrator în sprijinul unui elev cu CES	15
4.	Gavrilas Laura - Grădinița cu Program Prelungit Șotron, Botoșani - Plan de intervenție personalizat	18
5.	Gurgu Daniela – Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași - Intervenția logopedică în echipă pluridisciplinară pentru stimularea auditiv-verbală postimplant cohlear - prezentare de caz	22
6.	Hîrtie Aurora - Grădinița cu Program Prelungit Șotron Botoșani - Plan de interventie personalizat	28
7.	Husariu Andreea - Grădinița Cu Program Prelungit Nr. 25, Iași - Plan de intervenție personalizat	34
8.	Ilie Manuela - Ecaterina - Școala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir” Constanța - Metode activ - participative în activitatea educativă a copiilor cu CES	39
9.	Mihălceanu Claudia / Papuc Aurelia - GPP Nr.3, Buzău - Jocul ca modalitate de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în grădiniță	43
10.	Moldoveanu Emilia / Vasile Daniela - Grădinița cu Program Prelungit Numărul 3, Buzău - Colaborarea între școală și familie în procesul educației incluzive	45
11.	Moț Ana - C.Ș.E.I. Dumitru Ciumăgeanu Timișoara - Plan de interventie personalizat pentru elevii cu deficiente mintale severe	50
12.	Nechita Monica - Școala Gimnazială Specială – Centru de Resurse și Documentare privind Educația Incluzivă/Integrată Cluj-Napoca - Plan de intervenție personalizat – elev cu CES	60
13.	Pavelescu Luminița - Școala Profesională Specială, Comuna Ștefan Cel Mare, Jud. Neamț - Plan de intervenție personalizat	66
14.	Sandu Mihaela - Lic. Tehn. Al. Vlahuță Podu Turcului, Bacău - Incluziunea socială	69
15.	Săbăduș Loredana Ioana - Grădinița cu Program Prelungit Nr. 28, Oradea, Județul Bihor - Model de adaptare curriculară la domeniul: dezvoltarea	70

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii	
16.	Ștefan Ionela Ileana - Școala Gimnazială Specială Centru de Resurse și Documentare privind Educația Incluzivă/Integrată Cluj-Napoca - Studiu de caz în terapia tulburărilor de limbaj oral și scris	73
17.	Tochera Monica-Emilia / Elena-Mădălina Perți - Liceul Teoretic Gătaia, Localitatea Gătaia, Jud. Timiș - Elevul cu CES – responsabilitate și / sau provocare	79
SECȚIUNEA II- Tendințe privind reabilitarea, educația și asistența elevilor cu CES-metode activ participative în activitatea educativă a copiilor cu CES, instrumente și moduri de activitate, intervenții specifice, proiecte de activități didactice inovative, colecții de fișe de lucru, proiecte deCDS, etc		
18.	Apetria Gabriela- Școala Profesională Specială „Ion Pillat” Dorohoi- Metode utilizate în activitatea educativă a elevilor cu cerințe educaționale speciale	82
19.	Baciu Georgiana- Școala Gimnazială Nr.1, Râmnicu-Sărat, Buzău- Rolul metodelor activ-participative în predare la elevi CES	86
20.	Becu Loredana-Adina- C.Ș.E.I. ”P.Popescu Neveanu”, Timișoara- Abordarea preșcolarilor cu cerințe educaționale special prin metode moderne, metoda cometei	89
21.	Bordea Gina, Bordea Emilian- Liceul ”Simion Mehedinți”, Vidra- Tehnici inovative aplicate în activitatea de intervenție incluzivă	95
22.	Brînzan Florica- Școala Gimnazială nr.1 Dobrotești- Modalități și strategii de stimulare a motivației învățării la elevul cu CES	98
23.	Căpățînă Maria Magdalena- Școala Gimnazială Nr.4, Rm. Vâlcea- Metode interactive depredare-învățare-evaluare	100
24.	Chera Elena- C.S.E.I. Nr.1 Sibiu- Utilizarea Quantum GIS în lecțiile de geografie	103
25.	Ioana Ciurea, Liceul Special „Moldova”, Tg. Frumos -Lumea fructelor - Proiect de activitate	105
26.	Cojoleancă Bogdan- C.S.E.I. ”Sf. Andrei” Gura Humorului- Educarea limbajului	110
27.	Dumitrașcu Carmen Elena- Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Nr. 2 Comănești- Filiala Onești -Proiect de activitate didactică inovativă: Activitate integrată: „În lumea poveștilor”	113
28.	Florea Alina Simona- Colegiul Tehnic Câmpulung -Integrarea copiilor cu dizabilități în instituțiile de învățământ	117
29.	Frîntu Corina- Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Sibiu- Conflictul, factor perturbator, în educația școlară la preadolescenți cu C.E.S	122
30.	Hrițcu Gabriela Loredana- Liceul „Regina Maria” Dorohoi- Rolul terapeutic al jocului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale	125
31.	Ilie Manuela- Ecaterina- Școala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir” Constanța- Metode activ- participative în activitateaeducativă a copiilor cu CES	127
32.	Istrate Isabella Maria- Centrul Școlar de Educație Incluzivă”Sf. Andrei”, Gura Humorului- Universul interior a copilului cu dizabilități reflectat prin preferința față de anumite culori	131

33.	Ivașcu Roxana- Petruța- Școala Gimnazială nr. 6, Brașov- Autismul – implicații asupra învățării	136
34.	Ivănescu Gabriela-Ruxandra- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” Timișoara, județul Timiș- Programe de intervenție specifică asupra comportamentelor agresive ale copiilor	137
35.	Lascu Angela Geanina- Clubul Copiilor Caransebeș- Modele de intervenție psihopedagogică	140
36.	Mezin Daniela-Mărioara- Centrul Școlar de Educație Incluzivă “Aurora” Reșița- Proiect didactic	144
37.	Mihon Adela- Școala Gimnazială Câmpeni- Fișe de lucru la istorie, clasa a V-a	152
38.	Moșteanu Gabriela Georgeta- Colegiul Tehnic Câmpulung- Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale	157
39.	Palaghia Cătălina Giovana- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași, Centrul Logopedic Interșcolar Iași- Proiect didactic	160
40.	Pasinciuc Carmen Iuliana- Grădinița Specială Fălticeni, Carmen Andrei, profesor în învățământul preșcolar special- Importanța strategiilor și a metodelor activ- participative în activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale	165
41.	Roman Doina- Școala Gimnazială nr. 1 Săveni- Evaluarea în contextul învățării interactive –bază pentru învățarea diferențiată și individualizată	169
42.	Sabin Rybanna Elena- Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sf. Andrei , Gura Humorului- Învățarea și formare a abilităților perceptiv-motrice prin culoare	172
43.	Ștefan Ionela Ileana- Școala Gimnazială Specială Centru de Resurse și Documentare privind Educația Incluzivă/Integrată, Cluj-Napoca- Studiu de caz în terapia tulburărilor de limbaj oral și scris	175
44.	Vaneata Persida Elena , prof. Pirvu Oana Maria- CȘEI Băbeni- ABA în tulburările de spectru autist	181
45.	Verșigan-Indreica Bogdan-Silviu- Utilizarea softurilor educaționale în activitatea desfășurată cu elevii cu CES	184
46.	Verșigan-Indreica Daniela-Sanda- Tulburările de limbaj	186
SECȚIUNEA III- Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES - exemple de bune practici, prezentare de proiecte și programe educative, parteneriate, studii, referate, etc.		
47.	Bîndiul Liliana - Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc - Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale în socializarea și valorizarea școlarului deficient mintal	188
48.	Buhaschi Ludmila/Chițac Iulia - Școala Profesională Specială ”Ion Pillat” Dorohoi - Formarea atitudinii ecologice la elevii cu cerințe educative speciale	192
49.	Cojoleancă Raluca Elena - Centrul Școlar De Educație Incluzivă ”Sf.Andrei”Gura Humorului - Proiect de soft educațional	196
50.	Dabija Dumitrița Doinița/ Culidiuc Militina Cleopatra - Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Sf.Andrei”Gura Humorului - Adaptarea elevilor din clasa a IX-a la învățământul profesional special	206

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

51.	Diaconescu Adrian-Stelian - Școala Profesională Specială "Ion Pillat", Dorohoi - „Învățând, ne distrăm !” – exemple de bune practici	211
52.	Diaconu Mariana-Școala Profesională Specială „Ion Pillat”, Dorohoi, jud.Botoșani - Proiect de activitate extracurriculară „Fantezie în culori”	216
53.	Dicu Sevastia Lizuca - Școala Profesională Specială Bistrița, Costești, Vâlcea - Experiențe de neuitat în Portugalia	220
54.	Drăghin Anișoara - Grădinița cu program prelungit nr.5 Caransebeș - Proiect de activitate: „Toamna”- evaluare	222
55.	Dumitru Alina-Irina - Școala Gimnazială Luizi-Călugăra - Strategii moderne pentru recuperarea și integrarea elevilor cu CES	228
56.	Hele Rodica, Rada Daniela - Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu”, Beiuș -Bune practici prin activități extrașcolare, la copiii cu CES	231
57.	Ichim Elena- Școala Gimnazială Luizi- Călugăra- Strategii de integrare a copiilor cu CES	233
58.	Ioniță Doina - Colegiul Național Calistrat Hogaș Tecuci- Stimularea creativității copiilor cu CES în cadrul proiectelor extrașcolare	237
59.	Jiroveanu Elisaveta Veronica, Velica Emilia Gabriela - Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina” Craiova ,jud.Dolj - Proiect derulat în învățământul special doljean-Grădinariei speciali	239
60.	Mohan Crăciunița - C.S.E.I P.P. NEVEANU, Timișoara, jud.Timiș - Principii de creștere a copilului din perspectiva psihologiei individuale.	248
61.	Novac Brândușa, Buburuzan Casandra - Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sf.Andrei” Gura Humorului - Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES	253
62.	Sandu N. Mihaela - Liceul Tehnologic,, Al. Vlahuță” Podu Turcului, jud. Bacău - Incluziunea socială	256
63.	Poclitaru Cătălina, Mihăilă Daniela - Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Sf.Andrei”Gura Humorului - Proiect educativ de voluntariat „activități în timpul liber”	258
64.	Silveșan Tatiana - Centrul Școlar de Educație Incluzivă Beclean, județul: Bistrița-Năsăud- „Farmecul copilăriei”	268
65.	Simeria Maria, Flutur Elena - Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Sf.Andrei” Gura Humorului - Importanța parteneriatelor educaționale	272
66.	Tășală Rodica - Școala Gimnazială Nr. 2 Marginea, jud. Suceava - Dezvoltarea personalității copiilor cu CES prin activități extrașcolare	275
67.	Tironeac Cătălina Giannina,Năstase Petronela - Grădinița cu Program Prolungit „Căsuța Piticilor” / G.P.N. „Floare de Colț”- „DIFERIȚI, DAR LA FEL”- Proiect educațional	278
68.	Țilică Liliana Ștefania/ Dascălu Neonila - Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Sf.Andrei”Gura Humorului - Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea elevului cu CES	284

SECȚIUNEA I

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Prof. Inv .presc. Andrei Mirela/Ciochinică Ioana
Grădinița cu program prelungit nr 3 Buzău

MOTTO:

„Educația nu este pregătirea pentru viață, educația este viața însăși”

(John Dewey)”

Adesea, când explorăm universul ființei umane, ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul grupelor ne pun în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluțiile cele mai bune pentru copii. Însă, uneori suntem puși în dificultate de complexitatea problemelor. Una dintre aceste probleme o reprezintă copiii cu cerințe educative speciale.

Acești copii nu sunt speciali în sine. Ei au nevoie doar de o abordare personalizată în ceea ce privește demersurile pe care le întreprindem în educația lor. O caracteristică specială a acestor copii "în pericol de excludere" o constituie faptul că ei nu sunt în concordanță cu nivelul obișnuit al așteptărilor față de copii, ei nu se adaptează cu ușurință.

În spatele acestor probleme, stă desigur și faptul că nici în cadrul familiei și nici în societate, ei nu beneficiază de o stimulare corespunzătoare. Deficitul apărut în urma educației necorespunzătoare este totuși reversibil și poate fi compensat chiar și în cazul unor tulburări organice, cu condiția ca potențialul copilului să fie activat în mod corespunzător.

Incluziunea școlară se definește prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenența etnică sau socială, religie, naționalitate sau infirmitate și este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității – condiție normală a conviețuirii umane.

Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau grădinițe obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor.

Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Câți suntem pregătiți (părinți, cadrele didactice, copii) pentru diversitatea existentă în fiecare grupă și cât de bine sunem pregătiți să o acceptăm ?

Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră

cooperantă și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur. Prin strategii didactice bazate pe cooperare, educatoarea poate favoriza unele procese de interacțiune socială, diferențele dintre copii fiind percepute ca modalități de îmbogățire a practicii pedagogice iar strategiile învățării ca modalități de abordare a diversității.

Fiecare copil trebuie înțeles ca un participant activ la învățare pentru că fiecare aduce cu sine, în procesul complex al învățării și dezvoltării, o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un model de abordare, un context cultural căruia îi aparține, o valoare.

În sprijinul educației incluzive există o serie de priorități, reglementate prin legi naționale și internaționale, priorități exprimate în termeni de strategii și practică – Convenția O.N.U. cu privire la Drepturile Copilului, Declarația UNESCO de la Salamanca – 1994, Regulile standard ale O.N.U. privind egalitatea de șanse a persoanelor cu dizabilități – 1993, Legea 272 / 2004 privind drepturile și protecția copilului. Proiectul în exercițiu PHARE «Acces la educației pentru grupuri dezavantajate » inițiat în 2001 în țara noastră.

Incluziunea ar trebui reglementată prin lege și să se bucure de practici active și eficiente. Se întâmplă abuzuri și discriminări foarte des: o persoană nu este angajată pentru un handicap fizic ; un copil cu CES este marginalizat de restul copiilor și părinții acestora, chiar exclus prin acțiuni de stradă, așezat singur sau în ultima bancă etc și exemplele pot continua. Concluzia ce se desprinde este că legea poate reglementa într-o anumită măsură problema incluziunii într-o societate, dar nu suficient.

Cel mai important rol în acest caz este al **educației care dezvoltă conștiința** individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile și valoarea individului cu diferite nevoi, indiferent de ce natură sunt acestea.

De ce să fim incluzivi și să realizăm educație incluzivă? O simplă analiză SWOT răspunde la întrebare și ne determină să abordăm integrarea copiilor cu nevoi speciale în oricare din unitățile preșcolare.

Puncte tari	Puncte slabe
- se oferă sprijin educațional după nevoile copiilor, aceștia nu sunt excluși -se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia - se lucrează în echipă: educatoare, părinte, psiholog sau consilier școlar -stabilirea planului de intervenție personalizat pentru fiecare dintre copiii beneficiari; - monitorizarea progreselor intervenției; - eliminarea prejudecăților legate de apartenența la un anumit mediu și la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunități -reliefează importanța relațiilor, a interacțiunii sociale dintre copii, având efecte pozitive pentru toți copiii.	- condițiile materiale insuficiente - din păcate mai există grădinițe și școli în care copiii cu deficiențe sunt excluși într-un fel sau altul - continuitatea programelor de integrare și după grădiniță - implicare insuficientă a comunității locale în problematica integrării - elaborarea unui Plan de intervenție necesită timp și pregătire temeinică - pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în a lucra cu elevi cu CES (se realizează un fel de „pregătire din mers”)
Oportunități	Amenințări
- îi învățăm pe copii că noi suntem diferiți deși avem multe în comun, că trebuie să trăim	- problematica integrării este greșit înțeleasă de unii părinți (și nu numai)

împreună în armonie...unitate în diversitate! -îmbunătățirea atitudinilor adulților și copiilor față de diversitatea culturală, umană și etnică dintr-o comunitate. - copiii cu CES, ca viitori adulți, pot fi integrați în societate valorificând aptitudinile pe care le au.	- condiții sociale precare într-un număr, din ce în ce mai mare, de familii ale elevilor -sistem de salarizare care nu atrage personalul calificat din domeniu - rigiditatea celor implicați într-un program de intervenție, incapacitatea de a lucra în echipă
--	---

În acest sens, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată și dezvoltată învățându-i pe copii că primirea copiilor “diferiți” alături de toți ceilalți trebuie făcută nu de dragul lor în primul rând și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de-a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ, ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptiunea diversitară de orice tip.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială, etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Ca obiective, urmărite în acest scop se pot aminti:

- Perceperea diferenței dintre copii ca resurse în sprijinul educației mai degrabă decât ca probleme care trebuie să fie depășite;
- Înlăturarea obstacolelor din calea incluziunii, obstacole provocate de societate și nu de problemele medicale specifice;
- Schimbarea atitudinii față de copilul deficient sau defavorizat social;
- Promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre români și romei, dintre copii cu nevoi speciale și copii considerați “normali” {restul grupului}
- Pregătirea copiilor preșcolari de a răspunde pozitiv la provocarea diversității pentru a face față varietății existente în mod normal în rândul copiilor.
- Schimbarea atitudinii față de copilul diferit.
- Reducerea riscului de marginalizare și excluziune socială a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități sau de diferite etnii.
- Recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni
- Dezvoltarea abilităților copiilor cu diferite deficiențe sau probleme de învățare pentru a face față exigențelor instructiv-educative în vederea integrării cu șanse egale alături de ceilalți copii ;
- Promovarea relațiilor de susținere reciprocă între grădinițe și comunitate.

Brainstorming-ul. Se poate aplica de mai multe ori această metodă deoarece formează comportamente creative prin exersarea gândirii divergente, care invită la elaborarea unor soluții personale pentru problemele identificate în diverse situații.

Atunci când, în grupă, se petrece un incident de îndepărtare a unui copil dintr-un grup, sau o altă situație, se amintesc copiilor regulile discutate, cu altă ocazie, despre drepturile fiecăruia, despre modul în care trebuie să ne comportăm unii cu alții. Copiii își expun ideile, soluțiile despre incidentul întâmplat, educatoarea le acceptă orice idee, părere, le notează, le citește pe rand, le analizează împreună, caută soluția cea mai bună pentru toți. De obicei, majoritatea își schimbă opiniile, acestea devenind pozitive.

Exemple de întrebări prin care ajutam formarea ideilor și soluțiilor :

1. Ce știți despre....?
2. De ce credeți că s-a întâmplat... ?
3. Ce ați fi făcut în locul?
4. Ce sfaturi i-ați da ?
5. De ce credeți că a făcut așa....?
6. Cum se poate corecta...?

Prin **povestiri**: Personajele din povești și basme dezvăluie copilului curajul, bunătatea, hărnicia, altruismul, prin opoziție cu trăsăturile negative respective. Copiilor le plac poveștile, poeziile și aderă afectiv la comportamentele pozitive ale eroilor preferați. Pentru dezvoltarea spiritului de compasiune și solidaritate, despre persoane aflate în dificultate sau neajutate, se pot purta discuții cu copiii după lecturarea unor povești ca: „Fetița cu chibrituri”, „Hansel și Gretel”, „Puiul”, „Povestea ursului cafeniu” etc. Le putem cere copiilor să spună câteva idei despre: ce s-ar fi putut face pentru aceste personaje? ce ar face ei dacă ar întâlni o asemenea situație?;

Se poate găsi un alt sfârșit povestirii, la alegerea copiilor, acesta a fiind redat de copii prin desen, în dramatizare și în jocurile de rol al copiilor.

Activitățile de cunoaștere a mediului înconjurător îi ajută pe copii să cunoască și să respecte ființa umană, indiferent de ipostaza socială în care se află acesta, să respecte viețuitoarele și să le îngrijească, să-și însușească normele morale ale colectivității din care fac parte.

În cadrul activității de observare: „Copilul”, „Familia mea”, „La grădiniță” etc. copiii își însușesc cunoștințe, și deprinderi sociale. Lecturile după imagini: „Jocurile copiilor în grădiniță”, „De ziua colegului”, „Împreună cu familia” etc., copiii își aprofundează manifestările afective față de colegi, prieteni, adulți. Se urmărește inițierea copiilor în practicarea unui comportament activ, responsabil, capabil de toleranță și respect față de sine și de ceilalți, conștient de drepturi și de datorii.

La sectorul Construcții copiii lucrează împreună stabilind relații interpersonale și de cooperare prin jocuri ca ‘Grădinița’, ‘Curtea de joacă’, ‘Cartierul’.

Jocuri educative – exemplu:

Joc “Din personaje negative, personaje pozitive”

Scop: conștientizarea efectelor negative ale prejudecăților; abordarea situațiilor conflictuale din perspectiva ”câștig – câștig”

Desfășurare: Se aleg povești cu personaje pozitive și negative aflate într-un conflict evident. După ce ascultă povestea se va discuta de personajele negative indentificând conflictul. Îi ajut punând întrebările:

- Cine este fericit/nefericit la sfârșitul poveștii? De ce?

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Au fost încălcate drepturile vreunui personaj? Ale cui? De către cine?

O grădiniță poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru. În acest sens, munca cu copiii continuă până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții vor accepta toți „colegii” copilului lor.

Copiii care ne trec pragul grădiniței ne pun în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluțiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem puși însă în dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul în cauză? Ce este bine pentru ceilalți copii din grupă? Avem disponibilitate și resurse suficiente pentru a depăși problemele apărute? Acestea sunt unele întrebări pe care ar trebui să ni le punem, noi cadrele didactice.

De asemenea, pentru o educație incluzivă, comunitatea și multiplele modalități de intervenție, au un rol hotărâtor în depășirea barierelor de comunicare, a dificultăților de ordin social și economic care ar putea să ducă la marginalizare și segregare.

În acest sens, munca cu preșcolarii trebuie să continue până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții vor accepta toți „colegii” copilului lor.

Conceptul de educație incluzivă se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, naționalitate, rasă, limbă, infirmitate, situația materială copilului, a părinților sau tutorilor săi. Educația este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității; caracteristicile individuale diferă, dar aceasta este condiția normală a conviețuirii umane. De aici se poate ajunge ușor la întrebarea „Cum putem trăi diferiți în același grup?”

Este nevoie de educație incluzivă deoarece copiii, indiferent de dizabilitatea sau dificultatea de învățare, au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli și colegii normale este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Educația este o parte integrantă și nu separată de restul vieților copiilor. Copiii cu dizabilități pot și sunt educați în școli obișnuite cu un sprijin adecvat.

În condițiile actuale se amplifică importanța educației preșcolare, determinată pe de o parte de părinții suprasolicitați profesional, o parte din ei plecați peste hotare, sau situația celor din familii vulnerabile (alcoolici, familii cu mulți copii), iar pe de altă parte, cerințele grădiniței presupun deja anumite cunoștințe și abilități pe care copii trebuie să le aibe.

REZUMAT

Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau grădinițe obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor.

Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Câți suntem pregătiți (părinți, cadrele didactice, copii) pentru diversitatea existentă în fiecare grupă și cât de bine sunem pregătiți să o acceptăm ?

BIBLIOGRAFIE:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Vrașmaș, T., (2004), "Școala și educația pentru toți", Ed. Miniped, București.

Ungureanu, D., "Educația integrată și școala incluzivă", Editura de Vest, Timișoara

Ghergut, A., (2001), "Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – Strategii de Educație integrată", Ed. Polirom, Iași.

Fluieraș, Vasile, 2005, Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj – Napoca

Îmbunătățirea procesului de incluziune pentru copiii cu autism

Prof. înv. primar: Buzenchi Lucica

Prof. înv. primar: Nicon Rodica

Școala Gimnazială Nr. 38 "Dimitrie Cantemir", Loc. Constanța

Autismul – una dintre "enigmele" care de ceva timp au devenit fie marea provocare, fie marea necunoscută, dar, în același timp, și marea problemă a numeroși părinți, educatori sau chiar a unor specialiști în domeniul serviciilor psihopedagogice și sociale adresate copiilor/elevilor cu cerințe educative speciale. Experiența practică a identificat o categorie aparte de copii care prezintă dificultăți de comunicare și relaționare cu cei din jur, instabilitate emoțională, asociate sau nu cu deficiențe de intelect, comportament stereotip și repetitiv, având relevanță în desfășurarea normală a activităților educative și de socializare a acestor copii.

Sintagma "eu sunt special" a pornit de la experiența directă pe care ne-o oferă elevii care posedă tulburări din spectrul autist și care tocmai prin formele de manifestare a acestor tulburări din această categorie se poate descoperi omul din spatele autismului, o persoană unică, la fel ca și noi. Copilul cu autism are o personalitate, talente și interese, are abilități și competențe care îi pot asigura un loc în societatea noastră, dacă noi devenim mai toleranți, nu acționăm discriminatoriu și îl susținem pentru a se manifesta.

"A fi autist nu înseamnă a nu fi uman. Înseamnă a fi ciudat. Înseamnă că ceea ce este normal pentru ceilalți nu este normal pentru mine, iar ceea ce este normal pentru mine nu este și pentru ceilalți. Dintr-un anumit punct de vedere, nu am echipamentul necesar pentru a supraviețui în această lume... însă sunt tot o ființă umană. Recunoașteți că suntem străini unul pentru celălalt și că felul meu de a fi nu este doar o versiune degenerată a felului dumneavoastră de a fi. Haideți să construim împreună un pod între mine și dumneavoastră." (Jim Sinclair).

Autismul este un subiect deosebit de complex. Chiar și cei care lucrează în domeniu de mult timp nu știu, pe deplin, întotdeauna, prin ce se caracterizează exact.

Persoanele cu autism nu percep evenimentele în aceeași manieră ca noi. Nu înțeleg suficient de bine limbajul vorbit, chiar dacă ele știu să vorbească. Manifestă deseori dificultăți în înțelegerea conceptelor abstracte. Au nevoie permanent de informații concrete. Ele gândesc în alb și negru. Câteodată interpretează chiar și nuanțele cele mai evidente într-o manieră obtuză, imprecisă.

La copiii cu un nivel de inteligență aproape normal, se recomandă să se înceapă preventiv, odată cu debutul perioadei de școlarizare, cu etape pregătitoare care să explice acestuia că este diferit de ceilalți. Pentru a se putea înțelege pe sine, trebuie să fie capabil să se privească prin prisma celorlalți. Exercițiile de autocunoaștere ("Eu sunt unic", "A fi diferit", "Ce îmi place" etc.) ele nu ajută doar la informare, ci și la determinarea persoanei respective să reflecteze asupra cunoștințelor pe care le are deja despre sine, la evaluarea nivelului de înțelegere a copilului și la cum poate vorbi despre el însuși, la determinarea modului de comunicare preferabil de utilizat.

O persoană autistă înțelege mai bine dacă i se vorbește despre dificultățile altei persoane, decât dacă i se explică lucrurile abstract sau dacă i se vorbește despre sine. Ca și la ceilalți oameni, astfel de informații trezesc gânduri, dorințe și emoții. Este vorba, așadar, despre un proces care solicită angajament și responsabilități, întrucât trebuie luate în considerație

repercusiunile emoționale. Trebuie întotdeauna să avem în vedere efectele informațiilor asupra imaginii de sine.

Persoanele cu autism sunt foarte sensibile la critici și remarci negative. Nu pentru că nu vor să le înțeleagă, ci pentru că nu reușesc să se detașeze și să se apere din punct de vedere emoțional, așa cum o putem face noi. Pentru ele, criticile vin precum un trăsnet într-o zi senină. Criticile le agresează, mai cu seamă când apar prea repede și pe neașteptate. Nu reușesc să le anticipeze. Să le vorbești despre problemele lor și să faci remarci privind lucrurile pe care nu știu să le facă bine, ar putea provoca o reacție negativă sau o respingere.

Totuși, nu trebuie să ezităm în a le spune adevărul. Nu are sens să spunem că aceste persoane sunt capabile să îndeplinească o anumită sarcină atunci când ele nu o pot face. Întâmpină deja suficiente dificultăți în a se înțelege pe sine. Nu trebuie să le complicăm viața proiectându-le o imagine greșită despre ele și despre capacitățile lor. Înainte de orice trebuie să fim onești.

Trebuie, în același timp, să fim atenți să nu subminăm imaginea pe care o au despre sine. Conversațiile cu persoanele cu autism nu trebuie să provoace frustrări. Ele au parte deja de suficient stres și decepții. Întreg procesul de informare despre afecțiunea lor trebuie să se deruleze, și mai ales să se termine, într-un stil pozitiv, fără însă a-i amăgi cu iluzii.

Pentru construirea unei imagini de sine cât mai reale este necesar să urmărim câteva repere importante:

- Intercalarea unor suficiente pauze în timpul lecțiilor, pentru ca persoana cu autism să se poată destinde, de preferință din punct de vedere fizic
- Fluxul de informații să fie dozat
- Crearea unui echilibru între critică și apreciere
- Alegerea unor teme care să abordeze subiecte de conversație preferate sau activități favorite
- Adaptarea modului de comunicare de așa manieră, încât să concentreze toată atenția pe conținut
- Sublinierea faptului că există posibilități de progres în limitele autismului
- Punerea în evidență a persoanei cu autism ca fiind mult mai mult decât limitele sau defectele ei
- Acordarea unui timp suficient atât întrebărilor, cât și reflecțiilor
- Prezenta umorului, pentru ca unele momente încordate să capete o reacție pozitivă.

Trebuie așadar să ne adaptăm comunicarea la autism și să ținem cont de faptul că persoanele cu autism înțeleg altfel limbajul.

Pentru că percep lumea altfel decât o facem noi, persoanele cu autism conferă de multe ori o altă semnificație termenilor și conceptelor. De exemplu, atunci când o persoană cu autism vorbește despre prietenii săi, este posibil să vorbească despre cei pe care îi simpatizează și care o salută. Trebuie să fim prudenți în interpretările noastre atunci când vorbim cu o persoană care are autism.

Oricine vorbește cu o persoană cu autism trebuie să verifice constant ce înțelege această persoană din conversație. Se recomandă să i se ceară persoanei cu autism să repete cu propriile cuvinte ceea ce a fost spus în timpul dialogului.

În timpul unei conversații cu o persoană care are autism, trebuie întotdeauna să se țină cont de efectele pe care cuvintele le pot avea; o problemă neînsemnată poate avea efectul unui bulgăre de zăpadă.

Cum orice formă de comunicare cu persoanele afectate de autism se impune a fi adaptată, trebuie să ne adaptăm și limbajul în timpul conversației când comunicăm faptul că acesta este o persoană specială. Sunt foarte importante descrierile concrete, referințele la lucrurile pe care aceștia le pot vedea. Vorbitorul în grabă este exclus. Și vorbitul despre sentimente este delicat. Totodată, trebuie abordată chestiunea emoțiilor. Aceste persoane trăiesc sentimente, dar ei nu și le pot identifica și denumi.

În timpul conversațiilor, este foarte important să se vorbească, în primul rând, despre acțiuni concrete și apoi despre sentimente.

În general, ca și în cazul comunicării, regula vizualizării se aplică în mod egal discuțiilor: redarea semnificațiilor abstracte se va face în chip vizibil. Vorbirea trebuie susținută de imagini concrete. Astfel, un simplu desen poate clarifica o serie întreagă de concepte.

În egală măsură, discuțiile purtate cu persoanele autiste trebuie să se desfășoare într-o manieră structurată. Un cod al conduitei explică, în acest sens, că trebuie trasate linii directoare, stabilite în prealabil, de preferință, într-o agendă. Persoana autistă nu este responsabilă de conținutul, durata sau desfășurarea dialogului. În caz contrar, dialogul ar fi unul interminabil, fără direcție (cu fraze fără sens din cauza asocierilor de idei) și inutil. Discuția nu va fi orientată spre rezultat. Conversațiile cu persoanele autiste sunt directive, însă se desfășoară într-o ambianță pozitivă. Dacă interlocutorul intervine cu subiecte noi de conversație (din cauza asocierilor concrete de idei), acestea trebuie direcționate. De exemplu: ”vom vorbi despre acest subiect la sfârșitul lecției, să terminăm mai întâi cu acesta” sau ”îl voi nota pentru data viitoare”. Ideea transmisă de către cadrul didactic trebuie să aibă, efectiv, o direcție precisă.

De asemenea, este important să tratăm persoana autistă, în primul rând, ca pe o ființă umană și nu ca pe un ”autist”. Trebuie considerat un individ cu propriile sale dificultăți și limite, care diferă de ale celorlalți, autiști sau nu. Este esențial ca individul autist să fie considerat o persoană cu potențial, în ciuda tulburării sale.

Autismul, ca și tulburare specială impune cadrului didactic metode de lucru și instrumente care să faciliteze o mai bună integrare în cadrul școlii, al colectivului de elevi în general.

Rezumat

Oamenii se nasc egali, însă ceea ce-i diferențiază pe parcursul vieții sunt oportunitățile de care beneficiază. Viitorul societății depinde de modul în care creștem și educăm azi toți copiii. Nu există doi copii identici, de aceea este nevoie să valorizăm și să sprijinim fiecare copil. Diversitatea lor reprezintă o resursă de învățare și dezvoltare pentru toți. Fiecare copil este important nu doar pentru familia lui, ci pentru întreaga societate. Cum fiecare copil este diferit, tocmai acest fapt îl face să devină unul special, care are propriile sale nevoi.

Bibliografie:

1. Daniela Cucuruz, "Autism. Cartea pentru părinți", Ed. Licentia Publishing, București, 2004
2. Peter Vermeulen, "Eu sunt special", Asociația Națională pentru Copii și Adulți cu Autism din România, București, 2011
3. Dioșteanu Mariana, "Tehnici de lucru prin arte combinate", Ed. Egal, Bacău, 2009

Demers integrator în sprijinul unui elev cu CES

profesor învățământ primar Fricosu Ionelia
Școala Gimnazială nr. 2
2 Mai – Constanța

„Spuneți copiilor voștri că ei nu sunt simple note de subsol, ci paginile centrale ale poveștii vieții voastre.”

Augusto Cury

Această lucrare are drept fundament simpla prezență a unui copil diagnosticat cu „cerințe educaționale speciale” în clasa al cărei învățător sunt.

Elevul P.M.D. deține certificat medical, fiind diagnosticat cu „tulburare în însușirea scrisului, cititului și calculului matematic” și i se recomandă curriculum adaptat cu structuri de sprijin și Certificat de orientare școlară acesta este orientat către învățământul de masă, cu aceleași recomandări: curriculum adaptat și consiliere psihopedagogică. Conform certificatului nivelul de dezvoltare intelectuală este Roven Q.I. $\sim 62 \pm 5 = 57$, copilul suferind de tulburare mixtă a achizițiilor școlare (dislexie, disgrafie, disortografie, discalculie) și tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție tip combinat.

Elevul este actualmente elev în clasa a IV-a, rămânând repetent din anul școlar trecut din cauza absențelor nemotivate. Părinții l-au lăsat în grija bunicii, care caută sprijin pentru acesta și colaborează cu școala după puterile proprii, aceasta neștiind carte și având o situație socială precară.

O altă observație este aceea că elevul întâzie în fiecare zi la școală. După spusele bunicii nu dorește să vină la școală și aceasta îl convinge cu greu să o facă sau nu reușește și elevul absentează.

M.D. reușește să recunoască majoritatea literelor, cifrelor și unele silabe, cuvinte mono și bisilabice, cifre, semne matematice, citește foarte greu, cu sprijin. Scrisul este posibil, dar este neinteligibil, nu respectă forma literelor, spațiile între cuvinte, scrie greșit și semne de ortografie și punctuație. Cu mari dificultăți rezolvă operații simple de adunare, nu înțelege ceea ce i se explică, începe o activitate, dar nu o termină.

Manifestă negativism ca efect al capacităților reduse, înțelegerea apare greu (întreabă de mai multe ori același lucru), face dezacorduri de exprimare, vocabularul este limitat și are manifestări emoționale puternice (crize de răs necontrolat).

Prezintă interes față de activitățile dinamice, desfășurate sub formă de joc, ce utilizează material didactic atractiv. Este necomunicativ, se blochează și își spune cu greu propria părere despre un fapt. Nici în cadrul activităților plastice și muzicale nu reușește să facă ceea ce i se cere. Uită orarul, cărțile, caietele și este dezinteresat de activitatea școlară.

Proiectul educativ de schimbare:

- Căutarea sprijinului specializat-consilierea elevului de către psihologul arondat școlii;
- Integrarea elevului în grupul clasei prin activități școlare și extrașcolare specifice, jocuri de intercunoaștere și socializare, activități de grup ș.a.;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- ⊕ Responsabilizarea elevului prin sarcina de a face ordine în clasă, de a distribui materiale copiilor etc. – în vederea determinării acestuia să relaționeze cu ceilalți copii, dar și în scopul de a-l face să se simtă important;
- ⊕ Responsabilizarea familiei în ceea ce privește activitatea școlară a copilului;
- ⊕ Stabilirea unui curriculum adaptat pentru disciplinele de studiu;
- ⊕ Înregistrarea evoluției școlare a elevului conform curriculumului stabilit;
- ⊕ Recompense prin laudă și aprecieri – verbale și stimulente.

Aplicarea programului de schimbare:

- ⊕ **Responsabilități:**
 - ✓ I se cere lui M. să răspundă zilnic de cretă și burete, de curățenia clasei, explicându-i cât este de important această sarcină pentru clasă.
 - ✓ Elevul merge o dată pe săptămână la consiliere la consiliere psihologică, însoțit de bunică.
- ⊕ **Participarea în clasă :**
 - ✓ Elevul va răspunde în fiecare zi la fiecare disciplină la o întrebare simplă, adaptată posibilităților de înțelegere proprii.
 - ✓ Se va urmări progresul elevului conform graficului propus pe obiective : realizate, nerealizate, în curs de realizare .
 - ✓ Elevul va participa la toate activitățile clasei, folosindu-se munca diferențiată- la activitățile de grup, acestuia stabilindu-i sarcini pe nivel.
- ⊕ **Teme scrise :**
 - ✓ Elevul va primi teme diferențiate, iar timpul de rezolvare va fi redus.
 - ✓ Se va insista pe scrisul lizibil, elevul scriind indescifrabil și legând cuvintele între ele fără înțelese.
 - ✓ După fiecare unitate de învățare se va face o evaluare orală a materiei.
- ⊕ **Aptitudini sociale :**
 - ✓ Elevul va participa la toate activitățile de grup, jocuri de rol, activități de socializare și cunoaștere.
 - ✓ Va primi sarcini de coordonare a unor activități simple de grup, explicându-i-se prealabil punctual ceea ce are de făcut.
- ⊕ **Ședințe de consiliere:**
 - ✓ O dată pe săptămână elevul va merge la consiliere în cabinetul arondat școlii. Ședințele pierdute vor fi reprogramate cu înțelegerea și acordul doamnei psiholog. Bunica va însoți elevul la consiliere, iar învățătoarea va păstra legătura cu psihologul și bunica.

Evaluarea programului de schimbare:

- ⊕ **În realizarea obiectivelor propuse**, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, ținând cont că finalul anului școlar se apropie, am observat următoarele:
Elevul s-a integrat în colectivul clasei, participă la activitățile de grup, la activitățile extrașcolare și nu mai absentează.
Are sarcini suplimentare în clasă, ceea ce-l face să se simtă eficient. Merge la consiliere și a fost reevaluat recent de Serviciul de Evaluare și Orientare Școlară și Profesională din cadrul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Constața.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Conform evaluării S.E.O.S.P, elevul trebuie integrat în școala de masă, beneficiind de curriculum adaptat, așa cum s-a și procedat. Acum are șansa de a primi ajutor financiar conform legii, ceea ce nu se putea face înainte din cauza lipsei documentelor justificative.

Totodată, se fac demersurile în vederea obținerii de sprijin educațional suplimentar pentru elev, sub forma unui profesor de sprijin care să-l ajute în activitatea școlară.

Rămănerile în urmă la învățătură nu au fost și nu pot fi recuperate, dar se lucrează după un curriculum adaptat și se înregistrează unele rezultate în ceea ce privește achizițiile școlare.

Progresul nu este spectaculos (așa cum își dorește bunica), însă ținând cont de cunoștințele și abilitățile proprii, acesta este unul consistent.

Elevul relaționează cu colegii, și-a făcut prieteni în grupul clasei și a învățat jocuri noi. Vine la școală și nu se mai simte stingher, chiar dacă unele informații îl depășesc și nu are cunoștințe la nivelul clasei. Colaborează în activitatea de grup, după posibilități, urmând un plan bine stabilit și monitorizat permanent de către învățătoare. A făcut unele progrese privitoare la citirea conștientă, și-a însușit adunarea și scăderea până la 100 folosind material concret, comunică cu ceilalți elevi, nu este violent în clasă și nu are un comportament dezaprobat, așa cum avea la început.

Instabilitatea emoțională mai este prezentă, din cauza lacunelor, nu este sigur pe el, răspunde cu ezitare, se întristează sau râde fără motiv, dar răspunde așa cum poate la solicitări și manifestă disponibilitate pentru sarcini. În continuare învățătoarea și consilierul școlar lucrează cu elevul, cu sprijinul declarat al bunicii, care se implică în urmărirea frecvenței la școală a elevului și mai puțin în sprijinirea activităților lui școlare.

Procesul este relativ dificil și complex și are particularități în care se exprimă atât problemele medicale ale elevului, cât și vârsta, temperamentul și experiența anterioară familială și școlară a acestuia. Doar prin conjugarea eforturilor tuturor partenerilor implicați se pot obține rezultate, cele prezentate mai sus fiind doar un prim pas.

Bibliografie:

****Legea Educatiei Nationale (nr.1/2011), sectiunea 3 unități conexe, secțiunea 13, învățământ special și secțiunea 14, copii capabili de performanțe înalte)*

****Legea nr. 6/2016 privind tulburările de învățare*

****Să înțelegem și să răspundem la cerințele elevilor din clasele incluzive*, UNESCO, 2001, publicat în limba română cu sprijinul Reprezentanței UNICEF în România, RO MEDIA, 2002

Verza, E., Păun, E. (coordonatori), *Educația integrată a copiilor cu handicap*, UNICEF și RENINCO, București, 1998

Vrășmas, T., *Cerințele speciale și dizabilitatea în educație*, EDP, București, 2015

Rezumat:

Lucrarea pornește de la prezența unui elev cu cerințe educaționale speciale într-o clasă din învățământul de masă și dorește a aduce un punct de vedere personal asupra unei astfel de experiențe pe care un cadru didactic o poate avea în orice moment din activitatea sa didactică. În realizarea demersurilor de adaptare și incluziune școlară a fost nevoie de implicarea constantă a tuturor factorilor educaționali: cadrele didactice, elevii clasei, părinții acestora, alături de consilierul școlar și tutorele elevului, în egală măsură.

Chiar dacă micile progrese constatate reprezintă doar o picătură de bine într-un ocean din multitudinea de nevoi socio-psihi-emoționale și educaționale ale elevului, mulțumirea faptului că elevul frecventează școala, colaborează și „vrea să facă” este enormă.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Gavrilăș Laura
Grădinița cu Program Prelungit Șotron Botoșani

Numele si prenumele preșcolarului: I. R. E.

Data nașterii: 09.04.2016

Domiciliul: Botoșani

Grădinița "Șotron" Botoșani.

Data aplicării: octombrie 2019

Psihodiagnostic : SINDROM HIPERKINETIC. ÎNTÂRZIERE ÎN DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI DE LIMBAJ

1. exprimare orală greoaie și defectuoasă
2. tulburări de comportament
3. dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale.

Starea de sanatate: relativ bună.

Echipa de intervenție: cadrele didactice de la grupă, profesor psiholog.

Domeniul de intervenție: educațional

Informații educaționale

Comportament cognitiv:

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei și nu are capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este sărac, se exprimă greoi, are tulburări de pronunție;
- gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitive;
- atenția este slab dezvoltată.

Comportament psihomotoric:

- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- recunoaște cu dificultate schema corporală;
- întâmpină dificultăți în orientarea spațială;
- are deprinderi de igiena personală și colectivă formate.

Relatii sociale:

- are uneori crize de nesiguranță;
- este sociabil, colaborează cu colegii de grupă.

Obiective pe termen lung:

- ameliorarea pronunției și dezvoltarea exprimării orale;
- dezvoltarea operațiilor gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate deficiențelor de care suferă;
- exersarea capacității de orientare spațială și temporală;
- educarea comportamentului civilizat.

Domenii de intervenție recomandate:

Limbaj si comunicare

Cognitiv

Psihomotor

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să recunoască toți copii din grupă; Să cunoască numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare	Jocul “Deschide urechea bine”; Exerciții de pronunție și dezvoltare a auzului fonematic	An școlar	Identifică și numește toți copiii	Încurajarea și stimularea
Să recunoască vecinătățile sălii de clasă Să numească grupele vecine (mare, mijlocie).	Vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine. dialogul		Identifică și numește locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
Să recunoască anotimpul, caracteristicile specifice. Să denumească culorile caracteristice	Exerciții de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor		Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile	Exercițiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.		Exprimă singură sau cu ajutor Arată singură sau cu ajutor.	Aprecieri stimulatoare .
Să numească membrii familiei sale. Să cunoască puține informații despre fiecare membru	Joc de rol “De-a mama și de-a tata”, “De-a frații”, “De-a bunicii” etc Exerciții de dezvoltare a vocabularului		Identifică membrii familiei, îi numește singură din fotografii	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente
Să recunoască ocupațiile oamenilor Să denumească meseriile oamenilor	Jocul “Să-mi povestești despre meserii”, “Să faci și tu ca el”. Exerciții de exprimare corectă		Numește și imită singură sau cu ajutor meseriile	Aprecieri verbale și stimulente
Să recunoască animale păsări, să le denumească.	Jocul “ Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. Exerciții de exprimare corectă.		Recunoaște și denumește singură sau cu ajutor	Încurajări, stimulente; Primește silueta unui animal la locul potrivit

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Limbă și comunicare

DOMENIUL COGNITIV

Să numere corect crescător 1-5.	Jocul “Coșul cu jucării” Exerciții de numărare	An școlar	Numără cu ajutor jucăriile din coș	Aprecieri verbale acordarea de stimulente
Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute	“Jocul “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciții de identificare și recunoaștere	An școlar	Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva din plante	Încurajări verbale, primește bulină în piept
Să aranjeze figurile geometrice. Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	Jocul “ Foc și apă” Găsește triunghiul colorat Exerciții de corecție a pronunției.		Găsește și numește figura cerută singură sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să învețe o poezie.	Exerciții de memorare		Repetă după educatoare, după părinte, spune singură sau cu ajutor	Participare a activă la serbare
Să asculte, să cânte	Activitate practică : “Ascultăm și cântăm”		Învăță să cânte împreună cu ceilalți copii	Încurajări verbale
Să observe și să cunoască mijloacele de transport	“Cu ce călătorim” Dialogul Explicația		Observă, atinge și denumște jucăriile singură sau cu ajutor	Încurajări verbale
Să participe la o activitate în clasă, în mod direct	“Și eu vreau să fiu lăudat”- joc			Aprecieri verbale

DOMENIUL PSIHOMOTRIC

-Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: a) direcția: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta		Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi;	Observarea comportamentului; Chestionarea
--	--	--	--	--

	b) distanța: aproape/depart c) pozițiile față de obiecte: lângă, pe sub. Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale; Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială.	An școlar	-identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; -recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	orală pentru conștientizarea pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulativ; Întreceri Analiza produselor activității (modul de rezolvare a fișelor)
Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate: "Cioc-boc, treci la loc", "Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!"		Răspunde corect motric la următoarele comenzi: "Mergi cât durează melodia", "Aleargă mai repede", "Pășește mai rar", "Mergi ușor pe vârfuri", "Bate pasul" -execută mișcări la ritmul indicat.	Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor; -aprecieri verbale; -încurajări; -stimulente.

Intervenția logopedică în echipă pluridisciplinară pentru stimularea auditiv-verbală postimplant cohlear Prezentare de caz

**Prof. logoped Daniela Gurgu –
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași**

I. Prezentarea cazului: H.C. are în prezent vârsta de 9 ani și locuiește împreună cu părinții naturali în comuna L. din județul Iași.

A frecventat grădinița din localitatea de reședință și Centrul de Intervenție Timpurie care funcționează în Liceul Tehnologic Special "Vasile Pavelcu" Iași, unde am funcționat un an școlar ca logoped voluntar, iar în prezent băiatul frecventează școala din localitatea de reședință.

II. Traseu educațional:

La grădinița frecventată din septembrie 2013, nu a beneficiat de stimulare, fiind marginalizat în grupă. A participat doar în postura de observator, fiind considerat și tratat ca un copil cu handicap. De altfel, d-na educatoare și-a precizat din start poziția față de copil, replicându-le părinților că nu se poate ocupa și de copilul lor handicapat, întrucât are în grupă copii preșcolari de toate vârstele și gestionează cu mare dificultate situația. Din afirmațiile mamei, care însoțea copilul pe întreg intervalul orar petrecut în grădiniță, se pare că educatoarea nu stăpânea deloc situația, fiecare copil din grupă făcând tot ce dorește.

Copilul a beneficiat de terapie logopedică preimplant și postimplant cohlear în Iași, la Centrul de Intervenție Timpurie din iunie 2012; implantul cohlear s-a realizat la urechea dreaptă în ianuarie 2013. C. a continuat săptămânal ședințele de stimulare auditiv-verbală până în iunie 2016.

III. Anamneză:

Sarcina mamei a fost normală, fără evenimente deosebite. C. s-a născut la termen, prin cezariană, având o greutate de 3,200 kg. A obținut un scor Apgar 9. În maternitate s-a realizat screening-ul auditiv pentru depistarea precoce a hipoacuziei, dar familia nu a fost informată despre rezultatul testului și de ce este necesară o noua reevaluare a auzului. Pe biletul de externare din maternitate, medicul neonatolog le-a recomandat să se prezinte la Compartimentul de Audiologie și Vestibulogie din cadrul Spitalului Clinic de Recuperare Iași și să repete acest test în jurul vârstei de 3 luni. Întrucât această recomandare era precizată pe verso-ul biletului de externare, părinții nu au observat. Până la vârsta de un an, părinții nu au conștientizat faptul că băiețelul are deficiență de auz. Deși copilul nu lalaliza, nu verbaliza silabe sau cuvinte simple, așa cum se întâmplă de obicei, părinții nu s-au îngrijorat, considerând că va vorbi mai târziu. La vârsta de un an, medicul de familie a sesizat că este o problemă cu auzul și le-a recomandat să consulte un specialist. Copilul a fost ulterior protezat la vârsta de doi ani și a urmat terapia de stimulare auditiv-verbală în Iași, iar la doi ani și nouă luni a beneficiat de implant cohlear la urechea dreaptă. Părinților li s-a recomandat terapia logopedică, cât mai repede posibil, pentru recuperarea limbajului verbal, ceea ce au și făcut. Imediat după activarea implantului, am început împreună terapia logopedică. Anterior implantului, copilul lucrase cu un alt logoped.

IV. Ancheta socială:

Copilul s-a născut într-o familie organizată, legal constituită, tatăl, în vârstă de 30 de ani este învățător, iar mama, în vârstă de 26 de ani, este însoțitor pentru copil, care are certificat de persoană cu handicap, grad grav. Familia locuiește la o casă cu patru camere și dependențe în

comuna L., județul Iași, având toate condițiile de confort și igienă. Copilul este atașat de familie și participă activ la viața acesteia. Își asumă o serie de roluri și se consideră membru cu drepturi depline. Familia se preocupă de copil, acordându-i afectivitate, îngrijire și sprijin permanent. Părinții sunt receptivi la cerințele educaționale ale copilului și fac eforturi pentru recuperarea și compensarea deficienței, venind de două ori pe săptămână la Iași pentru terapie logopedică, cel puțin pentru o perioadă de un an și jumătate, ulterior întâlnirile fiind săptămânale.

V. Date psihologice semnificative:

În ceea ce privește psihomotricitatea s-a constatat că *motricitatea fină* și *cea grosieră* sunt la nivelul vârstei cronologice, *lateralitatea* dominantă de dreapta, recunoaște elementele principale ale schemei corporale, are o bună *coordonare oculo-motorie*.

Percepția: identifică și recunoaște unele sunete și obiecte din mediul familiar; raportează imaginea perceptivă la denumirea ei; spiritul de observație este dezvoltat;

Reprezentările prezintă stabilitate și claritate; raportul reprezentare-acțiune-cuvânt este adecvat; formele specifice ale reprezentărilor unde întâmpină dificultăți mai mari sunt cele legate de acțiuni și activități;

Limbajul: vocabularul activ are un volum redus la câteva onomatopee și cuvinte simple, familiare cu toate că înțelege sensul unui număr mai mare de cuvinte. De multe ori, pentru a obține ceva utilizează gesturi și țipete pentru a atrage atenția adultului. Înțelege sarcini simple, familiare și le execută doar atunci când vrea;

Gândirea: concret-intuitivă, înțelege semnificația unor cuvinte familiare;

Memoria este bună, dominantă fiind cea de scurtă durată;

Atenția: concentrarea este de scurtă durată, dar când sarcina prezintă un interes pentru el, crește și gradul de atenție; participă la jocuri de atenție cu plăcere, pe o durată scurtă de timp, manifestă nerăbdare accentuată, își pierde repede interesul, fiind preocupat să găsească alți stimuli mai atractivi pentru el.

VI. Diagnosticul medical este de hipoacuzie neurosenzorială bilaterală profundă.

VII. Examenul psihopedagogic a evidențiat *întârziere în dezvoltarea psihică și a limbajului oral pe fondul deficienței senzorial-auditive profunde, raționament concret-intuitiv, comportament reactiv, rezistență scăzută la frustrare*.

De asemenea examenul psihopedagogic realizat de logoped a mai relevat:

Dezvoltare motorie - normală, conform vârstei cronologice;

Dezvoltare senzorială:

- ▶ *Dezvoltare auditivă* - tresare la auzul unui sunet puternic, întoarce capul spre sursa sonoră (vocea umană, jucării care produc zgomote și sunete), localizează sursa sonoră, reacționează la muzică.
- ▶ *Dezvoltare vizuală* – fixează vizual, este interesată de explorarea vizuală a obiectelor, discriminează obiecte (4-5) după culoare, formă, mărime. Coordonare oculo-motorie dezvoltată.
- ▶ *Dezvoltare tactilă* - explorează obiectele cu mânuțele, reacționează la apă, făină, manifestă preferință pentru materiale cu textură fină: plastilină, vopsele pentru dactilopictură, făină.

Dezvoltare cognitivă – capacitate de imitație bună, capacitate bună de emiteră a sunetelor, voce adecvată, nespecifică copilului cu deficiență de auz profundă, înțelege comenzi formate din 2-3 cuvinte, transmise prin intermediul limbajului verbal oral, are permanența obiectului, manifestă curiozitate pentru obiecte noi (în special jucării senzoriale), folosește adultul ca resursă, anticipează un eveniment obișnuit după indicii vizuale și tactil kinestezice, răspunde la auzul

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

propriului nume, îndreaptă atenția altei persoane către ceva arătând cu degetul, are în vocabularul uzual 4-5 cuvinte (mama, apa, pa, papa, nu), grupează obiectele după diverse criterii: mărime, culoare, formă.

Deprinderi de autonomie personală - C. are deprinderi de autoservire și autonomie personală adecvate vârstei.

VIII. Diagnosticul logopedic:

Întârziere moderată în dezvoltarea limbajului oral pe fondul deficienței senzorial-auditive profunde.

IX. Prognosticul:

Evoluție bună a comunicării și limbajului, precum și a achizițiilor în plan cognitiv, afectiv-emoțional, comportamental, cu posibilități de recuperare în timp mai îndelungat.

X. Rezultatele evaluării logopedice în urma primului reglaj, realizate în parteneriat cu părinții:

Răspunsul la stimuli dirijați:

- ✚ reacționează prin întoarcerea capului la sunete emise în spatele urechilor, de intensitate medie spre mare, de tipul : bătăi în toabă, zornăit de clopoței, fluier. Răspunde la auzul numelui, dar nu atunci când este antrenat într-o activitate sau când se uită la televizor.

Răspuns la stimuli verbali, comprehensiune și articulare verbală:

- ✚ Reacționează la sunetele Ling, imitând schemele motorii, pronunțându-le cu voce (m, a, u, i, s, mai puțin ș);
- ✚ Pronunță corect vocalele : A, E, I, O, U, Ă;
- ✚ Emite spontan cuvinte : apa, mama, tata, pui, pa;
- ✚ Cere obiecte prin emiteri sonore: "deeee!", "daaa!" și prin gesturi;
- ✚ Execută comenzi simple de tipul: "Fă pa!", "Vino la mine!", "Strânge jucăriile!", "Dă-mi mingea!"

Imitație, achiziții cognitive, capacitate de învățare:

- ✚ Capacitate de imitare foarte bine dezvoltată;
- ✚ Capacitate bună de concentrare pe sarcini atractive și de durată scurtă, corespunzătoare vârstei;
- ✚ Manifestă interes pentru nou, inclusiv pentru sunete noi pe care încearcă să le imite;

Particularități psihocomportamentale:

- ✚ Coordonare oculo-manuală bună;
- ✚ Dezvoltare a motricității generale și fine, conform vârstei cronologice;
- ✚ Agitație psihomotrică atunci când nu este stimulat corespunzător.

XI. Intervenția în echipă pluridisciplinară ce vizează recuperarea funcțională postimplant:

Echipa pluridisciplinară care funcționează în cazul lui C. este formată din audiolog/clinician audiolog, psihopedagog, logoped (voluntar), părinte, fiecare dintre aceștia având un rol bine definit, funcționarea echipei având un rol extrem de important.

Astfel, *audiologul* realizează periodic evaluarea capacităților auditive.

Clinicianul audiolog se ocupă periodic cu reglarea procesorului, programarea și monitorizarea acestuia.

Familia oferă suport și sprijin copilului pe parcursul reabilitării auditiv-verbale, lucrează acasă cu acesta conform recomandărilor specialiștilor și colaborează cu aceștia.

Terapeuții limbajului, psihopedagogul și logopedul au rol în evaluarea inițială, de etapă a vorbirii, în asigurarea reabilitării și colaborează permanent cu ceilalți specialiști și familia.

Profesorul logoped și profesorul psihopedagog au realizat programul de reabilitare auditiv-verbală, pornind de la prioritățile de intervenție relevate de evaluarea inițială complexă, centrată pe toate palierele de dezvoltare, cu accent pe domeniul comunicare și limbaj. Acest program s-a centrat pe următoarele aspecte:

- ▶ motivarea copilului pentru activități;
- ▶ educarea și controlul respirației;
- ▶ dezvoltarea aparatului fonoarticular;
- ▶ focalizarea atenției către zgomotele din jur, vorbirea mamei, a psihopedagogului și logopedului;
- ▶ localizarea sunetelor;
- ▶ educarea auzului (mai întâi pasivă) prin:
 - diferențierea sunetelor familiare (jucării sonore);
 - orientarea în mediul sonor ambiant;
- ▶ identificarea și interpretarea progresivă (voluntară) a sunetelor neverbale;
- ▶ identificarea și interpretarea sunetelor verbale;
- ▶ identificarea și interpretarea vocalelor izolate, apoi a consoanelor, ulterior a combinațiilor vocală-vocală, consoană-vocală, vocală-consoană, urmate cuvinte mono- și bi-silabice;
- ▶ crearea unor rutine pe care copilul să le respecte (în special acasă, dar și în cadrul ședințelor de terapie);
- ▶ perceperea unor comenzi;
- ▶ implicarea copilului în cât mai multe activități cu părinții sau alți copii, în care acțiunile sunt verbalizate sau care presupun stimulare auditiv-verbală;
- ▶ limitarea timpului pe care C. îl petrece acasă în fața calculatorului/televizorului nesupravegheat.

XII. Evoluția pe parcursul intervenției:

La începutul terapiei era destul de dificil de lucrat cu C., întrucât își pierdea foarte repede interesul pentru un anumit joc sau activitate, fiind atras spre alte centre de interes din cabinet. La primele încercări de a-l aduce înapoi, începea să țipe, încercând să-și impună punctul de vedere. Dacă am fi continuat în aceeași manieră, terapia nu și-ar fi putut atinge obiectivele. Am consiliat părinții și, pe parcursul discuției, am aflat ceea ce bănuiam și, anume, faptul că acasă face numai ceea ce dorește el, recurgând la același tertip de a-și șantaja afectiv părinții pentru a obține ceva. În prezența ambilor părinți, am încercat, într-o manieră directivă, să stabilesc reguli pe care urma să le respecte pe parcursul terapiei. Folosind condiționarea operantă, i-am explicat că va primi jucăria sau jocul, după ce terminăm activitatea la masă. Au urmat crize de plâns fără urmă de lacrimă și l-am condiționat să vină la măsuta de lucru să ne jucăm cu ceea ce începusem să facem; în caz contrar, dorește să plângă mai departe, va trebui să iasă pe hol, unde are voie să plângă. A manifestat opoziție în a ieși din cabinet, dar l-am dus de mână pe fotoliul din anticameră, apoi m-am întors în cabinet, lăsând ușa deschisă. Am rugat părinții să nu-i dea nici o atenție și am inițiat jocuri de mișcare/cu mingea însoțite de verbalizare pe care le-am realizat cu aceștia. În momentele în care, noi adulții verbalizam și executam diverse mișcări, C. se oprea din plâns, fiind foarte curios în legătură cu ceea ce făceam. În pauzele noastre de joc, copilul începea să plângă la comandă. Am continuat cu părinții jocurile încă aproximativ 40 de minute, timp în care a continuat în aceeași manieră, să utilizeze plânsul ca formă de șantaj. Treptat s-a apropiat de ușă, pentru a vedea cum ne jucăm. L-am ignorat și a venit singur, calm, liniștit și zâmbitor să se joace cu noi, verbalizând la solicitare sunete, silabe. Am încheiat ședința într-o manieră pozitivă, oferindu-i ca recompensă jocul pentru a se juca câteva minute.

Am rugat părinții să procedeze acasă la fel, fără să mai cedeze niciunul la șantaj. Au procedat conform recomandărilor și, de la o zi la alta, reușeau să lucreze mai mult cu el acasă. Activitatea de acasă a început de la câteva minute, până la cel mult 20 minute.

La următoarea ședință terapeutică, a rezistat mai mult la activitatea pe care toți cinci o desfășuram la mäsută, a încercat din nou să își ia jocurile pe care le dorea, dar nu i-am permis. A început criza de plâns și unul dintre părinți l-au scos în cealaltă încăpere spunându-i că se poate întoarce la activitatea de la masă, după ce se calmează. Noi adulții am continuat să ne jucăm și de această dată, criza de plâns a fost mai scurtă, iar timpul acordat activităților mai lung. Părinții mi-au comunicat că și acasă au reușit să lucreze mai mult cu el. Le-am explicat că C. a înțeles din prima ședință de terapie că terapeutul este ”șeful” și nu el. Și acasă va trebui să înțeleagă că nu mai poate face numai ce vrea el. Este momentul ca, treptat, să introducem reguli, pe care să le respectăm toți.

Următoarele ședințe au fost mult mai calme, cu episoade mult mai scurte de plâns. A devenit mai liniștit și mai docil.

În fiecare întâlnire câteva minute *exerciții de gimnastică generală* (exerciții simple de imitare a mișcărilor corpului, închiderea și deschiderea ușii, a gurii, a ochilor, urmate de exerciții în fața oglinzii, cu exerciții speciale de articulație, în care copilul imită diferite mișcări ale organelor fonoarticularii) și *pentru dezvoltarea aparatului fonoarticular* (umflatul obrazilor, imitarea căscatului, imitarea mestecatului, închisul /deschisul gurii, imitarea zâmbetului, scoaterea limbii, trecerea limbii peste buza superioară /inferioară, peste dinți, emiterea vocalelor prelungite etc.).

Un aspect extrem de important a fost *motivarea copilului* pentru a emite sunete. Acest lucru s-a realizat prin schimburi de jucării, verbalizarea acțiunilor copilului de către adult, descrierea obiectelor din jur de către adult, manifestarea bucuriei la încercările copilului de a verbaliza.

Concomitent s-au realizat *exercițiile de control al respirației* (suflatul în baloane de săpun, hârtiuțe, lumânare, cu paiul în paharul cu apă, în mici obiecte pe masă etc.). Esențiale au fost și *exercițiile de intuire* (prin care copilul a înțeles că se produc vibrații atunci când emitem sunete) și *antrenamentul vizual și cel tactil* care au un rol important în vorbire. Exercițiile au constat în atingerea diverselor texturi (alimente, boabe, materiale textile etc.) și în folosirea imaginilor ca suport pentru cuvinte.

Etapă următoare a inclus *antrenamentul auditiv*, constând în deprinderea copilului cu utilizarea sunetelor ca reper și modalitate de comunicare. C. a fost pus să recunoască și să reproducă sunete diverse (de fluier, de tobă, de muzicuță etc). Copilul trebuia apoi să se orienteze după sunete, să caute un ceas deșteptător sau un telefon care suna, să vină atunci când era chemat, să execute sarcini simple (de exemplu, ”Du-te la masă!”, ”Bea apă!” etc.).

Pentru articularea corectă a sunetelor am utilizat metodele de tip intuitiv, întrucât împreună cu părinții a învățat să imite modelele verbale ale logopedului, să perceapă senzațiile vibrotactile și verbomotrice care însoțesc articularea. Am continuat să exersăm și să fixăm fiecare sunet, prin includerea lui în silabe directe și inverse, logatomi, cuvinte mono- și bi-silabice.

A urmat etapa pronunției cuvintelor mono-, bi-, tri-silabice, cu suport concret (obiect sau imaginea acestuia), iar ulterior formularea unor propoziții din două-trei-patru cuvinte după imagini.

Dificultăți întâmpinate:

Inițial am întâmpinat dificultăți în implementarea și respectarea unor reguli de către copil și părinți. La întâlnirea în care am introdus regulile, mama a suferit foarte mult (în acea zi a fost doar ea prezentă), întrucât era obișnuită să liniștească copilul din plâns oferindu-i ceea ce își dorea. Progresul copilului în plan comportamental i-a liniștit și motivat, au început să aibă

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

încredere în recomandările pe care le făceam la finalul fiecărei ședințe. Consider că C. are progres vizibil pe domeniile comunicare și limbaj, cognitiv, psihomotor și comportamental.

Metode cu impact pozitiv ridicat:

- lauda și încurajarea permanentă oferite copilului și părinților;
- stimularea permanentă și valorizarea pozitivă a reușitelor înregistrate;
- utilizarea jocului didactic ca principală metodă de învățare.

Concluziile intervenției:

Întrucât în acest an școlar C. a evoluat pozitiv pe majoritatea domeniilor de dezvoltare (cognitiv, comunicare și limbaj, psihomotor, comportamental), pentru anul școlar următor am decis împreună cu părinții să continuăm intervenția terapeutică focalizată pe concentrarea atenției, formarea deprinderilor de comunicare verbală în mediul familiar și respectarea cu consecvență a unor reguli acasă și la școală, menținerea legăturii între medic audiolog – logoped - părinți și respectarea indicațiilor post-reglaj.

PLAN DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Prof. Hîrtie Aurora
Grădinița cu Program Prelungit Șotron Botoșani

Numele si prenumele elevului: C. A. M.

Data nașterii: 18.09.2015

Domiciliul: Botoșani

Grădinița "Șotron" Botoșani.

Data aplicării: septembrie 2019

Psihodiagnostic : - deficiente /afectări

1. exprimare orală greoaie și defectuoasă
2. tulburări de comportament
3. dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale.

Starea de sanatate : relative bună.

Echipa de interventie: cadrele didactice de la grupă, profesor psiholog.

Domeniul de intrvenție: educațional

Informatii educaționale

Comportament cognitiv:

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei și nu are capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este sărac, se exprimă greoi;
- gândirea se manifestă doar în cazuri repetitive;
- atenția este slab dezvoltată.

Comportament psihomotric:

- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- cunoaște schema corporală;
- întâmpină dificultăți în orientarea spațială;
- are deprinderi de igiena personală și colectivă formate.

Relatii sociale:

- are uneori crize de nesiguranță;
- colaborează cu dificultate cu colegii de grupă.

Obiective pe termen lung:

- ameliorarea pronunției și dezvoltarea exprimării orale;
- dezvoltarea operațiilor gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate deficiențelor de care suferă;
- exersarea capacității de orientare spațială și temporală;
- educarea comportamentului civilizat.

Domenii de interventie recomandate:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Limbaj si comunicare

Cognitiv

Psihomotor

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Limbă și comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să recunoască toți copii din grupă; Să cunoască numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare	Jocul “Deschide urechea bine”; Exerciții de pronunție și dezvoltare a auzului fonematic	An școlar	Identifică și numește toți copiii	Încurajarea și stimularea
Să recunoască vecinătățile sălii de clasă Să numească grupele vecine (mare, mijlocie).	Vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine. dialogul		Identifică și numește locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
Să recunoască anotimpul, caracteristicile specifice. Să denumească culorile caracteristice	Exerciții de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor		Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile	Exercițiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.		Exprimă singură sau cu ajutor Arată singură sau cu ajutor.	Aprecieri stimulative.
Să numească membrii familiei sale. Să cunoască puține informații despre fiecare membru	Joc de rol “De-a mama și de-a tata”, “De-a frații”, “De-a bunicii” etc Exerciții de dezvoltare a vocabularului		Identifică membrii familiei, îi numește singură din fotografii	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente
Să recunoască ocupațiile oamenilor Să denumească meseriile oamenilor	Jocul “Să-mi povestești despre meserii”, “Să faci și tu ca el”. Exerciții de exprimare corectă		Numește și imită singură sau cu ajutor meseriile	Aprecieri verbale și stimulente

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Să recunoască animale păsări, să le denumească.	Jocul “Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. Exerciții de exprimare corectă.		Recunoaște și denumește singură sau cu ajutor	Încurajări, stimulente; Primește silueta unui animal la locul potrivit
--	--	--	--	--

DOMENIUL COGNITIV

Să numere corect crescător 1-3.	Jocul “Coșul cu jucării” Exerciții de numărare	An școlar	Numără cu ajutor jucăriile din coș	Aprecieri verbale acordarea de stimulente
Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute	“Jocul “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciții de identificare și recunoaștere	An școlar	Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva din plante	Încurajări verbale, primește bulină în piept
Să aranjeze figurile geometrice. Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	Jocul “ Foc și apă” Găsește triunghiul colorat Exerciții de corecție a pronunției.		Găsește și numește figura cerută singură sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să învețe o poezie.	Exerciții de memorare		Repetă după educatoare, după părinte, spune singură sau cu ajutor	Participarea activă la serbare
Să asculte, să cânte	Activitate practică : “Ascultăm și cântăm”		Învăță să cânte împreună cu ceilalți copii	Încurajări verbale
Să observe și să cunoască mijloacele de transport	“Cu ce călătorim” Dialogul Explicația		Observă, atinge și denumește jucăriile singură sau cu ajutor	Încurajări verbale
Să participe la o activitate în clasă, în mod direct	“Și eu vreau să fiu lădat”- joc			Aprecieri verbale

DOMENIUL PSIHOMOTRIC

Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: a) direcția: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta b) distanța: aproape/departe c) pozițiile față de obiecte:		Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi; -identificarea și precizarea	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conștientizarea
--	--	--	--	--

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	lângă,pe sub. Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale; Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială.	An școlar	corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; -recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; Întreceri Analiza produselor activității (modul de rezolvare a fișelor)
Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate:”Cioc-boc,treci la loc”, “Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!”		Răspunde corect motric la următoarele comenzi: “Mergi cât durează melodia”, “Aleargă mai repede”, “Pășește mai rar”, “Mergi ușor pe vârfuri”, “Bate pasul” -execută mișcări la ritmul indicat.	Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor; -aprecieri verbale; -încurajări; -stimulente.

Domeniul/ obiectivul	Obiective	Exemple de activități de învățare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode si instrumente de evaluare	Responsabili
-------------------------	-----------	-----------------------------------	-------------------------	--	-----------------------------------	--------------

Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente	O1. Identificarea punctelor tari și limitelor ca părți caracteristice ale propriei persoane	- activități dirijate pentru cunoașterea de sine, jocuri de autocunoaștere - exerciții de prezentare personală - analiza unor scurte povești din care să desprindă că nimeni nu e perfect - exerciții-joc de identificare a aspectelor unice ale fiecăruia - exerciții pentru dezvoltarea stimei de sine	An școlar	- să identifice și să prezinte caracteristici personale esențiale - să pună în valoare aspecte pozitive ale propriei persoane în fața altora - să înțeleagă unicitatea persoanei - să-și formeze o atitudine de autoacceptare și de acceptare a celorlalți - să identifice emoțiile sale și ale celor din jur - să conștientizeze legătura dintre emoție și comportament - să aplice tehnici de control emoțional în relațiile cu cei din jur - să înțeleagă importanța	Observații directă Discuții individuale și în grupul grupei Chestionare Fișe individuale	Psiholog școlar
Dezvoltarea abilităților sociale ale elevului	O2. Dezvoltarea unei atitudini de auto-acceptare O3. Dezvoltarea stimei de sine O4. Identificarea și exprimarea emoțiilor pozitive/negative O5. Depistarea și exersarea modalităților eficiente de a face față emoțiilor neplăcute O6. Formarea și dezvoltarea comportamentelor asertive și de cooperare O7. Formarea abilităților de	- exerciții de recunoaștere și comunicare a emoțiilor de bază în situații variate - jocuri de mimare, jocuri de recunoaștere a emoțiilor celorlalți - jocuri de rol pentru exprimarea unor răspunsuri emoționale la situații concrete de viață - activități de identificare a legăturii dintre emoție și comportament - exerciții de control emoțional - activități în grup cu sarcini ce presupun cooperare/ necooperare - discuții pe baza unor texte, filme din care să se desprindă importanța respectului pentru ceilalți, importanța activității în grup				

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	a-și menține prietenii	- studii de caz despre consecințele agresivității -exerciții de stabilire a regulilor pentru relații și realizarea unui cod de conduită -exerciții de identificare a unor strategii de a face față conflictelor cu prietenii - exercitii de formare si dezvoltare a comportamentului asertiv si de bun ascultator		relațiilor interumane - să lege prietenii și să-si păstreze prietenii - să participe la activități de grup și să demonstrez e un comportament asertiv - să aplice modalități asertive de comportament și în relațiile cu cei din jur		
--	------------------------	--	--	---	--	--

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

**PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR HUSARIU ANDREEA,
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 25, IAȘI**

I. INFORMAȚII DE BAZĂ

Numele și prenumele preșcolarului: N.V

Data nașterii: 19.12. 2017

Domiciliul: Strada Alea Basarabi nr.35

Grădinița/Grupa: Grădinița P.P. 25 IAȘI

Tata: N.A

Mama: N.C

Alte date despre familie: Copilul mai are un frate de vârstă apropiată.

Alte persoane implicate: -

Echipa de intervenție: Educatoarele grupei

Data elaborării planului: 30.09.2019

Durata de desfășurare: 1 anșcolar

II. STAREA ACTUALĂ A PREȘCOLARULUI

➤ **COMPORTAMENT COGNITIV**

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei și nu are capacitatea de a observa sistematic;
- nu recunoaște florile de primăvară;
- nu recunoaște toate culorile;
- nu cunoaște părțile componente ale unei plante;
- nu cunoaște rolul fiecărei părți a plantei.

➤ **AUTONOMIA PERSONALĂ ȘI SOCIALĂ**

✚ **Aria de autoservire:** carențe în comportament motrice (mânuire obiecte, încercuire imagini) și în gesturile social – utile de autogospodărire (să-și ia singur materialul didactic, să lucreze fără ajutor).

✚ **Aria de socializare:** este politicos cu personalul grădinitei foarte apropiat de mama și educatoare, are uneori crize de nesiguranță, este sociabil, colaborează cu colegii de grupă.

✚ **Aria comportamentelor psihomotrice:** dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei; cunoaște schema corporală; întâmpină dificultăți în orientarea spațială; are deprinderi de igienă personală și colectivă bine formate; nu are coordonare și stabilitate a gesturilor și mișcărilor corespunzătoare activității de **EVALUARE ÎNȚĂLĂ**

➤ **Instrumente folosite în evaluare:** observațiile spontane și dirijate zilnice, fișa psihopedagogică, convorbirea individuală, probe curriculare.

➤ **Psihodiagnostic:**

- medical – clinic sănătos
- psihologic – QI 40
- dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale
- deficit de atenție
- adaptare inferioară la cerințele programei școlare pentru grupa mare.

➤ **Capacități – competențe – abilități – lacune – nevoi:**

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Competențe scăzute în desfășurarea activităților ludice (nu respectă reguli, vorbește neîntrebat, nu răspunde când este solicitat);
- Toleranță scăzută la frustrări (plânge, țipă, se lovește);
- Are nevoie de feed-back pozitiv după fiecare sarcină realizată; are nevoie de afecțiune, de integrare.

➤ **Intervenții, antecedente:** nu a beneficiat de programe de intervenție personalizată anterior.

III. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

✚ **Domeniul de intervenție:** educational

- Limbaj si comunicare
- Cognitiv
- Psihomotor

✚ **Motiv de referință:** reducerea dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea capacităților de observare și analiză.

✚ **Scopul programului de intervenție:** la sfârșitul programului preșcolarul trebuie să fie capabil să identifice, să analizeze, să discrimineze cel puțin două plante cu flori de primăvară, să opereze în alte contexte cu noțiunile învățate.

✚ **Obiective pe termen scurt:**

- să recunoască cel puțin două flori de primăvară;
- să recunoască culorile întâlnite la aceste plante (alb, galben,

verde;

✚ **Obiective pe termen lung:**

- dezvoltarea operațiilor de gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate handicapului ușor de care suferă;
- exersarea capacității de orientare spațială și temporală;
- educarea comportamentului civilizat.

IV. EVALUAREA CRITERIALĂ

- **Criterii de evaluare minimală:** să recunoască cel puțin două plante, să recunoască culorile întâlnite la aceste plante.
- **Criterii de evaluare maximală:** să clasifice florile după culoare, să cunoască rolul părților componente, să se exprime coerent, în propoziții scurte.
- **Instrumente de evaluare:** plante naturale, jetoane, fișe de lucru individuale.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Limbă și comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să se exprime în propoziții scurte, coerente.	Exerciții de exprimare; jocuri		Formularea de propoziții	Întărire pozitivă

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	scurte de imitație.		scurte.	
Să denumească anotimpul, să numească cel puțin două caracteristici. Să denumească culorile caracteristice.	Exerciții de exprimare corectă a denumirii plantelor din imaginea dată și de identificare a culorilor regăsite la plantele prezentate; Jocuri senzoriale; „Ce culoare are floarea?”, „Arată culoarea...”		Exprimă corect denumirea anotimpului și caracteristicile cu ajutor sau singur. Denumeste culorile galben, alb (nonculoare), verde.	Aprecieri verbale
Să denumească părți componente ale plantei.	Exercițiile de identificare a părților plantelor; exerciții de pronunție.		Exprimă singur sau cu ajutor.	Aprecieri, recompense

Domeniul cognitiv

Să observe plantele din imagini. Să recunoască plantele cerute	“Jocuri: “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciții de identificare și recunoașterea plantelor		Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva plante	Încurajări verbale, stimulente
Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse	Exerciții și jocuri senzoriale: „Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, „Ce culoare se potrivește?”		Găsește și numește culoarea cerută singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să cunoască părțile componente ale unei plante	Observare directă, exerciții de analiză, exerciții de completare, jocuri: „Cine sunt eu?”, „Cum mă cheamă?”, „Unde se potrivește?”		Repetă după educatoare, potrivește, denumește singur sau cu ajutor	Aprecieri pozitivă; fișă individuală de lucru

Domeniul psihomotric

Să recunoască componentele	Exerciții de		Corectitudinea	Observarea
----------------------------	--------------	--	----------------	------------

spațiale	mișcare: sus-jos, pe, sub, lângă, pe etc. Jocuri: „Unde sunt?”, Arată sus-jos...”		și rapiditatea reacțiilor la comenzi; -Identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; -Recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale părților componente ale plantelor (rădăcină, tulpină, frunze, flori”	comportamentu lui; Chestionarea orală pentru conștientizarea pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; întreceri
Să – și coordoneze gesturile și mișcările pentru a reda grafic sarcina cerută.	- Exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare; exerciții pentru musculatura fină și grosieră.		Execută corect motric la comenzile: „Încercuiește floarea de sus!”, „Subliniază rădăcina!” etc .	Aprecieri verbale; încurajări; stimulente.

VI. CONCLUZII:

Preșcolarul a reușit să depășească în mare parte dificultățile de învățare pentru tema propusă, dobândind o experiență cognitivă superioară celei anterioare (a reușit să recunoască și să asocieze culorile galben, alb, verde; recunoaște doar două plante cu flori de primăvară; și-a dezvoltat motricitatea fină – încercuiește, subliniază, cu ajutorul promptului; nu reușește să verbalizeze singur cele observate; nu a memorat și nici nu a învățat logic rolul părților componente ale plantei; acceptă ajutor – **un prompt** – din partea colegilor sau educatoarei.

V. RECOMANDARI

- Reluarea unor secvențe din planul propus anterior;
- Stimulare permanentă, activități complementare;
- Implicarea familiei în planurile elaborate ulterior.

Bibliografie:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

[http://www.ecopii.ro/Articoledesprecopii/Agresivitatea la copii copii_agresivi.html](http://www.ecopii.ro/Articoledesprecopii/Agresivitatea%20la%20copii_copii_agresivi.html);
[http://www.gradinite.com/site/Articole/Modalitati de a stapani furia copilului tau-educatie.html](http://www.gradinite.com/site/Articole/Modalitati%20de%20a%20stapani%20furia%20copilului%20tau-educatie.html);
[http://www.superbebe.ro/Miculbataus - Transforma agresivitatea in echilibru.html](http://www.superbebe.ro/Miculbataus-%20Transforma%20agresivitatea%20in%20echilibru.html);
[http://www.itsybitsy.ro/Articole/Lumea-parintilor/Psihologie/Copil-3-7-ani/De ce este agresiv copilul meu - articol-.html](http://www.itsybitsy.ro/Articole/Lumea-parintilor/Psihologie/Copil-3-7-ani/De%20ce%20este%20agresiv%20copilul%20meu-%20articol-.html).

REZUMAT

*Preșcolarul a reușit să depășească în mare parte dificultățile de învățare pentru tema propusă, dobândind o experiență cognitivă superioară celeianterioare (a reușit să recunoască și să asocieze culorile galben, alb, verde; recunoaște doar două plante cu flori de primăvară; și-a dezvoltat motricitatea fină – încercuiește, subliniază, cu ajutorul promptului; nu reușește să verbalizeze singur cele observate; nu a memorat și nici nu a învățat logic rolul părților componente ale plantei; acceptă ajutor – **un prompt** – din partea colegilor sau ducatoarei.*

Metode activ- participative în activitate aeducativă a copiilor cu CES

**Profesor învățământ primar Manuela- Ecaterina Ilie
Școala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir” Constanța**

Educația incluzivă presupune ca toți copiii, cei cu dizabilități și cei fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau grădinițe obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată, apoi continuând cu școala primară și gimnaziu.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-a conștientizat încă acest lucru evident. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea, favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor. Câți suntem pregătiți (părinți, cadre didactice, copii) pentru diversitatea existentă în fiecare grupă/clasă și grădiniță/școală și cât de bine suntem pregătiți să o acceptăm ?

Incluziunea școlară poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare/învățare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptarea diversității de orice tip. Prin strategii didactice bazate pe cooperare, educatoarea/ învățătoarea poate favoriza unele procese de interacțiune socială, diferențele dintre copii fiind percepute ca modalități de îmbogățire a practicii pedagogice, iar strategiile învățării - ca modalități de abordare a diversității.

1.Jocul- Copiii, majoritatea timpului lor liber și nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alți copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esențiale pentru copiii cu deficiențe, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă și comentează situațiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărți de joc etc.).

În perioada școlară mică jocul se desfășoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu dizabilități trebuie să fie înscriși lașcoală, alături de copiii sănătoși. Copiii sunt curioși, dar practici, astfel că ei vor accepta ușor un copil cu deficiență fizică, care se deplasează în scaun cu roțile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli și deschiși pentru a accepta ușor un coleg cu probleme de sănătate. La această vârstă, socializarea se realizează ușor prin intermediul jucăriilor și al echipamentelor de joc. Jocul de rol plasează copiii în ipostaze noi, tocmai pentru a-i ajuta să înțeleagă unele situații diferite, să se adapteze, să accepte și să înțeleagă diferențele de opinii dintre persoane. Interpretând rolurile unor personaje comune (părinți, copiii aflați în anumite situații) sau mai puțin obișnuite, conform experienței lor, copiii vor înțelege mai bine propriul rol și rolul celor din jur și își vor putea dezvolta capacitățile empatice, gândirea critică și puterea de decizie. Jocul de rol evidențiază modul corect sau incorect de comportare al unui sau altui copil. Astfel de jocuri pot fi: „De-a familia”, „La spital”, „La școală”, „La casa de copii”, „Astăzi eu sunt primar”, „Eu stabilesc reguli”, „În ospete

la.....”, ș.a. Totuși, trebuie să fim atenți la unele probleme deosebite. Unii copii cu deficiențe au avut experiența neplăcută a spitalizării și a separării de părinți. De aceea, pot apărea reacții intense, mai ales în primele zile de școală.

2. Tehnica „Harta conceptuală”.

- Aplicați această tehnică pentru a afla cum gândesc copiii despre drepturi și dacă necesitățile pe care le au ei le consideră ca fiind aceleași pentru toți copiii.

- Desenați/aplicați în mijlocul unei coli de hârtie câte un copil de culoare diferită (sugerând rasa) și/ sau câte un copil cu handicap diferit (cu ochelari, aparat auditiv, etc.). Repartizați fiecărui copil câte o coală de hârtie și cereți-le să deseneze în jurul copilului tot ce le trece prin minte despre copilul desenat/aplicat, tot ce ar trebui să aibă copilul respectiv, tot ce le doresc ei; timp de lucru: 20 minute. După expirarea timpului, grupați copiii câte 3-4, sugerați-le să compare desenele și un reprezentant al fiecărui grup să prezinte ideile comune rezultate din desen (au părinți, haine, jucării, etc). Cereți să găsească elementele diferite din desene, dacă acestea se constată la unii copii.

- Afișați pe un panou, grupându-le desenele ce au elemente comune, iar pe cele care au elemente diferite, puține, grupați-le separat.

- Solicitați copiilor să se așeze acolo unde este lucrarea sa (Tehnica „Turul galeriei”). • Solicitați copiilor care au mai puține elemente pe desen să motiveze desenele sărace în conținut: De ce?, etc.

- Adresați întrebări copiilor, desenele cărora conțin mai multe elemente/idei: Doar unii copii trebuie să aibă drepturi? (toți au drepturi); Culoarea pielii sau prezența ochelarilor, a aparatului auditiv la copil, căruciorul pentru invalizi poate influența sau nu copilul? (nu); Care copil din grupa noastră nu are drepturi? (toți au drepturi); Cum ne jucăm cu colegii noștri? (grupați după o numărătoare, dorință, extragere de jetoane, cum nimerim, după prietenii, cum ne așează doamna educatoare). Din aceste activități copiii învață că indiferent de culoare, stare socială, aspect fizic, toți copiii au elemente comune: au o casă, o țară, părinți, jucării, iubesc natura, animalele etc.

3. Poveștile/Povestirile- Personajele din povești și basme dezvăluie copilului curajul, bunătatea, hărnicia, altruismul, prin opoziție cu trăsăturile negative respective. Copiilor le plac poveștile, poeziile și aderă afectiv la comportamentele pozitive ale eroilor preferați. Pentru dezvoltarea spiritului de compasiune și solidaritate, despre persoane aflate în dificultate sau neajutate, se pot purta discuții cu copiii după lecturarea unor povești ca: “Fetița cu chibrituri”, „Hansel și Gretel”, „Puiul”, „Povestea ursului cafeniu” etc. Le putem cere copiilor să spună câteva idei despre: ce s-ar fi putut face pentru aceste personaje? ce ar face ei dacă ar întâlni o asemenea situație?; Se poate găsi un alt sfârșit al povestirii, la alegerea copiilor, acesta fiind redat de copii prin desen, în dramatizare și în jocurile de rol ale copiilor. Căutați să dezvoltați spiritul de toleranță și empatie față de persoanele cu dizabilități, perceperea deosebirilor dintre oameni ca ceva pozitiv prin povești/povestiri.

4. Activitățile de cunoaștere a mediului înconjurător îi ajută pe copii să cunoască și să respecte ființa umană, indiferent de ipostaza personală și socială în care se află aceasta, să respecte viețuitoarele și să le îngrijească, să-și însușească normele morale ale colectivității din care fac parte. În cadrul activității de observare: „Copilul”, „Familia mea”, La grădiniță” etc. copiii însușesc cunoștințe și deprinderi sociale. Lecturile după imagini: “Jocurile copiilor în grădiniță”, „De ziua colegului”, “Împreună cu familia” etc., copiii își aprofundează manifestările afective față de colegi, prieteni, adulți. Se urmărește inițierea copiilor în practicarea

unui comportament activ, responsabil, capabil de toleranță și respect față de sine și de ceilalți, conștient de drepturi și de datorii.

5. Activitățile artistico-plastice au valențe interesante pentru educația morală. Copiii învață să se bucure atunci când pregătesc un dar, să-l ofere politicos, să fie mândri că participă cu forțe proprii la bucuria unui coleg sau prieten.

- Învățați copiii să deseneze/picteze cu ajutorul palmelor și cereți-le să coloreze desenele. Apoi cereți să deseneze copii și nu doar unul, ci doi, trei copii și să-i coloreze diferit, așa cum sunt ei în lume. Solicitați desene cu copii în anumite situații (în cărucior, cu ochelari, etc).

- Organizați expoziții cu desenele lor, apreciați lucrările unde copiii sunt de toate culorile, cu ochelari, în cărucior, cu cârje, se țin de mână, se află în natură, în alte împrejurări deosebite. Discutați pe marginea desenelor (Cum credeți, copii, aceștia se deosebesc de copiii obișnuiți?, Prin ce? Cum îi putem ajuta?)

6. Activitatea muzicală și memorizarea- Prin câteva cântece și poezii copiii se sensibilizează: la prietenie, ajutor, toleranță, simpatie: "Copii din lumea toată", "Negruța", "Cățelușul șchiop", "Coliba iepurașului." Se pot organiza audiții cu cântece, dansuri și jocuri muzicale.

7. Jocuri educative: Jocurile „Caută fără să vezi”, „Deschide urechea bine!”

Scop: • înțelegerea ideii că diferențele sunt pozitive și utile, dezvoltarea respectului și încrederii în sine.

Desfășurare: Copiii formează un cerc. Unul dintre ei este legat la ochi și, atingând părul, nasul, fața, hainele altui copil, trebuie să-l recunoască, și pentru al doilea joc, trebuie să stea cu ochii legați și să ghicească după voce cine l-a strigat. Jocul continuă pînă cînd toți copiii s-au aflat în rol de a-și ghici colegii. Apoi discutați despre cele întîmplate: • De ce credeți că ne-am jucat astfel, cum v-ați recunoscut colegii? • Ce consecință are faptul că oamenii au culoarea sau forma nasului diferită? • Ce s-ar întîmpla dacă toți am avea părul sau ochii de aceeași culoare, dacă am purta toți aceleași haine, dacă am fi toți cu ochelari?, etc • V-a fost greu, ușor să vă recunoașteți colegul? De ce?

Jocul „Colțul opiniei”

Scop: • dezvoltarea capacităților de analiză, de argumentare, de ascultare activă. • educarea spiritului de toleranță. • stimularea interesului față de anumite probleme ale lumii contemporane. Pregătire. Două colțuri ale grupei vor semnifica pozițiile față de o anumită problemă, legată de copiii cu dizabilități: • Un colț va fi pentru cei ce sunt de acord cu problema (sunt pro). • Alt colț, pentru cei ce nu sunt de acord cu problema (sunt contra).

Desfășurare: Copiii se află în centrul sălii. Faceți o afirmație cu privire la o anumită problemă. Copiii se gîndesc la ea, meditează 1-2 minute, apoi se îndreaptă spre colțul corespunzător concluziei la care au ajuns: sunt sau nu de acord cu cele afirmate de conducător. Nimeninui are voie să fie indecis, toți trebuie să ia o decizie. În colțul corespunzător opiniei proprii se vor purta discuții în perechi, timp de 3-4 minute, după care copiii se pot muta la celălalt colț dacă și-au schimbat opinia. Purtați noi discuții, poziția finală poate să difere sau nu față de cea de la începutul jocului/exercițiului. Afirmațiile exprimate de copii în joc pot fi: • Nu mă joc cu copiii care nu sunt îmbrăcați frumos. • Nu mă joc cu copiii care nu sunt frumoși. • Nu mă joc cu copiii care poartă ochelari, care nu pot vorbi, nu aud, care nu pot alerga etc.

Jocul „Din personaje negative, personaje pozitive”

Scop: • conștientizarea efectelor negative ale prejudecăților; • abordarea situațiilor conflictuale din perspectiva „câștig-câștig”.

Desfășurare: Alegeți povești cu personaje pozitive și negative aflate într-un conflict evident. Se formează grupuri de 5-6 copii, care, după ce ascultă povestea, se vor ocupa de personajele negative identificând conflictul. Ajutați-i prin întrebări precum: • Cine este fericit/nefericit la sfârșitul poveștii? De ce? • Au fost încălcate drepturile vreunui personaj? Ale cui? De către cine? Cereți copiilor să recreeze povestea din punctul de vedere al personajului negativ, care este pedepsit de obicei de autor (lupul din „Capra cu trei iezi” sau din „Scufița Roșie”, zmeul, balaurul etc). Încurajați-i să explice atitudinea și comportamentul personajelor negative (de exemplu, toate animalele râdeau de vocea groasă a lupului, Scufița Roșie făcea gălăgie în pădure, călca iarba, rupea florile, bunicuța sforăia tare, ieziile făceau gălăgie, râdeau de lup și tocmai de aceea acesta a hotărât să-i pedepsească). Propuneți copiilor să găsească soluții de rezolvare pașnică a tuturor situațiilor conflictuale astfel încât toate personajele să fie mulțumite.

8. Proiecte- Prin intermediul proiectelor „Copiii pentru copii”, „De la inimă la inimă”, „O carte pentru fiecare”, inițiați cu copiii și părinții acestora colectări de cărți, jucării, rechizite și mergeți la casele de copii cu diverse ocazii (La Crăciun, 1 Iunie, vara, în vacanță). Organizați cu copiii spectacole la azilurile de bătrâni, la casele de copii, la spitale. Organizați distracții în comun cu copiii de la orfeline. Finalizați proiectele cu postere, albume cu desene și fotografii, povestiri ale copiilor, opinii asupra celor vizitate, făcute.

Procesul de învățare a copiilor nu se desfășoară exclusiv la grădiniță/școală. Ei învață de la familiile lor, din contactul cu semenii și prietenii, din participarea la diversele activități care au loc în comunitate. Dar anume grădinița/școala contribuie la promovarea acestor forme de învățare diferită. Cadrele didactice au o responsabilitate specială – de a se asigura că toți copiii participă din plin la viața societății și că educația le oferă șanse egale.

Surse bibliografice:

- Cucoș C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, București, 2006;
Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2009;
Ungureanu, D., *Copiii cu dificultăți de învățare*, EDP RA, București, 1998;
Vrăsmaș, T., *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Ed.Aramis, 2001;
Vranceanu, M., Pelivan, V., *Incluziunea socio- educațională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii*, Chișinău, 2002.

Rezumatul lucrării:

Incluziunea școlară poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare/învățare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptarea diversității de orice tip. Prin strategii didactice bazate pe cooperare, educatoarea/ învățătoarea poate favoriza unele procese de interacțiune socială, diferențele dintre copii fiind percepute ca modalități de îmbogățire a practicii pedagogice, iar strategiile învățării - ca modalități de abordare a diversității.

Procesul de învățare a copiilor nu se desfășoară exclusiv la grădiniță/școală. Ei învață de la familiile lor, din contactul cu semenii și prietenii, din participarea la diversele activități care au loc în comunitate. Dar anume grădinița/școala contribuie la promovarea acestor forme de învățare diferită.

Jocul, ca modalitate de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în grădiniță

Profesor pentru învățământ preșcolar Mihălceanu Claudia, GPP nr.3, Buzău

Profesor pentru învățământ preșcolar Papuc Aurelia, GPP nr.3, Buzău

În viața copilului preșcolar jocul ocupă un rol deosebit de important. Din acest motiv se spune adesea că vârsta preșcolară este vârsta jocului, sub influența lui formându-se, dezvoltându-se și restructurându-se întreaga activitate a copilului.

La vârsta preșcolară jocul are o dublă semnificație. În primul rând jocul este cadrul în care se manifestă și se exteriorizează întreaga viață a copilului (emoțiile, cunoștințele). O altă semnificație este faptul că jocul constituie un instrument de formare a capacității psihice a copilului. Niciuna din funcțiile și însușirile psihice ale copilului nu se formează în afara jocului. Psihologii au arătat că jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de mișcare și de acțiune a copilului. În procesul jocului copilul dobândește numeroase și variate informații despre mediul înconjurător.

Grădinița, prin ansamblul activităților instructiv-educative desfășurate cu copiii, aduce mari contribuții în sprijinul dezvoltării plenare a personalității fiecărui copil. Contribuția este însă condiționată de măsura în care educatoarea reușește să cunoască trăsăturile psihofizice individuale ale copiilor și modul cum aceasta îmbină tratarea individuală diferențiată cu activitatea educativă frontală.

În cazul copiilor cu cerințe educative speciale jocul reprezintă forma cea mai eficientă de recuperare. În cadrul jocului barierele și diferențele dintre copii dispar. Prin joc, copilul cu dizabilități reușește să exploreze lumea înconjurătoare, poate să-și lărgască sfera de achiziții, de abilități, să-și modeleze comportamentul. Jocurile și activitățile de dezvoltare personală alese de copii sau de educatoare poate ajuta copilul cu dizabilități să ajungă la un alt tip de joc, jocul-învățare, acesta fiind o formă mai evoluată de acțiune. Momentele de joc creează un mediu ambiant plăcut, de relaxare, un mediu benefic copilului cu cerințe educative speciale deoarece veselia și buna dispoziție îi oferă acestuia un sentiment de protecție și de siguranță. Numai într-un astfel de mediu copilul va face progrese în învățare.

Jocul rămâne pentru copilul cu dizabilități forma permanentă de recuperare și socializare. Aici copilul poate să facă ceea ce poate, ceea ce îi place, ajungând într-un final să învețe multe de la partenerul de joacă. În momentul în care educatoarea dorește să desfășoare un joc aceasta trebuie să își propună obiective clare ce respectă particularitățile copilului cu cerințe educative speciale. Materialele folosite în desfășurarea jocului trebuie să fie alese în strânsă legătură cu obiectivele propuse. Un material ce nu este în concordanță cu obiectivele urmărite poate reprezenta cun factor perturbator în procesul de învățare. Dintre tipurile de jocuri pe care le putem folosi în activitatea cu copiii cu cerințe educative speciale putem enumera jocul manipulativ, jocul învățare explorator-manipulativ și exercițiile senzoriale. Jocul-învățare explorator-manipulativ constituie o importantă sursă de explorare a mediului și de stimulare senzorială a copilului. Educatoarea poate gândi organizarea stimulilor în așa fel încât să vină în sprijinul copilului, în funcție de nevoile acestuia în vederea îmbogățirii experienței senzoriale. Exercițiile senzoriale ușurează procesul de socializare și integrare a copiilor cu dizabilități în grupă, iar participarea lor activă la acțiunile grupului îi poate conduce la formarea unei atitudini pozitive față de propriul eu, la stimularea încrederii în forțele proprii.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Jocul este un mijloc important și pentru dezvoltarea sentimentelor socio-morale, în același timp contribuind la dezvoltarea voinței și a trăsăturilor de caracter. Fără a fi unica formă de activitate, jocul constituie tipul fundamental de activitate specific vârstei preșcolare, sub influența lui formându-se, dezvoltându-se și restructurându-se întreaga activitate a copilului.

Rezumat

În viața copilului preșcolar jocul ocupă un rol deosebit de important. Grădinița, prin ansamblul activităților instructiv-educative desfășurate cu copiii, aduce mari contribuții în sprijinul dezvoltării plenare a personalității fiecărui copil. În cazul copiilor cu cerințe educative speciale jocul reprezintă forma cea mai eficientă de recuperare. Prin joc, copilul cu dizabilități reușește să exploreze lumea înconjurătoare, poate să-și lărgască sfera de achiziții, de abilități, să-și modeleze comportamentul.

BIBLIOGRAFIE:

1. Constantin Cucos, *Psihopedagogie pentru examenle de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005.
2. Ghid metodic-aplicativ, *Orizonturile jocului, Auxiliar pentru educatoare, profesori pentru învățământul preșcolar, părinți și bunici*, Biblioteca Națională a României, București, 2011.
3. Victoria Gheorghe, Cristina Maican, *Umanismul educației mileniului III*, Editura Editgraph, Buzău, 2011.
4. <https://sutliana.wordpress.com/pagina-parintilor/parteneriatul-familie-scoala-in-reusita-educatiei-incluzive/>
5. <https://www.proform.sns.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/parteneriatul-educational-cu-familia-pentru-sprijinirea-copilor-cu-dizabilitati-implicare-participare>

COLABORAREA ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI FAMILIE ÎN PROCESUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

**PROF. ÎN ÎNV. PREȘCOLAR MOLDOVEANU EMILIA, VASILE DANIELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NUMĂRUL 3, BUZĂU**

În procesul de promovare a educației incluzive, în cadrul parteneriatului educațional un rol deosebit revine colaborării între școală și familie, care, în calitate de parteneri, au obiective comune, bazate pe principii de reciprocitate. Astfel, cadrele didactice și părinții sunt uniți de dorința comună de a-i sprijini pe copii în dezvoltare. În acest parteneriat, fi ecărui actor îi revine un rol anume.

Rolurile parentale de bază se realizează în cadrul familiei, precum și în relațiile de tip „școală – familie” și țin de creștere, învățare și modelare. În interiorul structurii extinse „familie – școală”, părinții trebuie să realizeze roluri de învățare, acțiune, sprijinire și luare de decizii. În mod normal, părinții folosesc toate aceste roluri variate în complex, dar le accentuează pe unele, în funcție de situația dictată de familie sau de relația „școală – familie” (Schaefer, 1985).

Rolurile cadrelor didactice, esențiale procesului de parteneriat, includ rolurile centrate pe familie: de sprijin, educare și îndrumare.

Rolurile care vizează implicarea familiei în activitățile școlii și ale clasei țin de îngrijire, susținere, ghidare și luare a deciziilor. Împreună, părinții și cadrele didactice pot sprijini parteneriatul prin comportamente de colaborare, planifi care, comunicare și evaluare. (Epstein și Dauber, 1991; Swick, 1991).

Părinții și cadrele didactice au responsabilități multiple și sunt în permanență sub presiunea timpului, într-o societate în continuă schimbare. În aceste condiții, parteneriatul „școală – familie” se integrează în procesul de învățare, determinând succesul acestuia. Cadrelor didactice le revine rolul de liant care menține colaborarea și, prin instrumente efi ciente, maximizează benefi ciile școlii pentru toți copiii și pentru familiile acestora.

În literatura de specialitate (Fruchter, 1992) au fost identifi cate patru principii iminente pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare ale copiilor:

- Părinții sunt primii profesori ai copiilor și au o infl uență permanentă asupra valorilor, atitudinilor și aspirațiilor acestora.
- Succesul educațional al copiilor cere o congruență între ceea ce se predă în școală și valorile exprimate acasă.
- Cei mai mulți dintre părinți – indiferent de statutul economic, de nivelul educațional și/sau mediul cultural, sunt puternic interesați de educația copiilor și pot oferi un sprijin substanțial, dacă li se oferă cunoștințe și oportunități specifi ce.
- Școlile trebuie să preia conducerea în eliminarea sau cel puțin reducerea barierelor tradiționale în implicarea părinților.

În accepția UNICEF (1993), parteneriatul instituției de învățământ cu familia/părinții reprezintă o strategie care și-a demonstrat efi ciența acolo unde a fost aplicată, iar bunele practici implementate deja confirmă că acesta se poate realiza în baza următoarelor principii fundamentale:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- părinții sunt considerați de personalul școlii ca participanți activi în educația copiilor, care aduc o contribuție reală și valoroasă în acest demers;
- părinții participă realmente în luarea deciziilor referitoare la activitățile școlii (ex.: modificarea orarului etc.);
- tuturor părinților li se oferă oportunități de participare activă la experiențele educaționale ale copiilor lor;
- copilul/elevul este tratat drept actor activ în relația “școală – familie”;
- responsabilitatea dezvoltării și evoluției copilului, dar și succesele obținute, se împart între școală și părinți;
- relația “școală – familie” constituie fundamentul restructurării procesului educațional, precum și al dezvoltării comunității;
- eficiența profesională a personalului școlii (cadrelor didactice, managerilor) se va maximiza prin dezvoltarea unor competențe concrete, esențiale conexiunii cu părinții și comunitatea.

Scopurile aferente acestor principii ar fi :

- să ajutăm școlile să privească parteneriatele cu familiile ca pe o primă resursă, și nu ca pe un ultim refugiu în promovarea învățării și a dezvoltării;
- să stabilim colaborarea „școală-familie” la nivel național ca pe un standard al politicilor educative.

În acest context, Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020 definește distinct rolul părinților în parteneriatul „școală-familie” în promovarea educației incluzive. Astfel, părinții:

1. au dreptul și obligația de a colabora cu organele și instituțiile de învățământ în vederea școlarizării și realizării obiectivelor educaționale și de dezvoltare a acestuia;
2. sunt parte integrantă a procesului de educație a copiilor lor, prin participarea la procesul de evaluare multidisciplinară a dezvoltării copilului; implicarea în luarea deciziilor vizând copilul și în programele de abilitare/reabilitare continuă a dezvoltării copilului participarea și asistarea/susținerea copilului la toate activitățile ce țin de elaborarea, implementarea, revizuirea și actualizarea planului educațional individualizat, alte activități în care este implicat copilul.

Pe de altă parte, instituțiilor de învățământ li se recomandă să organizeze activități de tipul Școala părinților, Academia părinților etc., în cadrul cărora părinții beneficiază de informare și instruire privind educația incluzivă. Procesul de implicare a familiei/părinților în parteneriatul „școală-familie” se realizează în câteva modalități: activ și pasiv, formal și informal.

Implicarea activă - Reprezintă sprijinirea activităților școlare și ajutorul la clasă oferit de părinți.

Implicarea pasivă - Se realizează prin diverse forme, inclusiv semnarea de către părinți a înștiințărilor primite de la școală sau asigurarea că elevii (copiii lor) au toate cele necesare pentru școală, atunci când pleacă de acasă.

Implicarea formal - Este participarea părintelui la activitățile unui grup de lucru (comitet) din școală, la nivelul căruia se iau decizii care vizează școala, cum ar fi : asociația părinților, Consiliul de administrație, grup/grupuri de sprijin, Grup de lucru constituit în instituție pentru realizarea unui anumit obiectiv etc.

Implicarea informal - Are loc atunci când părintele vine la școală să discute despre progresele copilului său, participă la activitățile organizate în școală, activează ca voluntar etc.

În școala cu practici incluzive, parteneriatul dintre personalul școlii și părinții elevilor cu cerințe educaționale speciale poate contribui la progresul acestora. Dacă părinții sunt realmente interesați de progresul copilului și manifestă disponibilități de colaborare cu personalul școlii, atunci informațiile pe care le pot oferi cadrului didactic despre copil pot reprezenta o bază pentru luarea celor mai adecvate decizii. La rândul său, cadrul didactic poate ajuta părinții să devină mai sistematici și mai eficienți în acțiunile educative realizate în mediul familial. Prin urmare, orice demers educativ eficient cere o coordonare a acțiunilor între cadrele didactice și părinți, nu numai la nivelul obiectivelor propuse pentru realizare, dar și în privința metodelor, tehnicilor, formelor de activitate și a feedback-ului.

În acest context, în parteneriatul educațional, pot fi utilizate diverse forme de acordare de sprijin familiilor de către cadrele didactice, inclusiv:

- Comunicarea informațiilor. Primirea și oferirea informațiilor părinților, organizarea ședințelor cu părinții în scopul revizuirii opțiunilor educaționale pentru copiii acestora și identificarea căilor de soluționare a problemelor existente.

- Accesul la comunitate. Nici un program nu poate să satisfacă integral nevoile unei familii cu un copil cu nevoi educaționale speciale. În procesele respective urmează a fi

antrenați/ contractați alți furnizori de servicii și consolidate legăturile cu organizațiile din comunitate, din instituțiile religioase, alte școli, grupuri civice și profesionale etc.

Aceste eforturi vor oferi un răspuns vast și complet la nevoile familiilor care solicit ajutor. Accesul larg la viața comunității este de asemenea un mod de a spori considerabil resursele financiare insuficiente necesare promovării educației incluzive.

- Facilitarea etapei de tranziție. Planifi carea întocmită cu grijă, precum și acțiunile bine gândite, duc la diminuarea stresului care însoțește trecerea oricărui copil de la viața de acasă la viața școlară.

Pregătirea copiilor cu CES pentru etapele de tranziție de succes implică colaborarea cadrelor didactice cu familia copilului, cu furnizorii de servicii în programele noi și cele anterioare ale copilului. Pentru a facilita integrarea copiilor în noile programe, cadrele didactice trebuie să stimuleze abilitățile funcționale ale acestora, participarea socială, independentă și de grup.

- Suport în formarea abilităților de autoadministrare. Copiii aflați în situații de dificultate se descurcă mult mai greu în dobândirea abilităților de autoadministrare, din cauza complexității acestor activități.

Cadrele didactice și părinții trebuie să trateze copilul individual, ținând cont de prioritățile lui, atunci când stabilesc obiectivele pentru formarea abilităților de autoadministrare.

- Suport în formarea abilităților sociale. Copiii cu cerințe educaționale speciale vor beneficia în activitățile zilnice de interacțiunea cu ceilalți copii și adulți. Supravegherea atentă, formularea întrebărilor, comunicarea și participarea copiilor sunt câteva exemple de activități care stimulează interacțiunea socială pozitivă. Cadrul didactic poate reduce barierele sociale dintre copiii din cadrul unei clase prin planifi carea unor activități care să stimuleze prietenia dintre copii.

- Facilitarea participării independente și participării în grup. Participarea independentă și participarea activă în grup sunt abilități esențiale pentru un copil care este pe punctul de a experimenta cu succes un program de incluziune. Copiii cu CES au nevoie de condiții pentru a-și exersa zi de zi abilitățile în contextul activităților din clasă. Cadrele didactice pot ajuta

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

copiii să dobândească abilități de participare activă și independent prin folosirea unui limbaj clar și concis.

Astfel, asistând părinții și oferind informații specifi ce despre noile oportunități pe care școala le oferă pentru dezvoltarea și creșterea copilului lor, cadrele didactice pot contribui ca integrarea acestuia să se desfășoare într-un mod firesc.

În opinia cadrelor didactice, a părinților și a elevilor, o condiție importantă a unui program reușit de integrate îl constituie colaborarea reciprocă și colaborarea cu specialiștii (Statuback și Stamback, 1996), care se materializează în formarea unor grupuri de sprijin. Specialiștii cu abilități și pregătire specială (psihologii, psihiatrii, asistenții sociali, nutriționiștii, specialiștii în logopedie, în terapia muncii și cultura fi zică, etc.), implicați în activitatea de sprijin a dezvoltării copiilor cu CES, pot oferi suport cadrelor didactice care elaborează programe de incluziune.

Succesul colaborării în promovarea respectării drepturilor copiilor și asigurarea incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale ține de ajutorul și sprijinul reciproc al participanților. O modalitate de implicare a părinților în educația incluzivă este și organizarea centrelor de resurse în școli, în cadrul cărora se conțin și pot fi oferite: informații despre evenimentele și programele curente din școală; materiale care-i ajută pe părinți să-și asiste copiii în învățare; jocuri, cărți și casete video care pot fi utilizate cu copiii acasă; personal de sprijin/consultant care instruieste persoanele ce au în îngrijire copii în diverse domenii, inclusiv cum să utilizeze materiale oferite de școală; „Colțișorul părintelui” amenajat confortabil; un loc pentru comunicare reciprocă, precum și cu cadrele didactice etc.

Centrele de resurse în școli pot fi folosite în mai multe scopuri:

- ca spațiu pentru ateliere de lucru sau ședințe cu părinții;
- ca locație pentru întâlniri informale, discuții individuale „părinte-profesor” sau „părintedirector”;
- pentru recrutarea voluntarilor;
- pentru informare și îndrumare în legătură cu oportunitățile oferite de învățământul preuniversitar, de serviciile comunității, precum și de alte instituții interesate în educația tinerilor.

Centrul de resurse organizează diferite activități prin colaborare cu alte instituții de învățământ, cu organele de protecție a copilului, cu agențiile/asociațiile profesionale, cu comunitățile locale, cu organizațiile neguvernamentale, cu alte instituții și organizații relevante, în scopul orientării școlare, vocaționale/profesionale și sociale a copiilor cu cerințe educaționale speciale.

O altă modalitate de realizare a parteneriatului „școală – familie” sunt activitățile de instruire de tip Școala părinților/ Academia părinților/ateliere cu părinții, care solicită planificare riguroasă și realizare conform obiectivelor proiectate, în cadrul unui proces gradual care prevede:

1. Evaluarea nevoilor părinților;
2. Identifi carea resurselor;
3. Informarea/recrutarea părinților;
4. Furnizarea serviciilor de susținere;
5. Evaluarea rezultatelor.

Sugestii pentru dezvoltarea unor parteneriate de succes:

1. Nu există o abordare unică potrivită tuturor tipurilor de parteneriat.
2. Perfecționarea și dezvoltarea actorilor parteneriatului reprezintă o investiție esențială.
3. Comunicarea reprezintă temelia unui parteneriat eficient.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

4. Flexibilitatea și diversitatea reprezintă cheia succesului.
5. Instruirea, asistența și fondurile oferite din sursele externe școlilor se consideră un avantaj.
6. Schimbarea înseamnă/necesită timp. Dezvoltarea unui parteneriat de succes „familie – școală” necesită un efort continuu în timp, iar soluționarea unei probleme determină apariția a noi provocări.
7. Efectele parteneriatului urmează a fi evaluate în mod regulat, folosind indicatori multipli.

REZUMAT

În procesul de promovare a educației incluzive, în cadrul parteneriatului educațional un rol deosebit revine colaborării între școală și familie, care, în calitate de parteneri, au obiective comune, bazate pe principii de reciprocitate. Astfel, cadrele didactice și părinții sunt uniți de dorința comună de a-i sprijini pe copii în dezvoltare. În acest parteneriat, fi ecărui actor îi revine un rol anume.

Părinții și cadrele didactice au responsabilități multiple și sunt în permanență sub presiunea timpului, într-o societate în continuă schimbare. În aceste condiții, parteneriatul „școală – familie” se integrează în procesul de învățare, determinând succesul acestuia. Cadrelor didactice le revine rolul de liant care menține colaborarea și, prin instrumente eficient, maximizează beneficiile școlii pentru toți copiii și pentru familiile acestora.

Bibliografie :

1. [Maria Anca](#), Metode si tehnici de evaluare a copiilor cu cec, [Editura Presa Universitara Clujeana](#), Cluj, 2007
2. [Traian Vrasmas](#), Invatamantul integrat si/sau incluziv pentru copii cu cerinte educative special, [Editura Aramis](#), Bucuresti ,2009

PLAN DE INTERVENTIE PERSONALIZAT, PENTRU ELEVII CU DEFICIENȚE MENTALE SEVERE

**PROFESOR PSIHOLOGIE SPECIALĂ, MOȚ ANA
C.Ș.E.I. DUMITRU CIUMĂȚEANU TIMIȘOARA**

1. Informații generale

Numele și prenumele elevului S R –B

Data și locul nașterii: 25.05. 2009 TIMIȘOARA

Domiciliul: LOC..., JUD TIMIS

Școala/Instituția C.Ș.E.I. DUMITRU CIUMĂȚEANU TIMIȘOARA

Clasa: a IV-a B

Propunator : Profesor psihopedagogie specială MOȚ ANA

PERIOADA: sem I, an școlar 2019-2020

2. Evaluare inițială Suficient

Instrumente de evaluare:

Fișa psihopedagogică observația spontană și dirijată, convorbire individuală și de grup

Diagnostic

AUTISM ATIPIC , RETARDARE MENTALĂ SEVERĂ, DEFICIENȚA SEMNIFICATIVĂ
COMPORTAMENTULUI

QD SUB 30 fd

Capacități –competențe –abilitați pe care le are copilul

Emite sunete

Formează propoziții simple

Colorează în contur recunoște culori

Recunoște legume fructe animale

Recunoaște membrii familie

Lacune nevoi pe care le are copilul

Vocabular sarac

Posibilitați de exprimare reduse

Vorbire rară ezitantă încetinită

Nevoia de afecțiune de integrare de modele socio-umane și de sprijin gradat

Toleranță scăzută la frustrare

Nu respectă succesiunea evenimentelor într-o poveste

Orientare temporo-spațială

Nu recunoște figuri geometrice

Nu recunoaște lunile anului

Toleranța scăzută la frustrare

DOMENIUL MOTOR

I.I Domeniul motricității generale

Data/ Perioada de intervenție	Manifestări comporta- - mentale	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijoc didactice	Observații.
Sem I	Poziții și tonus muscular	să se ridice în picioare singur; să stea în picioare; să se ridice în poziție șezândă din culcat; să își mențină poziția șezândă 5- 10 min. să stea în poziție șezândă cu picioarele încrucișate 5 min; să se așeze în ghemuit și apoi să se ridice; să se aplece cu flexia genunchilor după un obiect și să se ridice.	Exerciții de motricitate	Exemplu; Explicația; Conversația Planșe; Papușă.	
	Mers și alergări	sa meargă înainte; sa meargă în diferite ritmuri (normal, lent sau repede) după model; să alerge; să meargă pe varfuri; să meargă pe calcaie să meargă înapoi; să meargă pe un traseu simplu, dat	Exerciții de motricitate	Demonstratia; Explicatia; Conversatia; Planșe; Papușă.	
	Sărituri	să se miște dezordonat, aruncând ambele picioare (țopaie); să sară pe loc pe ambele picioare; să sară pe loc într-un picior.	Exerciții de motricitate	Exemplu; Explicatia; Conversatia; Planșe; Papușă.	
	Apucare, aruncare, prindere	să prindă cu ambele mâini un obiect (minge); să apuce un obiect cu două degete (police și arătător); să arunce obiecte de anumite mărimi cu o mână (stânga/dreapta); să prindă cu ambele mâini un obiect (se subliniază care dintre ele: minge – mare, mică, moale, tare).	Exerciții de motricitate	Demonstratia; Explicatia; Conversatia; Planșe; Minge.	
	Urcări	să urce scările cu pas adăugat, ținându-se de balustradă;		Exemplu;	

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

		să coboare scarile cu pas adaugat, ținându-se de balustrada; să urce și să coboare scarile alternând picioarele, ținându-se de balustrada.	Exerciții de motricitate	Explicatia; Conversația; Planșe; Scarile.	
	Echilibru	să își pastreze echilibrul cu ochii închiși, stând pe ambele picioare; să lovească cu piciorul o minge mare, mică, grea; să stea într-un picior (3-5 sec.).	Exerciții de motricitate	Exemplu; Conversația; Mingea.	

I.II Domeniul motricității fine și coordonării oculo-motorii

Data	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
	- (deschide/închide ușa, învarte cheia etc); - să realizeze după model, mișcări repetitive; - să înfileze un fir gros pe o bobina mare; - să despacheteze diverse obiecte, prin ruperea hârtiei; - să mototolească hârtia; - să deșurubeze jucării; - să rostogolească forme din plastilină/lut; - să mazgalească cu instrumente de scris/colorare groase (markere, carioci, culori cerate); - să realizeze în maniera proprie, dactilopicturi; - să atingă degetul mare de fiecare deget; - să apuce creionul între degetul mare și arator; - să însire pe sfoara margele mari; - să utilizeze șablonul în realizarea unor figuri geometrice mari; - să coloreze respectând conturul; - să realizeze diverse imagini prin lipirea părților componente (casă,	Exerciții pt.dezvoltare a motricității fine; Jocuri de construit; Exerciții de mototolire, însurubare/deșurubare; Exerciții de scriere, colorare, dactilopictura Exerciții de insirare a	Explicația; Demonstrația; Munca independentă, supravegheată; Cuburi; Puzzle; Coli de scris; Cartoane; Lipici; Acuarele; Plastilina; Sabloane; Markere; Margele;	

	bradut, omul) de dimensiuni mari; - să scrie litere mari de tipar, după model;	margelelor pe sfoara;	Jucarii.	
--	---	-----------------------	----------	--

I.III Domeniul psihomotricității

Data	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
	- să utilizeze în efectuarea acțiunilor, predominant o anumită mână (stânga-dreapta); - să arate părțile principale ale corpului omenesc * la propria persoana ; * la partener - să identifice elemente de detaliu ale schemei corporale; - să redea grafic, în maniera proprie, principalele parti ale corpului omenesc; - să assembleze corect corpul uman din trei parti componente (incastru, puzzle); - să îmbrace/dezbrace papusa; - să diferențieze copii în medii familiare, în funcție de sex; - să identifice culorile unor obiecte cunoscute din mediu apropiat sau din imagini; - să recunoască în contexte diferite patru culori uzuale (rosu, galben, albastru, verde); - să grupeze obiecte cunoscute după culoare; - să identifice diverse poziții ale unor obiecte în raport cu propria persoana (pe-sub, sus-jos); - să localizeze sursele sonore; - sa descrie între gusturile familiare (dulce, sarat, acru, amar); - sa recunoască și discrimineze între zi și noapte, după tipurile de activitate dominante;	Exerciții privind dezvoltarea schemei corporale; Exerciții privind dezvoltarea lateralității; Exerciții de îmbrăcat/dezbrăcat păpușa; Exerciții de grupare a obiectelor, jucăriilor, după un criteriu dat; Audiții muzicale; Exerciții de recunoaștere a pozițiilor unor obiecte raportate la propria persoana;	Conversația; Demonstrația; Munca dirijată și independentă; Plansa “corpul uman”; Jetoane; Puzzle; Incastru; Casetofon; Casete audio; Fructe; Alimente; Jucarii.	

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

		Exerciții de recunoaștere a gusturilor familiare;		
--	--	---	--	--

II. Domeniul comunicare si limbaj

Data	Obiective de referinta	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
	să reacționeze la vocea umană, prin diverse manifestari; să semnalizeze anumite nevoi , prin diferite reacții verbale și/sau comportamentale; să semnalizeze înțelegerea unui mesaj simplu, prin răspunsuri adecvate (verbale și non-verbale); să emită după model, sunete izolate (vocale și consoane); să indice recunoașterea unor animale prin emiterea de onomatopee; să pronunțe combinații de două cuvinte legate (substantiv – adjectiv/verb); să reacționeze la solicitările simple ale adultului; să execute comenzi simple (ia, stai jos, închide/deschide ușa); să formuleze propoziții simple (pe baza de imagini); să răspundă la întrebarea “ce face?” pt. activități familiare; să răspundă la întrebarea “cine?” cu suport concret; să răspundă la întrebarea “cum?” cu suport concret; să răspundă la întrebarea “unde?” cu suport concret; să identifice și să numească acțiuni; să se prezinte în maniera proprie; să recunoască și să numească persoane	Exerciții de dezvoltare a auzului fonematic; Exerciții de verbalizare, după model; Exerciții de tipul “întrebare – răspuns”	Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Planșe; Jetoane; Jucării;	

	din mediul familiar (familie, școală); sa diferențieze, în contexte diferite persoane, după anumite criterii (sex, vârstă); să identifice și să denumească cel puțin trei elemente din următoarele categorii: rechizite; mobiliierul clasei; obiecte de igienă; obiecte din locuință; obiecte de îmbrăcăminte; legume; fructe; animale; păsări; jucării; dulciuri; băuturi; alimente; mijloace de transport; flori; meserii și ocupații.	Exerciții de identificare și denumire a unor obiecte, acțiuni cunoscute;		
--	---	--	--	--

DOMENIUL COGNITIV

III.I Citire-scriere-comunicare

Data	Tipuri de abilitati	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
	Abilități de receptare a mesajului oral	- să asculte comenzi simple legate de acțiuni/activități cotidiene; - să citească o poveste scurtă cu suport ilustrat; - să execute, în manieră personală, sarcini simple; - să indice verbal/nonverbal înțelegerea unui mesaj simplu; - să răspundă verbal/nonverbal la întrebări simple, privind acțiuni la care participă; - să răspundă verbal/nonverbal la întrebări simple privind acțiuni, situații, evenimente la care copilul participă.	Exerciții de dezvoltare a auzului fonematic;	Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Planșe; Jetoane; Jucării;	

	Abilitați de exprimare orală și comunicare independentă	- să se recomande în maniera proprie; - să exprime/semnalizeze nevoi personale (foame, sete); - să recunoască persoane cunoscute, verbal și nonverbal; - să utilizeze formule uzuale de salut, verbal și nonverbal; - să asocieze anumite cuvinte cu obiecte familiare; - să grupeze obiecte familiare, după anumite criterii; - să denumească, în maniera proprie, obiecte familiare; - să răspundă cu “da” sau “nu” la întrebări simple, verbal și nonverbal; - să răspundă în maniera proprie, la întrebări simple, cu referire la persoane și acțiuni desfășurate în prezentă sa; - să formuleze propoziții simple ca răspuns la întrebări; - să formuleze propoziții simple ca răspuns la întrebări; - să descrie o imagine simplă, în maniera personală; - să repete după model, cuvinte, propoziții scurte; - să despartă în silabe cuvinte date, cu bătaie din palme sau cu mâna sub barbă; - să formuleze cuvinte pe baza literei sau silabei inițiale; - să formuleze propoziții cu cuvinte cunoscute	Exerciții de verbalizare, după model;	Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Planse; Jetoane; Jucării;	
Data	Tipuri de abilitati	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	Abilitati de citire	- să imite zgomotele din natura și onomatopeele; - să identifice sunetele în silabe și cuvinte, în poziție inițială; - să pronunțe prin imitație silabe directe (consoana+vocală);	Exerciții de recunoaștere a literelor învățate; Exerciții de asociere literă – sunet;	Explicatia; Demonstratia Munca independentă Planșe; Jucării;	
	Abilitați de scriere	- să utilizeze șablonul pt. a reda grafic diverse imagini (obiecte, forme geometrice); - să reprezinte grafic diferite imagini prin unire de puncte: forme geometrice; legume, fructe; cifre, litere; - să realizeze grafic diverse imagini, întărind conturul cu marker, carioca, pix;	Scriere de forme geometrice; Semne pregrafice;	Conversația; Demonstrația; Exercițiul; Jetoane; Planșe; Coli de scris; Markere	
Data	Tipuri de abilitați	Obiective de referință	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
	Abilitați de Scriere	- să realizeze semne grafice în spații de diferite dimensiuni: Cărligul; bastonașe cu deschidere spre stânga; bastonașe cu deschidere spre dreapta; grupe de bastonașe; zala; ovalul și semiovalul; biciul;	Exerciții de asociere literă-sunet; Exerciții de scriere a literelor mari de tipar învățate	Conversația; Demonstrația; Exercițiul; Jetoane; Planșe; Coli de scris; Markere	

III.II Matematica

<i>Data</i>	<i>Tipuri de abilitați</i>	<i>Obiective de referință</i>	<i>Activitate</i>	<i>Metode și mijloace didactice</i>	<i>Observații</i>
-------------	----------------------------	-------------------------------	-------------------	-------------------------------------	-------------------

	<i>Operarea cu conceptul de număr</i>	- să sorteze obiecte/jucării după criteriul formă; - să sorteze obiecte/jucării după criteriul culoare; - să sorteze obiecte/jucării după criteriul marime - să identifice elemente din interiorul și exteriorul unei mulțimi; - să formeze grupe de jucării după un criteriu dat. - să asocieze prin corespondență elementele a două mulțimi; - să compare mulțimi de obiecte, cu cel mult 5 elemente; - să numere obiecte dintr-o mulțime, cu cel mult 5 obiecte; - să realizeze corespondența între numărul de elemente a unei mulțimi și cifra în centrul 0-5; - să alcatuiască mulțimi cu număr dat de elemente, cu cel mult 5 elemente; - să numere crescător, pe baza suportului concret-intuitiv, în centrul 0-5; - să numere descrescător, pe baza suportului concret intuitiv, în centrul 0-5; - să copie sirul numerelor crescător și descrescător, în centrul 0-5; - să recunoască pe baza suportului concret, semnificația noțiunilor: mai mult; mai puțin; la fel; punem/ vine; luăm/ pleacă. - să identifice vecinii unui număr dat în centrul 0-5, cu suport.	Exerciții de sortare a obiectelor după un criteriu dat; Exerciții de alcătuire de mulțimi; de comparare a două mulțimi; Exerciții de asociere cifra-număr; Exerciții de identificare a vecinilor unui număr dat.	Explicația; Demonstrația; Exercițiul; Planșe cu numerele învățate; Jucării; Jetoane; Bețișoare.	
--	--	---	--	---	--

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	<i>Calculul matematic și rezolvarea de probleme</i>	- să rezolve oral cu suport adunări de doi termeni în centrul 0-5; - să rezolve probleme acționale și imagistice, cu o singură operație, în centrul 0-5; - să scrie adunări cu doi termeni în centrul 0-5, după model; - să scrie scăderi în centrul 0-5, după model;	Exerciții de adunare și scădere în centrul 0-5;	Conversația ; Demonstrația; Exercițiul; Jetoane; Planșe; Coli de scris; Markere	
	<i>Operarea cu unități de măsură și forme geometrice</i>	- să scocieze anumite repere orare cu activități/ momente din viața lui; - să diferențieze unități monetare (monede/bacnote); - să asocieze figurile geometrice cu obiecte cunoscute	Exerciții de asociere	Conversația ; Exercițiul; Planșe.	

Plan de intervenție personalizat – elev cu CES

Profesor psihopedagog Nechita Monica
Școala Gimnazială Specială – Centru de Resurse și Documentare
privind Educația Incluzivă/Integrată
Cluj-Napoca

1. INFORMAȚII GENERALE

Numele:G.B.

Data nașterii:7.07.2002

Domiciliul:Cluj-Napoca, str. P.R, FN

Clasa: a VII-a

Școala: Școala Gimnazială Specială – C.R.D.E.I.I.

Tip dedeficiență: Deficiență mintală ușoară, dificultăți de învățare, disortografie

Domenii de intervenție: cognitiv, emotional, comportamental

Echipa de specialiști: profesor psihopedagog **Nechita Monica**, profesor psihodiagnostician C.A., profesor logoped P.R.

2. EVALUARE ÎNȚIALĂ

Instrumente folosite în evaluare:

- fișa psihopedagogică, fișa logopedică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, fișe de evaluare inițială, analiza produselor activității

Concluzii:

Puncte tari:

- prezintă interes pentru activități practice, manifestă abilități manuale bine dezvoltate;
- este interesat de muncă și este implicat în diverse munci ocazionale, pentru ajutorul financiar al familiei;
- este responsabil în activitățile didactice;

Domenii care necesită intervenție:

- Domeniul cognitiv:
 - prezintă disortografie (grad ușor);
 - efectuează calcule matematice simple fără ajutor dar prezintă dificultăți la aplicații practice și înțelegerea cerințelor
 - utilizează un limbaj sărac în exprimarea orală;
- Domeniul emoțional:
 - manifestă o stimă de sine scăzută;
 - gestionare slabă a emoțiilor și manifestarea defectuoasă a sentimentelor;
- Domeniul comportamental
 - relaționarea cu cei din jur (colegi, cadre didactice, membrii familiei) este de obicei agresivă, are frecvente episoade de agresivitate fizică și verbală
 - prezintă devieri comportamentale în afara activităților școlare;
 - înregistrează un număr ridicat de absențe de la activitățile didactice;

3. DETALIEREA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT:

Prin acest program se urmărește:

- recuperarea laturilor disfuncționale în ceea ce privește exprimarea orală și scrisă, utilizarea limbajului matematic în rezolvarea cerințelor simple;
- antrenarea elevului în activități matematice distractive cu aplicabilitate practică pentru a asigura transferul cunoștințelor teoretice spre cele practice;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului;
- dezvoltarea abilităților de calcul prin joc;
- dezvoltarea autonomiei personale și sociale;
- antrenarea elevului în activități extracurriculare;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaționare în grup;
- recunoaștere propriilor emoții și manifestarea lor adecvată în diferite situații;
- gestionarea eficientă a emoțiilor și sentimentelor în situații de criză;
- reducerea manifestărilor de agresivitate în relațiile cu cei din jur;

Se propun următoarele obiective generale pe domenii, pentru realizarea PIP:

1. Cognitiv:

- a. dezvoltarea exprimării corecte, clare și conștiente atât scris cât și oral
- b. dezvoltarea abilităților de receptare a mesajului scris în diferite contexte educaționale
- c. formarea unor deprinderi de aplicare în practică a cunoștințelor matematice
- d. dezvoltarea capacităților de comunicare utilizând limbajul matematic

2. Emoțional

- a. Creșterea capacității elevului de a identifica emoțiile de bază și a modului în care oamenii își manifestă sentimentele;
- b. Identificarea și gestionarea propriilor sentimente, prin familiarizarea cu strategii simple.
- c. Gestionarea eficientă a situațiilor de risc

3. Comportamental:

- a. Formarea și dezvoltarea unor comportamente adecvate, de integrare și adaptare socială,
- b. Dezvoltarea unor atitudini pozitive care să armonizeze relația cu sine și cu ceilalți;

Domeniile propuse pentru realizarea planului de intervenție personalizat:

COGNITIV

Obiective:

1. dezvoltarea exprimării corecte, clare și conștiente atât scris cât și oral
2. dezvoltarea abilităților de receptare a mesajului scris în diferite contexte educaționale
3. formarea unor deprinderi de aplicare în practică a cunoștințelor matematice
4. dezvoltarea capacităților de comunicare utilizând limbajul matematic

Obiective	Metode și mijloace de	Perioada de	Criterii minime de apreciere	Metode și instrumente
-----------	-----------------------	-------------	------------------------------	-----------------------

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	realizare	intervenție	a progreselor	de evaluare
Dezvoltarea exprimării corecte, clare și conștiente atât scris cât și oral	Conversația Explicația Jocul de rol Exercițiul	Sem I Revizuire sem II	Susținerea unei conversații în propoziții dezvoltate. Susținerea în fața clasei a unui discurs coerent timp de 1 minut. Elaborarea unei compuneri/eseu de o jumătate de pagină.	Observarea sistematică Aprecieri verbală, lauda, încurajarea
Dezvoltarea abilităților de receptare a mesajului scris în diferite contexte educaționale	Conversația Explicația Dezbaterea Exercițiul	Sem I, II	Identificarea ideilor principale dintr-un text dat, de maxim o jumătate de pagină.	Observarea sistematică Aprecieri verbală, lauda, încurajarea
Formarea unor deprinderi de aplicare în practică a cunoștințelor matematice	Exercițiul Demonstrația Conversația experimentul Muncă individuală	Sem I Revizuire sem II	Efectuarea coreșpondențecorecte între cunoștințele matematice (operații) și aplicarea lor în practică. Identificarea unei soluții pentru rezolvarea unei probleme practice, întâlnite în viața cotidiană.	Observarea sistematică Aprecieri verbală, lauda, recompensa
Dezvoltarea capacităților de comunicare utilizând limbajul matematic	Conversația Exercițiul	Sem I, II	Exprimarea orală la fiecare solicitare a cadrului didactic cu privire la activitățile matematice.	Observarea sistematică Aprecieri verbală, lauda, încurajarea Recompensa

EMOȚIONAL:

Obiective:

1. Creșterea capacității elevului de a identifica emoțiile de bază și a modului în care oamenii își manifestă sentimentele;
2. Identificarea și gestionarea propriilor sentimente, prin familiarizarea cu strategii simple.

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimele de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Creșterea capacității elevului de a identifica emoțiile de bază și a	Conversația Povestirea (povești	Sem I, II	Identificarea a cel puțin 3 emoții de bază în exprimările celor din jur	Observarea Aprecieri verbală,

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

modului în care oamenii își manifestă sentimentele	terapeutice) Jocuri interactive			încurajarea Recompensa
Identificarea și gestionarea propriilor sentimente, prin familiarizarea cu strategii simple	Joc de rol Dramatizarea Povestirea (povești terapeutice)	Sem I Revizuire sem II	Exprimarea deschisă a propriilor sentimente, într-un mediu securizant Creșterea frecvenței cu 10% a episoadelor de gestionare a emoțiilor în relațiile cu ceilalți.	Observarea sistematică Aprecie verbală, încurajarea Recompensa
Gestionarea eficientă a situațiilor de risc	Dezbatere Exercițiul Jocul de rol Dramatizarea Povestirea (povești terapeutice)	Sem I, II	Creșterea cu cel puțin 10% a situațiilor în care elevul este capabil să-și gestioneze emoțiile, în special furia și să dovedească un comportament modificat.	Observarea sistematică Aprecie verbală, încurajarea Recompensa

COMPORTAMENTAL:

Obiective:

1. Formarea și dezvoltarea unor comportamente adecvate, de integrare și adaptare socială
2. Dezvoltarea unor atitudini pozitive care să armonizeze relația cu sine și cu ceilalți;

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Formarea și dezvoltarea unor comportamente adecvate, de integrare și adaptare socială	Joc de rol Povestirea (povești terapeutice) Dezbaterea Exercițiul	Sem I, II	Implicarea în cel puțin două activități/semestru de dezvoltare a cetățeniei active, de voluntariat	Observarea Aprecie verbală, încurajarea Recompensa
Dezvoltarea unor atitudini pozitive care să armonizeze relația cu sine și cu ceilalți;	Joc de rol Povestirea (povești terapeutice) Exercițiul	Sem I, II	Participarea la cel puțin două activități de grup (proiecte), concursuri, la nivel de școală și interșcolar.	Observarea sistematică Aprecie verbală, încurajarea Recompensa

4. Intervenția psihopedagogică

Obiectivele urmărite în PIP stau la baza activităților didactice desfășurate în școală. Activitățile se desfășoară în sala de clasă, în timpul orelor de specialitate, de consiliere și orientare (de către profesorul psihopedagog și profesorul diriginte), la cabinetul de consiliere (de către profesorul psihodiagnostician) și la cabinetul de logopedie (de către profesorul logoped).

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

PIP-ul este propus pe perioada unui an școlar cu revizuire în perioada ianuarie-februarie (sem II).

Rezultatele înregistrate, pentru domeniile propuse sunt:

Domeniul cognitiv:

- S-a observat o îmbunătățire a expresivității orale, elevul fiind capabil să susțină un discurs coerent, în propoziții dezvoltate/fraze, de cel puțin 1 minut.
- S-a observat utilizarea a unui număr mai mare de cuvinte noi în utilizare alimbajului verbal;
- S-au redus cu aprox. 30% greșelile de ortografie, în timpul realizării unei sarcini în scris;
- Aplicațiile practice matematice au stârnit un interes deosebit pentru elev, implicarea lui a fost foarte bună și s-a constatat o creștere cu cel puțin 50% a exemplelor practice care au putut fi rezolvate prin aplicarea cunoștințelor teoretice;
- Elevul a dobândit o încredere mai mare în a verbaliza acțiunile pe care le efectuează în rezolvarea unor cerințe în activitatea școlară, ceea ce a condus la o îmbunătățire a stimei de sine și o recunoaștere a lui în planul relațiilor cu colegii.

Domeniul emoțional:

- Elevul identifică cu ușurință emoțiile de bază prezentate de alte persoane;
- Se înregistrează o reacție adecvată a elevului în diferite situații de risc (o creștere cu cel puțin 50%) și o relaționare mai bună cu cei din jur.
- Se integrează repede în activitățile de grup și de multe ori preia rolul de lider al grupului;
- Au scăzut semnificativ episoadele de manifestare a agresivității verbale și fizice față de cei din jur (cu peste 50%);

Domeniul comportamental:

- Pe parcursul sem al II-lea s-a înregistrat o creștere a frecvenței școlare și o mai bună integrare în activitățile școlare;
- Elevul s-a implicat în diferite proiectele și activitățile la care a fost provocat: participarea la proiecte în folosul comunității, la activități de grup, la concursuri (matematică, sportive);
- Din discuțiile cu membrii familiei, reiese faptul că relațiile sunt mult îmbunătățite, comunicarea este mai bună, se implică mai mult în rezolvarea diferitelor probleme din familie.

VI. Concluzii și recomandări de continuare a PIP-ului

S-a constatat o îmbunătățire a exprimării orale și scrise, a aplicării în practică a cunoștințelor matematice, a efectuării de corelații între cunoștințele teoretice și practice. Comportamental se observă o îmbunătățire a relaționării cu cei din jur și o implicare mai mare în activitățile școlare și extrașcolare.

Exprimarea și gestionarea emoțiilor a înregistrat o creștere semnificativă, fiind în scădere cu cel puțin 50% episoadele de manifestare a agresivității fizice și verbale. De asemenea, este evidentă o creștere a stimei de sine și a încrederii în forțele proprii.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Relațiile cu colegii din clasă au evoluat în sens pozitiv, fiind implicat tot mai mult în activități de grup.

Dificultăți întâmpinate în timpul aplicării PIP-ului:

- apariția unor situații obiective care au condus la schimbarea programului în cadrul activităților propuse;
- frecvența slabă în primul semestru;

Se recomandă continuarea intervenției pe tema „Gestionarea furiei” (domeniul emoțional) și implicarea familiei activități de susținere și orientare profesională și personală a elevului.

Data elaborare PIP: octombrie

Data revizuire PIP: februarie

Rezumat

Planul de intervenție personalizat este propus pentru un elev cu deficiențe mintale ușoare, dificultăți de învățare, disortografie.

Am propus o intervenție pe trei domenii: cognitiv, emoțional și comportamental, fiecare domeniu având obiective proprii, metode și mijloace de realizare, criterii minimale de progres, metode și instrumente de evaluare.

Deoarece lucrarea a fost aplicată pe perioada unui an școlar, cuprinde rezultatele înregistrate de elev pe domeniile propuse, concluziile și recomandările de continuare a intervenției. Acestea stau la baza revizuirii/întocmirii unui nou PSI pentru perioada următoare.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Profesor PIP confecții textile Luminița Pavelescu
Școala Profesională Specială
Comuna Ștefan cel Mare, jud. Neamț

Numele și prenumele beneficiarului: **R P**

Clasa a X-a Confectioner produse textile

Data elaborării planului: 12 septembrie 2019

Data următoarei revizuirii a planului educațional: sfârșitul semestrului I

Problemele cu care se confruntă copilul (principalele categorii de cerinte):

A. Domeniul de intervenție: cognitiv.

Informații de bază:

- Diagnostic: deficiență mintală
- Vocabular sărac
- Comunicare slabă și situațională
- Citire și scriere: întâmpină dificultăți
- Incapacitate de scriere după dictare. (numai copiere)

B. OBIECTIVE PE TERMEN LUNG:

a. din punct de vedere psihopedagogic

- Creșterea motivației de învățare.
- Dezvoltarea competențelor de autocunoaștere.
- Creșterea încrederii în sine.
- Încurajarea exprimării emoțiilor.
- Îmbunătățirea abilităților de cooperare și lucru în echipă.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă.
- Oferirea feed-back-ului în timp util și eficient.

b. din punct de vedere al competențelor școlare:

- Cunoașterea unor noțiuni de bază din disciplinele tehnice și de cultură generală.
- Structurarea unor conținuturi referitoare la noțiunile tehnice.
- Utilizarea unor abilități pe care trebuie să le stăpânească (a măsura, a schița, a desena, a reproduce, a recunoaște).
- Înțelegerea corectă a sarcinii de lucru din fișa de lucru sau fișa de laborator tehnologic și a algoritmului de rezolvare.
- Dezvoltarea creativității.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Loc de desfășurare: sala de clasă;

Obiective pe termen scurt	Metode și mijloace didactice	Perioada	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
- să se familiarizeze cu termeni de specialitate uzuali referitori la pregătirea materialelor textile - să prezinte organizarea locului de muncă al confecționarului produselor de îmbrăcăminte; - să formuleze aprecieri referitoare la ergonomia locului de muncă. - să cunoască etapele procesului de producție în confecții	- planșe, fișe de lucru, poze, dicționar. - utilizarea dicționarului tehnic de specialitate - exerciții de identificare a produselor textile: fire, țesături, tricoturi - procese tehnologice de realizare a produselor textile; -exerciții de identificare a materialelor textile: materiale de bază și auxiliare pentru confecții textile, materiale auxiliare pentru confecții din piele și înlocuitori; -exerciții de identificare a principiilor ergonomice la locul de muncă -descrierea principalelor responsabilități ale muncitorului din domeniul textile-pielărie -fișe de documentare, proces de producție în confecții , proces tehnologic de confecționare, materii prime și materiale auxiliare	Anul școlar 2019-2020 Anul școlar 2019-2020	- identifică și recunoaște elementele prezentate. - citește din dicționar definițiile unor operații tehnologice. - execută în caiet scheme după modelele primite și identifică elementele uzuale: fire textile, țesături, tricoturi, materiale auxiliare.. - scrie corect norme de protecția muncii în atelierul de confecții; - recunoaște materialele textile -recunoaște ustensilele utilizate în atelierul de confecții; - identifică operațiile tehnologice și utilajele necesare realizării lor. - prezintă modul de lucru pentru operațiile prezentate; - selecteazăustensilele necesare realizării operațiilor enumerate; - identifică norme de protecția muncii pentru operațiile prezentate. - pe baza unor	- evaluarea orală va fi preponderentă, dar va alterna cu evaluarea scrisă (elevul se poate exprima mai bine oral decât scris) - probe orale; - probe scrise; - fișe de evaluare; - observarea sistematică; - autoevaluare; - se va realiza evaluarea continuă prin utilizarea aprecierilor verbale și sublinierea progresului realizat în rezolvarea fiecărei sarcini; - apreciere verbală; - apreciere și încurajarea colaborării cu membrii

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- să înțeleagă procesul de confecționare a unui produs de îmbrăcăminte, utilaje folosite	-exerciții de recunoaștere a organelor de lucru a mașinii simple de cusut -exerciții de asociere a organelor de lucru cu operațiile care le realizează - lucrul pe grupe: realizarea unor sarcini de lucru în cadrul grupului;	Anul școlar 2019-2020	exemple practice, modele, etc. elevul identifică produsele textile. - identifică norme de protecția muncii pentru operațiile prezentate; - comunicare, colaborare pentru realizarea sarcinii primite. - realizează operații simple la mașina simplă de cusut; - enumera părțile componente ale unui produs de îmbrăcăminte: detalii principale, detalii secundare	grupului; - evaluarea finală va viza atingerea criteriilor minime de progres.
--	---	-----------------------	--	---

Instrumente de evaluare:

- fișe de lucru individuale;
- teste criteriale pentru fiecare obiectiv;
- observația directă și indirectă;
- grila de evaluare a conduitei sociale;
- rezultatele școlare

Concluzii:

În urma evaluării rezultatelor obținute după derularea programului de intervenție pe o perioadă de trei luni, s-a ajuns la concluzia că datorită exercițiilor și activităților simple, accesibile, desfășurate în ritm propriu, elevul a depășit în mare parte dificultățile sale, dobândind o experiență cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din calea dezvoltării sale.

Recomandări:

- se recomandă colaborarea cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinți;
- se constată că reluarea unor sarcini de învățare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivației și a încrederii în propriile forțe, precum și reluarea unor anumite activități în vederea consolidării achizițiilor dobândite.

INCLUZIUNEA SOCIALĂ

Prof. Sandu Mihaela
Lic. Tehn. Al. Vlahuță Podu Turcului, Bacău

Respectarea drepturilor tuturor indivizilor societății este un aspect dezirabil, dar, din păcate, ne confruntăm frecvent cu discriminarea sau cu lipsa respectului pentru statutul apartenențelor la grupurile vulnerabile. Comportamentul ostil al elevilor poartă denumirea de Bullying, făcând referire la intimidarea și terorizarea colegilor mai timizi, introverți ori dintr-o familie defavorizată.

Fenomenul nu este întâlnit doar în unitățile școlare, ci și la mass-media, la job ori în cartier. Umilirea colegilor, de multe ori a elevilor cu CES, are ca punct de plecare o anumită slăbiciune a persoanei exploatate. Bullying-ul se opune incluziunii care presupune tocmai excluderea agresiunii fizice și psihice, evitarea excluderii sociale.

Bullying-ul presupune mai multe aspecte: victima, agresorul sau grupul care inițiază umiliința –mobbing-ul, spectatorii-bystanders și prejudiciul provocat de abuzul fizic ori emoțional.

Termenul „bullying” s-ar traduce prin „intimidare”, dar nu se rezumă doar la asta, pornește de la etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri, până la violență fizică. Comportamentul de bullying se face simțit mai ales atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc., iar copii îl învață de la adulți, copii mai mari, televizor. Agresorul pare că nu are empatie pentru un elev cu CES de cele mai multe ori și chiar se bucură că produce durere celorlalți. Dorește să domine și să înjosească, exagerează în situații obișnuite. Agresorul abuzează de putere pentru a-i răni pe ceilalți, deliberat și în mod repetat.

Ceea ce nu conștientizăm este că agresorul a fost la rândul său victimă și perpetuează un comportament jignitor. Există două categorii de oameni: cei care sunt jigniți și depășesc momentul și cei care devin abuzivi la rândul lor. Dorind să obțină atenție și popularitate, ei continuă comportamentul agresiv.

Putem discuta despre bullying fizic, verbal, sexual sau psihic. Manipularea, bârfa, constrângerile, criticile, minciunile, comicul exagerat adresat unei persoane sau unui grup de personae, diferențelor pe care acestea le prezintă (înălțime, greutate, culoarea ochilor, culoarea părului, nivel cognitiv, potențial de învățare, rasă, etnie, religie, dizabilitate, tip de familie, nivel de cultură etc.) constituie comportament de tip bullying, comportament din cauza căruia am avut cu toții de suferit și mai ales, un comportament pe care toți l-am manifestat. Cu toții am jignit și am fost jigniți și ne dorim incluziune socială.

Geniul Albert Einstein considera că: *Lumea nu este amenințată de cei răi, ci de cei care permit răul.*

Model de adaptare curriculară la domeniul : dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii

Profesor pentru învățământ preșcolar
Săbăduș Loredana Ioana
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 28
Oradea, Județul Bihor

Nume și prenume copil: M.L.B.

Diagnostic: Deficiență mintală ușoară (IQ=65)

Tulburări din spectrul autist

ARGUMENT: Preșcolarul M.L.B. frecventează cursurile grupei mari, evaluarea comportamentelor pe palierele principale de dezvoltare s-a realizat prin observarea acestora în diferite activități didactice, jocuri, rutine, fișe de evaluare inițială, grile de observare a copilului cu TSA, în concordanță cu diagnosticul medical principal, iar rezultatele evaluării au indicat faptul că, preșcolarul atinge nivelul minim al competențelor/ indicatorilor comportamentali specifici grupei mari, prezentând dificultăți pe palierul de comunicare, interrelaționare, capacitate motorie- imitație și managementul emoțiilor. Limbajul receptiv este dezvoltat (răspunde la comenzi simple, imită acțiuni), iar cel expresiv se află în curs de dezvoltare, fiind caracterizat de abilități conversaționale reduse în raport cu vârsta, posedă un vocabular mediu, exprimarea se realizează în propoziții simple, ecolalice. Cognitiv-gândirea este la nivel preoperațional- IQ= 65, comprehensiunea satisfăcătoare, înțelege sarcini simple și colaborează cu adultul în activitățile 1:1, prezintă deficit atențional ușor, focalizare redusă în timp, motivația pentru învățare este în funcție de interes, reactivată la recompense și aprecieri, predomină motivația extrinsecă.

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii:

1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Competențe adaptate	Competența specifică	Activități de învățare adaptate	Conținuturi adaptate
1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă).	1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă) cu promptare adire ctă a facilitatorului.	Citirea de povești scurte, explicând cuvintele necunoscute; introducerea cuvintelor noi prin povestirea/descrierea a ceea ce experimentează copilul prin toate simțurile; Demonstrează progres în înțelegerea și aplicarea unor instrucțiuni simple din mai multe etape, cu ajutor. Răspunde la întrebări simple, folosind limbajul verbal.	Jocuri sacăntee / caset muzicale pentru copii cu cantece în care mișcare și gesturile însoțesc versurile- punerea în scenă a versurilor canteceelor: („Dacă vesel se trăiește”, „Mingeasare”), etc Exerciții de identificarea anumitor persoane, obiecte și acțiuni după denumire. Convorbiri Jocuri cu subiect din viața cotidiană Povești scurte Discuții dirijate pe teme

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

			planificate.
1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă)	1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă) prin promptarea verbală și gestuală.	Activități prin care folosește gesturi și limbajul corpului pentru a exprima nevoi și sentimente (îmbrățișează spontan membrii familiei); Relatează întâmplări simple din experiența zilnică atât ca răspuns la întrebări cât și în mod spontan.	Exerciții-joc presupun să răspundă la comenzi care includ verbe („sari, aleargă, deschide, prinde, adu-mi...”), etc Joc de mimă; Exerciții de verbalizare a numelui sau porecla/diminutivul (când este întrebat), de cunoaștere și numire a numelor membrilor familiei, arătarea cu ajutorul degetelor a anilor pe care îi are.

2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe adaptate	Competența specifică	Activități de învățare adaptate	Conținuturi adaptate
2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)	2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă) prin structurarea și dezvoltarea limbajului.	Activități care presupun antrenarea în discuțiile care îl privesc, jocuri care implică urmărirea unor instrucțiuni în secvențe. Utilizează propozițiile (2/3 cuvinte) pentru a comunica nevoi, acțiuni sau sentimente.	Jocuri de masă, jocuri de tip Domino sau Găsește diferențele. Punerea în scenă în cadrul jocurilor de rol sau simbolice povești clasice sau inventate. ”Hai să povestim!” (joc-exercițiu); ”La grădiniță învățăm și ne jucăm” (lectură după imagini). „Te rog să-mi dai...” (joc logic)-verbalizare în propoziții.
2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului	2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului cu ajutorul suportului imagistic.	Activități care vizează ghicitori, cuvinte cu sens opus, crearea unor rime, încurajarea de a vorbi în propoziții dezvoltate.	Dramatizarea poveștilor cunoscute, repovestirea poveștilor îndrăgite cu suport imagistic, jocuri cu antonime: ”Spune cuvântul opus/ invers!”, „Sus/ jos”, jocuri cu sinonime: ”Cum spunem altfel?”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

			„Găsește cuvântul geamăn”.
--	--	--	-------------------------------

3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute

Competențe adaptate	Competența specifică	Activități de învățare adaptate	Conținuturi adaptate
3.3. Identifică prezența mesajului scris, apreciază și valorifică mesajul scris în activitățile curente	3.3. Identifică prezența mesajului scris, apreciază și valorifică mesajul scris în activitățile curente coordonat de către un adult.	Activități bazate pe exerciții grafice, răsfoire de cărți, reviste. Arată/prezintă care este cartea lui preferată; Manifestă interes și implicare în ascultarea unor creații: ficțiune/non-ficțiune, poezii pentru copii, basme, reviste cu benzi desenate, etc - recită o strofă sau repetă ultimul vers al unei poezii preferate sau redă cuvinte, expresii, sintagme, din povestea preferată, cu ajutor.	Bibliotecă: „Citim imagine despre.” Fișe cu exerciții grafice Citire de imagini Lectură după imagini Vizionare de filme, povești, etc ”Să descoperim ce se ascunde sub coperta!” Poezii simple pe teme propuse Jocuri didactice accesibile: ”Recunoaște personajul!”
3.4. Asimilează unele elemente ale scrisului și folosește diferite modalități de comunicare grafică și orală pentru transmiterea unui mesaj	3.4. Înțelege unele elemente ale scrisului și folosește diferite modalități de comunicare grafică și orală pentru transmiterea unui mesaj	Activități pe bază de jocuri cu litere din diferite materiale, copierea conturului literei.	Diferite jocuri cu tabla și litere magnetice, grafisme, labirinturi.

Bibliografie:

- Dr. Mihaela Ionescu (coord), (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltare timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemond, București;
- MEN, (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*;
- SUPORT pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019;
- Tomșa Gheorghe, (2005). *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, M.E.C, București.

Studiu de caz în terapia tulburărilor de limbaj oral și scris

Prof.logoped Ștefan Ionelalleana
Școala Gimnazială Specială Centru de Resurse
și Documentare privind Educația Incluzivă/Integrată
Cluj-Napoca

Generalități

Studiul de caz este una dintre metodele utilizate frecvent în cercetările din cadrul științelor sociale. Este o metodă complexă care include un ansamblu de metode cantitative (anchete și sondaje de opinie, date statistice din registre etc), calitative (observații directe și participative, interviuri individuale, focus grupurile, studiul documentelor personale etc.) sau o combinație a acestora.

Studiul de caz reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice.

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ constau în: realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu dat, cu scopul familiarizării acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme: sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create; educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor; exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

Avantajele metodei studiului de caz sunt acelea că: prin faptul că situația-caz, aleasă de profesor, aparține domeniului studiat, iar elevii sunt antrenați în găsirea de soluții, se asigură o apropiere a acestora de viața reală și de eventualele probleme cu care se pot confrunta, „familiarizându-i cu o strategie de abordare a faptului real”, o metodă ce contribuie la dezvoltarea capacităților psihice, de analiză critică, de elaborare de decizii și de soluționare promptă a cazului, formând abilitățile de argumentare.

Studiu de caz pentru un copil cu tulburări de limbaj

Date personale

Numele și prenumele: V.S

Sex: Masculin

Vârsta: 12 ani și 4 luni

Naționalitatea: Română

Religie: catolică

Studii/ocupația: elev clasa a V a

Școala: Gimnazială Specială CRDEII Cluj-Napoca

Unități școlare frecventate: Liceul Tehnologic,, Ștefan Pascu,, Apahida

Anamneza

Tipul familiei. Copilul provine dintr-o familie dezorganizată, dintr-o relație de concubinaj. Este singurul copil al familiei care este constituită din 6 membri. În familie există raporturi punctate de conflicte mici și trecătoare, dar familia este pe cale de destrămare. Tata V.A.M lucrează în construcții Cehia iar mama M. L-de curând muncitoare, Fabrica-Clujana

Condiții materiale și de locuit ale familiei: condițiile materiale și igienice sunt acceptabile. Familia locuiește într-o casă particulară compusă din două camere, bucatărie, încălzirea se face cu lemne, se întrețin din alocație și o sumă mică trimisă de tată din Cehia.

Atitudinea familiei față de copil: este protectivă, mama și bunica manifestă interes față de dezvoltarea băiatului iar colaborarea școală-părinți se reduce la vizite destul de rare ale mamei la școală.

Starea de sănătate a copilului: în general este bună, apar dureri de cap frecvente.

Date medicale

Diagnostic medical: retard psihic ușor, tulburare de comportament

Diagnostic psihologic: deficiență ușoară (intelect de limită)

Profilul psihologic al copilului

Atenția lui V. Seste redusă, nu este atent la ore, își îndeplinește sarcinile în funcție de starea de spirit, **Gradul de concentrare** este mediu în funcție de starea de spirit cu o **distributivitate și memorie** redusă.

Limbajul: sarac, nu se exprimă bine iar **Stilul perceptiv:** nu este echilibrat și nu reflectează înainte de a acționa

Psihomotricitatea

- motricitate globală: se deplasează cu ușurință, mereu aleargă și este apt de exerciții fizice;
- motricitate fină: V.S scrie destul de clar, ține corect instrumentele de scris și la orele de terapie ocupațională se descurcă foarte bine. Îi plac activitățile practice, de desen și pictură.
- funcția perceptiv-motorie: adecvată capacităților sale

Emotivitatea: foarte emotiv, excesiv de timid, emoțiile îi perturbă activitatea

Imaginea și stima de sine: are multe complexe referitoare la mediu, la colegi dar simte nevoia să progreseze, să fie laudat atât la nivel educational cât și personal;

Trăsături de caracter:

- atitudinea față de muncă: este implicat, sânguincios,
- atitudinea față de ceilalți: are un singur prieten cu care se înțelege
- alte trăsături dominante: este sensibil, mult timp este foarte trist, mai ales atunci când este plecat tatăl, retras, anxios de multe ori deprimat.

La școală are o frecvență foarte bună, fără absențe iar motivația pentru activitățile școlare este crescută, vrea să acumuleze multe noțiuni dar este foarte agitat. Dorește să fie dat exemplu și să arate că și el poate.

Are atitudine favorabilă față de învățătură, rezolvă repede fără să se verifice și fără să trateze cu seriozitate unele sarcini, în pauze are un comportament relativ bună dar tot timpul aleargă pe holurile școlii iar ca și comportament în grup: este individualist, nu este apreciat de colegi, este egoist, este negativist, prezintă toleranță la frustrare.

Programe educative și corectiv-compensatorii

Terapie tulburări de limbaj și terapia ocupațională complex și integrate. Copilul frecventează cabinetul logopedic, beneficiind de sprijin o dată pe săptămână.

Examinarea psihopedagogică/ Metode de investigație utilizate:

Pentru a se stabili o parte a profilului psihologic i-au fost aplicate următoarele:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

1. *Proba pentru examinarea diferențierii auditive;*
2. *Probe pentru examinarea schemei corporale;*
3. *Proba de vocabular-WISC-R-(Wechsler Intelligence Scale pentru copii (WISC)*
4. *Subtestele din domeniul limbajului-Bateria Nepsy :*
 - *procesarea fonologică;*
 - *Numirea rapidă;*
 - *Înțelegerea instrucțiunilor;*
 - *Fluența verbală.*

1. **În urma examinării diferențierii auditive** se constată că subiectul are un auz fonematic bun. Se constată că elevul întâmpină dificultăți în identificarea, discriminarea și diferențierea sunetelor perechi: “S-Z”, “F-V” și în cazul sunetelor “L” și “R”; capacitatea de a reproduce o structură ritmică este scăzută;

2. **La Probele pentru examinarea schemei corporale.** Schema corporal este funcțional configurată, subiectul nu întâmpină dificultăți la orientarea pe propriul corp, identificând și numind corect toate segmentele corpului indicate de examiner. Nu a întâmpinat dificultăți atunci când i s-a cerut să ridice alternativ: mâna dreaptă/stângă, piciorul drept/stâng. V-S stăpânește corect noțiunile: dreapta/stânga.

În urma observațiilor de la clasă, cabinet, și analizei grilei de observare a comunicării orale s-a observat:

Comportamentul de receptor:

Este atent la mesajele formulate de profesor / colegi frecvent. Cerințele formulate oral și răspunsurile adecvate ce i se adresează le execută cu sprijin. Foarte des semnalează, prin mimică, gesturi neînțelegerea mesajului și frecvent sesizează corectitudinea sau incorectitudinea enunțurilor. Manifestă interes față de partenerul de dialog frecvent,

Comportamentul de emițător:

În pronunțarea corect și clar a sunetelor, silabelor, cuvintelor, în formularea enunțurilor logice, a propozițiilor corecte din punct de vedere gramatical compune oral texte scurte, logice, după cerințe date răspunde destul de frecvent dar de multe ori cu sprijin. Tot cu sprijin redă prin cuvinte proprii mesaje ascultate, povestește fluent.

Volumul vocii și ritmul vorbirii, îl adoptă în mod adecvat întotdeauna și însoțește vorbirea de mimică și/sau de gesturi adecvate dar tot timpul are un limbaj răstit, sfidător.

Frecvent participă la dialog în perechi și în grup și intervine în dialog din proprie inițiativă. Întotdeauna participă la simulări și la jocuri de rol. A fost interesat de activitățile legate de vizite, excursii unde încerca să descrie ceea ce vede și să analizeze.

În cadrul probei de Chestionar : Inițial- V.S a avut un nivel minim în comunicare

Final- Nivel mediu în comunicare

3.Proba de vocabular-WISC-R. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul 1

Nr. Crt.	Subiectul	Note brute		Note standard	
		Evaluare Inițială	Evaluare Finală	Evaluare Inițială	Evaluare Finală
1.	V.S.	9	10	2	4

La proba de vocabular din bateria W.I.S.C. -(Wechsler Intelligence Scale pentru copii (WISC) inițial, subiectul a obținut scoruri brute între 9 și 10 puncte, ceea ce corespunde unor scoruri standard între 2 și 4 din maximum de 19. Aceste scoruri scăzute indică un vocabular foarte sărac al lui V.S, un nivel scăzut de asimilare a informațiilor și un nivel scăzut al gândirii abstracte.

La proba de vocabular din bateria W.I.S.C. final se observă o ușoară creștere, scorurile obținute fiind de 2-4 cu scoruri puțin mai ridicate între 9 și 10. Se constată că după perioada de intervenție, notele standard au crescut.

4. Subtestele din domeniul limbajului-Bateria Nepsy

Tabel 2

1.V.S.Nivel intelectual intelect liminar (Capacitate intelectuală sub medie – SPM clasic)

Nr. crt.	Domenii Nepsy	Total puncte		Scorscalat (SS)		Nivel așteptat	
		Eval. inițială	Eval. finală	Eval. inițială	Eval. finală	Eval. Inițială	Eval. finală
1.	Procesare fonologică	21	24	3	5	Mult sub nivelul așteptat	Sub nivelul așteptat
2.	Numire rapidă	25	28	7	8	La limită	La nivel așteptat
3.	Înțelegerea instrucțiunilor	17	21	1	6	Mult sub nivelul așteptat	Sub nivelul așteptat
4.	Fluența verbală	33	44	7	9	La limită	La nivel așteptat

Analiza subtestelor

V.S a obținut la proba inițială a subtestului *Procesare fonologică* un scor mic-3 ceea ce îl clasează la un nivel mult sub cel așteptat. V.S are o citire lentă și cu poticniri. Rezultatul scăzut la proba de Procesare fonologică reflectă o percepție și o analiză fonologică deficitară a subiectului, cu influențe negative asupra înțelegerii limbajului și asupra învățării atât în faza testării inițiale cât și în faza testării finale. Se constată o îmbunătățire ușoară a acestor abilități după participarea subiectului la activitățile de logopedie, ajungând la un scor-5.

La proba de *Numire Rapidă* se constată următoarele:

- Lentoare în numire;
- Dificultăți în numirea cuvintelor, ceea ce denotă, fie că informația primită nu există în memoria semantică, fie că avem de-a face cu probleme de memorie, mai exact cu reactualizarea cunoștințelor; respirație greoaie, ce sugerează un efort susținut în rezolvarea sarcinii date.

După programul desfășurat se observă o creștere a abilității de a accesa și reproduce rapid cuvinte familiare, de a accesa etichete ale limbajului. aceste abilități fiind la nivelul așteptat pentru vârsta cronologică a subiectului.

La proba de *Înțelegere a instrucțiunilor*, chiar și după parcurgerea activităților de intervenție, se constată dificultăți în procesarea și înțelegerea mesajelor verbale cu o complexitate crescândă. Scorurile s-au ridicat de la 1 la 6.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Performanțele adecvate vârstei obținute la proba de *Fluență verbală* după perioada de intervenție indică folosirea adecvată a unor strategii de accesare a cuvintelor din memorie după criterii semantice dar și după cele fonemice.

O analiză mai amănunțită a aparatului fonoarticulator și a limbajului au pus în evidență următoarele:

- Aparatul fono-articulator: sistemul labio-comisural este normal, buzele sunt simetrice; dentiția schimbată; incisivii superiori și inferiori sunt schimbați, spații interdentale mari, limba are dimensiuni normale, dar este ușor hipotonă; respirația este mixtă;

Diagnostic logopedic și concluzii:

Mecanismele specifice limbajului la nivelul cărora se constată dificultăți sunt:

- *Componenta motorie: articulară și pronunția :*
 - Sunete izolate/ în silabe/ în cuvinte: în pronunție sunetele “s”, “z”, “ș”, “j”, “l”, “r”.
 - *Componenta semantică:*
 - înțelegerea cuvintelor:
 - cuvinte denumiri – le înțelege, pe cele uzuale, dar nu le explică;
 - cuvinte acțiuni – nu-l pun în dificultate;
 - cuvinte însușiri – are unele dificultăți în înțelegerea lor;
 - cuvinte de relație – nu le înțelege și nu sunt prezente în vocabularul lui;
 - expresii cu sens figurat – nu le înțelege;
 - formularea și înțelegerea propozițiilor:
 - cu conținut familiar – nu-i creează dificultăți, dar sunt prezente multiple dezacorduri gramaticale și regionalism în structura lor;
 - cu conținut nou – întâmpină multiple dificultăți în formarea și înțelegerea lor;
 - vocabularul:
 - vocabular sărac, limitat, bogat în regionalisme;
 - nu cunoaște sensul cuvintelor de bază;
 - se exprimă în propoziții simple ușor dar în cele dezvoltate greoi;
 - dezacorduri gramaticale;
 - relatări verbale cu caracter rigid.
 - expresivitatea vorbirii:
 - ritmul vorbirii este normal;
 - vocea și tonalitatea sunt ridicate;
 - vorbirea reflectată se investighează cu ajutorul albumului logopedic, a logatomiilor și se constată prezența dificultăților de articulare și pronunție în cazul siflantelor “s” și “z”, a șuierătoarelor “ș”, “j”, și a vibrantei “r”.
- Vorbirea spontană este examinată cu ajutorul imaginilor din cărți cu noțiuni despre: meserii, articole de îmbrăcăminte/ încălțăminte, familie, fructe, legume, culori, animale sălbatice/domestice, figure geometrice.

În urma examinării scris-cititului se poate evidenția faptul că acest copil identifică toate literele, poate realiza decodificării fonem-grafem, are abilități de lectură funcționale la nivel silabic, La nivelul abilităților grafomotorii au fost identificate aspect deficitare, scrisul este

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

inteligibil, rândurile au aspect neîngrijit, forma literelor neregulată. Ritmul de scriere și citire este monoton, nu respectă semnele de punctuație

În urma evaluării componentelor necesare însușirii citit-scrisului s-au obținut scoruri medii, subiectul nu deține preachițiunile necesare însușirii lexiei și grafiei, cunoaște: momentele zilei, zilele săptămânii, anotimpurile, durata, ora, greoi ceasul. Nu există perturbări la nivelul structurilor perceptiv-motrice de formă, schemă corporală, orientare și organizare spațio-temporală, confundă rar noțiunile: deasupra, dedesubt, înăuntru, între.

V.S prezintă **tulburări de limbaj citit-scris/tulburări de pronunție pe fondul dizabilității ușoare și moderate**

A. Recomandări:

Intervenția logopedică urmărește:

- 1. Educarea respirației;**
- 2. Dezvoltarea motricității aparatului fonoarticular;**
- 3. Dezvoltarea auzului fonematic;**
- 4. Dezvoltarea limbajului/îmbogățirea vocabularului;**
- 5. Dezvoltarea abilităților grafomotorii necesare însușirii cititului și scrisului.**

Recomandăm în cazul subiectului V.S. **programul de intervenție terapeutică complex, structurat pe două etape:**

- 1. Corectarea tulburărilor de scris-citit;**
- 2. Recuperarea limbajului cu ajutorul exercițiilor logopedice.**

Etapă finală

În urma evaluării finale se observă că subiectul a reușit să recupereze o parte din achizițiile limbajului la care prezenta deficiențe, în urma parcurgerii programului de intervenție logopedică ceea. comparativ, scorurile obținute inițial și final la probele aplicate pentru evaluarea performanțelor subiectului V.S pe parcursul acestei cercetări.

Exercițiile efectuate în cadrul terapiei logopedice au dus la un ușor progres în:

- Dezvoltarea aparatului fono-articular, corectarea sunetelor problematice; s-a obținut o exprimare corectă, prin stimularea vorbirii;
- antrenareamemorieiauditive;
- o organizare mai bună a secvențelor verbale;
- o mai bună diferențiere și procesare fonologică;
- o precizie vizuo-motorie mai bună;
- obținerea unor strategii de memorare;
- actualizare mai rapidă a informației stocate în memorie;
- îmbogățirea vocabularului;

Rezumat

În lucrareeste prezentat un studiu de cazp entru un copil cu tulburări de limbaj. Pentru a se stabili o parte a profilului psihologic copilului i s-au aplicat o serie de teste în urma cărora acesta a obținut la proba inițială scoruri mici ceea ce îl clasează la un nivel mult sub cel așteptat, încadrându-l la un copil cu tulburări de limbaj citit-scris/tulburări de pronunție pe fondul dizabilității ușoare și moderate.

În urma parcurgerii programului de intervenție logopedică stabilit, după aplicarea testelor de la evaluarea finală se observă că subiectul a reușit să recupereze o parte din achizițiile limbajului la care prezenta deficiențe. Acestuia i s-a recomandat un programde intervenție terapeutică complex, structurat pe două etape: corectarea tulburărilor de scris-citit și recuperarea limbajului cu ajutorul exercițiilor logopedice.

ELEVUL CU CES – RESPONSABILITATE ȘI / SAU PROVOCARE

Autor 1: profesor consilier Monica-Emilia Tochera

Autor 2: profesor limba și literatura română Elena-Mădălina Perți

Liceul Teoretic Gătaia, localitatea Gătaia, jud. Timiș

Incluziunea școlară este parte a dezideratului învățământului românesc, centrat pe elev, punându-se accentul pe latura formativă, făcându-se apel la metodele de lucru activ-participative. Un învățământ centrat pe elev oferă posibilitatea profesorului să sprijine, să gestioneze procesul de învățare și să maximizeze învățarea individuală.

Profesorul consilier, în parteneriat cu profesorul diriginte, elaborează un program de intervenție personalizat aplicat unui elev cu cerințe educative speciale în vederea dobândirii comportamentului dezirabil în școală, familie și societate, precum și ameliorării rezultatelor școlare.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Elevul: M. N.

Clasa: a VIII-a

Problematică: Deficiențe asociate: tulburare de învățare (disgrafie, dislexie), deficiență cognitivă ușoară, adaptare curriculară.

Obiective de lungă durată: dobândirea comportamentului dezirabil în școală, familie și societate, precum și ameliorarea rezultatelor școlare.

Obiective specifice	Strategii de intervenție	Activități
Etapa I - Consolidarea unei stări de spirit pozitive: Ob1. Păstrarea calmului indiferent de context și circumstanțe. Etapa II – Stabilirea și convenirea unor reguli și limite clare, acceptabile, accesibile și funcționale: Ob2. Exprimarea clară și însușirea sarcinilor de lucru, a cerințelor și a scopurilor urmărite. Ob3. Exprimarea clară a timpului de lucru. Ob4. Prezentarea clară înaintea începerii activităților a sancțiunilor sau stimulentele acordate pentru eficiența muncii depuse.	I. Strategii educative: S1. Orele de curs interesante, angajante, semnificative pentru elev. S2. Evitarea și eliminarea plictiselii, prin implicarea activă a imaginației elevului în ceea ce învață. S3. Organizarea și planificarea lecțiilor, clară și pe înțelesul elevului. S4. Pauzele să aibă dublă semnificație: 1. De relaxare 2. De informare și implicare în programul școlar ce urmează să se desfășoare (activități de responsabilizare	A1. Exerciții de conștientizare a comportamentelor dezirabile și indezirabile. A2. Exerciții de verbalizare a comportamentelor pe care le manifestă, a stărilor de agitație, de nemulțumire, a temerilor, a emoțiilor din clasă, din familie, din cercul de prieteni. A3. Activități care se centrează pe stabilirea și respectarea unor reguli, pe acceptarea punctelor de vedere ale celorlalți și pe aprecierea celor care dovedesc abilități, atitudini și comportamente pozitive. A4. Jocuri de formare a

Etapă III – Aplicarea constantă a regulilor și conveniențelor stabilite: Ob5. Aplicarea unor reguli clare, permanente și constant impuse pentru asigurarea eficienței muncii elevului. Ob6. Conștientizarea și asumarea comportamentelor negative sau pozitive să fie imediate și frecvente. Etapă IV – Realizarea efectelor respectării regulilor asupra progresului comportamental și a succesului școlar: Ob7. Evaluarea periodică a realizărilor personale obținute în urma noilor achiziții comportamentale.	administrativă, organizatorică și culturală). II.Strategii comportamentale: S5. Evaluarea și utilizarea comportamentelor dezirabile manifestate la ore și în afara orelor (strategia are în vedere evaluarea și utilizarea “punctelor tari” ale elevului pentru a le putea stimula și utiliza în vederea eliminării celor nedorite). S6. Comunicarea către elevii clasei a progreselor și aspectelor pozitive realizate la oră. S7. Cerințele și regulile impuse să nu lezeze personalitatea și demnitatea elevului. S8. Evitarea situațiilor în care elevul este jenat sau se poate simți umilit (aspectele speciale sunt abordate separat în discuții particulare cu elevul). S9. Construirea cailor de comunicare cu familia, cu consiliul de disciplină sau cu psihologul școlar. III. Strategii de acomodare-de adaptare ambientală. S10. Locul în clasă: în apropierea cadrului didactic și a elevilor care manifestă constant un comportament model. S11. Aranjarea băncilor: să nu favorizeze distragerea atenției sau distractibilitatea (structurile circulare sau bancă lângă fereastră sunt de evitat). S12. Utilizarea unui fond muzical discret (muzică	atenției vizuale și auditive. A5. Exerciții de exprimare emoțională prin picture, desen, modelaj. A6. Participarea la întâlniri pe teme sportive, muzicale, literare și de atitudine social-civică. A7. Ateliere unde să-și comunice și să-și analizeze propriile interpretări legate de activitățile școlare sau de comportamentul colegilor de clasă. A8. Activități centrate pe diferite forme de mișcare în aer liber, de exersare a inteligenței motrice și a spiritului organizatoric. A9. Activități de formare și manifestare a responsabilității și a rolului de lider, unde i se oferă posibilitatea să simtă că aparține unei colectivități și că joacă un rol important pentru ceilalți. A10. Participarea la derularea unor proiecte axate pe derularea unor teme de informare și diseminare a informațiilor despre sănătate (rolul alimentației și a stilului de viață pentru păstrarea și întreținerea sănătății). A11. Consiliere de grup în cadrul Clubului Prieteni Buni unde: 1. Să-și descopere și să-și exerseze emoțiile pozitive, comunicarea asertivă, cunoașterea de sine și respectul de sine; 2. Să-și facă prieteni în
--	---	---

	ambientală) sau proiecții video (soft didactic și recreativ) - sub forma unei pauze scurte, importante pentru combaterea plictiselii sau suprasolicitării nervoase a elevului. IV. Strategii socio-medicele. S13. Monitorizare clinică permanentă (evaluare medicală și administrarea de medicamente specifice pentru situații care impun acest tip de intervenție). S14. Elaborarea de strategii comune de intervenție (școală, familie, comunitate).	clasă și în școală, prietenii bazate pe valori și pe întrajutorare. A12. Activități de reprezentare a intereselor colegilor, clasei, școlii, familiei sau comunității. A13. Consiliere familială.
--	--	--

Bibliografie:

- Vrasmas, Traian, *Învățământul integrat și / sau incluziv*, Edutura Aramis, București, 2003

Rezumat

Planul de intervenție personalizat este dezvoltat în programe de intervenție specifice (adaptare curriculară, consiliere psihopedagogică a elevului și a familiei acestuia și terapii specifice – logopedie). Vizează aspecte legate de sănătate fizică și mentală, îngrijire, securitate, nevoi emoționale și fizice, precum și finalități educaționale, având ca scop obținerea de rezultate școlare corespunzătoare potențialului de dezvoltare al copilului.

SECȚIUNEA II

METODE UTILIZATE ÎN ACTIVITATEA EDUCATIVĂ A ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROFESOR GABRIELA APETRIA
ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ „ION PILLAT” DOROHOI

Eficiența unor metode de învățământ aplicate în predarea-învățarea- evaluarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, este cu atât mai mare cu cât se urmărește ca învățarea să nu se limiteze numai la asimilarea de cunoștințe, ci să pună un accent deosebit pe formarea de comportamente, atitudini, stări emoționale, reacții motivațional - voliționale.

În vederea asigurării unei dezvoltări armonioase a elevilor cu cerințe educaționale speciale , metodele de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor aplicate în învățământul special au o importanță deosebită, deoarece, prin intermediul lor se evidențiază gradul de înțelegere și de fixare a cunoștințelor, se constată progresul realizat de elevi, urmând să se aplice eventuale măsuri ameliorative.

În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, învățarea trebuie să presupună căutarea de soluții care să sporească activismul elevilor în fața sarcinii, în vederea dobândirii unor abilități, condiție a pregătirii pentru integrarea în societate și în viață. Ca și metode active - participative utilizate la clasă, la ora de matematică : metoda cubului, turul galeriei, venn-euler, metoda învățării asistată de ordinator.

Metoda cubului este o metodă prin care se poate dezvoltă gândirea critică. Poate fi adaptată și folosită în activități de dezvoltare a altor abilitati: de comunicare, cognitive, autocunoaștere, gândire prospectivă, etc.

Această metodă didactică are următoarele etape:

- Elevii investighează o temă pusă în discuție. Activitatea se poate realiza individual, în perechi sau în grup, elevii completând fețele cubului individual, apoi sunt organizați în grupuri, unde prezintă ce au notat.

Pe fețele cubului se scriu următoarele cuvinte:

- Descrie!
- Compară!
- Aplică!
- Argumentează!
- Analizează!
- Efectuează!

- Se solicită elevilor care au la dispoziție un cub din hârtie sau carton să noteze, în funcție de verbul aflat pe fața cubului, câteva cuvinte sau idei, conform instrucțiunilor date de către cadrul didactic. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, acțiunile și operațiile solicitate sunt însoțite de cerințe suplimentare cu caracter concret.

Diagrama Venn presupune studierea a două aspecte/ cazuri prin comparație. Metoda necesită ca material didactic două cercuri parțial suprapuse. În partea liberă a cercului din stânga se trec elementele specifice primului subiect/ obiect/ fenomen, în partea liberă a cercului din

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

dreapta elementele specifice celui de-al doilea subiect/ obiect/ fenomen, iar acolo unde se suprapun cele două cercuri se trec asemănările dintre cele două cazuri.

În vederea aplicării acestei metode, este necesară parcurgerea următoarelor etape:

- Comunicarea sarcinii de lucru. Se prezintă sarcinile de lucru, explicând elevilor că vor completa cele două cercuri conform regulii: la suprapunerea celor două cercuri vor scrie asemănările, iar în stânga și dreapta, deosebiri. Activitatea în grup sau în pereche. Diagrama se completează mai întâi individual de către fiecare elev în parte, apoi se lucrează fie în perechi, fie pe grupuri mici, adăugând sau corectând informațiile. În vederea definitivării sarcinii, între elevi au loc schimburi de informații, analize comparative, argumentări, aprecieri.

- Activitate frontală. Perechile sau grupurile revin în bancă și, pe un carton/panou pe care este desenată diagrama Venn se completează cu elemente, idei lucrute de către elevi în etapa anterioară, realizându-se astfel diagrama completă la care își aduc contribuția toți elevii.

Metoda are o eficiență sporită atunci când sunt studiate două cazuri prin comparație, evidențiind foarte clar asemănările și deosebirile dintre acestea.

Avantajele ale utilizării acestei metode:

- stimulează învățarea prin cooperare;
- stimulează realizarea de analize comparative, argumentări, aprecieri;
- este facilitat schimbul de informații;
- dezvoltă spiritul de echipă, organizarea elevilor se poate face individual, pe grupe, frontal.

Dezavantajul metodei „Diagrama Venn” este acela că nu se poate stabili cu exactitate gradul de implicare al fiecărui elev în activitate.

Folosirea învățării asistată de ordinator conduce la următoarele efecte:

- Dezvoltă capacitatea elevilor cu CES de a opera cu semne și simboluri;
- Antrenează- exersează-dezvoltă percepția vizuală și auditivă;
- Motivează elevul ;
- Dezvoltă creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor;

Învățarea asistată de ordinator poate fi folosită la următoarele arii: aria scris-cititului, aria comunicării, aria tehnologiei și matematicii, aria muzicii, a deprinderilor de lucru.

Turul galeriei este o metodă interactivă de învățare bazată pe colaborarea între elevi, care sunt puși în ipostaza de a găsi soluții de rezolvare a unor probleme. Această metodă presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Astfel, turul galeriei constă în următoarele:

Elevii, în grupuri de trei sau patru, rezolvă o problemă (o sarcină de învățare) susceptibilă de a avea mai multe soluții (mai multe perspective de abordare). Produsele muncii grupului se materializează într-o schemă, diagramă, inventar de idei etc. notate pe o hârtie (un poster). Posterele se expun pe pereții clasei, transformați într-o veritabilă galerie. La semnalul profesorului, grupurile trec pe rând, pe la fiecare poster pentru a examina soluțiile propuse de colegi. Comentariile și observațiile vizitatorilor sunt scrise pe posterul analizat. După ce se încheie turul galeriei (grupurile revin la poziția inițială, înainte de plecare) fiecare echipă își reexaminează produsul muncii lor comparativ cu ale celorlalți și discută observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul poster. (fragment)

Aplicații:

Metoda cubului, metoda diagrama Venn, metoda „turul galeriei”:

Clasa va fi împărțită în 6 grupe, formate din câte 3 elevi. Fiecare grupă va selecta un verb din cele șase notate pe fețele unui cub și va primi o fișă cu cerințe:

1.DESCRIE

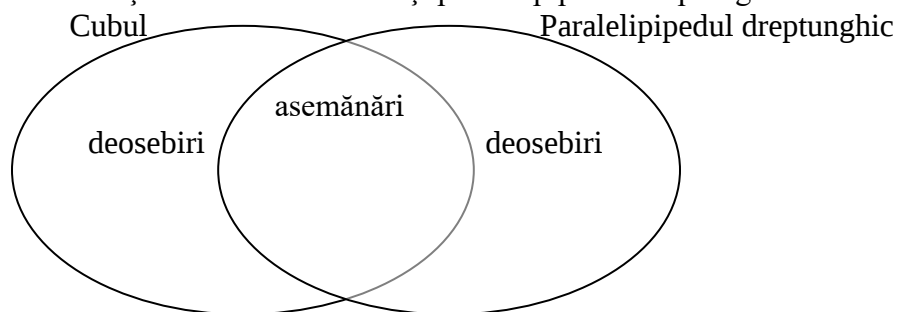
Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Paralelipipedul dreptunghic
- Cubul
- Prisma triunghiulară regulată
- Piramida patrulateră regulată

2.COMPARĂ

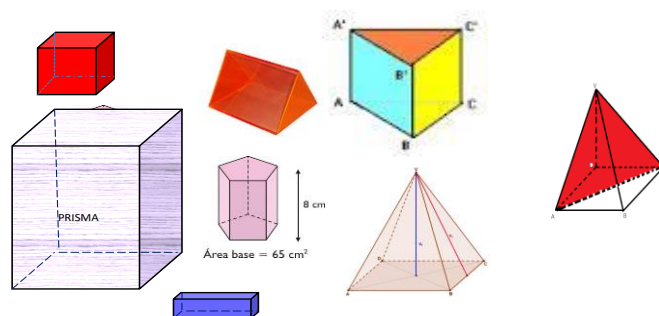
- Găsește obiecte care să semene cu paralelipipedul dreptunghic
- Găsește obiecte care să semene cu un cub
- Compară paralelipipedul dreptunghic cu cubul

Notează prin ce se aseamănă și se deosebesc cubul și paralelipipedul dreptunghic ?

3.ANALIZEAZĂ

- Ce sunt fețele laterale ale unui piramide patrulateră regulate și câte sunt ?
- Ce sunt fețele laterale ale unei prisme drepte ?
- Ce sunt fețele laterale ale unei piramide patrulateră regulate si cate sunt ?
- Ce este secțiunea diagonală a unei piramide patrulateră regulate?

4.APLICĂ

- Desenează , pe o coală de hârtie, un cub cu lungimea laturii de 6 cm și desfășurarea laterală a acestuia. Află aria laterală, aria totală și volumul cubului.
- Pliază hârtia pentru a obține un cub.

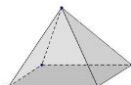
5.ASOCIAZĂ

Asociază corpurile geometrice din figura alăturată, cu desfășurările laterale corespunzătoare:

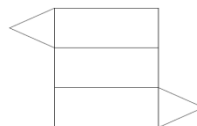
1.

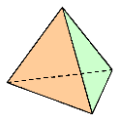
2.

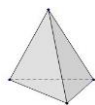
A.

3.

4.

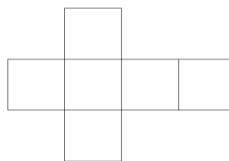

5.

B.

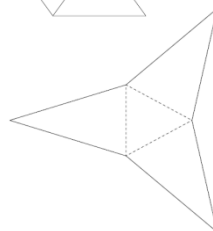
C.

D.

E.

6. ARGUMENTEZĂ

Argumentează prin calcul, că pentru a construi un dulap în formă de paralelipiped dreptunghic, cu dimensiunile de: $L = 2\text{ m}$, $l = 1\text{ m}$ și $h = 1,5\text{ m}$ avem nevoie de cel puțin 13 m^2 de pal melaminat.

Pentru evaluarea activității, după expirarea timpului de lucru (30 -35 minute), se poate aplica metoda „**turul galeriei**”.

Materialele realizate pot fi expuse în 6 locuri vizibile. Elevii din fiecare grup își prezintă sarcina de lucru și modul de realizare a ei, după care se acordă note materialelor realizate de celelalte grupe, urmând ca profesorul să discute împreună cu elevii obiectivitatea notelor acordate și să corecteze eventualele erori.

Bibliografie:

- Bălan C., Simion Ghe., Sabău Șt., Matematică , Manual pentru anul II școli profesionale speciale, Editura Didactică și Pedagogică București 1996;
- Cerghit I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică București 2000;
- www.materiadedidactice.ro/categorie-produs/.../modele-corpuri-geometrice.
- ro.wikipedia.org/wiki/Listă_de_figuri_geometrice
- CD- Matematica

Rolul metodelor activ-participative în predare la elevi CES

Profesor Baciuc Georgiana
Școala Gimnazială Nr.1, Râmnicu-Sărat, Buzău

Termenul cerințe educaționale speciale desemnează o abordare educativă diferențiată și specializată a elevilor cu deficiențe mentale, dizabilități fizice, afecțiuni somatice etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat. Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educația specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu mențiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularitățile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecțiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalități de lucru, mixând strategiile didactice tradiționale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competențe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităților, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toți. În această direcție se înscriu și inițiativele privind problematica persoanelor cu dizabilități, care de multe ori se „lovesc” de etichetări sau marginalizare. A devenit o necesitate și o prioritate modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, de aceea s-au adoptat politici sociale și educaționale care să le permită participarea totală și activă în viața comunității, să faciliteze accesul la o educație și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile disponibilități.

Referitor la educația copiilor cu cerințe speciale, sistemul de învățământ românesc s-a aliniat tendințelor și cerințelor internaționale, susținând integrarea și incluziunea școlară a acestora, mai exact pot fi incluși în școlile de masă, la activitățile formale și/sau nonformale, li se asigură o adaptare a curriculumului, iar resursele umane și materiale existente la nivelul instituției școlare sunt valorificate și îmbunătățite pentru a răspunde nevoilor de formare ale acestor copii.

Termenul cerințe educaționale speciale desemnează o abordare educativă diferențiată și specializată a elevilor cu deficiențe mentale, dizabilități fizice, afecțiuni somatice, etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educația specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu mențiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularitățile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecțiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalități de lucru, mixând strategiile didactice tradiționale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competențe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea

motivătei pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității. Alois Gherguț descrie câteva metode de învățare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Printre acestea se numără:

- Brainstormingul: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- Știu/Vreau să știu/ Am învățat : se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conținuturilor.
- Turul Galeriei : în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștințe și se valorizează produsul obținut în grup.
- Activitatea dirijată de citire – gândire : presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor.

Alte metode activ-participative mai sunt : interviul în trei etape, predicțiile în perechi, unul stă și trei circulă, linia valorilor, masa rotundă.

Autorul precizează faptul că există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învățarea prin interacțiunea cu ceilalți colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar îmbogățite cu alte variante în funcție de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului (Alois Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială, pag 281, 282).

Pentru optimizarea intervențiilor la elevii cu dizabilități, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijirii propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităților pentru petrecerea timpului liber.

În calitate de profesor cu o clasă cu elevi cu CES, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoțesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginație și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens. Având ca reper lucrări de specialitate cu informații despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficiențe, am realizat programe de intervenție și activități de învățare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o “rețetă” metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu CES care sunt integrați în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică deoarece încurajează socializarea, spiritual de toleranță și suport.

Experiența proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conținuturile învățării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înțeleagă lumea în care trăiește și să aplice ceea ce a învățat în diferite situații de viață.

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin. *Pedagogie*, Editura Polirom, Iasi, 2001;
2. Radu, Gheorghe. *Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal*, Editura Pro Humanitas, București, 2000;
3. Gherguț, Alois. *Sinteze de psihopedagogie special-Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2013;
4. Seach Diana. *Jocul interactive pentru copii cu autism*, Editura Fides, Iasi, 2011.

Abordarea preșcolarilor cu cerințe educaționale speciale prin metode moderne, metoda cometei

profesor pentru învățământ preșcolar Loredana-Adina Becu
C.Ș.E.I.”P.Popescu Neveanu”, Timișoara

Cadrul didactic joacă un rol esențial în actul de proiectare a activității instructiv-educative. El își alege cu grijă elementele de competență și obiectivele pe care dorește să le atingă cu grupa de copii, materialul didactic pe care îl va folosi la activitate, formele de organizare a grupului de copii, pașii evaluării pentru fiecare etapă dar și metodele pe care le va aborda.

În practica actuală, învățământul modern recomandă abordarea metodelor moderne, activ-participative pe lângă cele clasice. Metode moderne de evaluare abordate și eficiente folosite în practica cu preșcolarul cu CES sunt: observarea sistematică a comportamentului elevilor, oreintarea cadrului didactic pe progresul personal al fiecărui copil, autoevaluarea, realizarea de proiecte care să evidențieze achizițiile copiilor.

Pentru profesorii, învățătorii sau educatorii de la grupele de copii din învățământul special abordarea metodelor moderne în cadrul activităților de predare-învățare reprezintă o adevărată provocare. Utilizarea lor se lovește de o serie de neajunsuri cum ar fi nivelul de dezvoltare al copiilor: abilități de comunicare minime, (unii preșcolari cu CES au doar comunicare mimico-gestuală), inițiativa reprezintă o altă verigă slabă, au dificultăți de cooperare, dificultăți în transmiterea de mesaje și în plus se adaugă numărul redus de copii înscriși de la o grupă (aproximativ 5- 6 copii). Cu toate aceste neajunsuri, ne dorim să transmitem noi cunoștințe, să dezvoltăm diverse capacități și aptitudini folosind la activitate metode moderne în munca cu copii cu CES, ne dorim implicarea activă a tuturor copiilor la activitate, vrem ca preșcolarul să aibă libertatea de a descoperi, de a tona, de a căuta singur răspunsuri la tema propusă, de a-i încuraja în munca independentă sau de a coopera cu adultul sau cu restul colegilor, de a prezenta rodul muncii lor celorlalți, de a aprecia pe alții. Metodele moderne vin în această direcție și ajută copilul să fie obiect și subiect al actului educațional, îl ajută să fie treptat mai creativ și tot mai independent.

Din dorința de a aborda procesul de predare și altfel decât prin metode clasice, am căutat să adaptăm metodele moderne la copii cu CES; funcționale la grupele din învățământul de masă; dar nefuncționale, în mare parte, în forma lor originală la copii cu CES. Prin regândirea acestor metode am căutat să ajungem la o variantă aborabilă la grupele de copii cu C.E.S. Am căutat atât eu, cât și colegemele să aplicăm la activitățile cu preșcolarii din învățământul special metode precum: *metoda brainstorming*, *metoda pălăriilor gânditoare*, *metoda cubului*, *metoda ciorchinului sau explozia stelară*. De fiecare dată a fost necesară o adaptare a metodelor fie din cauza numărului redus de copii, fie din cauza nivelului intelectual.

În contextul temei propuse la simpozionul “*Exemple de bune practici în recuperarea elevului cu CES*” am considerat propice prezentarea uneinoi metode, inspirată din celebra metodă *Explozia stelară*. **Metoda cometei** este o invenție proprie și poate fi aplicată grupurilor mici de copii din învățământul special, la copii preșcolari. Metoda prezentată a fost testată la câteva activități din semestrul I, al anului școlar în curs. Copiii s-au bucurat de noua abordare, aulucrat individual la sarcinile cerute dar au reușit să și coopereze în momentul reunirii grupului, asemenea unei echipe.

Înainte de a prezenta Metoda cometei, voi face o scurtă prezentare a celebrei metode *Explozia stelară* pentru a sublinia avantajele și dezavantajele acestor 2 metode.

În forma inițială metoda **Exploziei stelare** sau *Starsbursting* este asemănătoare brainstorming-ului. Metoda stimulează creativitatea, apelează la concentrare, are o temă principală de la care pornesc o serie de întrebări și generează altele, dar în aceeași măsură va conduce spre răspunsuri și descoperiri. Pentru a găsi răspuns la întrebări copiii lucrează în grupuri. Punctul forte al metodei este faptul că antrenează toți copii în activitate.

Ce se întâmplă la copii cu CES? La copilul cu CES atenția este deficitară, deci pentru preșcolarul cu CES va fi greu să rămână concentrat pe temă, să rețină întrebările generate de cadrul didactic sau de colegi; operațiile gândirii de asemeni sunt deficitare, deci nu va reuși să clasifice sau să grupeze, să analizeze sau să compare diverse situații, obiecte, nu va reuși să extragă esențialul unei situații, un alt neajuns este motivația slabă, din această cauză va abandona rapid sarcinile primite.

Pentru a putea ajuta copilul preșcolar cu CES, am gândit o metodă activ-participativă care să întrunească specificul metodelor moderne: implicarea activă a fiecărui copil, stimularea cooperării cu restul grupului sub îndrumarea cadrului didactic, cultivarea spiritului aplicativ.

Metoda cometei – am numit-o astfel tocmai pentru modul de organizare al metodei.

În prim plan este tema propusă, reprezentând nucleul cometei, punctul de plecare și de verificare a sarcinilor primite de fiecare copil, locul unde copii pot colabora, adăuga, pot sugera sau pot corecta.

De la acest nucleu, această stea de tip cometă pornesc 5 probleme de rezolvat pe aceeași temă, reprezentând coada cometei.

Copii se întâlnesc cu toții la steaua-nucleu unde li se comunică tema. Aici primesc diverse decupaje sau jetoane amestecate. Din ele copiii selectează împreună doar ce are legătură cu tema propusă. (Este un brainstorming cu material ajutător pentru că este imposibil să ceri unui copil preșcolar, cu CES să îți spună tot ce știe ei despre o temă când limbajul lui este redus sau nivelul de cunoștințe este limitat.) Din practică, copiii non-verbali de multe ori pot recunoaște imagini care au legătură cu tema propusă și le pot selecta și grupa pe o temă. Un astfel de exercițiu le va facilita drumul spre ce urmează să lucreze. După ce s-a stabilit care decupaje țin de tema propusă de cadrul didactic, copiii vor pleca pe direcția cozii cometei. Fiecare copil merge către una din sarcinile de la coada cometei, sarcini pe aceeași temă dezbătută în nucleu și care încep cu una din îndemnurile: **Sarcina 1:** *Lipește ceva despre....!* **Sarcina 2:** *Desenează ceva despre....!* **Sarcina 3:** *Alege și fă un puzzle despre....!* **Sarcina 4:** *Spune unde se află....?* (poziții spațiale) **Sarcina 5:** *Ascultă și privește despre....!*

După finalizarea sarcinilor, copiii vin la nucleul cometei unde spun sau arată ce au făcut. Aici se dezbate pe rând fiecare lucrare de la fiecare sarcină: **s1 (sarcina 1).** dacă a găsit decupajul corect conform temei și dacă a lipit cum trebuia, **s2.** dacă a desenat ce trebuia sau dacă a desenat folosind șablonul corect, culoarea corectă, **s3.** dacă a adus puzzle-ul corect sau dacă a reușit să finalizeze puzzle pe tema solicitată, dacă ar fi avut nevoie de ajutor de la un alt coleg sau pe cine l-ar fi dorit alături sau pe cine l-a avut coleg de echipă în cazul realizării unei echipe de 2 copii, **s4.** dacă a așezat corect (obiectul, ființa etc) ca în model, **s5.** ce a ascultat sau vizionat, cum făcea (onomatopee, sunete din natură, instrumente etc) sau ce a auzit pe ecran (cântec, poezie, desene etc).

Copiii pot pleca din nou pe coada cometei pentru a realiza fiecare o altă sarcină decât cea la care au fost inițial. După fiecare rezolvare, copiii revin cu toții la nucleul cometei unde se verifică sarcina realizată și se reiau discuțiile anterioare. În acest loc, preșcolarii pot veni cu idei

noi pe tema realizată, pot da sugestii sau pot adăuga idei. Practic, copii sunt invitați să dea frâu liber imaginației și să spună ce ar fi făcut ei la secțiunea desen/lipire/puzzle/audiție-vizionare/poziționare sau dacă i-ar fi plăcut să fie la o altă secțiune, ce i-ar fi plăcut să facă la această temă în plus de ce au avut Toată conversația despinde de posibilitățile fiecărui copil de se exprima, de experiența dobândită în timp și de creativitatea lor.

Avantajul metodei constă în participarea activă a tuturor copiilor de la grupă, oferă posibilitatea de a munci individual dar și de a munci în echipă, posibilitatea de a obține succes pe unul din cele 5 centre de lucru de pe coada cometei. Metoda se poate realiza cu un grup mic de participanți, 5-6 copii, specific învățământului special, oferind o abordare interdisciplinară a activității. Metoda dezvoltă încrederea în forțele proprii dar în aceeași măsură poate încuraja copilul să solicite un partener de lucru dacă simte nevoia, un partener în persoana unui coleg sau chiar a cadrului didactic.

Dezavantajul metodei: necesită mai mult timp de pregătire pentru cadrul didactic, rezultat din căutarea de decupaje sau jetoane tematice, selectarea de puzzle-uri din care cel puțin unul să aibă legătură cu tema, pregătirea unor desene pentru poziții spațiale și a unor decupaje ce pot fi aranjate în diverse poziții pe foaia de desen/carton.

Asemănări între cele două metode- utilizarea brainstormingului chiar și în forma lui empirică (prin multitudinea de jetoane și decupaje amestecate care vin în sprijinul memoriei rigide a copilului cu CES), ambele pornesc de la o temă centrală, treptat se ajunge la răspunsuri și descoperiri. Ambele metode merg pe cooperare dintre membrii echipei și țintește spre stimularea creativității.

Deosebiri între metoda *Exploziei stelare* și *Metoda cometei*: prima se bazează pe comunicare între membrii echipei, ei formulând întrebări și răspunsuri, nu au un suport imagistic ajutător, realizarea temei se face prin munca în grupuri, a 2-a metodă se bazează pe imagini suport, ajutoare pentru copii non-verbali, oferă prilejul de a obține rezultate bune la una din cele 5 secțiuni aplicative, copilul exersează pe secțiuni cu noțiunile vizualizate în nucleul stelei, copiii au posibilitatea de a realiza exerciții de imitare a sunetelor din natură, vizionări a unor filmulețe educative pe care să le descrie sau să le arate pe imagini desenate, pe imagini-suport la filmulețul vizionat/ audiat sau să le prezinte prin poziționarea decupajelor. Exersarea pe aceeași temă prin sarcini diferite ajută memoria copilului cu CES prin fixarea și reproducerea cunoștințelor, prin realizarea transferului de cunoștințe. Metoda oferă o trecere treptată spre provocarea creativității.

”Odată cunoscute fazele procesului creativ, elevii trăiesc intens dubla funcție e expresiei: capacitatea de a se exprima pe sine și capacitatea de a înțelege expresiile celorlalți sau expresia formelor din natură.” (Ioan Sima, Psihopedagogie specială, vol.II)

Exemplu de activități folosind **Metoda Cometei**

1. Tema: ”Tainele cerului”

Sarcina comună din nucleul cometei: Găsirea acelor decupaje care au legătură cu cerul ziua sau noaptea: norii, soarele, luna, stelele, semilună, astronaut, rachetă.

Sarcini de lucru realizate pe coada cometei: S1 -**Lipește** ceva despre cer!

S2- **Desenează** ceva despre cer!

S3 -**Alege puzzle-ul** despre cerul înstelat!

S4 - **Așază și tu la fel!** (poziții spațiale)

S5 **Ascultă și privește!** (vizionare imagini cu rachetă, astronaut, luna)

Evaluare în nucleul cometei:

Cadru didactic: -Ce a lipit X?– **Răspuns posibil:** -Sorele și norii.

-Tu ce ai fi lipit? - Luna și stelele.

-Ce a desenat Y? -Soarele și stelele. (greșit)

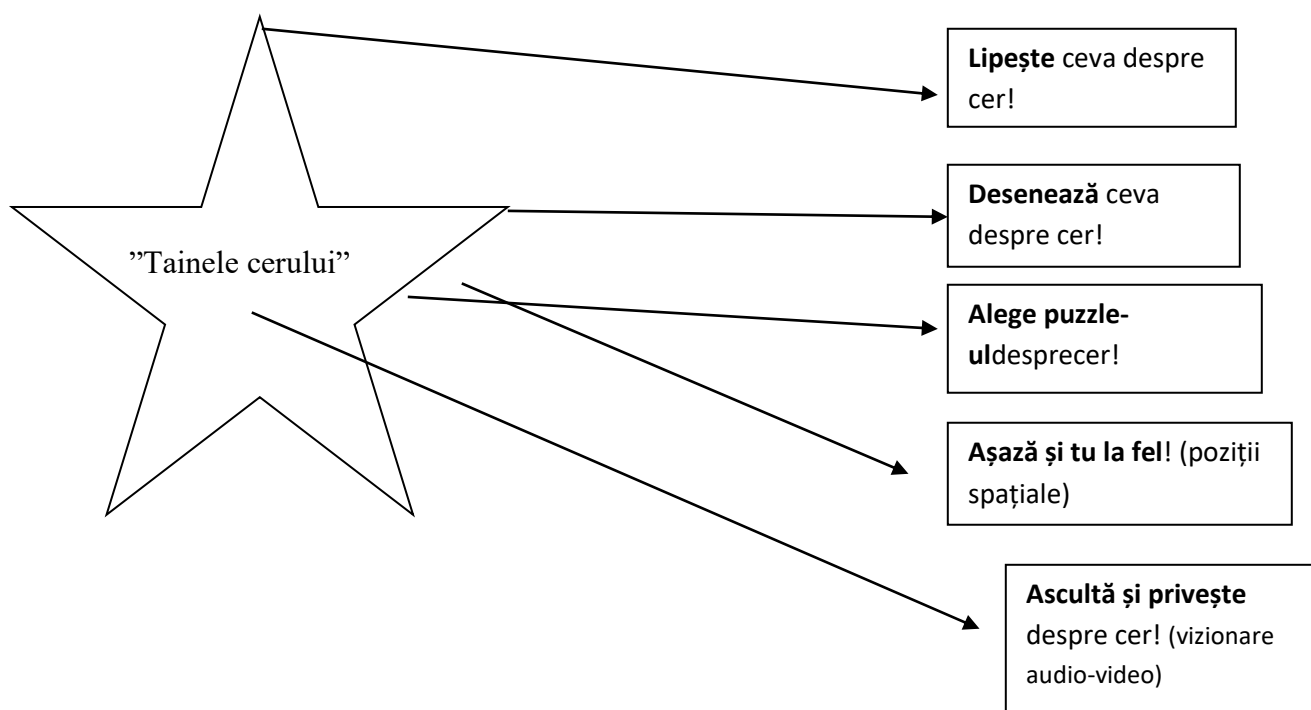
-Vedem ziua stelele? – Nu.

-Cum ai fi făcut tu? – Pictez luna și stelele.(corect)

-Vrei să mergi tu să pictezi
luna și stelele? Etc.

-Ce ai așeza tu pe planșă? -Racheta, luna, soarele.

-Cine este sub luna? -Racheta e sublună.

Exemplu de activități folosind **Metoda Cometei**

Tema: "Animale domestice"

Sarcina din nucleul cometei, sarcină comună: Găsirea acelor decupaje care reprezintă animale domestice: câine, pisică, oaie, vacă, cal, porc.

Sarcini de lucru pe coada cometei: S1 -**Lipește** animalele domestice!

S2- **Desenează** ceva despre animalele domestice! Sau
Desenează un animal domestic cu ajutorul șablonului! Sau
Desenează cu ajutorul ștampilei animalele domestice!

S3 -**Alege și fă puzzle-ul** care are un animal domestic!

S4 - **Așază și tu la fel** animalele domestice! (poziții spațiale,
oaia lângă câine, pisica pe cal etc.)

S5 **Ascultă și privește!** (vizionare imagini cu animalele domestice sau audiție animale domestice)

Evaluarea în nucleul cometei:

Cadru didactic: -Ce a lipit X? **Răspuns posibil**—Câinele și pisica.

-Ce a desenat Y? —Calul.

-Tu ce animal ai fi desenat? Îmi arăți pe jeton?

-Vaca.

-Unde este așezată oaia?— Oaia este lângă vacă.

-Ce părere ai Z lângă cine e așezată oaia?

- Oaia e lângă câine. (corect)

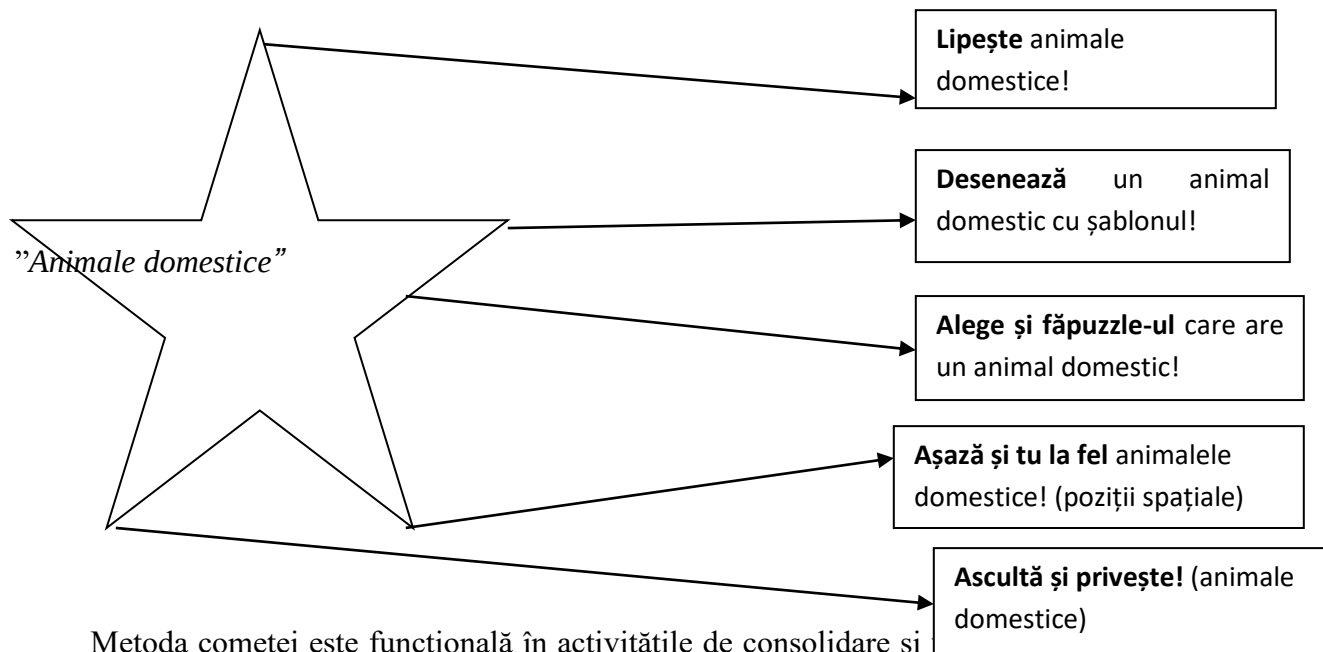
-Ce puzzle ai făcut?

Un puzzle cu pisica.

-Ce animale domestice ai văzut?

-Pisică, câine, vacă etc.

-Cum făceau? Etc.

Metoda cometei este funcțională în activitățile de consolidare și competențelor și abilităților predate. Copiii pot fi îndrumați la începutul activității pe acea parte a cozii de cometă unde sarcina îi este plăcută și cunoscută. Aici pot fi trimiși copiii cu tulburări din spectrul autist care prezintă dificultăți în organizarea muncii, le este greu să aleagă locul unde ar vrea să lucreze, le este dificil să transmită un mesaj clar și concis. Pentru acești copii, metoda se dovedește a fi foarte eficientă. Ei pot începe cu ceea ce le place: puzzle sau acțiunea de a lipi sau de a desena —colora, ca mai apoi, după ce au văzut rezultatul altor copii de la celelalte puncte de lucru să poată încerca și ei realizarea unei sarcini asemănătoare. Partea de început și cea de evaluare ajută copilul autist să se alăture celorlalți copii în acțiunea de apreciere a produselor realizate de fiecare copil, are oportunitatea de a socializa cu restul grupului și de a se familiariza cu celelalte sarcini de pe coada cometei. Metoda încurajează prin structura ei la folosirea limbajului non-verbal, para-verbal și verbal, la o exprimare complexă prin limbaj vizual, corporal și muzical.

În concluzie, orice încercare metodică se poate dovedi o reușită dacă respectă principiile educaționale, integritatea și individualitatea copilului și reprezintă un pas nou spre modernizarea actului educațional. Frica de eșec ne poate îngreuna și ne pune o barieră în dezvoltarea profesională și personală. Abordarea de metode diverse în actul de predare, versatilitatea cadrului didactic între clasic și modern pot aduce succesul școlar.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Bibliografie

- Breben S., Congea E., Puiu G., Fulga M., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București; f.a
- Cerghit I., *Perfecționarea lecției în școala modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
- Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006,
- Oprea C.-L., *Strategii didactice interactive*, E.D.P., București, 2008
- Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001
- Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- David, C., Roșan, A. *Tulburările specifice de învățare. Învățăm fonologic – program structurat de antrenament al conștiinței fonologice*, Ed. Polirom, Iași; 2019.
- Sima I., *Psihopedagogie specială*, vol. II, EDP, R.A., București, 1998.

<https://invbc.files.wordpress.com/2013/02/metode-u015fi-mijloace-moderne-carte-final-do-cx.pdf>

<https://www.scribd.com/document/211999215/METODE-ACTIV-PARTICIPATIVE-DE-PREDARE-INV%C4%82%C5%A2ARE>

https://www.google.ro/search?ei=nCzQXtyLDuj6qwGytYroDw&q=metode+activ+participative+gradinita&oq=metode+activ+participative+gradinita&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQAzoKCAAQsAMQxCLA1Ds1gVYm-QFYLzmBWgBcAB4AIABmwKIAbILkgEFMC45LjGYAQCgAQGqAQdnd3Mtd2l6uAEC&sc_lent=psy-ab&ved=0ahUKEwjcyv9fpAhVo_SoKHbKaAv0Q4dUDCAs&uact=5

<https://edict.ro/studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne-utilizate-in-procesul-de-predare-invatare/>

Tehnici inovative aplicate în activitatea de intervenție incluzivă

Profesori: Gina Bordea, Emilian Bordea
Liceul "Simion Mehedinți", Vidra, Vrancea

Școala incluzivă trebuie să fie deschisă către orice elev, să îl valorizeze. Este „școala care recunoaște dreptul fiecărui elev“, școala care-i primește pe toți cu căldură, care oferă sprijin tuturor copiilor, în special celor care au nevoie în mod deosebit. Dascălii trebuie să desfășoare activități bazate pe lucrul în echipă, pe cooperare, pe monitorizarea constantă a eficacității activităților de predare – învățare – evaluare la nivelul fiecărui copil. De asemenea, trebuie respectate programele de sprijin și remediere școlară, utilizarea posibilităților oferite de curriculum-ul la decizia școlii și implicarea părinților în diverse activități extracurriculare.

Metodele activ-participative utilizate trebuie să permită elevilor să-și satisfacă cerințele educationale prin efort personal sau în colaborare cu alții. Utilizarea metodelor de învățare prin cooperare, a evidențiat o serie de rezultate, cele mai evidente fiind: creșterea motivației elevilor pentru activitatea de învățare, încrederea în sine bazată pe acceptarea de sine, atitudine pozitivă, relații mai bune cu colegii.

Cadrele didactice trebuie să identifice elevii cu nevoi educaționale speciale (CES), să încerce să-i cunoască, să-i descopere, să le acorde atenție, să descopere factorii care susțin sau împiedică învățarea. Principalul obiectiv însă este de a „construi încrederea copiilor“, de a crea un mediu educațional stimulativ din punct de vedere intelectual, emoțional, de a găsi strategii prin care să dezvoltăm empatia și înțelegerea.

Vom prezenta structura unui plan de intervenție, pe care l-am realizat în cazul unui elev ce prezenta o lipsă de implicare în activitățile școlare, ale căror performanțe școlare nu se ridicau la nivelul posibilităților lor intelectuale, din cauza manifestărilor comportamentale incontrollabile.

Pentru acest caz am ales o tehnică inspirată din teoriile narative, cu scopul de a-i capta atenția elevului pe parcursul activităților didactice și de a-i monitoriza comportamentul, în mod deosebit la școală.

1. Date despre subiect:

P.T. este elev în clasa a IX-a și are vârsta de aproape 14 ani. Provine dintr-o familie normală, cu părinți cu vârsta până în 38 de ani. Relațiile intrafamiliale sunt funcționale iar, condițiile de viață și de studiu sunt modeste, la nivelul strictului necesar.

2. Date despre problema identificată (operaționalizat):

P.T. prezintă o lipsă de implicare în activitățile școlare. Performanțele școlare nu se ridică la nivelul posibilităților intelectuale ale elevului, din cauza manifestărilor comportamentale incontrollabile. Se plasează pe poziții conflictuale cu colegii din clasă, cu elevii mai mari, chiar cu învățătoarea sau alte cadre didactice, vorbind necontrolat. Colegii îl marginalizează în mod vizibil.

3. Date despre cauze:

Nu prezintă un diagnostic dat de clinician. Între părinți s-a creat o tensiune permanentă, certurile dintre ei au devenit din ce în ce mai dese. I s-a recomandat un control de specialitate, dar nu-și permit datorită costurilor.

4. Stabilirea obiectivelor:

– pe termen lung: formarea și modelarea personalității elevului;
– pe termen scurt: captarea atenției elevului pe parcursul activităților didactice; monitorizarea comportamentului elevului în familie, la școală, pentru evidențierea evoluției personale și stabilirea unitară a demersurilor de ameliorare comportamentală; realizarea unei evaluări formative pentru evidențierea eficienței strategiilor utilizate, precum și a unei evaluări de progres, pentru a se vedea în ce măsură a fost angajat activ elevul, în propria ameliorare a comportamentului;

5. Alegerea unei tehnici inspirate din teoriile narative- Grădina de sentimente

6. Adaptarea tehnicii la specificul cazului- am ales această tehnică deoarece scopul este dezvoltarea capacității de identificare emoțiilor negative care sunt menținute de gândurile sau contextul în care se află elevul.

I-am îndrumat pe toți elevii, dar mi-am îndreptat atenția asupra cazului P.T., să reprezinte printr-un desen o grădină cu flori, în care fiecare emoție trăită de ei să ia forma diferitelor soiuri de flori. O dată ce acestea au căpătat o formă și un loc în care să le întâlnim, intervenția cu ele a fost mai ușor de realizat.

Tehnica are în vedere identificarea emoțiilor negative și modalitățile prin care le acordăm atenție deosebită. Focalizarea o perioadă îndelungată asupra acestora va determina un mod de gândi, acționa și interacționa. Emoțiile negative s-au regăsit alături de cele pozitive. Copiii le-au recunoscut, și le-au activat prin intermediul evenimentelor reale. Ideea a fost de a le ignora, de a le lăsa să se usuce pe cele negative, care determină anumite comportamente perturbatoare pentru elevul în cauză/ pentru ceilalți copii. În paralel, am îndreptat atenția copiilor către cele emoțiile pozitive. Prin crearea contextelor potrivite în care pot fi accesate și re trăite, va rămâne mai puțin timp la dispoziție pentru prima categorie. A fost un exercițiu interesant, cu toată clasa, ce s-a pliat foarte bine pe o ora de dezvoltare personală.

Elevul P.T. a recunoscut foarte bine toate tipurile de emoții. Florile desenate în grădina sentimentelor, l-au ajutat să identifice și să-și exprime gândurile și emoțiile, destul de ușor. El a separat foarte bine emoțiile negative de cele pozitive, fără a i se cere acest lucru. De remarcat și faptul că a folosit culori calde și reci pentru a scoate și mai bine în evidență emoțiile prezentate. A oferit explicații foarte clare pentru fiecare în parte (ex: Floarea mov este furioasă ca mine atunci când nu vreau să fac un lucru și ceilalți mă obligă, cea mov, pe care scrie înjură, sunt eu când mă supără colegii în pauză.....), ceea ce înseamnă că el conștientizează mare parte din problemele pe care le are.

Au decis cu toții să lase grădina cu sentimente în clasă, grădina lor cu flori și să le îngrijească pe cele care sunt scrise sentimente pozitive, iar pe celelalte să le lase să se ofilească. A fost un exercițiu interesant, prin care copiii au reușit să se autoexamineze.

7. Modalități de evaluare a reușitei intervenției (raportare la obiective): captarea atenției elevului pe parcursul activităților didactice, monitorizarea comportamentului la școală, pentru evidențierea evoluției personale, identificarea resurselor personale care să determine luarea deciziei potrivite, realizarea unei evaluări formative pentru evidențierea eficienței strategiilor utilizate, stimularea curiozității și dorinței de cunoaștere, valorificarea permanentă a modelelor cu rol pozitiv.

Bibliografie:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

1. Maria Raicu, Nicoleta Sonia, *Studii de caz la clasele primare*, Editura ArsLibri, Argeș, 2006;
2. Vrasmas, Traian, *Învatamantul integrat și / sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale*, Editura Aramis, Bucuresti, 2001;
3. Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „*Acces și calitate*“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994.

Modalități și strategii de stimulare a motivației învățării la elevul cu CES

**Profesor învățământ primar: Brînzan Florica,
Școala Gimnazială nr.1 Dobrotești, Dobrotești**

Din experiența predării în școală, știm că a fi motivat înseamnă a acționa, a tinde spre ceva, a face ceva. Un elev care nu simte nici un impuls sau nici nevoi de a acționa este caracterizat ca un elev nemotivat; în timp ce un elev care este activat sau energizat de a acționa spre un obiectiv, este considerat un elev motivat.

În stimularea motivației pentru învățare este necesar să se ia în considerație capacitățile și abilitățile fiecărui elev. Fiecare copil este unic, de aceea trebuie create pentru el experiențe de învățare specifice. Foarte important pentru orice dascăl, este ca elevul să manifeste interes pentru școală și să-și realizeze satisfacător sarcinile școlare. Știm că apelul la motivația intrinsecă este cea mai eficientă formă de mobilizare a elevilor. Aproape în toate școlile există copii cu probleme, care au dificultăți în demersul de învățare în special a scrisului și cititului. Acești copii provin dintr-un mediu sărac din punct de vedere educațional. Ei lipsesc foarte mult de la școală. Pentru realizarea calității, elevii, indiferent de mediul social din care provin, de etnie, de cerințele educaționale specifice, trebuie să învețe să știe să fie productivi, să-și satisfacă nevoile de bază, să lucreze împreună, să se înțeleagă pe sine și pe ceilalți, să respecte pluralismul, diversitatea și diferențele legate de etnie, de religie, cultură, etc.

Prin educația pentru toți trebuie să se creeze posibilitatea ca toate ființele umane, inclusiv cele cu dezabilități, să-și dezvolte în întregime potențialul, să aibă contribuții în societate și, mai presus de toate, să fie valorizate și nu devalorizate datorită diferențelor lor. În lumea contemporană, alcătuită din diferențe de toate felurile, nu cei cu dezabilități, ci marea societate este cea care are nevoie de o educație specială pentru a deveni o adevărată societate pentru toți., (Federico Mayor)

Munca cu un handicap cere talent de a înțelege situația, de a se pune în locul copilului, compasiune umană. Munca este grea și obositoare atât fizic cât și psihic. Dascălii trebuie să posede competențe în educarea copiilor cu cerințe speciale.

Un scop primordial este cel de integrare a copilului cu CES alături de ceilalți copii valizi, să desfășoare activități comune împreună cu aceștea.

Dascălul trebuie să acorde o atenție sporită acestor copii cu cerințe speciale, nu numai în procesul instruirii cât mai ales în cel al educației, stăruindu-se asupra fixării deprinderilor bune, prin cuvânt și exemplu personal.

Față de acești copii trebuie să se exercite o acțiune permanentă de influențare a dezvoltării întregii personalități, educarea lor multilaterală, și pregătirea lor pentru viața în colectiv, în cadrul căreia să se țină seama de capacitatea lor foarte difecitată de comunicare. Nu este suficient să se urmărească doar dezvoltarea vorbirii. Programa trebuie astfel concepută încât să abordeze personalitatea lor din toate punctele de vedere în unitate și complexitatea ei.

Toți copiii deficienți se dezvoltă și trăiesc în cadrul societății. Noi toți trebuie să-i înțelegem, să-i respectăm, să le arătăm dragostea, pentru ca și ei să se simtă bine, în siguranță și ocrotiți în lumea pe care o dorim mai bună și mai dreaptă.

Aplicând anumite metode (ex. Studiul de caz) pentru a identifica trebuințele copiilor, le putem asigura succesul în activitatea pe care o desfășoară. În ceea ce privește învățarea la copiii cu CES, trebuie să le explicăm acestora ce importantă este școala, să le dăm

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

sarcini ușoare, interesante care să-i atragă. Pentru ca acești elevi să aibă o satisfacție la realizarea sarcinilor școlare este bine să le dăm teme la alegere, să-i recompensăm imediat după identificarea reușitei nu numai prin calificative ci și prin alte metode. Trebuie să ne exprimăm încrederea în capacitatea și resursele unui elev, chiar și atunci când rezultatele sunt slabe, insistând pe sublinierea aspectelor pozitive, evitând critica moralizatoare și sarcasmul.

Rolland Viau recomandă următoarele strategii de intervenție:

- profesorul trebuie să-i învețe pe elevi să gândească pozitiv atunci când se află în fața unei activități dificile („este greu, dar sunt capabil să reusesc”);
- profesorul trebuie să-i obișnuiască pe elevi să-și stabilească în mod realist standardele de reușită, să se raporteze la reușitele lor anterioare și să nu se compare în permanentă cu ceilalți colegi;
- profesorul trebuie să-i lase pe elevi să-și definească ei înșiși obiectivele învățării; aceste obiective este bine să fie precise, pe termen scurt și să țină seamă de capacitățile elevilor;
- profesorul poate să-i ceară elevului să verbalizeze operațiile pe care le execută; în felul acesta, va putea lua cunoștință de procedurile care sunt bine executate, dar și de cele care mai necesită exerciții
- profesorul trebuie să-l obișnuiască pe elev să nu se judece prea sever și să nu se culpabilizeze atunci când greșește.
- profesorul trebuie să conceapă activități de învățare care să nu fie nici prea facile (pentru că nu mai reprezintă o provocare pentru elevi), dar nici prea dificile (pentru ca elevii se descurajează rapid și abandonează).

Față de elevii cu CES, profesorul ar trebui să adopte următoarele comportamente:

- să-și exprime încrederea în capacitatea lor de a reuși;
- să le acorde aceeași atenție ca și elevi sau chiar mai mare;
- să evite crearea de situații competitive în care ei nu pot decât să piardă;
- să nu le facă observații în fața colegilor;
- să evite a-și exprima disprețul atunci când ei eșuează;
- să manifeste interes pentru reușitele lor.

Toți elevii pot învăța, dacă profesorii, părinții, cei care le oferă suport, sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile de comunicare, de a lucra în echipă, de organizare a timpului, de creativitate, etc.

Bibliografie :

Hesselman, M., Probleme de pedagogie contemporană, Biblioteca Centrală Pedagogică, București, 1979.

Păunescu, C., Copilul deficient, cunoașterea și educarea lui, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983

METODE INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. de sprijin Căpățînă Maria Magdalena
Școala Gimnazială Nr.4 , Rm. Vâlcea

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);
- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care țin cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celui alt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – **Metoda proiectului.**

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare.

Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:

Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;

Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;

Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățător – elev – părinte;

Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Bibliografie:

Boncu Ștefan – „*Psihosociologie școlară*”, Editura Polirom, București, 2013;

Nicola Ioan – „*Tratat de pedagogie școlară*”, Editura Aramis, București, 2003;

Mîndru Elena – „*Strategii didactice interactive*”, Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

UTILIZAREA QUANTUM GIS ÎN LECȚIILE DE GEOGRAFIE

Prof. Chera Elena

C.S.E.I. Nr.1 Sibiu

Prin specificul său geografia, ca disciplină de studiu, impune folosirea de metode didactice interactive, în care un loc important îl ocupă metoda descoperirii, a demonstrației, conversația euristică, aplicațiile practice individuale sau în grup. Tehnologia reprezintă un mediator al unei educații de calitate, jucând un rol esențial în facilitarea unui învățământ de calitate. Utilizarea unor metode și tehnici activizante, interactive, contribuie la dobândirea unor achiziții cognitive dar în egală măsură și la conștientizarea faptului că un bun utilizator al calculatorului are șanse mai mari de reușită în acțiunea de integrare socio-profesională.

Utilizarea acestora presupune din partea profesorului de geografie o nouă profesionalizare și dobândirea unor noi competențe (de utilizare a surselor și resurselor informatice). Utilizarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale computerizate, adică implementarea educației asistate de calculator constituie calea pentru creșterea eficienței și asigurarea calității procesului de învățământ. Educația asistată de calculator necesită o riguroasă proiectare didactică (design instrucțional). Utilizarea noilor tehnologii (TIC) oferă profesorului mijloacele cu ajutorul cărora poate aborda într-o nouă perspectivă demersul educațional.

Produsele software prezentate efectiv elevilor trebuie să fie atractive, sugestive, coerente ca imagine și text, adecvate competențelor și conținuturilor asumate în programa de geografie. Suporturile de instruire realizate sau doar utilizate de către profesor sau elev trebuie să aibă în vedere competențele generale și specifice din programă și corelate cu conținuturile structurate pe ani de studiu.

Într-un sistem informațional geografic se pot combina și analiza diferite tipuri de date obținute dintr-o multitudine de surse: măsurători topografice, scanarea și vectorizarea hărților, fotograme aeriene, imagini satelitare, importul de date de la alte programe sau sisteme. Pentru necesitățile unor activități educaționale, toate aceste date sunt disponibile pe diverse site-uri. **GIS** este o abreviere de la **Geographical Information System** și este o tehnologie bazată pe calculator pentru cartografierea și analiza entităților de pe suprafața terestră.

. Un sistem GIS poate fi descris ca sistem de gestiune a unei baze de date, care de regulă prezintă utilizatorului datele într-un mod interactiv grafic, care poate fi interogată și analizată. Cu toate acestea, GIS nu este un sistem pur hardware, el este un ansamblu constituit din echipamente de calcul, programe, persoane, metode și norme ce permite procesarea de date și exploatarea de hărți geo-topografice.

Dacă datele ce urmează a fi utilizate nu sunt încă în format digital, adică într-o formă recunoscută de către calculator, există mai multe tehnici prin care aceste informații pot fi capturate. Hărțile pot fi digitizate, sau trasate cu ajutorul mouse-ului, pentru a colecta coordonatele diferitelor elemente. Dispozitivele electronice de scanare pot de asemenea converti liniile și punctele de pe o hartă în format digital .

În timp ce cea mai mare parte a informației dintr-un GIS provine din hărțile existente, acesta utilizează puterea de calcul a computerelor pentru a integra informația digitală, provenită

din surse diferite într-un proiect comun. Întrucât datele digitale sunt colectate și stocate în moduri diferite, două surse pot să nu fie în întregime compatibile. Deci, un GIS trebuie să fie capabil să convertească datele dintr-o structură în alta.

Un GIS poate combina tipuri de hărți și le poate afișa în imagini realiste, tri-dimensionale, care prezintă informația mult mai eficient și către o mai largă audiență decât hărțile tradiționale, bidimensionale.

Hărțile tradiționale sunt abstractizări ale lumii reale, o sumă de elemente importante schițate pe o foaie de hârtie prin simboluri care reprezintă obiecte fizice. Oamenii care folosesc hărți trebuie să interpreteze aceste simboluri. Hărțile topografice arată forma terenului cu ajutorul curbelor de nivel. Forma reală a terenului poate fi văzută numai cu ochiul minții. Tehnicile de prezentare grafică ale GIS-ului fac vizibile relațiile dintre elementele hărții, mărind abilitatea de a extrage și analiza informația.

Este dificil să se facă o legătură între harta zonelor mlăștinoase și cantitatea precipitațiilor înregistrate în diferite puncte ca aeroporturi, spitale, școli. GIS poate fi utilizat pentru a desena bi- și tri-dimensional caracteristici ale suprafeței Pământului, adâncul și atmosfera din puncte de informație.

De exemplu, un GIS poate ușor genera o hartă (cu linii) indicând cantitatea precipitațiilor. O astfel de hartă poate fi gândită ca o hartă a precipitațiilor. Multe metode sofisticate pot estima caracteristicile suprafețelor dintr-un număr limitat de măsurători. O hartă bi-dimensională de curbe de nivel, creată plecând de la suprafețe modelate după puncte de măsurare a precipitațiilor, poate fi suprapusă și analizată cu orice altă hartă acoperind aceeași arie, într-un GIS.

De exemplu, dacă se îmbină folosirea informațiilor referitoare la ploile dintr-un anumit ținut cu utilizarea fotografiilor aeriene, se vor putea preciza care zone vor rămâne uscate în anumite faze ale anului.

Bibliografie:

1. Suport de curs pentru aplicarea noului curriculum prin integrarea Tehnologiei Informației și a Comunicațiilor (TIC) disciplina Geografie
2. Dulamă, Maria Eliza, "*Utilizarea tehnologiei informației și comunicatiei în lectii (TIC)*", Didactica geografiei, nr. 1, Cluj-Napoca
3. Ibănescu Lucica, Țipișcanu Cristian, Niculiță Octavian, "*GIS (Geographical Information Systems)*", 2002
4. Săvulescu, C., și colab., "*Fundamente GIS*", Editura HGA, București, 2000
5. "*Introducere în ArcGIS*", ESRI România, București, 2005
6. http://www.esriro.ro/primii_pasi/invatamant/index.html
7. <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1>

LUMEA FRUCTELOR - Proiect de activitate

Profesor psihopedagog, Ioana Ciurea, Liceul Special „Moldova”, Tg. Frumos

Clasa:	Pregătitoare
Descrierea colectivului:	Elev cu deficiență senzorială de vedere, tetrapareză spastică sechelară, hipotrofie staturo-ponderală, grad Grav NAP, retard psihic sever/mediu, 9 ani
Domeniul de activitate:	Stimulare și antrenament vizual
Tip de terapie:	Educație polisenzorială
Subiectul activității:	Lumea fructelor
Tipul activității:	Recuperativ-terapeutică
Scopul activității:	Formarea și îmbogățirea reprezentărilor, stimularea și antrenamentul capacității vizuale, tactile, creșterea sensibilității tactile, olfactive și gustative
Argument:	În cazul copiilor cu deficiență de vedere la care se asociază deficiența mintală este necesară realizarea de mai multe activități menite să consolideze cunoștințele acumulate din diferite domenii, în lecția prezentă, cunoștințe legate de fructe și legume. Această activitate contribuie la promovarea sănătății și a stării de bine a elevilor prin intermediul unor jocuri educaționale atractive și interactive.
Obiective operaționale:	
Cognitive:	
O ₁ :	Să identifice vizual fructe. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul identifică cel puțin trei fructe din șase posibile.
O ₂ :	Să prezinte caracteristici ale fructelor. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul prezintă cel puțin două caracteristici pentru fiecare fruct.
O ₃ :	Să identifice vizual legume. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul identifică cel puțin trei legume din șase posibile.
O ₄ :	Să prezinte caracteristici ale legumelor. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul prezintă cel puțin două caracteristici pentru fiecare legumă.
O ₅ :	Să precizeze numărul de legume sau fructe solicitate în cadrul jocului educațional. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul precizează numerele în proporție de 80%.
Psihomotorii:	
O ₆ :	Să ordoneze diferite legume sau fructe în cadrul jocului educațional după criteriul mărime. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul ordonează legumele în proporție de

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

70%.

O₇: Să pună în coșul de cumpărături fructe sau legume respectând cerința jocului. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevul pune în coș fructe sau legume în proporție de 80%.

O₈: Să coloreze fructe în cadrul jocului educațional. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă colorează fructele cu culorile potrivite în proporție de 70%.

O₉: Să-și coordoneze mișcările pentru îndeplinirea sarcinii. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă eleva își coordonează mișcările în proporție de 70%.

Afective:

O₁₀: Să manifeste o atenție activă față de tema propusă în cadrul activității. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevii își mențin atenția concentrată în proporție de 85% din sarcini.

Metode și procedee: conversația, jocul educațional, explicația, dialogul, observația.

Mijloace didactice: Fructe, legume, Soft educațional <https://dacobots.com/> - Dacobots – eLearning for Kids.

Forme de organizare: Individual

Evaluare: Observația sistematică - capacitatea de concentrare a atenției, capacitatea de identificarea fructelor și legumelor, capacitatea de analiză și comunicare, capacitatea de coordonare a mișcărilor.

Timp: 30 minute

Locul desfășurării: Cabinet profesor psihopedagog

Bibliografie: *Terapie educațională complexă și integrată*, Ed. Pro Humanitate

Gherguț Alois, Frumos Luciana, Raus Gabriela, 2016, *Educația specială Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași

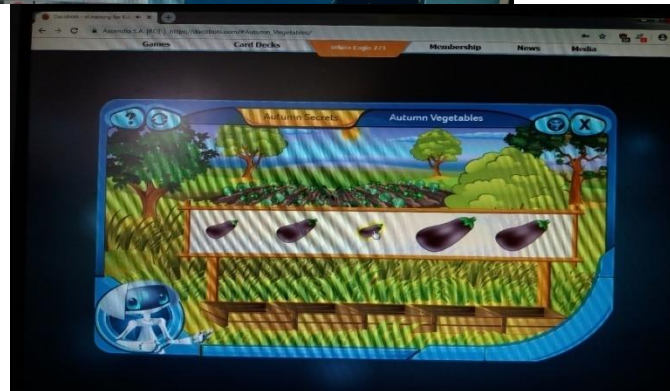
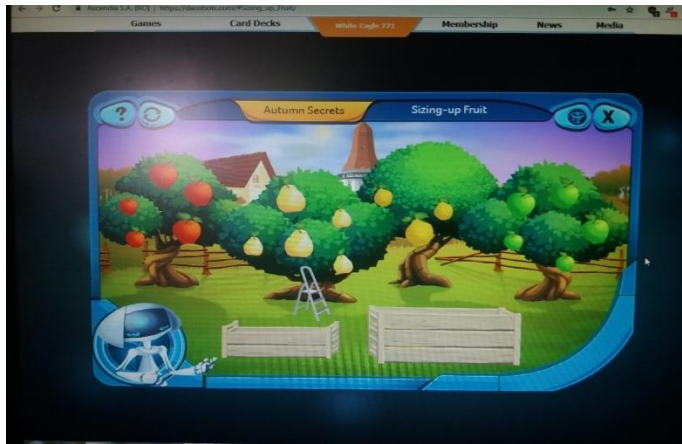
DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Momentele activității	Tp Ob op.	Demersul instructiv-educativ	Metode	Mijloace de învățământ	Evaluare
Moment organizatoric	1'	Crearea climatului psiho-afectiv adecvat desfășurării activității	Conversația		Observația sistematică
Captarea atenției	O ₆ 3'	Pentru introducerea activității se va recurge la un mic dialog : „În ce anotimp ne aflăm? Cum este vremea în acest anotimp? Ce fructe se coc primăvara? Dar	Dialogul		Capacitatea de concentrare a atenției

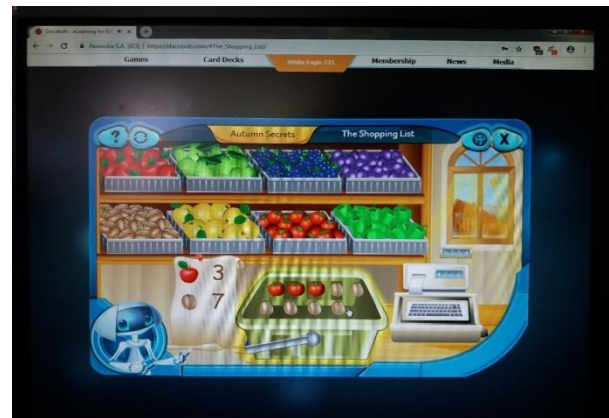
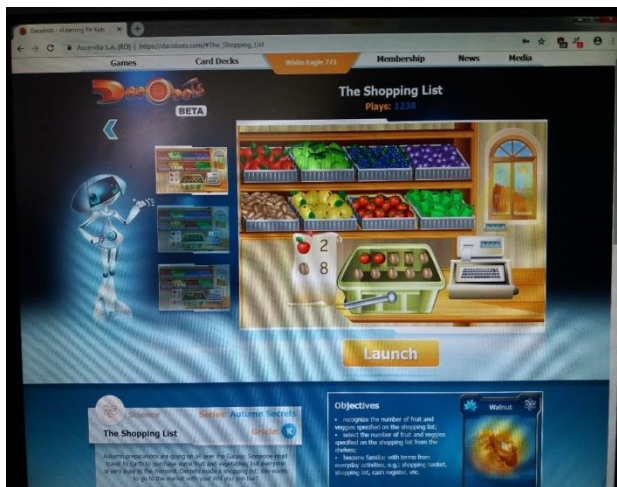
		toamna? Care este anotimpul tău preferat? De ce?”			
Anunțarea temei și a obiectivelor urmărite	1’	Se specifică tema propusă spre desfășurare: „În activitatea de astăzi îți propun să vorbim despre fructe și legume, să colorăm și să facem o listă de cumpărături care să aibă fructe și legume. O parte din aceste sarcini le vom face la calculator, caci vor fi câteva joculețe foarte frumoase.”	Conversația Explicația		Capacitatea de concentrare a atenției
Dirijarea activității terapeutice	O ₁	Pentru început elevului îi sunt date pe rând fructele iar elevul va spune ce este fiecare fruct.	Dialogul	Fructe Legume	Capacitatea de concentrare a atenției
	O ₂	După identificarea fiecărui fruct se solicită elevului să precizeze caracteristici ale acestora: „Cum este mărul? Este mare/mic? Este tare/moale? Cum este portocala? Dar para?”	Explicația		
	O ₃		Conversația		Capacitatea de identificarea fructelor și legumelor
	O ₄	În continuare îi sunt date elevului pe rând legumele, iar el spune ce este. După identificarea			
	O ₁₀	fiecărei legume se solicită elevului să precizeze caracteristici ale acestora: „Cum este roșia? Este mare/mică? Ce culoare are? Cum este castravetele? Dar cartoful?”			
	10’				
	O ₆	În etapa următoare a activității este utilizat softul educațional Dacobots - Dacobots – eLearning for Kids, ce cuprinde jocuri educaționale:	Joc educațional	Soft educațional	Capacitatea de concentrare a atenției
	O ₉	Primele două jocuri se numesc <i>Sizing up Fruit</i> și <i>Autumn Vegetables</i> și solicită elevului să ordoneze fructe, legume după criteriul mărime. (anexa 1)	Dialogul		Capacitatea de analiză și comunicare
	O ₁₀	(https://dacobots.com/#Sizing_up_Fruit , https://dacobots.com/#Autumn_Vegetables)	Observația		Capacitatea de coordonare a mișcărilor
	5’				
	O ₅	Următorul joc se numește <i>The Shopping List</i> iar elevul va așeza în coșul de cumpărături legumele sau fructele solicitate în cadrul jocului precizând și numărul aferent acestora. (anexa 2)	Joc educațional	Soft educațional	
	O ₇	(https://dacobots.com/#The_Shopping_List)			
	O ₉				
	5’				
Evaluare	O ₈	Activitatea se finalizează cu un ultim joculeț, <i>Color the fruit</i> , în care elevul va colora diferite fructe ținând cont de numărul de fructe solicitate spre a fi colorate. (anexa 3)	Joc educațional Conversația	Soft educațional	Capacitatea de analiză și comunicare
	O ₉	(https://dacobots.com/#Color_the_Fruit)			
	O ₁₀				
	5’				
Încheierea activității	1’	Se fac aprecieri verbale asupra modului de participare, implicare în activitate și se recompensează elevul cu o bomboană. Se anunță tema viitoare „La cumpărături”.			

Anexa 1

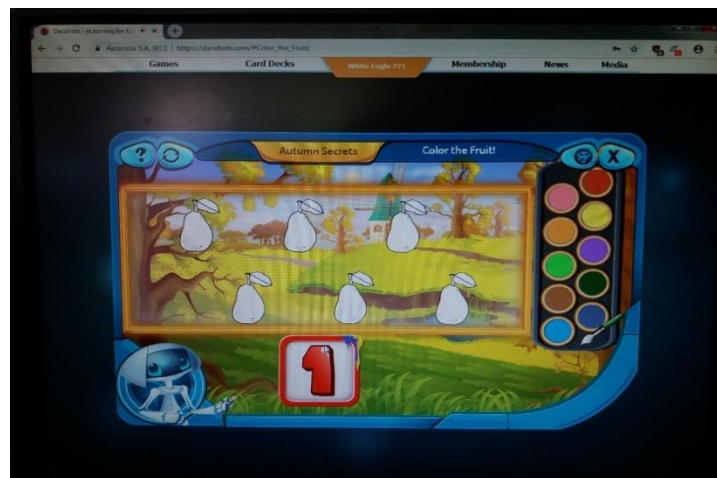
Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Anexa 3

EDUCAREA LIMBAJULUI

Pr.Prof.Dr.COJOLEANCĂ Bogdan,
C.S.E.I., „SF.ANDREI” GURA HUMORULUI

Rezumat:

„ Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari; și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm cum să se adapteze.”(Maria, Montessori) (Burnett.A,1962,p.71)

Dezvoltarea limbajului și asimilarea limbii materne nu trebuie privită ca o sarcina ce revine numai limbii române și activităților incluse în acest obiect de studiu. Atât latura lexicală, semantică, cât și cea gramaticală se realizează prin intermediul tuturor activităților și factorilor adiacenți procesului instructiv-educativ.

În cadrul activităților de educarea a limbajului, în gradinita, are loc o dezvoltare și perfecționare a acestuia sub aspect fonetic, lexical și gramatical.Perfecționarea limbajului copiilor de vârstă preșcolară are importanță deosebită, atât pentru integrarea copiilor în școala, cât și pentru dezvoltarea întregii lor personalități.

Cuvinte cheie: educarea limbajului, cunoaștere, obiective stabilite

„ Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari; și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor.

Atunci să-i învățăm cum să se adapteze.”(Maria,Montessori)(Burnett.A,1962,p.71)

Dezvoltarea limbajului și asimilarea limbii materne nu trebuie privită ca o sarcina ce revine numai limbii române și activităților incluse în acest obiect de studiu. Atât latura lexicală, semantică, cât și cea gramaticală se realizează prin intermediul tuturor activităților și factorilor adiacenți procesului instructiv-educativ.

Pentru că „limba este lăcașul de adăpost al ființei”(Heidegger), noi, cadrele didactice trebuie să-i construim cu grijă și responsabilitate lăcașul de adăpost cel mai îngrijit cu putința ființei de mâine și astfel să ajutăm copilul să se construiască pe sine. Grija pentru educarea limbajului la copii trebuie să constituie o preocupare permanentă a părinților și mai ales a educatoarelor/învățătorilor (în cazul preșcolarilor și a școlarilor mici).

'Limbajul, o forma specifica de activitate umana, realizat prin intermediul limbii si al tuturor resurselor ei, asigura comunicarea intre oameni si intre copii de gradinita. Forma de baza, naturala si concreta a limbajului este vorbirea, adica realizarea verbala a procesului de comunicare. Vorbirea este unul din aspectele limbajului, cel mai important, este forma concreta in care se manifesta limba. Vorbirea este deci actul de folosire individuala si concreta a limbii, in cadrul procesului complex al limbajului.' (Lingvistica generala si comparata, pag.56)

Limbajul se dezvoltă și progresează în mod continuu la copil, iar noi educatoarele au un rol decisiv deoarece copilul imită în vorbire, gesturi, mimică – doresc să facă tot ce face educatoarea. Exprimarea caldă, curată, frumoasă a educatoarei este receptată de către copii. Ținând cont de conținutul activităților și specificul procesului instructiv - educativ din grădiniță, primul pas în dezvoltarea creativității trebuie să fie legat de stimularea imaginației, care influențează flexibilitatea și originalitatea gândirii, atitudinea pozitivă față de descoperirea a ceea ce este nou. Stimularea gândirii creatoare a preșcolarului necesită utilizarea unor mijloace didactice variate, a unor metode active din care să nu lipsească jocul.

Încurajarea creativității a preșcolarului este o obligație morală a celor care îi educă, deoarece procesul de învățământ oferă o multitudine de ocazii de cultivare a creativității. „Progresul omeneirii nu este posibil fără activitatea creatoare, teoretică sau practică a oamenilor. Din acest motiv este firesc ca activitatea creatoare să fie considerată ca forma cea mai înaltă a activității omenești.” (Al. Roșca, 1972, p.8). Cultivarea gândirii creative a preșcolarilor, trebuie dezvoltată prin căutarea diferitelor modalități de exprimare creativă a acestora, oferindu-le totodată posibilitatea de a se manifesta liber, într-o ambianță plăcută, pentru a se putea manifesta. Preșcolarii au capacități creatoare, și acestea trebuie stimulate prin educare.

Preocupările legate de creativitate trebuie să înceapă cu educarea limbajului și să se intensifice progresând odată cu creșterea preșcolarilor, prin modalități clare de exersare a capacităților creatoare în grădiniță, cu referire exactă la anumite conținuturi.

În anii petrecuți de copil la grădiniță, sub influența procesului de învățământ, are loc o asimilare rapidă a diferitelor aspecte ale limbii; dezvoltându-se astfel noi funcții și forme a limbajului. În grădiniță copilul vorbește mai mult cu alți copii despre ceea ce a văzut, a auzit, a făcut, a gândit. Astfel va trece treptat de la limbajul situativ la limbajul contextual (de comunicare, care are un rol preponderent față de primul), iar pe măsura ce copilul explorează lumea inconjurătoare, el depășește tot mai mult limitele experienței desprinzându-se de influența momentului prezent.

În grădiniță, parcurgând cele trei grupe, și la școală clasa pregătitoare, copiii dobândesc un bagaj de cunoștințe, iar vorbirea devine din ce în ce mai bogată, mai clară, mai corectă, asigurându-se astfel dezvoltarea intensă a gândirii.

Întreaga experiență instructiv-educativă din grădiniță pune accent pe activitățile de comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderilor de exprimare ordonată a gândurilor, de însușirea treptată a structurii gramaticale a limbii.

Pentru a favoriza educarea conduitei verbale a preșcolarilor este necesar ca activitatea educativă să fie făcută în așa fel încât aceștia să fie stimulați să participe în mod activ la activități, atât verbal cât și mental, obiectivele pentru activitatea de îmbogățire a vocabularului și de formare a unei conduite verbale a copiilor preșcolari fiind următoarele:

- Perceperea și pronunțarea clară a tuturor sunetelor și a grupurilor de sunete ale limbii române, integrate în cuvinte;
- sporirea zestrei lexicale și activizarea noilor achiziții;
- plasticizarea exprimării prin selecții sinonimice, grupări antonimice și diferențieri omonimice;
- folosirea cuvintelor și expresiilor învățate, în mod creator, în îmbinări și combinații personale;
- cultivarea deprinderii de folosire corectă a limbii române.

Obiectivele stabilite pentru fiecare activitate indică metoda de bază, căile și modalitățile care pot fi folosite. De obicei, în cadrul aceleiași activități, unele metode alternează. Se știe, că observarea unor obiecte sau lectura după imagini sunt corelate cu convorbirea. Cu ajutorul observației, preșcolarul își formează unele reprezentări despre obiectele și fenomenele lumii obiective, cu însușirea lor cu relațiile în care se află; verbalizează rezultatele observării, se exprimă în termeni adecvați conținutului cognitiv, își fixează în vocabular o terminologie specifică.

Activitățile de memorizare au ca obiective dominante atât în dezvoltarea capacității de memorare a unor conținuturi informaționale cât și a unor structuri lexicale și gramaticale specifice. Convorbirile vizează formarea capacității de participare la dialogul limitat de două persoane, apoi multiplicat, iar jocurile didactice au ca obiectiv evaluarea progresului copiilor în

achizițiile lexicale. Activitățile care urmaresc, cel mai mult formarea capacităților de audiere, reproducerea unui conținut de idei, după o expunere liberă sau după o lectură, sunt povestirile.

Educatoarei are rolul de a sugera copiilor acele activități care să le capteze interesul, să le trezească nevoia de a se exprima prin cel mai precis mod de expresie, limbajul verbal.

Problema limbajului la vârsta preșcolară a fost și este obiectul a numeroase studii și cercetări care au subliniat importanța lui în procesul comunicării copilului cu persoanele din jur, în activitatea de cunoaștere, în dezvoltarea proceselor psihice, precum și în dezvoltarea vorbirii reproductive în procesul comunicării cu cei din jur, copilul exprimându-și cu ușurință dorințele, impresiile, gândurile, etc. .

În cadrul activităților de educarea a limbajului, în grădinița, are loc o dezvoltare și perfecționare a acestuia sub aspect fonetic, lexical și gramatical. Perfecționarea limbajului copiilor de vârstă preșcolară are importanță deosebită, atât pentru integrarea copiilor în școală, cât și pentru dezvoltarea întregii lor personalități.

Folosind limba ca mijloc de educație: intelectuală, morală, estetică, educatoarea le dezvoltă vorbirea necesară în procesul de comunicare și de cunoaștere a vieții înconjurătoare le perfecționează exprimarea, corectează pronunția, îmbogățește vocabularul și îi ajută pe copii să-și însușească în mod practic structura gramaticală a limbii române.

BIBLIOGRAFIE

- Boca-Miron, E.; Chichișan, E. și colaboratorii, Documentar metodic pentru activitățile de educarea limbajului la preșcolari, Ed. V&I Integral, București, 2001;
- Bocoș, M., Catalano, H., Pedagogia învățământului primar și preșcolar, Presa Universitară Clujeană, 2006;
- Bratu, B., Preșcolarul și literatura, E.D.P., București, 1977;
- Bratu, B., Creativitatea copilului, Ed. Enciclopedică Română, București, 1969;
- Preda, V., Grădinița altfel, Ed. V&I Integral, București, 2003;
- Rawlinson, G., Gândirea creativă și brainstorming, Ed. Codecs, București, 1998;
- Roșca, Al. și colaboratorii, Creativitate, nivele, programare, Ed. Științifică, București, 1967;
- ***Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, M.E.C.T. U.M.P.I.P., 2008; 7

Proiect de activitate didactică inovativă: Activitate integrată: „În lumea poveștilor”

Profesor de psihopedagogie specială: Dumitrașcu Carmen Elena
Școala: Centrul Școlar De Educație Incluzivă, Nr. 2 Comănești- Filiala Onești
Localitatea: Onești

Data:

Profesor:

Clasa: a IV-a Învățământ special- pentru elevii cu deficiențe grave, severe, profunde sau asociate

Disciplină opțională: „Trăistuța cu povești”

Unitatea de învățare: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „În lumea poveștilor”

Tema săptămânii: „Magia poveștilor”

Tema zilei: „Ne jucăm, învățăm, pe Albă-ca-Zăpada o ajutăm !”

Forma de realizare: Activitate integrată

Tipul de activitate:

- ♣ Verificarea și consolidarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

Durata: o zi

Activități de învățare:

1. Activități de dezvoltare personală(ADP):

- ♣ Întâlnirea de dimineață: „ Bine v-am găsit, pitici harnici!”
- ♣ Rutine: Primirea copiilor, servitul mesei, mersul la toaletă.
- ♣ Tranziții: „Gândul bun” -poezie
„Bat din palme” - joc de mișcare

„Dacă vreau să fiu voinic”-joc de mișcare

„Piticii”-cântec

„1,2,3,...-cântec”

„Șade rața pe butoi!”

2. Activități liber alese(ALA 1) :

- ♣ Artă: „Pălăria cu flori” - decorare

Mijloc de realizare: lipire;

Obiective operaționale:

- să lipească pe pălării flori de primăvară;
- să realizeze expoziție cu lucrări.

Forma de organizare: individual, în perechi.

Material didactic: pălării, flori perforate, lipici, șervețele;

Metode și procedee: explicația, demonstrația, conversația, exercițiul, lucru în perechi, jocul, turul galeriei;

- ♣ Bibliotecă: „Decorăm rochița Albei-ca-Zăpada!” -semne grafice

Mijloc de realizare: antrenament grafic;

Obiective operaționale:

- să decoreze rochița cu semne grafice învățate;
- să traseze corect semne grafice: linia orizontală verticală, oblică, bucla, etc.

Metode și procedee: conversația, demonstrația, exercițiul

Forma de organizare: individual.

Material didactic: fișe de lucru, carioci

- ♣ Știință: „Rezolvă repede și bine!”-fișă

Mijloc de realizare: fișă de lucru;

Obiective operaționale:

- să numere corect și conștient obiectele din mulțimi;
- să recunoască cifra corespunzătoare;
- să traseze o linie la mulțimea corespunzătoare numărului de obiecte.

3. *Activități liber alese(ALA 2) :*

Tema: „Samba florilor”;

„Fluturașul”

*Forma de realizare:*euritmie-dans tematic/ joc muzical

*Tipul de activitate:*Consolidare de priceperi și deprinderi

Scopul: Consolidarea deprinderilor de cooperare, spirit de echipă și far-play; utilizarea deprinderile înșușite anterior.

Obiective operaționale:

- să-și coordoneze mișcările cu ritmul și textul cântecului;
- să execute pașii de dans;
- să-și exprime plăcerea față de frumusețea florilor și a fluturașilor;
- să participe activ la programul propus dând dovadă de: inițiativă, cooperare și interes.

Strategii didactice:

Metode și procedee: dansul, jocul, conversație, exercițiul;

Mijloace didactice: pălării cu flori,aripioare de fluturaș, casetofon, stick, CD

Forme de organizare: în perechi, individual;

4. *Activități pe domenii experiențiale*

ADE: (DȘ+DOS) „Ne jucăm, învățăm, pe Albă-ca-Zăpada o ajutăm !”

DȘ: Activitate matematică

DOS: Abilități practice

- ♣ joc didactic interdisciplinar

Finalitatea zilei:

- ♣ Expoziție cu lucrările realizate de copii pe parcursul întregii zile
- ♣ Puzzle -Imagine din povestea „Albă ca Zăpada și cei 7 pitici ”- asamblare
- ♣ Macheta cu personaje din poveste

Scenariul zilei:

Activitatea debutează cu **Întâlnirea de dimineață**- copiii sunt așezați în cerc pentru a se putea stabili contact vizual între toți membrii grupei și recită poezia: „*Gândul bun*”.

Salutulîncepe de la profesor:„Bună dimineața, pitici harnici!” și este continuat de toți copiii. Ca modalitate de salut, copiii vor lua din cutiuță pozele lor, recunosc copilul, dă mâna ,îl salută pe nume „-Bună Diana, Salut George!”apoi merg cu poza la Calendarul Naturii.

Noutatea zilei va fi anunțată de catre profesor, prezentând musafirii, precum și motivul prezenței acestora în sala de grupă, iar copiii îi vor saluta frumos.

Prezența- o fetiță numără băieții prezenți iar un baiat numără fetele prezente și așază cifra în dreptul literelor (B-F) pe tăblița magnetică.După stabilirea **Calendarului naturii**, școlarii vor corecta greșeala dintr-un joc spus de către profesor:„Adevărat sau fals!”. La **Împărtășirea cu ceilalți**- urmează discuții pe tema „*Dacă ai fi un personaj din poveste, cine ai fi ?*”, moment în care copiii își exprimă și motivează alegerea personajului preferat folosind „*Microfonul*

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

fermecat". Tranziția se realizează prin jocul muzical: „*Bat din palme*” apoi, se vor prezenta centrele de interes unde urmează să desfășoare activități la libera alegere. Copiii observă fiecare centru, apoi își aleg activitatea preferată. Pentru fiecare centru de interes se anunță tema zilei, explicând sarcina care trebuie îndeplinită. Copiii grupați la centru de interes **Știință**, vor primi o fișă cu sarcina de a număra obiectele din mulțimi și de a trasa o linie la cifra corespunzătoare; la **Bibliotecă**, copiii vor decora cu semne grafice învățate rochia Albei-ca-Zăpada iar la centrul **Artă**, vor decora pălării cu flori de primăvară. După finalizarea sarcinilor de lucru de la centre și aranjarea materialelor la **Colțul tematic**, copiii primesc ca recompensă buline cu imaginea piticilor din poveste. Tranziția se realizează prin jocul de mișcare „*Dacă vreau să cresc voinic*” și se pregătesc pentru rutine- servitul mesei și mersul la toaletă.

În cadrul activităților pe domenii experiențiale la (D.Ș.)- activitate matematică, se va desfășura un joc matematic „*Ne jucăm, învățăm, pe Albă-ca-Zăpada o ajutăm!*” unde se va lucra pe 6 grupe folosind metoda cubul, pentru consolidarea numerărilor în limitele 1-10. La (D.O.S)- activitate practică, se va realiza o machetă „*Prietenii Albei-ca-Zăpada*” unde copiii vor avea de colorat, decupat, lipit și asamblat elementele componente ale machetei: cei 7 pitici, veverițe, iepurași, căprioare, broscuțe, flori, iarbă și păsările. Între activități se va face tranziția prin jocul de mișcare: „*Șade rața pe butoi*” și cântecul: „*Cântecul numerelor*”.

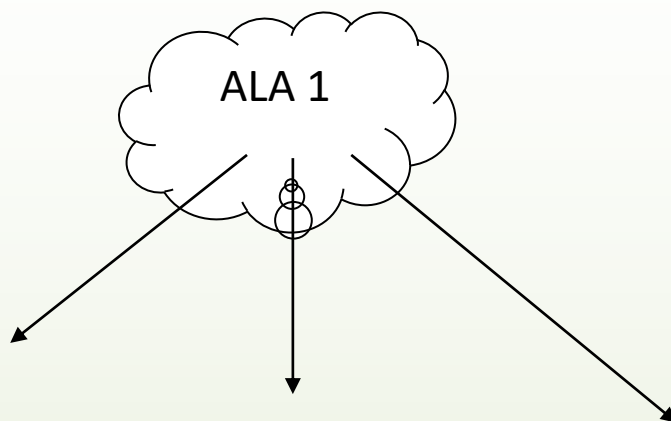
În ultima parte a zilei, copiii se vor destinde dansând pe melodia „Samba florilor” și „Fluturașul”, aceștia având pe cap pălăriuțele- flori realizate la activitățile liber alese. La sfârșitul zilei se fac aprecieri generale asupra desfășurării activității concluzionând: **Albă-ca-Zăpada** este foarte bucuroasă că ați reușit s-o ajutați rezolvând sarcinile, afirmând că-i sunteți prieteni de nădejde.

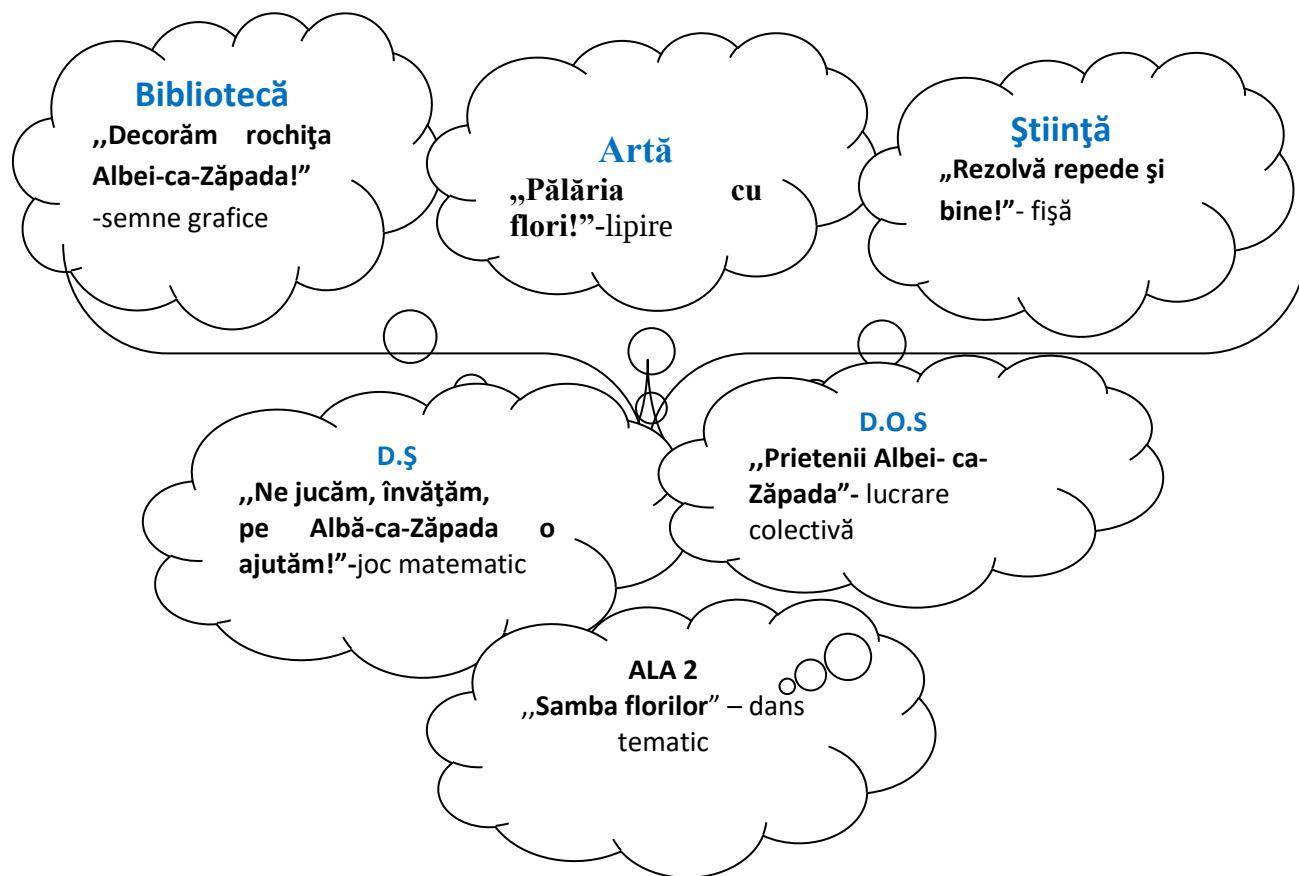
Copiii primesc o diplomă „Ajutor de nădejde al Albei-ca-Zăpada, dulciuri și stikere.

Bibliografie:

1. Partenie, Ancuța, „Pedagogie pentru studenți și cadre didactice”, Editura Eurostampa, Timișoara, 1999;
2. Ungureanu, Dorel, „Educația integrată și Școala inclusivă”, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
3. Verza, Emil, „Psihopedagogia integrării și normalizării”, în Revistă de educație specială, nr. 1 /1992.

HARTA ZILEI

INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Florea Alina Simona, Colegiul Tehnic Câmpulung

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru persoanele cu cerințe educative speciale. Educația asigură baza dezvoltării personale, profesionale, economice și sociale a individului. Prin intermediul educației, persoanele cu dizabilități își pot dezvolta abilitățile și își pot realiza pe deplin potențialul. Cu toate acestea, persistă numeroase bariere care împiedică atingerea potențialului persoanelor cu dizabilități și contribuția pe care ar putea să o aibă în societate. Aceste bariere pot fi de ordin fizic, mental, social sau financiar.

Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în aceleași timp și anumite necesități particulare, specifice, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității, chiar dacă prezintă același tip de eficiență. Conceptul de cerințe educative speciale aspiră la depășirea tradițională a separării copiilor pe diferite categorii de deficiențe, printr-o abordare noncategorială a tuturor copiilor.

Cerințe educative speciale (CES) – desemnează necesitățile educative complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată la particularitățile individuale și/sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică prin reabilitare/recuperare corespunzătoare. CES exprimă nevoia de a le acorda anumitor copii atenție și asistență suplimentară, fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, de acces și participare școlară și socială.

Copiii cu C.E.S fac parte din societatea noastră, iar aceștia mai mult decât ceilalți copii au nevoie de o permanentă socializare și colaborare cu alți copii. Prin contactul direct cu elevii din alte instituții școlare și prin participarea alături de ei la diverse activități se realizează diminuarea izolării și înlăturarea, în mare parte, a tendințelor de agresivitate, contribuind la îmbunătățirea modului lor de viață.

Copiii cu cerințe educative speciale se confruntă și cu grave probleme afective care au ca efect neîncrederea în forțele proprii, formarea unei stime de sine scăzută și apariția complexului de inferioritate. Ori tocmai aceste lucruri influențează în mare măsură capacitatea de adaptare și integrare socială.

Copiii majoritari când cooperează sunt sensibilizați față de nevoile celorlalți, învață să accepte diferențele mult mai bine față de persoanele cu dizabilități, extind diversitatea prietenilor, învață să coopereze, își consolidează creativitatea, explorarea resurselor proprii, empatia, își dezvoltă răbdarea și sentimentele de compasiune, îi acceptă pe ceilalți ca persoane, nu ca simple etichete acordate acestora, sunt mai inteligenți emoțional, reacționează pozitiv la schimbări, rezolvă mai ușor conflicte, învață să-i ajute pe ceilalți, nu au prejudecăți și stereotipuri, obțin rezultate școlare mai bune.

Datoria cadrelor didactice și a altor specialiști este să aplice și să dezvolte o înțelegere a diferențelor individuale, să învețe strategii de promovare a dezvoltării și susținerii stilurilor de

învățare variate ale tuturor copiilor, să descopere noi tehnici de învățare pentru a veni în ajutorul copiilor care întâmpină dificultăți, să-și extindă cunoștințele despre dizabilitățile copiilor, să creeze și să îmbogățească mediul educațional pentru a încuraja înțelegerea și flexibilitatea atitudinii referitoare la incluziunea copiilor cu cerințe speciale, să-și dezvolte sentimente de compasiune, bunătate și respect față de toți copiii.

Integrarea elevilor cu cerințe educative speciale presupune o muncă asiduă ce nu ar trebui întreruptă niciodată, deoarece ocupă un loc esențial în devenirea umană, unește toate compartimentele educației, are un rol important în munca educativă și o puternică influență asupra personalității aflate în formare. Asigurarea succesului în viață depinde în mare măsură de achizițiile fundamentale dobândite în timpul anilor de studiu, deschizând elevilor o nouă cale către cunoaștere.

Pe lângă pregătirea și activitatea cadrului didactic un rol foarte important în procesul incluziunii îl au colegii din clasă și din școala unde învață copilul cu CES. Participarea împreună la lecții și la alte activități contribuie la stabilirea unor relații interpersonale necesare pentru dezvoltarea lor armonioasă.

Școala este aceea care valorifică toate resursele existente pentru a răspunde cerințelor și nevoilor tuturor copiilor. Pentru atingerea unui astfel de stadiu este necesar ca școala să fie deschisă schimbărilor continue care apar, să respecte și să valorifice potențialul fiecărui elev și, nu în ultimul rând, să accepte și să asigure diversitatea umană.

Introducerea în clasă a elevului cu dizabilități nu trebuie să se facă întâmplător, prezentarea acestuia trebuie pregătită în prealabil, printr-un proces de sensibilizare și informare a factorilor implicați. Această activitate este necesară pentru ca integrarea să nu se facă brutal, iar profesorul și copiii să fie pregătiți, să cunoască ce poate și ce nu poate să ofere, să realizeze ce reprezintă un copil cu nevoi speciale, cât, cum și unde trebuie ajutat și nu în ultimul rând, să conștientizeze faptul că este un copil ca toți ceilalți.

În complexul proces de integrare a copiilor cu dizabilități în școala publică, luarea deciziilor asupra conținutului și a strategiilor de instruire cele mai potrivite constituie partea centrală a unei predări strategice. Conceptul de predare strategică se conturează în principal pe rolul profesorului ca model și ca mediator, deși nu exclude rolul său de manager și conducător al procesului de instruire.

Integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară, prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și potențialului de relaționare și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității. Copiii cu cerințe educative speciale, integrați în învățământul de masă, trebuie să dispună de o bună colaborare între cadrele didactice de la clasă, părinți, psihologi (psihopedagogi), profesorul logoped și medicul specialist.

Mișcarea de incluziune a copiilor în instituțiile preuniversitare este însoțită și de preocupări sporite pentru o nouă calitate a instruirii școlare, bazate pe o didactică flexibilă, dinamică; apar efecte pozitive pentru mai mulți elevi și așteptări mai înalte pentru părinți.

Întotdeauna am căutat să îi fac pe copii să înțeleagă că toți suntem la fel indiferent de problemele pe care le avem, important fiind felul cum gândim și cum ne comportăm unii cu alții. Nu este permis să etichetăm pe nimeni, nici să-i marginalizăm, din contră, trebuie să ne acceptăm, să înțelegem și să ne respectăm.

O caracteristică specială a acestor copii "în pericol de excludere" o constituie faptul că posibilitățile lor nu sunt în concordanță cu nivelul obișnuit al așteptărilor față de copii. Ei nu se adaptează cu ușurință și nu pot obține succese în cadrul sistemului educațional tradițional. (Nu reușesc la examenele de capacitate sau bacalaureat, nu reușesc să obțină diplome).

Ca dascăl, sunt preocupată să acord sprijin profesional copiilor C.E.S. aflat în școala noastră: îi îndrum în efectuarea temelor, recuperăm și repetăm lecțiile pentru a nu rămâne în urmă la învățătură, îi sprijin pe cei cu dificultăți de învățare, dar mai ales pun accent pe dezvoltarea lor personală, pe cunoaștere, intercunoaștere, le acord importanță celor cu dificultăți emoționale și comportamentale. Rezultatele nu sunt spectaculoase, însă cu PERSEVERENȚĂ și CONSTANȚĂ vom clădi SPERANȚA.

În urma experienței dobândite, sunt de părere că fiecare elev cu CES este unic, problemele unuia nu coincid cu ale altuia, prin urmare, profesorul ar trebui să-i trateze diferențiat, cu atât mai mult în cadrul lecțiilor de evaluare. Este adevărat că nu putem crea un test pentru fiecare elev în parte, dar putem realiza un test care ține cont de problemele tuturor, privindu-i ca pe un tot unitar.

În cadrul lecțiilor de Tehnologia Informației am apelat la fișe și teste elaborate diferențiat (o fișă pentru elevii cu CES și una pentru ceilalți elevi), la prezentări PowerPoint și la o adaptare generală a materiei de care țin cont de-a lungul întregului an școlar. Prezentările PowerPoint fac lecțiile mai frumoase deoarece textul este însoțit de imagini. Am observat că mulți elevi cu CES au nevoie de un model, dovedindu-se neputincioși în cazul în care acesta lipsea. Utilizând aceeași prezentare toți elevii devin egali, citind și notând aceleași informații. Adaptarea materiei este necesară, deoarece diverse noțiuni sunt dificil de înțeles.

Pentru a direcționa potențialul creativ al elevilor cu CES spre acele zone în care ei au șansele cele mai mari de manifestare eficientă, de realizare afectivă, este necesar:

- Să se utilizeze tehnologia în procesul de predare – învățare cu copiii cu CES;
- Să se utilizeze softuri educaționale specializate în învățare și terapii specifice;
- Să se proiecteze lecții în care să integreze tehnologia modernă.

În cazul elevilor cu dificultăți de atenție, calculatorul este perceput ca un mediu interactiv, care le menține atenția și motivația, indiferent de gradul de dificultate al sarcinii. Softurile alese în procesul de instruire/învățare urmăresc atingerea unor obiective clare și sunt stabilite de către cadrul didactic cu care lucrează, pe înțelesul copilului și având în vedere un anumit interval de timp. Integrarea calculatorului în activitatea didactică este o modalitate fundamentată psihologic ce duce la creșterea eficienței procesului instructiv-educativ.

Condițiile de care are nevoie copilul cu CES:

- Condiții de stimulare și sprijin a dezvoltării din cele mai timpurii perioade;
- Flexibilitate didactică;
- Adaptarea curriculumului la posibilitățile individuale;
- Individualizarea educației;
- Protecție socială;
- Programe individualizate de intervenție;
- Integrare școlară și socială.

Particularitățile de învățare ale copiilor cu CES, în cazul elevilor cu dislexie-disgrafie, sunt evidențiate prin dificultăți de învățare specifice în ceea ce privește cititul, scrisul și ortografia. Atunci când este afectată și capacitatea de a recunoaște și folosi numerele, este vorba de discalculie. Acestea sunt dificultăți de durată, care nu afectează toate abilitățile de învățare; în multe cazuri, elevii cu dislexie pot avea rezultate medii sau peste medie în alte aspecte. Dislexia-

disgrafia poate afecta dezvoltarea capacității elevului de a-și aminti în succesiune corectă ceea ce a văzut sau a auzit, de a identifica sunete în cuvinte (rime, sunete și silabe similare), capacitatea de concentrare și coordonare, cea de a pune lucrurile în ordine (litere, grupuri de litere, zile, istorisiri sau informații), viteza și eficiența în citirea și înțelegerea unui text.

În procesul de învățare, elevii cu dificultăți de tip dislexic/disgrafic fac greșeli de citit și scris (unele litere și numere sunt parcurse invers), le este dificil să învețe și să-și amintească legătura dintre forma literei și sunet.

Atunci când învață să citească, unele dintre modalitățile obișnuite de a înțelege cuvintele noi le sunt mai puțin accesibile decât altora, iar când încep să scrie fac literele greșit și au un scris împiedicat. În plus, elevii cu dislexie pot întâmpina dificultăți în înțelegerea instrucțiunilor de orientare, în folosirea unei hărți, în identificarea corectă a părților dreaptă și stângă și în descifrarea partiturilor muzicale.

Cei mai frecvenți indicatori ai dislexiei –disgrafiei sunt:

- persistența dificultăților de citire, în pofida ajutorului suplimentar, ca descifrarea cuvintelor noi, greșeli la citire, săritul peste rânduri, cuvinte tipărite care devin neclare sau “ se mișcă”;
- dificultăți persistente la scriere, cuvinte transcrise care sunt departe de ortografia normală, ortografieri eronate, imposibilitatea de a-și aminti cum se scrie cuvântul în momentul în care învață în același mod și ritm cu colegii de clasă normali;
- greșeli la copiere, ștersături frecvente, scris de mână dezordonat sau laborios;
- probleme în reamintirea instrucțiunilor, mesajelor, numerelor, evenimentelor sau perceperea greșită a acestora;
- dificultăți în aprecierea orei sau a duratei evenimentelor folosind cadranul ceasului;
- probleme de organizare și planificare, de ordonare a lucrurilor, sărirea unor etape.

Este recomandată încurajarea elevilor și asigurarea unui număr cât mai mare de situații care să le garanteze reușita la toate materiile, pentru motivarea și ameliorarea stimei de sine, folosirea tehnologiilor informatizate și a unor mijloace grafice, machete, diagrame, care să le permită consemnarea a ceea ce știu, a jocurilor de memorizare, a fișelor de lucru, precum și colaborarea cu profesorii de sprijin.

Am fost impresionată de un astfel de copil cu dislexie, pe care am reușit, prin eforturi conjugate ale familiei, ale profesorilor, ale specialiștilor, să îl integrăm în învățământul de masă cu rezultate remarcabile. Acest elev a promovat examenul de bacalaureat cu brio și a demonstrat că, atunci când are suportul necesar, un copil special poate să reușească. Și nu este singurul caz special. Din experiența acumulată pe parcursul activității mele didactice, pot să afirm că se poate. Se poate asista astfel de elevi încât să treacă mai ușor și cu rezultate favorabile peste situația lor deosebită. Să poată fi integrați în societate și să-și găsească fiecare un loc al lui.

Consider că nu trebuie să existe rețete speciale pentru a ne apropia și a-i ajuta pe acești copii să fie integrați în învățământul de masă, dar pentru aceasta trebuie să existe politici educaționale care să răspundă cerințelor copiilor cu CES. Fiecare copil are dreptul la a doua șansă. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar împreună putem să-i ajutăm să-și dezvolte talentul, pentru că în fiecare copil există o valoare, numai să fim capabili să o descoperim și s-o promovăm.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Bibliografie

Traian Vršmaș, “Învățământul integrat și /sau incluziv”, Editura Aramis, București, 2001;

Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom Iași, 2001

Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare – Stiluri și strategii, București, Editura Aramis, 2002

CONFLICTUL, FACTOR PERTURBATOR, ÎN EDUCAȚIA ȘCOLARĂ LA PREADOLESCENȚI CU C.E.S.

Prof. Corina Frîntu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Sibiu

Omul trebuie să se adapteze mereu la mediul în care trăiește, la evenimentele de viață cu care este confruntat. El trebuie să înfrunte piedici, să suporte conflicte, să învingă frustrări sau să depășească situațiile stresante. Pubertatea este perioada de dezvoltare psihică în care decentrarea largă în relațiile sociale, integrarea din ce în ce mai bună în grupurile de generație – acționează profund asupra dezvoltării personalității.

Conflictul în forma sa clasică, rezultă din ciocnirea a două trebuințe opuse ca tendință, dar de intensitate egală. P. P. Neveanu explică termenul de conflict ca rezultând din ciocnirea între motive, trebuințe, interese, atitudini opuse și de forțe relativ egale și greu de conciliat sau ireconciliabile. Mijloacele de prevenire, combatere, evitare, reducere a tensiunii generate de diverse stări conflictuale constau în posibilitățile individuale ale fiecăruia; pentru aceasta e necesară cunoașterea propriilor posibilități, a reacțiilor comportamentale.

În învățământ special, studiul conflictului, al prevenirii, managementului și rezolvării lui constituie una dintre cele mai incitante problematice. În lumea actuală se simte nevoia inițierii dialogului între grupurile, națiunile și indivizii între care s-a instalat înstrăinarea, printr-un limbaj al reconcilierii. Disciplina rezolvării conflictului are de jucat un rol în dezvoltarea unui astfel de limbaj, pentru dialogul orientat mai degrabă spre pace, decât spre conflict.

REGULILE ȘI ROSTUL LOR ÎN MANAGEMENTUL CLASEI

Un management eficient al situațiilor școlare presupune prezența regulilor. Regulile pot fi impuse de către profesor sau pot fi negociate cu elevii; ele pot funcționa în favoarea profesorului sau îi pot submina autoritatea, obligându-l să recurgă la acte care țin de sfera puterii. Ansamblul regulilor dominante dintr-o clasă caracterizează, în același timp, ceea ce profesorul consideră ca fiind un comportament dezirabil, dar și corelativul negativ al acestuia, comportamentul indezirabil.

Cercetările de teren demonstrează că un număr prea mare de reguli atestă o situație anomică, explozivă, uneori generată tocmai de numărul exagerat de mare al acestora (avem în vedere mai ales regulile cu un caracter punitiv). Concluziile ar fi următoarele:

- numărul măsurilor disciplinare trebuie să fie minim;
- un număr prea mare de reguli produce frecvent efecte contrare celor scontate;
- regulile în sine nu induc o influență definitorie în clasă; de aceea, în administrarea unei situații tensionate, ele trebuie să intre în rezonanță cu alți factori ai situației respective.

Elevii cu C.E.S. acceptă mai ușor regulile al căror sens este transparent. Transparența se obține fie prin negocierea regulii aflate în discuție, subliniindu-i-se astfel necesitatea, fie prin clarificarea faptului că ea este impusă chiar de îndeplinirea unei anumite sarcini școlare (cu alte cuvinte, este impusă de situație).

Un bun management al clasei implică stabilirea de reguli clare acolo unde este nevoie, evitarea celor inutile, eliminarea – pe cât posibil – a celor punitive, revizuirea lor periodică, schimbarea sau eliminarea lor, atunci când este cazul.

STRATEGII ȘI TEHNICI DE REZOLVARE A SITUAȚIILOR CONFLICTUALE ÎN SALA DE CLASĂ

Astăzi, sala de clasă trebuie abordată și ca un spațiu de confruntare, unde nu întotdeauna profesorul beneficiază de o poziție privilegiată. De multe ori sursele confruntării se află în exterior (frustrări sociale, probleme familiale etc.), dar acest lucru nu înseamnă că profesorul le poate ignora.

Strategii de evitare – acestea include: cultivarea unei toleranțe largi din partea profesorului, simularea bolii, plasarea conflictului în registrul glumei.

Strategii de diminuare – acestea include: acțiuni de amânare, răspunsuri tangențiale, evitarea, apeluri la generalizare.

Strategii de confruntare – acestea include: strategii de putere și strategii de negociere.

C. Watkins și P. Wagner (School Discipline: A Whole – School Approach, Oxford, Basil Blackwell, 1987) sugerează câteva exigențe a căror respectare poate contribui la detensionarea unei situații conflictuale:

- evitați confruntarea cu elevii în fața clasei, deoarece poziția lor poate câștiga noi aderenți;
- întrebați elevul dacă disputa este atât de importantă pentru el încât să merite o asemenea escaladare;
- evitați amenințările de orice fel, mai ales acelea care pot fi percepute ca amenințări fizice;
- căutați acea alternativă care să dea câștig de cauză amândorura;
- încurajați elevul să spună cât mai multe despre percepția sa asupra stării conflictuale;
- explicați în mod limpede propria percepție asupra stării conflictuale.

Managementul clasei poate fi înțeles ca un ansamblu de strategii și tehnici de gestionare a relației profesor – elev în condiții date. De asemenea, ar trebui amintit faptul că această gestionare trebuie să posede întotdeauna valențe educative și că tot ceea ce se întâmplă în această zonă trebuie subordonat educativului.

Managementul clasei depinde hotărâtor și de imaginea pe care elevii și-o formează despre profesorul eficient. În rezolvarea situațiilor conflictuale trebuie implicați: elevul – profesorul / dirigintele – psihologul școlii – părintele.

CONCLUZII

În orice domeniu de activitate este necesară cunoașterea materialului de prelucrat, pentru a putea utiliza uneltele cele mai potrivite și tehnologia adecvată. Aceasta se impune ca o cerință logică, cu atât mai mult cu cât în domeniul educației, materialului de prelucrat este ”materialul” uman, care are o multitudine de variante comportamentale, ce greu pot fi prevăzute, unele fiind invizibile.

Încheiem cu câteva gânduri ce ar trebuie să fie profesiunea de credință a fiecărui dascăl : « Învățătorul este cel care dăruiește fiecărui om, la pornirea lui pe drumul spre lumină, primele elemente, călăuzindu-i pașii spre marele titlu de ” OM ”. El este acela care modelează materialul cel mai de preț - COPILUL - tinzând ca din fiecare bloc de marmură brută să realizeze o ființă înzestrată cu cele mai frumoase trăsături, un om care să înmănuncheze calitățile morale cele mai înalte. El este acela care trebuie să-l ajute pe copil să descopere ” tainele naturii ”. » (Dumitru Salade)

Bibliografie:

Percek, A., - *Stresul și relaxarea*. Ed. Teora, București, 1993,

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Sima, I., - Psihopedagogie specială, Vol. I, E.D.P., R.A., București, 1998,

Stan, E., - Profesorul între autoritate și putere, Editura Teora, București, 1999

Stoica, A., Neculau, A. – Psihosociologia rezolvării conflictului, Editura Polirom, Iași, 1998

Șchiopu, U., Verza, E., - Psihologia vârstelor, E.D.P., București, 1979

Rolul terapeutic al jocului în cazul copiilor cu cerințe educative speciale

Profesor coordonator: Hrițcu Gabriela Loredana
Liceul „Regina Maria” Dorohoi-jud. Botoșani

Indiferent de vârstă, elevul are sentimentul demnității personale; orice încercare de a-l umili, mai ales în prezența colegilor săi, va avea un rezultat nedorit: copilul cu CES fie că se retrage în sine, refuzând să mai comunice, fie că reacționează violent la frustrare. Jena, rușinea, umilirea repetate tind să dezorganizeze personalitatea copilului, și duc la apariția unor stări psihice negative ca: nesiguranță, ezitare, apoi pierderea respectului și încrederii față de educator(învățător,profesor).

În cazuri extreme, copilul (elevul) poate deveni chiar agresiv. Se întâmplă adesea ca elevul frustrat să fie și izolat în grupul de elevi, deoarece reactivitatea lui exagerată din cauza frustrărilor repetate se manifestă printr-un comportament inadaptat, copilul fiind văzut de colegi ca un tip dificil. De aceea, jocul poate fi folosit pentru a diagnostica conflicte psihologice, fiind bine cunoscută capacitatea jocului de a deveni simbol al tendințelor, dorințelor sau conflictelor copilului.

Formele de joc au menirea să intercepeze tulburările de comportament ce pot fi declanșate de inhibarea instinctelor, cerută de societate. Cu alte cuvinte, cine își descarcă, pe terenul de fotbal mișcările instinctuale asupra dușmanului său, nu o va transfera asupra unui membru al familiei sale și este probabil că va avea un comportament acceptabil în acest mediu social.

Terapia prin joc are la bază efectul armonizator. Din această cauză, jocul terapeutic a fost numit o „pace încheiată cu sine și cu ceilalți”. Armonizarea realizată cu ajutorul jocului se manifestă sub forma unei concordanțe subiective între dorință și putință. Datorită acesteia, copilul găsește în joc un răspuns pozitiv la încercările sale mascate de a fi înțeles și o confirmare a sentimentului propriei valori..

Jocul constituie un sprijin necesar în organizarea evaluării, având în vedere faptul că monotonia produsă de formele stereotipe ale exercițiilor produce rapid plictiseală și ca un efect secundar scăderea dorinței de a învăța, a interesului și atenției copilului.

Jocul ca modalitate de evaluare nu urmărește în principal evidențierea deficienței și a blocajelor copilului, Elementele de joc încorporate în procesul de evaluare pot motiva și stimula puternic acest proces în toate formele lui. Jocurile sociale sunt esențiale pentru copii cu handicap, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă și comentează situațiile de joc (loto, domino, cuburi, cărți de joc etc.) prin joc, copii cu CES pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitatea lor de acțiune creativ, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala.

Jocurile copiilor devin metoda de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și învățării. În acest caz, intenția principală a jocului nu este divertismentul, rezultat din încercarea puterilor, ci învățarea care pregătește copilul pentru muncă și viață. Pentru a atinge aceste scopuri, jocurile trebuie să fie instructive, și prin intermediul lor să li se poată evalua cunoștințele.

Caracteristicile copiilor cu deficiență mintală fac uneori imposibilă însușirea unei modalități de a comunica eficient, ei rămânând la anumite etape ale comunicării, la cea concretă, de exemplu, neputând depăși anumite limite determinate de propriul deficit cognitiv. De aceea,

cadrul didactic trebuie să identifice numeroase modalități de a transmite informația și de a obține feed-back-ul. Acesta din urmă va fi de multe ori oferit în manieră non-verbală trebuind interpretat pentru a ști cum urmează să acționăm. Tocmai de aceea, unul dintre elementele importante ale procesului terapeutic - educativ realizat în cadrul școlii speciale este acela al echipei interdisciplinare, al parteneriatului funcțional pentru o mai bună adaptare a metodelor la specificul elevului.

Studiile efectuate de mai mulți psihologi evidențiază modul în care problematica elevului cu deficiență mintală și deficiențe asociate este analizat secvențial și sunt adaptate metodelor și strategiilor didactice tocmai în vederea realizării unui demers terapeutic - educativ eficient.

Prin identificarea în mod corect a nevoilor copiilor, mai întâi, și, apoi, prin identificarea celei mai adecvate forme educaționale de învățământ pentru a satisface aceste nevoi, se va realiza succesul scontat.

Cunoașterea obiectivelor, precum și a strategiilor privind programul adaptării - integrării, permite analiza și proiectarea programelor educaționale raportate la specificitatea și individualitatea copilului cu CES. Acestea îi vor asigura în primul rând terapia și recuperarea, facilitându-i adaptarea și integrarea de care are nevoie ca membru al societății.

Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obișnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora față de unitatea de învățământ și față de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivații puternice, care susține efortul copilului în activitatea de învățare, duce la realizarea unor progrese la învățătură și în plan comportamental.

Bibliografie:

- Verza, E., Paun, E.; „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998
- Diaconu, Mihai; „Educația și dezvoltarea copilului”, București, Editura ASE, 2007

Metode activ- participative în activitatea educativă a copiilor cu CES

**Profesor învățământ primar Manuela- Ecaterina Ilie
Școala Gimnazială Nr.38 „Dimitrie Cantemir” Constanța**

Educația incluzivă presupune ca toți copiii, cei cu dizabilități și cei fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau grădinițe obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată, apoi continuând cu școala primară și gimnaziu.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-a conștientizat încă acest lucru evident. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea, favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor. Câți suntem pregătiți (părinți, cadre didactice, copii) pentru diversitatea existentă în fiecare grupă/clasă și grădiniță/școală și cât de bine suntem pregătiți să o acceptăm ?

Incluziunea școlară poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare/învățare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptarea diversității de orice tip. Prin strategii didactice bazate pe cooperare, educatoarea/ învățătoarea poate favoriza unele procese de interacțiune socială, diferențele dintre copii fiind percepute ca modalități de îmbogățire a practicii pedagogice, iar strategiile învățării - ca modalități de abordare a diversității.

1.Jocul- Copiii, majoritatea timpului lor liber și nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alți copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esențiale pentru copiii cu deficiențe, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă și comentează situațiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărți de joc etc.).

În perioada școlară mică jocul se desfășoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu dizabilități trebuie să fie înscriși la școală, alături de copiii sănătoși. Copiii sunt curioși, dar practici, astfel că ei vor accepta ușor un copil cu deficiență fizică, care se deplasează în scaun cu roțile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli și deschiși pentru a accepta ușor un coleg cu probleme de sănătate. La această vârstă, socializarea se realizează ușor prin intermediul jucăriilor și al echipamentelor de joc. Jocul de rol plasează copiii în ipostaze noi, tocmai pentru a-i ajuta să înțeleagă unele situații diferite, să se adapteze, să accepte și să înțeleagă diferențele de opinii dintre persoane. Interpretând rolurile unor personaje comune (părinți, copiii aflați în anumite situații) sau mai puțin obișnuite, conform experienței lor, copiii vor înțelege mai bine propriul rol și rolul celor din jur și își vor putea dezvolta capacitățile empatice, gândirea critică și puterea de decizie. Jocul de rol evidențiază modul corect sau incorect de comportare al unui sau altui copil. Astfel de jocuri pot fi: „De-a familia”, „La spital”, „La școală”, „La casa de copii”, „Astăzi eu sunt primar”, „Eu stabilesc reguli”, „În ospete

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

la.....”, ș.a. Totuși, trebuie să fim atenți la unele probleme deosebite. Unii copii cu deficiențe au avut experiența neplăcută a spitalizării și a separării de părinți. De aceea, pot apărea reacții intense, mai ales în primele zile de școală.

2. Tehnica „Harta conceptuală”.

- Aplicați această tehnică pentru a afla cum gândesc copiii despre drepturi și dacă necesitățile pe care le au ei le consideră ca fiind aceleași pentru toți copiii.

- Desenați/aplicați în mijlocul unei coli de hârtie câte un copil de culoare diferită (sugerând rasa) și/ sau câte un copil cu handicap diferit (cu ochelari, aparat auditiv, etc.). Repartizați fiecărui copil câte o coală de hârtie și cereți-le să deseneze în jurul copilului tot ce le trece prin minte despre copilul desenat/aplicat, tot ce ar trebui să aibă copilul respectiv, tot ce le doresc ei; timp de lucru: 20 minute. După expirarea timpului, grupați copiii câte 3-4, sugerați-le să compare desenele și un reprezentant al fiecărui grup să prezinte ideile comune rezultate din desen (au părinți, haine, jucării, etc). Cereți să găsească elementele diferite din desene, dacă acestea se constată la unii copii.

- Afișați pe un panou, grupându-le desenele ce au elemente comune, iar pe cele care au elemente diferite, puține, grupați-le separat.

- Solicitați copiilor să se așeze acolo unde este lucrarea sa (Tehnica „Turul galeriei”). • Solicitați copiilor care au mai puține elemente pe desen să motiveze desenele sărace în conținut: De ce?, etc.

- Adresați întrebări copiilor, desenele cărora conțin mai multe elemente/idei: Doar unii copii trebuie să aibă drepturi? (toți au drepturi); Culoarea pielii sau prezența ochelarilor, a aparatului auditiv la copil, căruciorul pentru invalizi poate influența sau nu copilul? (nu); Care copil din grupa noastră nu are drepturi? (toți au drepturi); Cum ne jucăm cu colegii noștri? (grupați după o numărătoare, dorință, extragere de jetoane, cum nimerim, după prietenii, cum ne așează doamna educatoare). Din aceste activități copiii învață că indiferent de culoare, stare socială, aspect fizic, toți copiii au elemente comune: au o casă, o țară, părinți, jucării, iubesc natura, animalele etc.

3. Poveștile/Povestirile- Personajele din povești și basme dezvăluie copilului curajul, bunătatea, hărnicia, altruismul, prin opoziție cu trăsăturile negative respective. Copiilor le plac poveștile, poeziile și aderă afectiv la comportamentele pozitive ale eroilor preferați. Pentru dezvoltarea spiritului de compasiune și solidaritate, despre persoane aflate în dificultate sau neajutate, se pot purta discuții cu copiii după lecturarea unor povești ca: “Fetița cu chibrituri”, „Hansel și Gretel”, „Puiul”, „Povestea ursului cafeniu” etc. Le putem cere copiilor să spună câteva idei despre: ce s-ar fi putut face pentru aceste personaje? ce ar face ei dacă ar întâlni o asemenea situație?; Se poate găsi un alt sfârșit al povestirii, la alegerea copiilor, acesta fiind redat de copii prin desen, în dramatizare și în jocurile de rol ale copiilor. Căutați să dezvoltați spiritul de toleranță și empatie față de persoanele cu dizabilități, perceperea deosebirilor dintre oameni ca ceva pozitiv prin povești/povestiri.

4. Activitățile de cunoaștere a mediului înconjurător îi ajută pe copii să cunoască și să respecte ființa umană, indiferent de ipostaza personală și socială în care se află aceasta, să respecte viețuitoarele și să le îngrijească, să-și însușească normele morale ale colectivității din care fac parte. În cadrul activității de observare: „Copilul”, „Familia mea”, La grădiniță” etc. copiii însușesc cunoștințe și deprinderi sociale. Lecturile după imagini: “Jocurile copiilor în grădiniță”, „De ziua colegului”, “Împreună cu familia” etc., copiii își aprofundează manifestările afective față de colegi, prieteni, adulți. Se urmărește inițierea copiilor în practicarea

unui comportament activ, responsabil, capabil de toleranță și respect față de sine și de ceilalți, conștient de drepturi și de datorii.

5. Activitățile artistico-plastice au valențe interesante pentru educația morală. Copiii învață să se bucure atunci când pregătesc un dar, să-l ofere politicos, să fie mândri că participă cu forțe proprii la bucuria unui coleg sau prieten.

- Învățați copiii să deseneze/picteze cu ajutorul palmelor și cereți-le să coloreze desenele. Apoi cereți să deseneze copii și nu doar unul, ci doi, trei copii și să-i coloreze diferit, așa cum sunt ei în lume. Solicitați desene cu copii în anumite situații (în cărucior, cu ochelari, etc).

- Organizați expoziții cu desenele lor, apreciați lucrările unde copiii sunt de toate culorile, cu ochelari, în cărucior, cu cârje, se țin de mână, se află în natură, în alte împrejurări deosebite. Discutați pe marginea desenelor (Cum credeți, copii, aceștia se deosebesc de copiii obișnuiți?, Prin ce? Cum îi putem ajuta?)

6. Activitatea muzicală și memorizarea- Prin câteva cântece și poezii copiii se sensibilizează: la prietenie, ajutor, toleranță, simpatie: "Copii din lumea toată", "Negruța", "Cățelușul șchiop", "Coliba iepurașului." Se pot organiza audiții cu cântece, dansuri și jocuri muzicale.

7. Jocuri educative: Jocurile „Caută fără să vezi”, „Deschide urechea bine!”

Scop: • înțelegerea ideii că diferențele sunt pozitive și utile, dezvoltarea respectului și încrederii în sine.

Desfășurare: Copiii formează un cerc. Unul dintre ei este legat la ochi și, atingând părul, nasul, fața, hainele altui copil, trebuie să-l recunoască, și pentru al doilea joc, trebuie să stea cu ochii legați și să ghicească după voce cine l-a strigat. Jocul continuă pînă cînd toți copiii s-au aflat în rol de a-și ghici colegii. Apoi discutați despre cele întîmplate: • De ce credeți că ne-am jucat astfel, cum v-ați recunoscut colegii? • Ce consecință are faptul că oamenii au culoarea sau forma nasului diferită? • Ce s-ar întîmpla dacă toți am avea părul sau ochii de aceeași culoare, dacă am purta toți aceleași haine, dacă am fi toți cu ochelari?, etc • V-a fost greu, ușor să vă recunoașteți colegul? De ce?

Jocul „Colțul opiniei”

Scop: • dezvoltarea capacităților de analiză, de argumentare, de ascultare activă. • educarea spiritului de toleranță. • stimularea interesului față de anumite probleme ale lumii contemporane. Pregătire. Două colțuri ale grupei vor semnifica pozițiile față de o anumită problemă, legată de copiii cu dizabilități: • Un colț va fi pentru cei ce sunt de acord cu problema (sunt pro). • Alt colț, pentru cei ce nu sunt de acord cu problema (sunt contra).

Desfășurare: Copiii se află în centrul sălii. Faceți o afirmație cu privire la o anumită problemă. Copiii se gîndesc la ea, meditează 1-2 minute, apoi se îndreaptă spre colțul corespunzător concluziei la care au ajuns: sunt sau nu de acord cu cele afirmate de conducător. Nimeninui are voie să fie indecis, toți trebuie să ia o decizie. În colțul corespunzător opiniei proprii se vor purta discuții în perechi, timp de 3-4 minute, după care copiii se pot muta la celălalt colț dacă și-au schimbat opinia. Purtați noi discuții, poziția finală poate să difere sau nu față de cea de la începutul jocului/exercițiului. Afirmațiile exprimate de copii în joc pot fi: • Nu mă joc cu copiii care nu sunt îmbrăcați frumos. • Nu mă joc cu copiii care nu sunt frumoși. • Nu mă joc cu copiii care poartă ochelari, care nu pot vorbi, nu aud, care nu pot alerga etc.

Jocul „Din personaje negative, personaje pozitive”

Scop: • conștientizarea efectelor negative ale prejudecăților; • abordarea situațiilor conflictuale din perspectiva „câștig-câștig”.

Desfășurare: Alegeți povești cu personaje pozitive și negative aflate într-un conflict evident. Se formează grupuri de 5-6 copii, care, după ce ascultă povestea, se vor ocupa de personajele negative identificând conflictul. Ajutați-i prin întrebări precum: • Cine este fericit/nefericit la sfârșitul poveștii? De ce? • Au fost încălcate drepturile vreunui personaj? Ale cui? De către cine? Cereți copiilor să recreeze povestea din punctul de vedere al personajului negativ, care este pedepsit de obicei de autor (lupul din „Capra cu trei iezi” sau din „Scufița Roșie”, zmeul, balaurul etc). Încurajați-i să explice atitudinea și comportamentul personajelor negative (de exemplu, toate animalele râdeau de vocea groasă a lupului, Scufița Roșie făcea gălăgie în pădure, călca iarba, rupea florile, bunicuța sforăia tare, ieziile făceau gălăgie, râdeau de lup și tocmai de aceea acesta a hotărât să-i pedepsească). Propuneți copiilor să găsească soluții de rezolvare pașnică a tuturor situațiilor conflictuale astfel încât toate personajele să fie mulțumite.

8. Proiecte- Prin intermediul proiectelor „Copiii pentru copii”, „De la inimă la inimă”, „O carte pentru fiecare”, inițiați cu copiii și părinții acestora colectări de cărți, jucării, rechizite și mergeți la casele de copii cu diverse ocazii (La Crăciun, 1 Iunie, vara, în vacanță). Organizați cu copiii spectacole la azilurile de bătrâni, la casele de copii, la spitale. Organizați distracții în comun cu copiii de la orfelinate. Finalizați proiectele cu postere, albume cu desene și fotografii, povestiri ale copiilor, opinii asupra celor vizitate, făcute.

Procesul de învățare a copiilor nu se desfășoară exclusiv la grădiniță/școală. Ei învață de la familiile lor, din contactul cu semenii și prietenii, din participarea la diversele activități care au loc în comunitate. Dar anume grădinița/școala contribuie la promovarea acestor forme de învățare diferită. Cadrele didactice au o responsabilitate specială – de a se asigura că toți copiii participă din plin la viața societății și că educația le oferă șanse egale.

Surse bibliografice:

- Cucoș C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, București, 2006;
Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2009;
Ungureanu, D., *Copiii cu dificultăți de învățare*, EDP RA, București, 1998;
Vrăsmaș, T., *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Ed.Aramis, 2001;
Vranceanu, M., Pelivan, V., *Incluziunea socio- educațională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii*, Chișinău, 2002.

Universul interior a copilului cu dizabilități reflectat prin preferința față de anumite culori

profesor Istrate Isabella Maria
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei"
Gura Humorului

Deficiența mintală induce o formă de inadaptare socio-afectivă care reprezintă problema esențială a devenirii sale.

Deficientul mintal se poate integra social cu eficiență optimă indiferent de nivelul de inteligență dacă asupra lui se acționează printr-un complex terapeutic care implică toți factorii cu care interrelaționează.

Nevoile celor cu disfuncții nu sunt, în principal, de natură informațională (înțelegând prin acest lucru „cunoștințe școlare”) și nici nevoia de a avea o calificare pe care, în mod normal, o obținem într-o altă formulă, ci nevoia fundamentală a acestora să fie ajutați – învățați cum să se regăsească pe sine în contextul relațiilor și în sensul atât de încălțat al existenței lor.

Locul de fuziune a pedagogiei învățării cu psihoterapia este situația de interacțiune vie dintre educator și educat. Activitatea profesorului de educație specială presupune mai întâi cunoașterea complexă a elevului cu deficiență mintală pentru a stabili metodele și mijloacele de intervenție cele mai eficiente. Un factor pe care îl poate utiliza cu succes, atât în activitatea de cunoaștere a elevului deficient mintal, cât și în cea de terapie compensare a acestuia, este culoarea.

Prin aplicarea testului Lüscher am putut constata că există o strânsă corelație între rezultatele acestuia și comportamentul frecvent al acestor copii.

1. Testul familiei

În experiența cromatică a unei persoane se ascunde o individualitate, existând o legătură funcțională între culoare și starea psihoafectivă

2. Testul Lüscher

Testul lui Max Lüscher pornește de la o relație relativ lineară între preferința pentru culoare și structura personalității.

Am operat o combinație între testul culorii și testul familiei. Subiectul a primit sarcina să deseneze pe sine și familia sa (tatăl, mama, frați, surori) și să aleagă cartonașe având la dispoziție o trusă de creioane colorate din 10 culori: alb, albastru, roșu, verde, mov, portocaliu, violet, maro și negru.

Subiectul a primit numai indicația să deseneze „cu care culori dorește” personajele componente ale familiei. Lüscher împarte culorile în

-culori primare – albastru, verde, roșu și galben

-culori secundare – violet, maro, negru și gri.

Fiecare dintre aceste culori are trei ipostaze: aceea de a reprezenta, aceea de a fi, și ipostaza afectivă.

După autorul citat, avem:

1. Albastru:

a) reprezintă: *profundimea sentimentelor*;

b) subiectul este: *egocentric, pasiv, heteronom, sensibil, perceptiv, receptiv la relații*;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

c) caracteristici afective: *liniștea, satisfacția, tandrețea, dragostea, afecțiunea;*

2. Verde:

a) reprezintă: *suplețea voinței;*

b) subiectul este: *egocentric, pasiv, defensiv, autonom, tenace, posesiv, nealterabil;*

c) caracteristici afective: *persistența, afirmarea de sine, abstinanța, stima pentru sine;*

3. Roșu:

a) reprezintă: *forța voinței;*

b) subiectul este: *extravertit, activ, ofensiv, autonom, mobil, competitiv, eficace;*

c) caracteristici afective: *dorința, excitabilitatea, domina-rea, sexualitatea;*

4. Galben:

a) reprezintă: *spontaneitatea;*

b) subiectul este: *extravertit, activ, inventiv, heteronom, expansiv, ambițios, investigator;*

c) caracteristici afective : *inconsistența, expectativitatea, originalitatea, bucuria de a, trăi.*

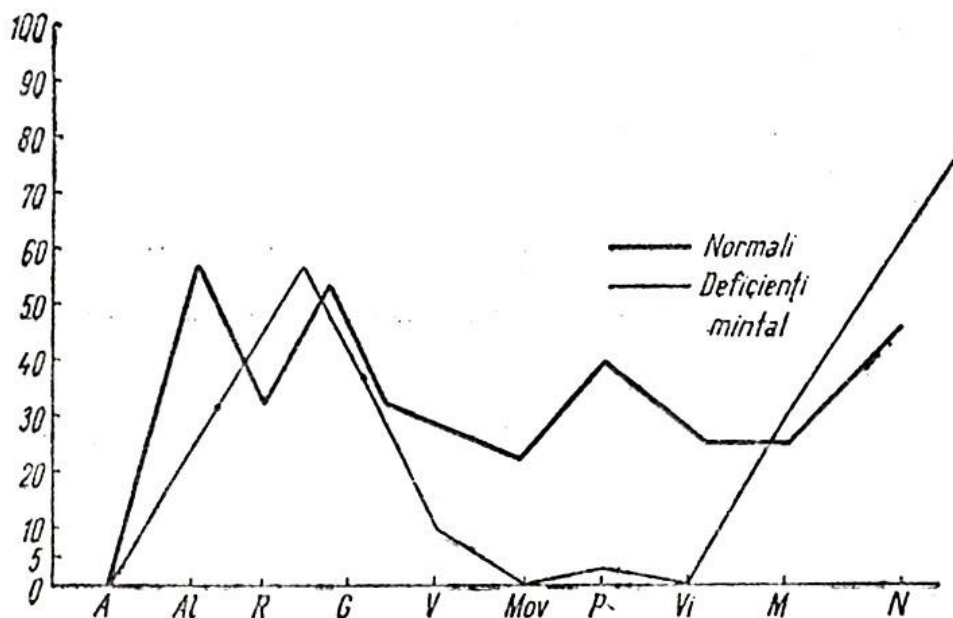
Concentrând semnificația „primară” pentru dinamica personalității, aceste culori reprezintă și tendințele fundamentale, satisfacția și afectivitatea, nevoia de afirmare, nevoia de a acționa și a reuși, nevoia de a se îndrepta către viitor și de a spera.

Cele patru culori secundare reprezintă – datorită faptului că ele sunt derivate, un fel de culori „acromatice”. De aceea, semnificația lor este ori de negare – atitudine negativă față de viață (negru, griul, maroul), fiind legate de anxietatea subiectului, ori – ca în cazul maroului și violetului – o atitudine de *indiferență*, sau o atitudine de respingere.

Vom încerca să descifrăm imaginea eu-lui pe care o are atât deficientul mintal, cât și copilul normal, prin intermediul culorilor pe care acesta le-a utilizat în *reprezentarea* sa.

În primul rând, deficientul mintal se „desenează” pe sine într-o proporție de aproximativ 80 % cu o singură culoare (anexa 1). În mod cu totul excepțional, utilizează două, maximum trei culori, în timp ce copilul normal nu utilizează niciodată mai puțin de 2 – 3 culori ca să se reprezinte pe sine.

A doua remarcă fundamentală rezultă din modul în care aceiași subiecți – deficienții mintali – utilizează paleta cromatică în desenarea propriei lor familii.

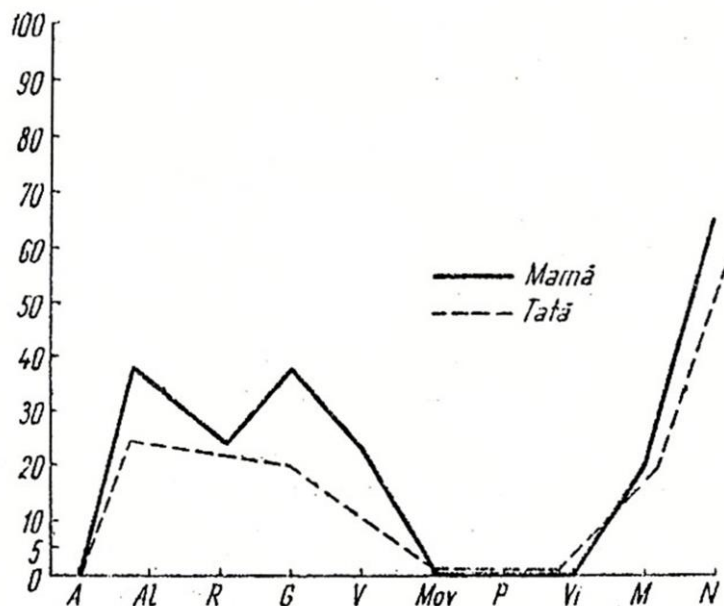
În redarea „portretului” părinților, deficientul mintal utilizează o gamă foarte variată de culori.

Reiese clar că reprezentarea de sine este săracă, uniformă, fără focalizare afectivă asupra eu-lui, ceea ce denotă un conflict cu propria sa imagine.

Acest conflict va reieși mat precis dacă vom urmări frecvența culorilor în redarea imaginii eu-lui, conform graficului din figura de mai sus.

Distribuția frecvenței utilizării culorilor de către deficientul mintal are caracteristici proprii. Culoarea dominantă în desenul elevului deficient mintal este cea neagră, apoi în ordine roșu, galben, albastru, maro, violet și verde.

În graficul din figura de mai jos sunt redată frecvențele culorilor în desenul familiei.

Se remarcă:

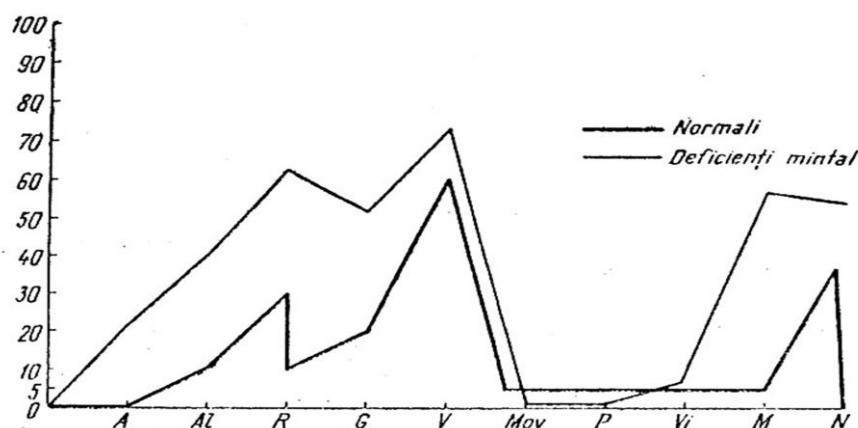
a) Diminuarea diferențiată a preferinței pentru culoare în funcție de utilizarea acestora în cazul desenului familiei în general sau a tatălui și a mamei în special.

Faptul acesta demonstrează o altă motivație afectogenă a utilizării culorilor și infirmă teza rigidității deciziei.

b) De reținut în special reducerea considerabilă a utilizării culorii roșu în desenul familiei și sporul de frecvență al culorii galben. Familia reprezintă, pentru deficienții mintali, speranța unui echilibru.

c) Rămân însă dominante culorile negru și maro. Există o explicație în această direcție? Din studiile anexe cercetării relațiilor afectogene pe calea cromatismului, reiese că 70% dintre familiile subiecților sunt grefate de grave conflicte. Aceste conflicte sunt exprimate prin cele două culori inhibitoare.

Dovada cea mai pertinentă de schimbare a motivației în reprezentarea cromatică este comparația cu modul în care subiecții și-au reprezentat natura.

În graficul de mai sus sunt reprezentate frecvențele culorilor utilizate în redarea unor „aspecte” din natură. Se pare că semnificația culorilor își recapătă amploarea sa, atunci când deficientul mintal se proiectează, participă la o realitate „din afară”. Dintr-o dată apare culoarea albă, iar albastrul, roșul, verdele și galbenul domină tabloul cromatic. Natura reprezintă refugiul de compensare afectiv-energetic a deficientului mintal.

Dar, configurația conflictuală, decompensatoare a personalității acestuia apare și aici, ilustrată prin frecvența foarte ridicată a culorii negrii și maron. La elanul, speranța, dorința de împlinire pe care o reprezintă natura, se adaugă dezamăgirea, devalorizarea „de fond” a deficientului. Investigarea proiectivă pe baza culorilor ne-a adus date relevante pentru determinarea densității conflictului interpersonal la deficientul mintal.

Bibliografie

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

1. A. Antal, P. Mureșan - *Culoare, armonie, confort*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1983, București
2. M. Golu și A. Dicu - *Culoare și comportament*, Ed. Scrisul românesc, 1974, Craiova
3. Constantintin Păunescu - *Deficiența mintală și organizarea personalității*, E.D.P., 1977, București

Autismul – implicații asupra învățării

**Profesor pentru învățământul primar, Ivașcu Roxana- Petruța
Școala Gimnazială nr. 6, Brașov**

Autismul este o tulburare de dezvoltare considerată drept una dintre cele mai severe tulburări neuropsihiatrice ale [copilăriei](#). Autismul este tulburarea centrală din cadrul unui întreg spectru de tulburări de dezvoltare, cunoscut sub numele de spectrul tulburărilor autismului/autiste sau de tulburări pervazive de dezvoltare.

Elevii cu tulburări din spectrul autist (TSA) au nevoie de o atenție deosebită în vederea integrării și adaptării în mediul școlar. În ceea ce privește procesul de învățare, elevul cu tulburări din spectrul autist nu va reacționa ca ceilalți elevi. El nu va solicita să intre în contact cu ceilalți sau să participe la anumite activități din proprie inițiativă. Are nevoie de sprijin și îndrumare permanentă.

Foarte importantă este rutina. Dacă nu se respectă rutina zilnică, elevul poate deveni anxios și este nevoie de mult exercițiu pentru a se relua sarcinile propuse.

Pictogramele joacă un rol esențial în stabilirea unui program zilnic. El va recunoaște fiecare imagine și va putea spune ce are de făcut, însă totul va fi posibil după multe repetiții și exerciții.

De cele mai multe ori iese din sarcină și refuză să ducă la bun sfârșit ceea ce i se cere. Este important să revenim și să organizăm totul cu calm și consecvență.

Se recomandă sprijin în comunicare, sarcini care să inducă o anumită rutină și o organizare a secvențelor, calm și consecvență din partea educatorului, precum și spontaneitate, imaginație și creativitate pentru a fi în măsură să valorifice rapid, în contexte instructiv educative variate, elemente sau stimuli, uneori bizari, de care este atras copilul autist.

Deseori au diferite ticuri: bătut în masă, bătut din picior, emit anumite sunete. Este important să nu le atragem atenția, ci să încercăm să îi direcționăm spre altceva, o nouă sarcină de lucru.

Predominant este comportamentul stereotipat: mișcări repetitive, învârtirea capului, a mâinilor; monotonie – rezistența la schimbare, dar și auto-vătămarea.

Un copil autist prezintă mai puțină atenție la stimulii sociali, zâmbesc și se uită la alții mai puțin des și răspund mai puțin când li se spune pe nume; de exemplu, au mai puțin contact vizual și mai puțin vorbesc pe rând, fără întrerupere, și nu au abilitatea de a utiliza mișcări simple pentru a se exprima, de exemplu arătând spre lucruri. Sunt mai puțin înclinați să manifeste înțelegere socială, până la vârsta de 6 ani, să-i abordeze pe alții în mod spontan, să imite și să răspundă la emoții, să comunice non-verbal și să vorbească pe rând.

Copiii cu autism pot avea dificultăți legate de jocul imaginativ și dezvoltarea simbolurilor în limbaj.

Este nevoie de sprijin permanent, de încurajare și recompensă pentru fiecare sarcină dusă la capăt.

BIBLIOGRAFIE

Cocan C. - *Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare*, curs, Universitatea Transilvania, Brașov, 2007-2008;

Cocoradă E. - *Fundamentele psihopedagogiei speciale*, curs, Universitatea Transilvania, Brașov, 2007-2008;

Verza E. - *Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, școli normale*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998.

Neamțu C., Gherguț A. – *Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță*, Ed. Polirom, Iași, 2000;

Programe de intervenție specifică asupra comportamentelor agresive ale copiilor

profesor de psihopedagogie specială Ivănescu Gabriela-Ruxandra
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Paul Popescu Neveanu” Timișoara, județul Timiș

Agresivitatea este o noțiune care vine din latină - „agressio” care înseamnă „a ataca”. Se referă deci la o stare a sistemului psihofiziologic, prin care persoana răspunde printr-un ansamblu de conduite ostile în plan conștient, inconștient și fantasmatic, cu scopul distrugerii, degradării, constrângerii, negării sau umilirii unei ființe sau lucru investite cu semnificație, pe care agresorul le simte ca atare și reprezintă pentru el o provocare (Păunescu, 1994).

Agresivitatea, avându-și originea în mecanismul de excitabilitate al sistemului nervos central, este o însușire a ființelor vii pe toată scara evoluției acestora. Definiția de mai sus se circumscrie la agresivitatea umană, manifestată în cadrul relațiilor socio-afective, registrul ei de manifestare întinzându-se de la atitudinea de pasivitate și indiferență, refuz de ajutor, ironie, tachinare, până la atitudinea de amenințare și acte de violență propriu-zisă.

Manifestările agresivității umane sunt extrem de diverse și la diferite niveluri: pulsional, afectogen, atitudinal, comportamental. Deci aria agresivității este mult mai extinsă decât cea a violenței. Parte integrantă a naturii umane, agresivitatea include și modalități ale naturii umane, ca pildă dinamismul unei persoane angrenate în lupta pentru autoafirmare sau în depășirea greutăților vieții. Incluse noțiunii de agresivitate sunt noțiunile care desemnează comportamentul agresiv, cât și implicarea actului agresor în viața socială (Păunescu, 1994).

Definirea agresivității are drept scop stabilirea raportului de cuprindere conceptuală între aceasta și violență, demonstrând aserțiunea de introducere, că eforturile de înțelegere trebuie să înceapă cu elucidarea fenomenului de agresivitate.

În „Dicționar de psihologie” (Popescu-Neveanu, 1978, pag. 24) afirmă că „agresivitatea este un comportament distructiv și violent orientat spre persoane, obiecte sau spre sine. Implică negare activă și produce daune sau chiar transformări. Există și o agresivitate calmă, nonviolentă, dar întotdeauna agresivitatea semnifică atac, ofensivă, ostilitate, punere în primejdie sau chiar distrugere a obiectului ei”.

Delincvența și infracționalitatea constituie formele de vârf. ale manifestării agresivității, iar statisticile întocmite în diferite țări arată o creștere îngrijorătoare a ratelor acestui flagel, numai în SUA, de exemplu, la fiecare 6 minute se comite un viol; în fiecare minut, o altă persoană devine victima unui atac tâlhăresc; la fiecare 22 de secunde se comite un furt de mașină; la fiecare 25 de minute se comite un omor (Karmen, 1990).

Agresivitatea nu se confundă cu un comportament antisocial, cu delincvența și infracționalitatea. Conduita boxerului nu este orientată antisocial și cu cât este mai agresivă, cu atât este mai performantă și invers, nu orice comportament antisocial, inclusiv infracțional, poate fi caracterizat prin agresivitate.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Sunt comise infracțiuni prin inacțiune, deci agresivitatea nu este prezentă. Destul de frecvent, agresivitatea este asociată și chiar confundată cu violența. Desigur, de cele mai multe ori, comportamentul agresiv este și violent, dar sunt și cazuri de conduită agresivă (este clară intenția de a vătăma, de a face rău), dar în forme nonviolente, spre exemplu, otrăvirea lentă a unei persoane este o conduită agresivă, dar nonviolentă (Karmen, 1990).

Toți părinții doresc ce este mai bun pentru copiii lor. Dar nu fiecare părinte știe să ofere copilului instrumentele necesare pentru a avea succes sau cum să-i ajute să evite cele mai mari probleme de comportament din adolescență: consumul de substanțe nocive, delincvența, abandonul școlar, sarcina și violența.

Aceste probleme pot afecta copiii pentru tot restul vieții. Cercetătorii de la Universitatea Washington au evaluat aproximativ 20 de programe de educație parentală și au descoperit cinci care sunt deosebit de eficiente în a ajuta deopotrivă părinții și copiii să evite problemele de comportament care afectează nu numai indivizii, ci și comunitățile întregi.

În urma implementării acestor programe, s-au constatat scăderi în consumul de droguri, agresivitate redusă, depresie și anxietate redusă, precum și o sănătate mintală mai bună, a declarat Kevin Haggerty, director adjunct al Grupului de Cercetare și Dezvoltare Socială al UW (Armstrong, 2013).

Programele recomandate de Haggerty și co-autorii săi sunt eficiente, cu o mare varietate de familii în diverse regiuni. Toate cele cinci programe sunt în concordanță cu modelul de dezvoltare socială, care se concentrează asupra promovării oportunităților, abilităților, recompenselor pentru comportamentele sociale pozitive, legături și așteptări clare privind comportamentul.

Programele includ schimbarea factorilor de risc cunoscuți, cum ar fi supravegherea slabă a părinților și conflictul familial ridicat, și arată copiilor ce este comportamentul familial "normal". Programele au, de asemenea, dovezi științifice care arată că funcționează.

Parteneriatul Nurse-Family trimite asistente medicale înregistrate pentru a vizita mamele tinere care se află la primul copil, singure, cel puțin o dată la două săptămâni în timpul primei sarcini și până când copilul lor este de 2 ani. Asistentele ajută la menținerea ratei scăzute a fumatului, consumului de alcool și consumului de droguri în rândul acestor mame. După nașterea copilului, asistentele medicale ajută mamele să creeze medii sigure pentru copiii lor și să dezvolte strategii pentru a face față comportamentelor dificile (Armstrong, 2013).

„Positive Parenting Program” este un sistem flexibil de programe care se concentrează pe cinci obiective principale: promovarea unor medii sigure și antrenante, crearea unor medii pozitive de învățare, utilizarea unei discipline eficiente, crearea de așteptări clare și rezonabile și auto-îngrijirea părinților.

Programul „The Incredible Years” îi învață pe copiii cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani, pe părinți și pe profesori, abilități și strategii pentru a trata situații dificile. Părinții participă la sesiuni de grup. Copiii iau parte la sesiunile de grup conduse de terapeut, care ajută copiii să dezvolte abilități cum ar fi rezolvarea problemelor, să își facă prieteni și să coopereze cu alții. (Acest program a fost dezvoltat și este deținut de Carolyn Webster-Stratton, acum un profesor emerit UW) (Armstrong, 2013).

În programul „Strengthening Families Program: For Parents and Youth 10-14”, părinții învață despre factorii de risc pentru utilizarea substanțelor nocive, legătura părinte-copil, consecințele nerespectării îndatoririlor părintești și modul de gestionare a furiei și a conflictului familial. Copiii lor învață comunicarea eficientă, rezolvarea de probleme și cum să reziste presiunii de la egal la egal.

Programul „Staying Connected with Your Teen” ajută copiii cu vârste cuprinse între 12 și 17 ani să evite activitatea sexuală riscantă, consumul de droguri și comportamentul violent. Programul îi ajută pe părinți să stabilească norme puternice împreună cu adolescenții lor împotriva comportamentului antisocial prin creșterea monitorizării parentale, reducerea regulilor aspre și recompensarea adolescenților pentru promovarea legăturilor de familie. (Acest program a fost dezvoltat de Richard F. Catalano și J. David Hawkins în cadrul Școlii de Asistență Socială UW.)

Cercetători din toată lumea, ca profesorul Haggerty și colegii săi, speră că autoritățile vor acorda atenție acestui tip de programe și a altora ce sunt testate științific, deoarece este vorba despre o investiție în viitor, o intervenție benefică pentru copii și adolescenți. El a spus că este important să investim acum în copii, înainte ca rezultatele negative să coste mai mult societatea sub forma aplicării legii, a închisorilor și a programelor de tratament fizic și psihic (Armstrong, 2013).

Bibliografie

1. Armstrong, D. (2013). 5 effective parenting programs to reduce problem behaviors in children, *UWNews*, <http://www.washington.edu/news/2013/12/16/5-effective-parenting-programs-to-reduce-problem-behaviors-in-children/>.
2. Lafon, R. (1991). *Vocabulaire de psychopédagogie et de psychiatrie de l'enfant*, PUF, Paris
3. Păunescu, C., (1994). *Agresivitatea și condiția umană*, Ed. Tehnică, București
4. Petermann, F., Dopfner, M., Schmidt, M. (2010). *Tulburări de comportament antisocial-agresiv: manual de psihoterapie pentru copii și adolescenți*, Editura RTS, Cluj-Napoca
5. Petermann, F., Petermann, U. (2006). *Program terapeutic pentru copiii agresivi*, Editura RTS, Cluj-Napoca
6. Popescu-Neveanu, Paul (1978). *Dicționar de psihologie*. București: Editura Albatros.

MODELE DE INTERVENȚIE PSIHOPEDAGOGICĂ

Prof. Lascu Angela Geanina
Clubul Copiilor Caransebeș

Numele copilului: S.S.

Unitatea de învăț. :

Plan de abilitare:

DOMENII DE INTERVENȚIE:

I.Domeniul STIMULARE COGNITIVĂ

OBIECTIVE CADRU:

1. Explorarea senzorială și motrică a lumii înconjurătoare în vederea formării conduitelor de orientare, cunoaștere și adaptare la mediul ambient;

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

1. Explorarea senzorială și motrică a lumii înconjurătoare în vederea formării conduitelor de orientare, cunoaștere și adaptare la mediul ambient;

II.Domeniul DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR

CITIT-SCRISULUI

C.1.Subdomeniul Dezvoltarea limbajului și a comunicării (Terapia tulburărilor de limbaj)

OBIECTIVE CADRU :

1. Exersarea abilității de receptare a mesajului verbal și nonverbal;

2. Formarea, exersarea abilității de structurare a mesajului oral.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ :

1. Exersarea abilității de receptare a mesajului verbal și nonverbal

Competențe specifice / conținuturi

I.Domeniul STIMULARE COGNITIVĂ

1.1 Explorarea polisenzorială a obiectelor din mediul apropiat

☐ **Exerciții-joc de stimulare polisenzorială prin acțiunea directă cu obiectele din mediul înconjurător:**

- **exerciții vizuale** (“Recunoaște jucăria!”; “Găsește diferențele între obiecte/ imagini!”);

- **exerciții auditive** (“Ce se aude?”, “Graiul animalelor”, “Cine te-a strigat?”, “Vocea șoptită”);

- **exerciții olfactive** [“Ce miroase așa?”, “Cum miroase ...? (plăcut, neplăcut) ”];

- **exerciții gustative** (“Ce gust are ...?”, “Albinuțele adună miere”, “Salata de fructe”);

- **exerciții tactil-kinestezice** (exerciții de orientare tactilă - identificarea obiectelor prin pipăire, în absența văzului – jocul “Saculețul fermecat”/ “Pipaie și spune ce este!”);

☐ **Exerciții de stimulare perceptivă, prin asociere de mai mulți analizatori :**

a) exerciții stereognoze (tactil, motric, vizual):

- exerciții de utilizare a celei mai simple operații de selectare și grupare (de ex. mingi de tenis și cuburi; creioane și gume de șters);

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- exerciții de selectare, *după similaritate*, a unei anume categorii de obiecte dintr-o diversitate de categorii de obiecte;

- exerciții de clasificare, *după similaritate* (obiecte „identice” sau „neidentice”).

- exerciții de clasificare, *după caracteristici simple* (aspru-neted, taremoale, gros-subțire, cald-rece);

- exerciții de clasificare, *după material* (de ex. lemn, hârtie, metal, plastic, sticlă, porțelan, cauciuc, piele, lână, bumbac etc.)

- exerciții de selectare *tactilă* (de ex., în trei pungi netransparente există obiecte care se deosebesc printr-o singură caracteristică: aspru-neted, tare-moale, gros-subțire);

- b) exerciții olfactiv-gustative** (degustare);

- c) exerciții vizual-auditive** (vizionări de filme dublate de explicații verbalizate/ sonor /fond muzical);

II.TERAPIA TULBURARILOR DE LIMBAJ

1.1 Receptarea semnalelor/stimulilor din mediul apropiat, cu acordarea de semnificații corespunzătoare

- ☐ Exerciții de ascultare și identificare a unor semnale sonore (zgomote, sunete, onomatopee)

- exerciții de localizare și de denumire a zgomotelor specifice mediului ambiant sau provocate;

- exerciții de identificare și reproducere a sunetelor emise de animale (onomatopee);

- exerciții de diferențiere a sunetelor emise de diverse instrumente muzicale;

- exerciții de recunoaștere a vocii persoanelor familiare;

- ☐ Exerciții de identificare a stimulilor vizuali:

- exerciții de identificare obiectuală și imagistică (“Caută mingea!”, “Unde e mingea în imagine?”);

- exerciții-joc de clasificare, seriare, grupare, sortare după un criteriu (culoare, mărime): “Pune în cutie jucăriile roșii!”, “Scoate cuburile mari!”;

- ☐ Exerciții de recunoaștere a stimulilor olfactivi și gustative:

- exerciții de identificare a diferitelor fructe și alimente după miros / gust;

- ☐ Exerciții de discriminare tactilă:

- joc didactic- recunoașterea obiectelor (fructe, forme geometrice prin pipait – “Te înțepă forma aceasta?”, în prezenta/absenta vazului);

- ☐ Exerciții de receptare a unor mesaje vizând comportamentul de ascultător / privitor : “Să ascultăm !; Să privim !; Să mirosim !; Să pipăim!”

1.3 Ascultarea și înțelegerea mesajelor orale scurte exprimate de terapeut

- ☐ Exerciții aplicative de executare de comenzi verbale simple („Pune mâna pe masa!” “Așază mingea pe raft!” etc.)

- ☐ Exersarea unor comenzi verbale potrivite la mediu ambiant („Închide ușa!”, „Adună jucăriile în coș!”)

- ☐ Exerciții de ascultare și înțelegere a unor mesaje accesibile, însoțite de suport concret-intuitiv (obiectual/ imagistic): “Mingea stă pe podea”(în cameră și/sau în imagine), “Privește, jucăriile sunt în cutie!””(în cameră și/sau în imagine)

- ☐ Exerciții de formare a comportamentului de ascultător (exerciții –tip postauditiție privind punerea în corespondență cuvânt – obiect / imagine și enunț scurt – imagine / acțiune): “Adu-mi mingea/păpușa/cana!”-I se prezintă un jeton/imagine cu o minge/păpușă/cană.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

□ Joc de rol cu imitarea unor acțiuni/ simularea unei convorbiri telefonice (roluri situaționale)

2.1 Exersarea aparatului fonoarticular

□ Exerciții de coordonare general:

1. Mobilitatea capului și a gâtului: mișcări stânga/dreapta, sus/jos, față/spate, de rotație în ambele sensuri;

2. Motricitatea membrelor superioare: mișcări stânga/dreapta, sus/jos simultan și alternativ, de rotație în aceeași direcție simultan și alternativ, de rotație în sensuri diferite, aruncarea și prinderea unei mingi cu ambele mâini, cu mâna dreaptă, cu mâna stângă;

3. Motricitatea membrelor inferioare: săritura cu ambele picioare, săritura într-un picior stângul/dreptul, balansare stânga/dreapta pe membrele inferioare, rotații ale membrele inferioare.

□ Antrenamente ludice de exersare a aparatului fono-articular (gimnastică maxilară, linguală, pentru buze, obraji, vâl palatin etc.):

1. Exerciții de educarea aparatului fono-articular:

a) Exerciții de mobilitate a maxilarelor:

- exerciții de închidere și deschidere a gurii;
- exerciții de coborâre și urcare a maxilarelor;
- exerciții de alternare a maxilarelor înainte-înapoi;
- mușcatura etc.

b) Exerciții de mobilitate pentru limbă:

- limba intră și iese repede: „pisicuța bea lapte”;
- limba mișcată de la stânga la dreapta: „tic-tac”;
- limba șterge buzele;
- limba șterge dinții pe deasupra;
- limba șterge dinții pe dedesubt;
- mișcări circulare ale limbii;
- limba ghemuită în gură;
- mișcări ale limbii în sus și în jos cu gura deschisă;
- repetarea silabei „la”;
- tropăitul calului etc.

c) Exerciții pentru buze și obraji:

- mișcări de sugere a obrazilor;
- mișcări de țuguire a buzelor;
- mișcări de întindere a buzelor (zâmbetul);
- mișcări de rotunjire a buzelor (ca pentru sunetul „o”);
- mișcări alternative de întindere și rotunjire a buzelor;
- mișcări de umflare a obrazilor;
- vibrarea buzelor.

d) Exerciții pentru vâlul palatin:

- mișcări de imitare a căsacatului cățelușului somnoros;
- mișcări de imitare a tusei piticului răcit;
- mișcări de imitare a rosului morcovului de către iepuraș.

e) Exerciții pentru educarea respirației:

- a) Exerciții pentru respirație:
 - suflă nasul în batistă;
 - suflă aerul pe dosul palmei;
 - stingel umânarea;

- menține flacăra lumânării;
- suflă în apacupaieul;
- menținerea unui fulg în aer;
- umflă balonul etc.

b) Exerciții pentru inspirație: ▪ mirosim florile;
▪ câinele la vânătoare etc.;

Inspirația diferențiată: ▪ inspirație pe nas expirație pe gură;
▪ inspirație pe gură expirație pe nas;
▪ 3 timpi inspirație și 5 timpi expirație cu fața la oglindă;
▪ inspirație alternativă pe o nară și pe cealaltă;
▪ inspirație lungă / expirație prelungă (30 sec.).

c) Dezvoltarea respirației verbale:

- Exerciții de pronunție a vocalelor: prelung, rar, fără efort în timpul unei expirații;
- Exerciții de pronunție a unei consoane într-o expirație;
- Exerciții de respirație culcat pe o canapea, cu un caiet pe abdomen; la început nonverbal, apoi cu pronunție de vocale.

2. Exerciții de pronunție corectă a sunetelor onomatopeice produse de animale (câine, pisică, vacă, oaie, porc, măgar) și obiecte/fenomene din mediul înconjurător (mașină, telefon, apă, tunet) - (“Recunoaște animalul!”, “Ferma animalelor!”, “Cum fac eu să faci și tu!”, “Sunt șofer!” etc.);

3. Exerciții de utilizare a pronumelui personal „eu”, însoțit de verbe „a vrea”, „a face”, „a avea”. (“Ce facem la grădiniță/parc!”, “Cu ce suntem îmbrăcați!”).

PROIECT DIDACTIC

**Profesor psihopedagogie specială Daniela-Mărioara Mezin
Centrul Școlar de Educație Incluzivă “Aurora” Reșița**

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

PROPUNĂTOR:

DATA:

CLASA: aVI-a

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Oameni de seamă ai poporului român

TEMA LECȚIEI: „Fluierul fermecat” de Victor Eftimiu

TIPUL LECȚIEI: Mixtă

COMPETENȚE GENERALE:

C.1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și reproducerea mesajului oral.

C.2. Receptarea și redactarea mesajului/textului scris de diverse tipuri.

C.3. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.

COMPETENȚE SPECIFICE:

C.1.1. Manifestarea receptivității față de mesajele interlocutorului emise în contexte de comunicare cunoscute;

C.1.3. Exprimarea opiniilor, emoțiilor și sentimentelor prin participarea la discuții pe teme familiare;

C.1.4. Utilizarea achizițiilor lexicale și semantice învățate în contexte diferite;

C.2.2. Identificarea informațiilor importante din texte literare;

C.2.3. Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare;

C.3.2. Respectarea normelor ortografice și ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale și sintactico-morfologice.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției elevii trebuie:

A. COGNITIVE:

Oc₁:- să citească conștient, corect, cursiv și expresiv textul dat;

Oc₂:-să desprindă informații esențiale din textul citit;

Oc₃:-să utilizeze cuvinte din text în contexte noi;

Oc₄:-să formuleze întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textului;

Oc₅ - să scrie corect, lizibil și îngrijit sarcinile propuse;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Oc₆ - să rezolve corect cerințele fișei individuale.

B. PSIHOMOTORII:

Om₁: - să utilizeze în condiții optime materialele necesare;

Om₂: - să-și dirijeze atenția către centrul de interes vizat de profesor;

C. AFECTIVE:

Oa₁:- să participe cu interes la activitățile propuse;

Oa₂:- să colaboreze cu profesorul pentru realizarea obiectivelor propuse.

STRATEGII DIDACTICE:

A). METODE ȘI PROCEDEE: conversația euristică, brainstorming-ul, explozia stelară, metoda cuburilor, lectura explicativă, citirea selectivă/în lanț, explicația, exercițiul.

B). RESURSE:

● **MATERIALE:** fișe individuale, coli, flipchart, caietele elevilor, tabla, marker, cuburi.

● **TEMPORALE:** 45 minute

● **BIBLIOGRAFICE:**

- ◆ Gașpar Ancuța, *Limba română*, Manual pentru clasa a VI-a, Școala Specială Reșița
- ◆ Ioana Banaduc, *Ghid de practică pedagogică, specializarea Limba și Literatura română*, Editura Eurobit, Timișoara, 2010.
- ◆ Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007.
- ◆ [www. didactic.ro](http://www.didactic.ro)

C). FORME DE ORGANIZARE: frontal, pe grupe, individual.

● **EVALUARE :** orală

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Secvențele lecției	Dozare	Ob. Oper.	Conținutul științific al lecției	Strategia didactică					
				Metode	Mijloace	Forme de organizare			Evaluare
						C	G	I	
MOMENT ORGANIZATORIC	2'		Se creează condiții optime necesare bunei desfășurări a lecției; pregătirea materialelor necesare.	conversația		x			
CAPTAREA ATENȚIEI	4'	Oc ₃	Se solicită elevilor să spună tot ceea ce gândesc, pornind de la cuvântul FLUIER.	braistor-ming-ul	flipchart, marker	x			aprecieri verbale
ANUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR URMĂRITE	5'		Elevii sunt anunțați că își vor consolida informațiile despre textul narativ, vor lucra pe grupe pentru a realiza sarcinile propuse, vor fi atenți și activi la explicațiile doamnei profesor. Se scrie titlul și autorul pe tablă, respectiv pe caiete.	conversația				x	
ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR ANTERIOARE	4'		Se prezintă câteva caracteristici ale narațiunii.	conversația euristică		x			aprecieri verbale

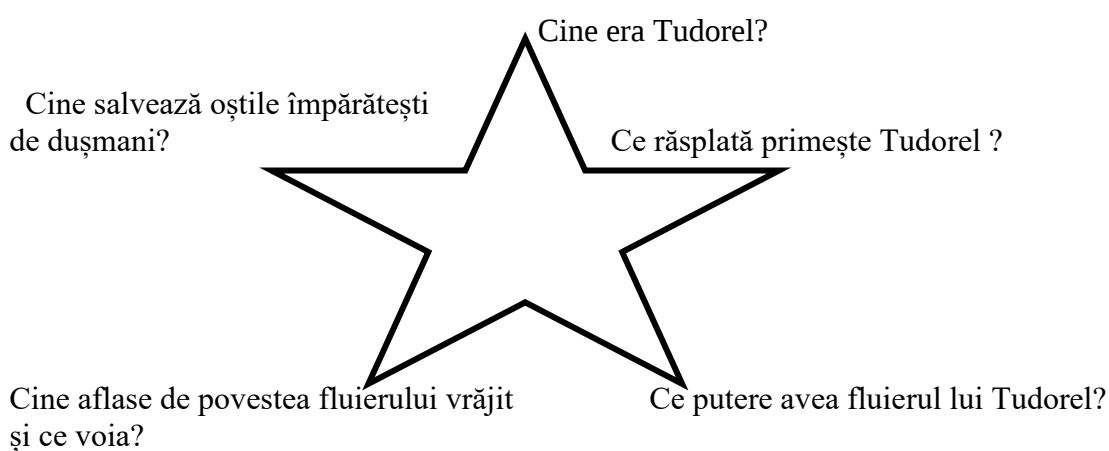
Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	15'	Oc₁, Oc₂, Oc₃, Oc₄ Oc₃, Oc₅	Se solicită elevilor să citească textul din manual. Se citește textul în gând de către elevi. Citirea textului în lanț de către elevi. Citirea selectivă a textului Elevii vor avea de răspuns la întrebările sugerate de STEA, folosind informațiile din text (Anexa 1). Se vor identifica expresiile și cuvintele necunoscute. Elevii vor alcătui propoziții cu, cuvintele date.	conversația, citirea în lanț/selectivă, explozia stelară, exercițiul conversația, exercițiul	Manualul, caietele elevilor, flipchart Manualul, caietele elevilor,	x x		x x	Observarea sistematică Evaluarea orală
REALIZAREA FEED-BACK-ULUI	12'	Oc₂, Oc₆	Elevii sunt împărțiți în 2 grupe. Vor avea de rezolvat diverse exerciții. Grupa Ciobănașilor: Fișa nr. 1 (Anexa 2). Ex.1: Găsiți cuvinte cu sens asemănător pentru cuvintele scrise pe cub. Ex.2: Alcătuiți propoziții cu ortogramele sa/s-a. Ex.3: Extrageți din text cuvinte care arată stări sufletești. Grupa Oștenilor: Fișa nr. 2 (Anexa 3).	conversația, explicația, exercițiul, metoda cuburilor	Cuburi, Fișe individuale		x		Observarea sistematică

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

			Ex.1: Găsiți cuvinte cu sens opus pentru cuvintele scrise pe cub. Ex.2: Alcătuiți propoziții cu ortogramele la/l-a. Ex.3: Extrageți din text cuvinte care arată trăsături fizice. După rezolvarea sarcinilor, fiecare grupă va trimite câte un reprezentant la tablă și va citi exercițiile rezolvate.						
ASIGURAREA RETENȚIEI ȘI A TRANSFERULUI	3'		Discuții referitoare la mesajul transmis de autorul textului și emiterea unor judecăți de valoare. Se fac aprecieri globale și individuale asupra comportamentului elevilor.						Aprecieri globale și individuale

EXPLOZIA STELARĂ
FLUIERUL FERMECAT
de Victor Eftimiu

Fișa nr. 1 Grupa Ciobănașilor – cubul verde

Ex.1: Găsiți cuvinte cu sens asemănător pentru cuvintele scrise pe cuburi (văzduh, bucurie, codru, straie, alai și vrăjmași).

Ex.2: Alcătuiți propoziții cu ortogramele sa/s-a.

Ex.3: Extrageți din text cuvinte care arată stări sufletești.

Fișa nr. 2 – Grupa Oștenilor – cubul albastru

Ex.1: Găsiți cuvinte cu sens opus pentru cuvintele scrise pe cuburi (senin, sănătos, dușmani, bucurie, ostenit și scumpe).

Ex.2: Alcătuiți propoziții cu ortogramele la/l-a.

Ex.3: Extrageți din text cuvinte care arată trăsături fizice.

Grupa Ciobănașilor

Ex.1 Găsiți cuvinte cu sens asemănător pentru cuvintele scrise pe cub:

văzduh – _____

bucurie - _____

codru - _____

straie - _____

alai - _____

vrăjmași - _____

Ex.2 Alcătuiți propoziții cu ortogramele sa/s-a.

Ex.3 Extrageți din text cuvinte care arată stări sufletești.

Grupa Oștenilor

Ex.1 Găsiți cuvinte cu sens opus pentru cuvintele scrise pe cub:

senin – _____
sănătos – _____
dușmani – _____
bucurie – _____
ostenit – _____
scumpe - _____

Ex.2 Alcătuiți propoziții cu ortogramele la/l-a.

Ex.3 Extrageți din text cuvinte care arată trăsături fizice.

FIȘE DE LUCRU LA ISTORIE, CLASA A V-A

Profesor Mihon Adela,
Școala Gimnazială Câmpeni, localitatea Câmpeni

1. EVREII

Vechii evrei erau organizați în triburi nomade, care au migrat în Palestina. Aceste triburi au format regatele: **Israel** și **Iudeea**, care s-au unit sub conducerea lui **David**. Dar cel mai dezvoltat statul unificat a fost în timpul lui **Solomon**, fiul lui David. După moartea acestuia, regatul s-a destrămat în două, apoi au fost cucerite de asirieni și babilonieni.

Cartea sfântă a evreilor este **Biblia**. **Moise** a primit de la **Dumnezeu** Decalogul (cele 10 porunci).

- Numiți poruncile cunoscute de voi:

- Ce reprezintă imagiile de mai jos? Ce episoade din Biblie sunt redată?
- Colorați imaginile!

2. Orientul Antic

I. Notați cu adevărat (A) sau fals(F) următoarele propoziții:

1. Hârtia a fost inventată de chinezi. .
2. Primele orase –state apar în Mesopotamia .
3. În fruntea Egiptului se afla un faraon .
4. Primul imperiu din istorie a fost Imperiul Akkadian .
5. Egiptenii au inventat alfabetul

II. Aranjați logic cuvintele:

1. sfânt, era, egipteni, animalul, pisica, la.
2. cuneiformă, prima, a fost, scrierea, cea.
3. și, inventat, chinezii, hârtia, au, praful de pușcă.
4. erau, piramidă, faraoni, înmormântați, în.
5. trecea, Babilon, Eufrat, fluviul, prin.

III. Asociați termeni de pe coloana A cu termeni de pe coloana B.

A.

1. HAMURABI
2. PIRAMIDA
3. GHILGAMESH
4. HIEROGLIFE
5. BIBLIA

B.

- a. MORMÂNT AL FARAONILOR
- b. SCRIERE EGIPTEANĂ
- c. COD DE LEGI
- d. EVREI
- e. EPOPEE

IV. Completați spațiile libere cu termenii din listă:

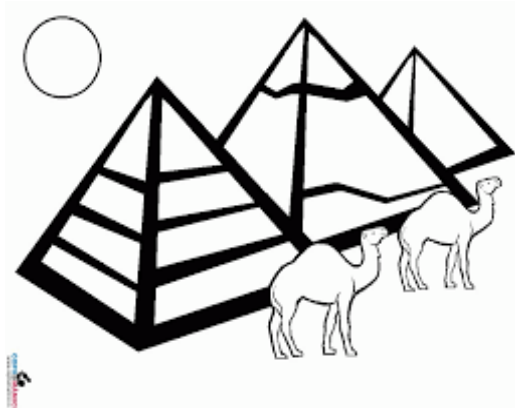
Pe valea Nilului s-a dezvoltat regatul1....., condus de un puternic faraon, considerat de origine2..... El era văzut de supușii săi ca fiind un3..... în viață. Un rol important în administrația egipteană îl aveau4....., ei colectând taxele și impozitele. Faraonul era și conducătorul5....., ce avea rol de apărare sau cucerire.

Listă termeni : diplomației, rege, scribii, armatei, Israelului, zeu, Egiptului, divină

3. Temple si piramide

I. Priviți imaginile de mai jos ! Colorați !

- Precizați ce rol juca piramida în Orientul Antic?

2.

- Colorați masca funerară de mai sus.
- În ce regat era utilizată?
- Pentru cine era utilizată?

4. Roma Antică

I. Citiți textul și răspundeți cerințelor:

„Traian construiește peste Istru un pod de piatră, pentru care nu știu să-l admir îndeajuns. Minunate sunt și celelalte construcții ale lui Traian, dar acesta este mai presus de toate acelea. Stâlpii din piatră în patru muchii, sunt în număr de douăzeci; înălțimea este de o sută cinzeci de picioare, în afară de temelie, iar lățimea de șaizeci. Ei se află unul față de altul la o distanță de o sută șaptezeci de picioare și sunt uniți printr-o boltă”

Cassius Dio, *Istorie romană*

1. Subliniază pe text ce s-a construit peste Istru (Dunăre).

2. Despre ce împărat este vorba în text?

3. Indică pe baza textului din ce material era construit podul.

4. Numește un alt împărat roman.

II. Alcătuiește propoziții cu termenii următori : romani, Romulus, Colosseumul

III. Privește imaginile de mai jos. Ce reprezintă ?

IV. Asociază termenii de pe cele două coloane:

A

1. Romulus
2. Traian
3. Constantin cel Mare
4. Octavianus Augustus

B

- a. primul împărat creștin
- b. întemeietorul Romei
- c. primul împărat roman
- d. împărat care a cucerit Dacia

Bibliografie:

1. Ochescu Maria, *Concentrate de istorie*, Editura Art Educational, București, 2018.
2. Stoica Stan, *Istorie,-Manual clasa a V-a*, Editura CD PRESS, București, 2017.
3. Surse internet

https://www.google.com/search?q=imagini+colosseum&sxsrf=ALeKk01XOXZ5ixXw2QVLJy6op1yGTmvX4A:1590931314069&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj_r8Nj-mN7pAhUxt3EKHQX6BPIQ_AUoAXoECAwQAw&biw=1034&bih=752
https://www.google.com/search?q=imagini+piramide+egipt+de+colorat&tbm=isch&ved=2ahUKEwj1npTtmd7pAhXHM-wKHe0kB1AQ2-cCegQIABAA&oq=imagini+piramide+egipt+de+colorat&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECAAQHlCEDljvLGCwOWgAcAB4AIABZYgBwQeSAQQxMC4xmAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWc&sclient=img&ei=WbDTXrWOLMfnsAftyZyABQ&bih=752&biw=1034
https://www.google.com/search?q=Imagini+biblice+de+colorat+pentru+copii&sa=X&biw=1034&bih=752&sxsrf=ALeKk01RI_mrkoATmPIppkzAewOlGQZIYw:1590931754659&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=uwITdvd6fAEiDM%253A%252Cl6_BGkZUB3sWmM%252C_&vet=1&usg=AI4_-kSAoNIxdBq_n6d87DOGvlfFdLRJ1Q&ved=2ahUKEwibqeTQmt7pAhVLShUIHc6ADh0Q9QEwAXoECAoQGg#imgsrc=uwITdvd6fAEiDM:

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Moșteanu Gabriela Georgeta, Colegiul Tehnic Câmpulung, Câmpulung

Integrarea copiilor cu nevoi speciale urmărește includerea lor în învățământul de masă și se referă la capacitatea unui grup, clasă, colectiv, școală de a primi noi membri care au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare. De obicei ei sunt mutați în clasele respective pentru a-și petrece timpul în clase obișnuite și pentru a primi sprijinul necesar. Când această mutare a lor nu este acompaniată de o interacțiune crescută între copiii cu nevoi speciale și ceilalți copii, ea reprezintă doar un pas – integrarea fizică și nu adevărata incluziune. Incluziunea implică modificări structurale și funcționale de ambele părți: atât pentru cel care urmează a fi integrat dar și pentru cei care primesc/includ în interiorul lor elemente noi.

Cu o conotație specifică se utilizează conceptul educația cerințelor speciale – sintagmă care se referă la adaptarea și completarea educației pentru anumiți copii, în vederea egalizării șanselor de participare și integrare școlară. Ambele concepte reflectă tendințele de căutare și progresul în domeniu.

Copil cu cerințe educative speciale (CES) este copilul deficient sau aflat în dificultate care se confruntă cu următoarele probleme:

- de cunoaștere și învățare;
- de comunicare și interacțiune;
- senzoriale și fizice;
- sociale, emoționale și comportamentale.

Această stare nu-i permite copilului o existență normală sau valorificarea în condiții obișnuite a potențialului intelectual și atitudinal de care dispune, inducându-i un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale. În consecință, activitățile educative școlare și/sau extrașcolare reclamă noi modalități de proiectare și desfășurare în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor, astfel încât să poată veni în întâmpinarea așteptărilor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional (acest proces presupune, pe lângă continuitate, sistematizare, coerență, rigoare și accesibilizare a conținuturilor, un anumit grad de înțelegere, conștientizare, participare, interiorizare și evoluție în planul cunoașterii din partea elevilor). Altfel spus, cerințele educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultate de a înțelege și a valorifica conținutul învățării, dar nu de pe poziția profesorului sau a educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene. Întâlnim și o formulare alternativă a cerințelor speciale și anume nevoi speciale. Semantica acestui termen este mai extinsă, incluzând, pe lângă copiii cu deficiențe sau cu tulburări de învățare, și copiii din medii sociale și familii defavorizate, copiii delincvenți din anumite grupuri etnice care pot avea și handicap mental lejer. Conceptul de cerințe educative speciale aspiră la depășirea tradițională a separării copiilor pe diferite categorii de handicap, printr-o abordare “noncategorială” a tuturor copiilor. Dreptul de a fi educați în același fel, în același context social ca și ceilalți copii este considerat a fi unul universal, de care să se bucure orice copil, indiferent de handicap.

Educația integrată – reprezintă o modalitate de școlarizare a CES în școli și clase obișnuite, de masă, în activități educative formale și nonformale, pentru a favoriza, a oferi un climat adecvat dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora. Este un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o frecventează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare (acceptarea statutului de elev este rezultatul unor modificări în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale).

Educația incluzivă – presupune extinderea sarcinilor școlii obișnuite, transformarea acesteia pentru a putea răspunde și altor categorii de copii, în special celor cu CES. Educația incluzivă

reprezintă un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a celor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Conceptul de educație incluzivă are la bază principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de mediul social, de etnie, de limba vorbită. Educația incluzivă promovează ideea că școala trebuie să se schimbe și să se adapteze cerințelor copiilor și nu invers.

Dezvoltarea copilului de-a lungul școlarității constituie o preocupare nu numai a familiei, ci și a sistemului general de învățământ. Nevoia de a asigura o pedagogie care să-i permită copilului cu dizabilități să beneficieze de întregul potențial educațional avut la dispoziție în scopul propriei dezvoltări rămâne o problemă de fond a educației.

Cadrul didactic trebuie să găsească cele mai eficiente metode de motivare a copilului în dificultate, astfel încât acesta să se adapteze cât mai bine la cerințele vieții în colectiv. Este necesar ca el să fie ajutat să-și descopere interese, pasiuni, să-și formuleze scopuri și să persevereze în atingerea lor. Trebuie create situații didactice care să ofere posibilitatea trăirii succesului și a dobândirii aprecierii din partea colegilor de clasă. O metodă de motivare este și implicarea în activități ce presupun asumarea unor mici responsabilități. Achitarea corespunzătoare de aceste obligații conduce cu timpul la obișnuința de a duce lucrurile la bun sfârșit. De asemenea, creează premisele unei relații de încredere, afecțiune și comunicare care consolidează și dezvoltă conduitele dezirabile.

Copiii cu C.E.S. prezintă deficiențe de învățare, de atenție, pentru care este necesară adaptarea conținuturilor învățării la nivelul lor de percepție și asimilare. Tocmai de aceea, trebuie adaptate și metodele de lucru cu acești elevi, pentru a reuși integrarea lor deplină în colectivitatea școlară și implicit în colectivitatea socială după parcurgerea perioadei de școlaritate obligatorie.

Adaptarea metodelor și a stilului de predare nu este chiar ușoară, mai ales atunci când există o clasă numeroasă în care este integrat un singur elev cu C.E.S. Dar nu putem nici să trecem cu vederea existența acestuia în colectivul clasei, să-l ignorăm, pentru că altfel nu facem decât să-l îndepărtăm tot mai mult. În fiecare oră, avem datoria de a găsi metodele și resursele necesare implicării acestuia în activitățile de predare-învățare, în așa fel încât elevul cu C.E.S. să câștige încredere în forțele proprii, să interacționeze mai bine cu restul colectivității.

În ultimii ani, am lucrat cu elevi cu C.E.S. certificat integrați în învățământul de masă, fapt care m-a determinat să găsesc metodele și resursele necesare activizării acestora în cadrul orelor de predare-învățare, pornind de la realizarea planificărilor adaptate, a testelor de evaluare inițială sau progresivă cu subiecte create special pentru aceștia, până la activități, fișe de lucru și jocuri didactice adaptate pentru nivelul lor de înțelegere și asimilare. Elevii cu C.E.S. certificat prezintă, de obicei, dificultăți de învățare combinate de cele mai multe ori cu o capacitate redusă de atenție și concentrare. În cazul elevilor cu C.E.S. trebuie insistat mai mult pe „a putea să facă” decât pe „a ști să facă”, dar și pe dezvoltarea de deprinderi și capacități și mai puțin pe transmiterea de informații, mai ales că de multe ori aceștia imită sau reproduc ceea ce văd și aud. Din practica cotidiană, am observat că mare parte dintre elevii cu C.E.S. pe care i-am avut la clasă, au fost receptivi la acele activități de învățare care au fost bazate pe jocuri, pe utilizarea imaginilor, utilizarea softurilor pentru învățare. De asemenea, am încercat să creez materiale pentru fiecare tematică din programă, planșe.

Elevii cu C.E.S. au nevoie de încredere, de motivare pentru a nu se simți abandonați, iar ajutorul trebuie să vină atât din partea profesorilor, dar și din partea elevilor. De aceea, la fiecare oră de curs îi încurajez pe elevii cu C.E.S. să participe la activități, pe măsura posibilităților lor intelectuale.

Abordarea pozitivă a persoanelor cu dizabilități joacă un rol esențial în prevenirea, terapia, educarea, recuperarea și integrarea lor școlară, socială și profesională. Gândirea pozitivă în educația specială nu înseamnă însă superficialitate și optimism exagerat. O asemenea viziune ne-ar îndreptăți să credem că, printr-o atitudine pozitivă, orice dizabilitate ar putea fi integral corectată, iar persoana ar putea deveni absolut normală din punct de vedere fizic și psihic. Gândirea pozitivă presupune o abordare realistă a problemelor persoanelor cu dizabilități și convingerea sinceră în posibilitățile lor de recuperare și în șansa pe care o au de a duce o viață cât mai apropiată de cea a semenilor lor.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Aplicațiile gândirii pozitive în educația specială pot fi particularizate în funcție de tipul și gradul dizabilității, de vârsta și posibilitățile de recuperare ale subiectului, dar și de specificul terapiei urmate.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

Abordarea incluzivă susține că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație.

Într-o abordare incluzivă toți copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecare să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Educația integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalți copii valizi, să desfășoare activități comune, dobândind abilități indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserție socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți elevi—cu succese și insuccese, cu realizări și ratări dar și cu rezultate încurajatoare.

Bibliografie

Radu ,T Ion, Ezechil L., Didactica - Teoria instruirii, Pitești, Paralela 45, 2001

Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, 2006

Proiect didactic

Prof. PALAGHIA CĂTĂLINA GIOVANA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ IAȘI
CENTRUL LOGOPEDIC INTERȘCOLAR IAȘI

Tulburarea de limbaj: ÎNTÂRZIERE ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI

Grupa:preșcolari din grupa mare(C. A. 6 ani și 10 luni) și B. D. (5 ani și 11 luni) care se confruntă cu următoarele dificultăți: *întârziere în dezvoltarea limbajului(vocabular foarte sărac, dificultăți în evocarea limbajului pasiv, dificultăți în pronunțarea unor sunete, absența sau înlocuirea unor sunete prin altele), capacitate de concentrare redusă, latență mare în gândire și evocare, memorie auditivă și vizuală slab dezvoltate , tulburări de orientare spatio-temporală, motricitate precară, rezistența la corectare, instabilitate psihomotorie, întârziere mintală ușoară, anchiloglosie*

Tipul activității: Terapie de grup

Domenii de intervenție:Cognitiv/ Comunicare și limbaj

Subiectul activității: „ÎN VIZITĂ LA FERMA DE ANIMALE”

Scopul activității: Exersarea vocabularului activ , pasiv și consolidarea cunoștințelor referitoare la animalele domestice

Obiective operaționale:

Obiective afective:

1. Participarea cu interes la activitate;
2. Manifestarea dorinței de a răspunde;

Obiective psihomotorii:

3. Să mănuiască adecvat materialul didactic în funcție de sarcina dată;

Obiective cognitive:

4. Să identifice animalele după ascultarea onomatopeelor specifice;
5. Să denumească animalele domestice;
6. Să identifice locul în care trăiesc animalele (casa omului, ferma);
7. Să răspundă la întrebări cu suport vizual;
8. Să denumească culorile;
9. Să coloreze adecvat animalele domestice;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

10. Să alcătuiască propoziții .

Strategii didactice:

Metode și procedee: jocul didactic, descoperirea dirijată, conversația, explicația, metoda fonetică-analitică- sintetică, exercițiul oral, exercițiul motric;

Material didactic: calculator, animale din plastic, jetoane, creioane colorate, fișe de lucru.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț,A., Frumos L., Raus G., „Educația specială.Ghid metodologic.Ghid metodologic.,Editura Polirom, Iași, 2016

Hărdălău, L, Drugaș I., „Logopedie prin jocuri și exerciții”, Editura Primus 2010, Oradea;

Hărdălău, L. - „Gimnastica fonoarticulară în imagini”, Editura Primus,Oradea 2013.

Vrășmaș, E.,(coordonator) - „Să învățăm cu... plăcere”, Supliment al revistei Învățământ Preșcolar 2007;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

ETAPELE ACTIVITĂȚII	OB. OP.	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE ȘI MATERIALE	
I.Moment organizatoric	O1	Crearea unui climat ambiental pozitiv. Organizarea grupei pentru buna desfășurare a activității.	Conversația		
II.Etapa pregătitoare	O1 O2 O3 O7	Copiii sunt anunțați că vor face o vizită la o fermă de animale.Pentru a putea face cunoștință cu animalele trebuie să fie pregătiți. Se efectuează <u>exerciții de motricitate a musculaturii fine</u>: - imitarea spălatului pe mâini - strângerea pumnilor și deschiderea lor - imitarea aplaudatului - rotiri ale capului în ambele sensuri <u>Joc didactic</u> ”Ne pregătim să vorbim” Se vor efectua o serie de <u>exerciții de încălzire a aparatului fonoarticular</u>. Pe masă logopedul va așeza o serie de jetoane. Copiii vor lua câte un jeton și vor imita puiul de animal : • Măgărușul este răcit.Cum tușește el? • Iepurașul, când se sperie strigă AAAAAA • Poneiul și-a ascuns vârful limbii sub buza de jos. Fă și tu ca el! • Cățelușul trage șiretul cu dinții mișcându-și capul într-o parte și alta. Cum trage cățelul șiretul? Fă și tu ca el! • Oița si-a ascuns buza de sus sub buza de jos! Tu poți să faci ca ea?	Conversația Descoperirea dirijată Exercițiul oral Jocul didactic Exercițiul motric	Jetoane	Se apreciază corectitudinea executării exercițiilor de gimnastică fonoarticulatorie și a musculaturii fine Se fac aprecieri verbale stimulative

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

		• Mânzul e tare jucăuș, el imită cu buzele motorul unei mașini. Fă și tu ca el suflând cu putere aerul printre buze! • Cum își curăță pisicuța blănița? Arată-mi! • - Ham-ham, îmi e tare cald! Cum își ține cățelul limba când îi este cald? • Puiul de cangur îți dă un pupic! Dă-i și tu un pupic! • Tare bună a fost mâncărica! Cum se linge tigrișorul pe botic?			
III.Desfășurarea activității	O1 O2 O3 O4 O5 O5 O6 O7 O8 O10	<u>Joc didactic:</u>”<i>Ghicește cine este</i>”! Copiii vor auzi o serie de onomatopee. Pe rând, vor denumi animalele iar, drept recompensă, vor apăsa pe mouse pentru a vedea dacă au răspuns corect. Fiecare copil va pronunța onomatopeea caracteristică fiecărui animal. <u>Joc didactic:</u> ”<i>Unde trăiește.....? Ce fel de animal este....?</i>” Dintr-o cutie copiii vor extrage o serie de animale (pisică, găină, cățel, vacă, oaie, capră, cocoș, cal, porc, rață, gâscă, iepure). Aceștia vor răspunde la următoarele întrebări: -“ Cum se numește animalul?” -“Ce culoare are?” -“Cum face?”	Jocul didactic, Descoperirea dirijată, Conversația, Explicația, Exercițiul oral Metoda fonetică- analitică- sintetică, 	Calculator, PPT Slide-uri Animale din plastic	Se apreciază corectitudinea identificării animalelor domestice pornind de la onomatopee, a denumirii acestora, a identificării culorilor,mediului de viață și a răspunsurilor la întrebări Se fac aprecieri

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

	O1 O2 O3 O6 O10	-“Unde trăiește animalul?” -“Ce fel de animal este?” Joc didactic: ”Pune la locul potrivit!” Profesorul logoped va cere copiilor să ia de pe masa de lucru câte un jeton și să îl lipească pe tăblița potrivită. (animalele domestice la fermă iar animalele sălbatice în pădure).	Conversația Explicația Jocul didactic Descoperirea dirijată	Jetoane Tăblița magnetică	verbale stimulative Se apreciază corectitudinea plasării animalelor domestice pe tăblița de lucru Se fac aprecieri verbale stimulative.
IV.Evaluarea activității	O1 O2 O3 O5 O6 O7 O8 O9 O10	Se organizează jocul didactic “<i>Ferma veselă!</i>” Copiii vor primi o fișă de lucru. Logopedul îi va întreba pe copii ce animale văd la acea fermă. Fiecare copil va răspunde la o serie de întrebări: • “Ce animale vezi la ferma bunicilor?” • “Cum face.....?” • “Cu ce culoare trebuie să desenezi....?” Se fac aprecieri verbale stimulative și se împart buline ce reprezintă animale domestice de la fermă drept recompensă pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru.	Jocul didactic, Descoperirea dirijată, Explicația, Conversația, Metoda fonetică-analitică- sintetică	Fișe de lucru Creioane colorate	Se apreciază corectitudinea folosirii noțiunii de animal domestic Se fac aprecieri verbale stimulative. Se apreciază modul de implicare în activitate și corectitudinea rezolvării sarcinilor

Importanța strategiilor și a metodelor activ-participative în activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale

Profesor psihopedag Carmen Andrei Grădinița Specială Fălticeni
Profesor în învățământul preșcolar special Carmen Iuliana Pasinciuc Grădinița Specială Fălticeni

„Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea, că mintea sa se mișcă în armonie cu mințile discipolilor săi, trăind împreună dificultățile și victoriile intelectuale deopotrivă.” (John Dewey)

Invocarea și aplicarea metodelor activ-participative în practica instructiv educativă, a pornit de la necesitatea de a permite elevului satisfacerea cerințelor educaționale prin efort personal sau în colaborare cu alți colegi. Astfel, se impune ca un nou tip de educație, flexibilă, adaptabilă la nevoile tuturor copiilor, în general, și, la cele ale copiilor cu cerințe educaționale, în particular. Educația incluzivă se detașează de normativitatea educației tradiționale, vine în sprijinul beneficiarilor educației cu strategii specifice incluziunii educative, care sunt, la rândul lor flexibile și caracterizate prin diversitate.

Conceptul de strategie incluzivă pune accent pe „aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz într-o nouă manieră, a unor metode și mijloace mai vechi, preexistente, acceptându-se, chiar, modificarea acestora. În esența lor, strategiile educației inclusive sunt strategii de micro-grup, activ-participative, colaborative, parteneriale, implicative, organizative și socializante” (Ungureanu, Dorel, 2000). Acestea sunt adaptabile, putând fi cu ușurință amplificate sau simplificate, diversificate pentru a acoperi situațiile noi. Respectiv, procesul de învățare trebuie să fie cooperativ, partenerial, participativ, să se realizeze în grupuri mici și să se desfășoare într-un mediu plăcut, relaxant. Specificul metodelor active-participative este stimularea interesului pentru cunoaștere, facilitarea contactului cu realitatea înconjurătoare, ele fiind subordonate dezvoltării mintale și nivelului de socializare al elevilor. În contextual educației speciale, aceste metode constituie o resursă importantă în proiectarea activităților educative deoarece stimulează și dezvoltă foarte foarte mult învățarea prin cooperare.

Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare prezintă caracteristici importante:

- Răspundere individuală - se evaluează frecvent performanța fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului.
- Interacțiune directă - elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile.
- Interdependență pozitivă - elevii realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit sarcina grupului.
- Derinderi interpersonale și de grup mic - grupurile nu pot exista și nu pot funcționa eficient dacă elevii nu au și nu folosesc anumite deprinderi sociale.
- Procesarea în grup - elevii au nevoie să vada cât de bine și- au atins scopurile și cât de eficienți au fost în grup.

Principalele argumente care justifică eficiența acestor metode active-participative sunt: diversitatea, permisiunea, respectul, valoarea, ascultarea activă, încrederea.

Datorită strategiilor cooperative, toți copiii învață să asculte activ, să fie toleranți și să accepte diferențele, să ia decizii și să-și asume responsabilități în cadrul grupului. Învățarea în grupuri mici, activă și colaborativă, asigură o reală interacțiune și intercomunicare, o redistribuire corectă de recompense sociale (apreciere, considerare, respect), o redistribuire eficientă a sarcinilor de lucru, un simț al disponibilității și al acordării de ajutor.

Importanța utilizării metodelor activ-participative în activitatea de învățare, este dată în principal de învățarea prin cooperare. A învăța să cooperezi reprezintă o competență socială indispensabilă în lumea actuală și trebuie inițiată de la cele mai fragede vârste. Într-o situație de învățare, în care

predomină metodele active-participative și învățarea prin cooperare, elevii lucrează împreună, învață unii de la alții și se ajută unii pe alții. În acest fel, prin interacțiunile din interiorul grupului, ei își îmbunătățesc atât performanțele proprii, cât și ale celorlalți membri ai grupului. Copiii care învață prin cooperare, învață mai repede și mai bine, rețin mai ușor și privesc cu mai multă plăcere învățarea, se îmbunătățește memorarea, se formează relații pozitive între copii, dezvoltă sănătatea, respectul față de sine și crește stima de sine.

Metodele interactive de grup îmbracă forma unor jocuri cu reguli, jocuri de învățare, de cooperare, distractive și acționează direct asupra modului de gândire și manifestare a copiilor.

Pentru exemplificare se vor prezenta câteva metode:

Metoda Acvariul - Copiii grupei sunt așezați în formă de „U”. În mijlocul spațiului de la U se aranjează 4-6 scaune care vor fi ocupate de 4-6 copii. Aceștia sunt peștișorii din acvariu. Ei dezbate problema pusă în discuție. Ei sunt auziți de copiii de pe margine. Dacă un copil de pe margine vrea să

intervină în discuție trebuie să vină în centru, să-l bată pe umăr pe altul decât pe cel care discută și să treacă în locul lui, să-l contrazică pe cel cu care nu este de acord. În discuții copiii sunt ajutați de educator prin întrebări de tipul: Cine a procedat corect ? De ce ?; Cine a procedat greșit ? De ce ?; Cum ar fi trebuit să procedeze?; Cum ați proceda voi?; De ce?.

Urmăriți ca în discuție să fie antrenați toți copiii. Explicați clar sarcinile/instrucțiunile pentru dezbateri. Temele pot fi din diferite domenii, nu doar de dezvoltare personală, educație pentru familie și societate: „Drepturi și responsabilități”, „Despre situații obișnuite și situații excepționale”, „Despre conflicte și violență”. Această metodă este de un real folos în dezvoltarea abilităților de comunicare ale copiilor, inclusiv și celor cu cerințe educaționale speciale, rezolvarea situațiilor de conflict, unde fiecare se simte implicat și are ceva de spus.

În dependență de abilitățile de comunicare, cunoștințe anterioare căpătate, metoda respectivă se poate aplica la grupa mare și pregătitoare.

Metoda Debate - este o metodă creativă care se aplică în cadrul unui grup care a fost împărțit în două subgrupe: unii vor aduce în dezbateri numai argumente în susținerea temei puse în dezbateri (grupul

pro) și alții care vor aduce numai argumente împotriva (grupul contra). În timpul dezbaterii, cei din grupul „contra” vor încerca să critice problema supusă atenției lor. Educatorul va juca rolul juraților, care va decide care grup a fost mai productiv. După aproximativ 10 minute veți cere să schimbe rolurile: cei care au adus argumente „pro” să caute noi argumente „contra” și invers. Această regulă nu va fi anunțată de la început și ea crează pe moment o anumită stare de rumoare printre participanți, care sunt solicitați astfel și văd „ambele fețe ale medaliei”. Metoda poate fi aplicată în lecturarea unor texte „Fata babei și fata moșneagului”, „Ursul păcălit de vulpe”, de Ion Creangă, (Cu cine ați dori să vă asemănați? de ce?); fragment din „Norocul și Mintea” de Ion Luca Caragiale.

Tema pusă în discuție:

Voi cu cine v-ați întovărăși la drum? De ce?

Cu Norocul Cu Mintea

- să nu mi se întâmple nici o nenorocire
- să găsesc bani
- să nu dea peste mine o mașină
- să știu unde să caut leacuri;
- să pot învăța lucruri noi
- să știu să mă descurc dacă mă rătăcesc;

Această tehnică oferă copiilor posibilitatea să se exprime din ce în ce mai liber, să-și exprime fără blocaje emoționale ideile și sentimentele; dezvoltă abilitățile de comunicare asertivă, de

lucru în echipă, de ascultare activă, toleranță față de opiniile celorlalți.

Metoda Trierea aserțiunilor - aserțiunea este „*un enunț care este dat ca adevăr*”. Metoda presupune analiza situației date, din punct de vedere al trăsăturilor etice definitorii, în vederea decizionării printruna dintre aserțiunile oferite pentru selecție. Are drept obiectiv exersarea capacităților de

analiză ale copiilor privind o idee, în vederea selecției după diferite criterii. Spre exemplu: se repartizează copiilor imagini cu diferite subiecte. Sarcina pentru copiii este să privească imaginile, să selecteze decizia proprie și s-o coloreze/aplice cu:

- bulină verde – pentru imaginile care reprezintă comportamente cu care este de acord (așa DA!).
- bulină galbenă – pentru imaginile care reprezintă comportamente cu care este de acord în funcție de context (uneori DA, alteori NU!).
- bulină roșie – pentru imaginile care reprezintă comportamente cu care nu sunt de acord (așa Nu!).

Analizați fiecare decizie (Cum crezi? Ce părere ai?), se motivează alegerea (De ce crezi așa?), insistați mai ales asupra celor care nu sunt tranșante (uneori DA, alteori NU!).

Exemplificăm prin activitatea „În pădure”, desfășurată prin lucru pe fișe, pe care le descriem:

- Pădurarii, ajutați de copii, împart hrană prin pădure iarna - (așa DA!).
- Pădurarul vînează animale - (uneori DA, alteori NU!).
- Oamenii care pun capcane în pădure pentru a prinde animale pe care să le vîndă pentru blana lor (braconier) - (așa Nu!).
- Un copil care are grijă de animale, punîndu-le mîncare - (așa DA!).
- Un copil care se joacă cu animalele - (uneori DA, alteori NU!).
- Un copil care aruncă cu pietre în animale - (așa Nu!).

Metoda Turul galeriei - este o metoda de învățare prin cooperare care stimulează gîndirea, creativitatea și învățarea eficientă și încurajează exprimarea propriilor idei și opinii, dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membri ai celorlalte grupuri. Are drept obiectiv, elaborarea unui plan care să conducă la finalizarea unui produs ce constituie concepția/opinia tuturor membrilor grupului. Se expun posterele pe pereții încăperii care se transformă într-o galerie expozițională. Copiii, în calitate de vizitatori și critici, analizează fiecare lucrare, observă și comentează critic și iau notițe despre imagini. Apoi se întorc la locurile lor și fiecare echipă își reexaminează produsul, aducându-i completări.

Învățarea interactivă pune accent pe învățarea prin cercetare - descoperire, pe învățarea prin efort propriu, independent sau dirijat și mai ales pe gîndire și imaginație creatoare. Profesorul este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente modalități prin care să stimuleze potențialul creativ al fiecărui elev în parte. În cazul copiilor cu cerințe educative speciale, profesorul trebuie să lucreze individual, adaptînd cerințele la nivelul fiecăruia.

În continuare vom prezenta cîteva din metodele activ-participative de predare-învățare:

Metoda învățării reciproce – este o strategie de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev-elev. Această metodă dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gîndirea cu operațiile ei și capacitatea de ascultare activă. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, aceștia trebuie să relateze în manieră proprie și într - o succesiune logică evenimentele și ideile principale dintr-o poveste.

Metoda Mozaicul – este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți colegi. Strategia Mozaicului este focalizată pe dezvoltarea

capacităților de ascultare, vorbire cooperare, gândire creativă. În cazul copiilor cu cerințe educative speciale, aceștia trebuie să răspundă fiecare în parte la câte o întrebare din cadrul unei teme comune, iar la final pe baza răspunsurilor, se vor afla și asimila informații utile despre tema respectivă.

Metoda Pălăriilor gânditoare – este o tehnică care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile, iar după ce își interpretează rolurile, acestea se pot inversa. Această metodă stimulează gândirea colectivă și individuală și dezvoltă capacitățile de respect pentru opinia celuilalt. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, aceștia trebuie să interpreteze roluri cât mai simple pentru însușirea unor noțiuni de bază despre anumite activități, meserii, etc.

Tehnica LOTUS (floarea de nufăr) – presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală, care determină 8 idei secundare ce se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele 8 idei secundare urmează să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de nufăr. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, această metodă se aplică pe o perioadă mai lungă de timp. De exemplu, în cazul celor 4 anotimpuri, elevii trebuie să relateze noi enunțuri care să-i conducă la descoperirea anotimpului care urmează.

Brainstorming-ul este o metodă de dezvoltare de idei noi ce rezultă din discuțiile purtate între elevi unde fiecare vine cu o mulțime de sugestii. Rezultatul acestor discuții se soldează cu alegerea celei mai bune soluții de rezolvare a situației dezbătute. Interesul metodei este acela de a da frâu liber imaginației, a ideilor neobișnuite și originale. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale această metodă se folosește de obicei la rezolvarea de situații-problemă, de tipul: - Dacă nu e așa, cum e? –Cum trebuie să ne comportăm în....? etc.

Învățarea prin descoperire este considerată o metodă didactică modernă. Elevul observă, acționează și dobândește noi cunoștințe. Această învățare este însoțită de o dirijare exterioară. În cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale, această metodă este însoțită de material concret-intuitiv, pe baza căruia, elevii descoperă noi cunoștințe.

Fiecare dintre ele înregistrează avantaje și dezavantaje, important fiind momentul ales pentru desfășurarea lor. Profesorul este acela care are puterea decizională și capacitatea de a alege ceea ce știe că se poate desfășura în propriul colectiv de elevi. Important este, însă, ca dascălul să fie acela care mereu va căuta soluții la problemele instructiv-educative ce apar. Profesorul care predă copiilor cu cerințe educaționale speciale va folosi cât mai multe indicații simple, obiecte concrete pe care copilul să le simtă și să le mănuiască. Rezolvarea sarcinilor se va începe cu ceea ce copilul știe deja și apoi se va trece la o altă etapă de învățare. Dacă apar probleme se va reveni la etapa mai ușoară. Se va face o singură activitate, nu mai multe în același timp și se va duce până la capăt. Se va marca clar sfârșitul unei activități, cât și începutul unei activități noi.

Bibliografie :

- 1, <http://www.rasfoiesc.com/educatie/didactica>
- 2, Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2000
- 3, Gherguț, A, Neamtu, C., Psihopedagogie speciala, Editura Polirom , Iasi ,2000
- 4, Ungureanu, D., Educație integrată și școala incluzivă, Editura De Vest, Timișoara, 2000

EVALUAREA ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII INTERACTIVE –BAZĂ PENTRU ÎNVĂȚAREA DIFERENȚIATĂ ȘI INDIVIDUALIZATĂ

Învățătoare :Doina Roman
Școala Gimnazială nr. 1 Săveni
Județul Botoșani

Modernizarea școlii românești presupune adecvarea/adaptarea acesteia la provocările și la noile solicitări ale mediului socio-profesional. Școala, oricât de performantă ar fi, nu-l poate echipa pe elev cu un volum de cunoștințe și deprinderi care să-i servească pe întreg parcursul profesiei sale. Pentru a face față schimbărilor școala trebuie să accentueze funcțiile formative, să modeleze personalitatea tânărului în conformitate cu cerințele integrării lui socio-profesionale.

Lucrarea își propune abordarea unor teme de limba română la clasele I-IV din perspectiva învățării active și a gândirii critice, aplicând strategii și metode specifice conceptului alături de cele tradiționale. În paralel se vor explica în ce constau strategiile și metodele folosite :

1. Gândiți-vă în perechi-comunicați -este o metodă care se poate folosi în oricare etapă a lecției. Pentru a răspunde unei cerințe date, elevilor trebuie să li se acorde suficient timp pentru a se gândi la nou, autentic, să-și exprime ideile, convingerile și experiențele anterioare. Ceilalți elevi pot aduce corecturi, completări, restructurări.

Această metodă îi pune pe elevi să-și dezvolte capacitățile intelectuale de reflectare asupra unei probleme, sarcini, teme.

Aplicație : Text suport : „Banul muncit ” după Alexandru Mitru,

Pasul I : Elevii sunt grupați în perechi, apoi răspund în scris individual la întrebările date.

Întrebări posibile :

De ce s-a supărat tatăl său pe Iliuță când acesta a adus acasă primul galben ? De ce a luat Iliuță din foc al doilea galben, chiar dacă s-a ars la degete ?

Elevii răspund individual la întrebări în 4-5 minute, apoi își citesc unul altuia răspunsurile.

Pasul II : După ce și-au citit unul altuia răspunsurile date, elevii formulează un răspuns comun în care încorporează ideile amândurora.

Răspunsurile posibile: „ Tatăl s-a supărat pe Iliuță pentru că a luat banul de la mama și nu l-a câștigat prin muncă. ” sau „ Iliuță a luat al doilea ban din foc pentru că a înțeles că banul obținut prin muncă trebuie prețuit”.

Pasul III : Câteva perechi prezintă conținutul discuțiilor purtate și concluziile la care au ajuns.

2. Tehnica ciorchinelui constituie o metodă de predare- învățare care îi încurajează pe elevi să gândească liber și deschis, prin care se stimulează evidențierea conexiunilor dintre idei, construirea de noi asociații de idei sau relevarea de noi sensuri. Este înainte de toate o tehnică de căutare a căii de acces la propriile cunoștințe, înțelegeri sau convingeri, punând în valoare modul propriu al elevului de a înțelege o anumită temă sau un anumit conținut.

Un ciorchine se poate realiza :

-înaintea scrierii unei compuneri (planul) și se pot verifica toate cunoștințele elevilor, din experiența lor de viață sau alte surse de informații decât cele de la școala în legătura cu tema ce urmează să fie redactată (evaluare anterioară) ;

- în verificarea semnelor de punctuație sau a ortogramelor etc ;
- pentru a demonstra înțelegerea titlului unei lecții ;

- când facem evaluarea unei unități de învățare : se pot trece într-un ciorchine toate informațiile, urmând apoi să fie adunate de la toate grupele și dezbătute ;
- pentru a pune în evidență ideile principale dintr-un text ;
- consolidarea semnelor de punctuație, grupurilor de litere întâlnite în lecție ;
- gruparea mesajelor, concluziilor, soluțiilor, convingerilor, părerilor ;
- să lase să apară cât mai multe idei și conexiuni, fără a limita numărul lor.

3. Cadranale – pentru a realiza această metodă, o pagina este împărțită în patru părți prin trasarea a două drepte perpendiculare. Cadranale se numără de la unu până la patru.

Aplicație : Limba română, clasa a IV-a, text suport : „George Enescu ”.

După ce elevii citesc textul pot fi solicitați să completeze :

În cadranul I : Numele marelui muzician (George Enescu).

În cadranul II : Însușirile lui George Enescu desprinse din text (hotărârea, simț muzical, auz fin, sensibilitatea la glasul naturii, modestia, talent muzical uimitor)

În cadranul III : Să stabilească micro-cronologia enesciană desprinsă din textul studiat („La patru ani neîmpliniți știa să deslușească acele tainice și minunate glasuri...”, „La patru ani părinții îi dăruiesc o vioară mică “, „La cinci ani și jumătate a compus întâia sa operă “ ; „La șapte ani a părăsit casa și livada părintească și a plecat să studieze muzica la Viena, apoi la Paris ” ; „La șaisprezece ani a scris *Poema română* ”)

În cadranul IV : Cum cinstește poporul român pe marele muzician ? (Casa în care a locuit compozitorul în anii tinereții a fost transformată în casa memorială. Satul în care s-a născut muzicianul îi poartă numele. În fiecare an la București, se organizează festivalul internațional „George Enescu”).

4. Turul galeriei – este metoda prin care elevii dintr-o grupă își prezintă în fața clasei „posterul”. Lucrările sunt supuse analizei, dezbaterilor, se aduc completări, se evaluează produsul. Fiecare elev din clasă are dreptul să își exprime opinia.

Aplicație : Limba română, clasa a II-a :

Colectivul de elevi este organizat în patru grupe. Fiecare echipă e formată din șase elevi ce au primit din timp în piept o bulină cu un număr de la 1 la 6. Copiii cu cifra 1 vor fi liderii echipelor și vor participa la tragerea la sorți a numelui echipei. Vor primi fanioane ce vor fi așezate în mijlocul echipei.

În fața clasei sunt pregătite din timp patru panouri pe care se vor afișa sarcinile rezolvate. Pentru fiecare sarcină rezolvată corect, echipa va primi un jeton ce va fi afișat pe panoul corespunzător echipei. La final se va face clasamentul în funcție de numărul de jetoane obținute.

Sarcina 1

Fiecare echipă a primit câte o planșă cu un fragment dintr-un text studiat în unitatea de învățare. Vor citi fragmentul apoi vor preciza titlul textului și autorul. Se va aprecia cu jetoane după care vor fi solicitați să realizeze corespondența text-imagine (planșe cu câte o imagine sugestivă din fiecare text studiat).

Sarcina 2

Joc didactic : „ Ridică semnul ”

Formulez pentru fiecare echipă câte trei enunțuri (o propoziție exclamativă, una interogativă și una enunțativă) iar elevii din echipa căreia mă adresez vor ridica unul din cele trei jetoane ce au pe ele principalele semne de punctuație : semnul punct, semnul exclamării și semnul întrebării.

Răspunsurile corecte vor fi apreciate.

Sarcina 3

Fiecare echipă deschide plicul așezat din timp pe masă copiii împărțindu-și fișele de muncă independentă astfel încât, fiecărui elev să îi revină fișa numerotată cu aceeași cifră pe care o are pe bulina din piept (1-6) **deoarece fișele de lucru au fost concepute diferențiat în funcție de nivelul fiecărui copil.**

După acordarea unui timp de lucru, solicit elevilor aprecierea lucrărilor prin metoda „Turul galeriei”. Elevii cu numărul 1 vor ieși la panouri, își vor expune fișele pe rând iar ceilalți copii vor aprecia lucrarea. Vor fi apreciați verbal dar și cu jetoane.

La fel se va proceda și cu elevii ce poartă numerele 2, 3 ...6.

Acolo unde s-a greșit, se corectează la tablă și se scrie și pe caiete.

Echipele vor fi clasate pe locurile I, II, III în ordinea descrescătoare a punctajului. Fiecare elev va primi diplomă și medalie („un ban muncit”) evidențiind elevii care au participat activ și încurajând pe ceilalți. Am apreciat colaborarea și comunicarea din cadrul grupului.

De ce este nevoie de învățare activă ?

Poate pentru că noi, dascălii, urmărim să formăm oameni cu putere de decizie, oameni cu simțul răspunderii, oameni cu idei proprii, oameni în adevăratul sens al cuvântului. Învățarea activă îi determină pe elevi să-și permită și să-și susțină propriile idei. Satisfacția noastră, a oamenilor de la catedră, nu constă în a vedea că elevul a reprodus lecția citită, devenind astfel o mașină de memorat.

Elevul trebuie să fie creator. Avem obligația de a le da elevilor senzația că ei sunt adevărații descoperitori ai „noului”, deși e vorba de o redescoperire. De asemenea, toți elevii sunt activați cumva, neapărând monotonia sau plictiseala. Pe parcursul unei ore, elevii sunt puși în situația să descrie și altora situația problemă, să verifice dacă ceilalți dispun de toate informațiile și dacă au o gândire părtinitoare, să raporteze situația la convingerile altora, să folosească reacțiile emoționale pentru a sublinia importanța și nu ca bază unică a comportamentului, să-și pună întrebări asupra rezultatelor, să imagineze mai multe moduri de acțiune și să ia în considerare ce situații le-ar limita acțiunile, să gândească în colaborare diverse modalități de a proceda, să decidă care sunt cele mai bune soluții.

Și, în aceste condiții, mai au timp să se plictisească ?

Bibliografie :

1. Nicola Grigore., *Istoria psihologiei*, Editura Fundației „România de Măine”, București, 2004, pag.212.
2. Tăbăcaru Grigore, *Strategii activ-participative de predare-învățare în ciclul primar- ghid metodic*, C.C.D., Bacău, 2004, pag.26 ;
3. www.didactic.ro

Învățarea și formare a abilităților perceptiv-motrice prin culoare

Profesor Sabin Rybanna Elena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sf. Andrei
Gura Humorului

Pentru deficienții mintal educația psihomotrică, integrată în procesul educațional constituie un mijloc eficient de valorizare personală, ameliorând comportamentul și activitatea de învățare. În cazurile de deficiență mintală educarea psihomotricității formează condiția esențială pentru inserția școlară și socio-profesională.

Educarea psihomotrică este complexă în măsura în care comportă implicații în multe domenii: psihologie, pedagogie, expresie corporală și ea acționează prin intermediul mișcărilor asupra întregului corp, al întregii personalități, fapt ce obligă la o selecție riguroasă a mișcărilor pentru a contribui la dezvoltarea motorie globală, la dezvoltarea structurilor spațio-temporale, la inserția socio-afectivă.

Elaborarea și perfecționarea unor conduite și structuri perceptiv-motrice constituie un obiectiv fundamental al procesului educațional, formând „trunchiul comun” al procesului de învățare școlară. Procesul educațional, fiind conceput ca o educație globală, include formarea abilităților și a structurilor perceptiv-motrice care asigură achiziția conceptelor fundamentale necesare activităților elementare de scris – citit – calcul. În activitățile de învățare a acestor discipline școlare există un numitor comun constituit din sistemul structurilor perceptiv – motrice.

Aceste structuri și conduite perceptiv – motrice sunt: schema corporală, lateralitatea, **culoarea** și forma, ca elemente pregătitoare, orientarea – organizarea și structurarea spațio – temporală.

Conceptul de culoare cu toate că nu are un rol principal în procesul de învățare și formare a abilității perceptiv – motrice, are un rol important de etapă premergătoare ce permite deficientului mintal o antrenare prealabilă și indispensabilă pentru exerciții mai abstracte ce sunt solicitate de celelalte abilități perceptiv – motrice. Fără exersarea abilităților perceptiv – motrice de culoare și de operare cu acest concept este foarte greu de realizat de exemplu, procesul de formare a abilităților privind forma și spațiul. „Conceptul de culoare este mai puțin intelectual decât alte concepte” spune Marie de Maistre, are mai puțină influență asupra dezvoltării intelectuale a copilului, dar constituie un intermediar prețios pentru abilitatea generală și pentru înțelegerea unor comenzi ce urmăresc determinarea unor operații logico-matematice, ca de exemplu, cele de grupare, clasare, etc.

Această acțiune de influențare a dezvoltării generale se datorează unor atribute intrinseci ale abilității perceptiv – motrice de culoare.

În primul rând, achiziția culorii este mai ușoară față de formarea altor abilități perceptiv – motrice (ca de exemplu, cele de spațiu și timp).

În al doilea rând, culoarea este marcată de afectivitate și ca urmare influențează mobilizarea psihicului, la orientarea și concentrarea atenției și la declanșarea atitudinii de angajare sau de nonangajare în raport cu o acțiune.

În al treilea rând, culoarea poate constitui un instrument de cunoaștere, de informare științifică, de optimizare a procesului de învățare sub aspectul conținutului și/sau al spațiului școlar.

Plecând de la aceste ipoteze se pot formula obiectivele educaționale pe trei coordonate:

► *Primul obiectiv:* recunoașterea și numirea corectă a culorilor primare și secundare. Acest obiectiv presupune:
- să denumească culoarea obiectelor naturale (de exemplu, mărul este roșu);

- să stabilească simple asociații (roșu ca mărul, galben ca lămâia);
- să realizeze corespondențe între mulțimi de aceeași natură (măr roșu – măr roșu; cerc galben – cerc galben), între mulțimi de aceeași natură dar cu diferențe de mărime, de grosime (pătrat mare verde – pătrat mic verde), între mulțimi de natură diferită (măr roșu – pătrat roșu).

➤ *Al doilea obiectiv:* folosirea culorii drept criteriu de clasare. Simpla condiționare obiectiv – culoare nu este suficientă pentru a se putea ajunge la operarea cu acest concept. Spre exemplu, deficientul mintal deși este capabil să reacționeze adecvat la semnalele semaforului (verde – traversează, roșu – te oprești, galben – aștepti), de multe ori nu este capabil să identifice culorile de roșu, verde, galbe dintre alte culori, pentru că el nu a depășit simpla condiționare. Faptul că deficientul mintal utilizează culoarea ca principiu de clasificare, uneori în condițiile unor obiecte identice, nu este un indiciu suficient că operează cu „conceptul” de culoare. A cunoaște conceptul de culoare înseamnă a utiliza culoarea ca un criteriu de diferențiere și clasificare indiferent de natura obiectelor sau a materialelor structurate (piese logice, etc.) și de a asocia adecvat cuvântul care denumește culoarea cu percepția colorată.

➤ *Al treilea obiectiv:* operarea cu conceptul de culoare. Trecerea de la clasificarea obiectelor (pieselor logice) care au aceeași formă, mărime, dar diferă prin culoare, la clasificarea acestora după criteriul culorii în condițiile în care diferă prin mai multe atribute, este momentul care marchează începutul operării cu acest concept. Așa se explică de ce în această etapă este necesar să se utilizeze cu precădere materialele structurate (piese logice, îndeosebi) care diferă prin atributele de culoare, formă, mărime, grosime, oferind posibilitatea de a pune în valoare „conceptul” de culoare printre altele care sunt asociate.

A cunoaște, deci, conceptul de culoare, înseamnă a identifica culoarea, de a folosi denumirea corespunzătoare, de a utiliza culoarea ca un principiu (criteriu) de clasificare și de a opera cu acest concept indiferent de situația particulară la care este expus elevul.

Concluzionând putem afirma că operarea cu conceptul de culoare implică următoarele operații:

- să identifice obiectul după atributul culoare;
- să discrimineze diferite proprietăți cromatice;
- să denumească (să spună, să citească, să scrie) culoarea;
- să clasifice după criteriul culorii;
- să descrie stabilind asemănările și deosebirile cromatice;
- să aplice toate acestea în situații diferite.

Programul de formare și învățare a structurii perceptiv-motrice de culoare are la bază cunoașterea următoarelor culori: roșu, albastru, galben, verde, alb, negru, violet, portocaliu, gri, din care primele patru culori prezentate sunt considerate culori fundamentale.

Ordinea de învățare a culorilor pentru copiii normali este: roșu, galben, albastru, portocaliu, verde, violet și combinațiile acestor culori: roșu, galben, bleu, negru, alb, roșu, albastru; culori preferate și ușor de învățat – portocaliu, și violet, – culori nepreferate și greu de diferențiat, după Will S., Monroe – roșu, galben. Pentru deficienții mintali ordinea de învățare a culorilor este relativ diferită: roșu, alb, negru, galben, bleu, verde.

Structura perceptiv-motrică de culoare constituie o componentă a educației cromatice care trebuie inclusă în procesul general de dezvoltare a atenției vizuale și de dezvoltare a acesteia.

În perceperea culorii se pleacă de la intuirea realității prezentată în ansamblul ei ca o mulțime de obiecte, până la trierea elementelor din acea mulțime. Activitatea începe cu acele cazuri în care asociația obiect-culoare este intrinsecă mulțimii (de exemplu, pentru roșu – măr, pentru galben – lămâie), debutând cu excitanți de dimensiuni mari și apoi din ce în ce mai mici. Discriminarea trăsăturii caracteristice obiectului (lămâia este galbenă), contribuie esențial la formarea unei dominante perceptive care joacă rol de organizator al procesului de învățare.

Rolul de dominante perceptive a culorii este în principal utilizat în învățarea scris-cititului și calculului, precum cât și în reeducarea grupajului de dificultăți cuprinse sub genericul „dis”

(dislexie, disgrafie, discalculie etc.). Stimulii cromatici avertizează și orientează interesul și activitatea elevului pentru o anumită secvență a învățării.

Activitatea profesorului de educație specială presupune mai întâi cunoașterea complexă a elevului cu deficiență mintală pentru a stabili metodele și mijloacele de intervenție cele mai eficiente, iar culoarea este un factor pe care îl poate utiliza cu succes, atât în activitatea de cunoaștere a elevului deficient mintal, cât și în cea de terapie compensare a acestuia.

Bibliografie

1. C-tin Păunescu - *Recuperarea medico-pedagogică a copilului handicapat mintal* – Ed. Medicală, 1990, București
2. Ioan Neacșu - *Metode și tehnici de învățare eficientă* –Ed. Militară, 1990, București
3. Dana Dorohoi- *Optica – Teorie, experimente, probleme rezolvate* – Dana Dorohoi, Ed. Șt. Procopiu, Iași, 1995

Studiu de caz în terapia tulburărilor de limbaj oral și scris

***Prof.logoped Ștefan Ionela Ileana
Școala Gimnazială Specială Centru de Resurse
și Documentare privind Educația Incluzivă/Integrată
Cluj-Napoca***

Generalități

Studiul de caz este una dintre metodele utilizate frecvent în cercetările din cadrul științelor sociale. Este o metodă complexă care include un ansamblu de metode cantitative (anchete și sondaje de opinie, date statistice din registre etc), calitative (observații directe și participative, interviuri individuale, focus grupurile, studiul documentelor personale etc.) sau o combinație a acestora.

Studiul de caz reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice.

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ constau în: realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu dat, cu scopul familiarizării acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme: sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create; educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor; exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

Avantajele metodei studiului de caz sunt acelea că: prin faptul că situația-caz, aleasă de profesor, aparține domeniului studiat, iar elevii sunt antrenați în găsirea de soluții, se asigură o apropiere a acestora de viața reală și de eventualele probleme cu care se pot confrunta, „familiarizându-i cu o strategie de abordare a faptului real”, o metodă ce contribuie la dezvoltarea capacităților psihice, de analiză critică, de elaborare de decizii și de soluționare promptă a cazului, formând abilitățile de argumentare.

Studiu de caz pentru un copil cu tulburări de limbaj

Date personale

Numele și prenumele: V.S

Sex: Masculin

Vârsta: 12 ani și 4 luni

Naționalitatea: Română

Religie: catolică

Studii/ocupația: elev clasa a V a

Școala: Gimnazială Specială CRDEII Cluj-Napoca

Unități școlare frecventate: Liceul Tehnologic,, Ștefan Pascu,, Apahida

Anamneza

Tipul familiei. Copilul provine dintr-o familie dezorganizată, dintr-o relație de concubinaj. Este singurul copil al familiei care este constituită din 6 membri. În familie există raporturi

punctate de conflicte mici și trecătoare, dar familia este pe cale de destrămare. Tata V.A.M lucrează în construcții Cehia iar mama M. L-de curând muncitoare, Fabrica-Clujana

Condiții materiale și de locuit ale familiei: condițiile materiale și igienice sunt acceptabile. Familia locuiește într-o casă particulară compusă din două camere, bucătărie, încălzirea se face cu lemne, se întrețin din alocație și o sumă mică trimisă de tată din Cehia.

Atitudinea familiei față de copil: este protectivă, mama și bunica manifestă interes față de dezvoltarea băiatului iar colaborarea școală-părinți se reduce la vizite destul de rare ale mamei la școală.

Starea de sănătate a copilului: în general este bună, apar dureri de cap frecvente.

Date medicale

Diagnostic medical: retard psihic ușor, tulburare de comportament

Diagnostic psihologic: deficiență ușoară (intelect de limită)

Profilul psihologic al copilului

Atenția lui V. Seste redusă, nu este atent la ore, își îndeplinește sarcinile în funcție de starea de spirit, **Gradul de concentrare** este mediu în funcție de starea de spirit cu o **distributivitate și memorie** redusă.

Limbajul: sarac, nu se exprimă bine iar **Stilul perceptiv:** nu este echilibrat și nu reflectează înainte de a acționa

Psihomotricitatea

- motricitate globală: se deplasează cu ușurință, mereu aleargă și este apt de exerciții fizice;
- motricitate fină: V.S scrie destul de clar, ține corect instrumentele de scris și la orele de terapie ocupațională se descurcă foarte bine. Îi plac activitățile practice, de desen și pictură.
- funcția perceptiv-motorie: adecvată capacităților sale

Emotivitatea: foarte emotiv, excesiv de timid, emoțiile îi perturbă activitatea

Imaginea și stima de sine: are multe complexe referitoare la mediu, la colegi dar simte nevoia să progreseze, să fie lăudat atât la nivel educational cât și personal;

Trăsături de caracter:

- atitudinea față de muncă: este implicat, sânguincios,
- atitudinea față de ceilalți: are un singur prieten cu care se înțelege
- alte trăsături dominante: este sensibil, mult timp este foarte trist, mai ales atunci când este plecat tatăl, retras, anxios de multe ori deprimat.

La școală are o frecvență foarte bună, fără absențe iar motivația pentru activitățile școlare este crescută, vrea să acumuleze multe noțiuni dar este foarte agitat. Dorește să fie dat exemplu și să arate că și el poate.

Are atitudine favorabilă față de învățătură, rezolvă repede fără să se verifice și fără să trateze cu seriozitate unele sarcini, în pauze are un comportament relativ bună dar tot timpul aleargă pe holurile școlii iar ca și comportament în grup: este individualist, nu este apreciat de colegi, este egoist, este negativist, prezintă toleranță la frustrare.

Programe educative și corectiv-compensatorii

Terapia tulburărilor de limbaj și terapia ocupațională complexă și integrate. Copilul frecventează cabinetul logopedic, beneficiind de sprijin o dată pe săptămână.

Examinare psihopedagogică/ Metode de investigație utilizate:

Pentru a se stabili o parte a profilului psihologic i-au fost aplicate următoarele:

5. *Proba pentru examinarea diferențierii auditive;*
6. *Probe pentru examinarea schemei corporale;*
7. *Proba de vocabular-WISC-R-(Wechsler Intelligence Scale pentru copii (WISC)*
8. *Subtestele din domeniul limbajului-Bateria Nepsy :*
 - *procesarea fonologică;*
 - *numirea rapidă;*

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- *înțelegerea instrucțiunilor;*
- *fluență verbală.*

1. În urma examinării diferențierii auditive se constată că subiectul are un auz fonematic bun. Se constată că elevul întâmpină dificultăți în identificarea, discriminarea și diferențierea sunetelor perechi: "S-Z", "F-V" și în cazul sunetelor "L" și "R"; capacitatea de a reproduce o structură ritmică este scăzută;

2. La Proba pentru examinarea schemei corporale. Schema corporală este funcțional configurată, subiectul nu întâmpină dificultăți la orientarea pe propriul corp, identificând și numind corect toate segmentele corpului indicate de examiner. Nu a întâmpinat dificultăți atunci când i s-a cerut să ridice alternativ: mână dreaptă/stângă, picior drept/stâng. V-S stăpânește corect noțiunile: dreapta/stânga.

În urma observațiilor de la clasă, cabinet, și analizei grilei de observare a comunicării orale s-a observat

Comportamentul de receptor:

Este atent la mesajele formulate de profesor / colegi frecvent. Cerințele formulate oral și răspunsurile adecvate ce i se adresează le execută cu sprijin. Foarte des semnalează, prin mimică, gesturi neînțelegerea mesajului și frecvent sesizează corectitudinea sau incorectitudinea enunțurilor. Manifestă interes față de partenerul de dialog frecvent,

Comportamentul de emițător:

În pronunțarea corectă și clară a sunetelor, silabelor, cuvintelor, în formularea enunțurilor logice, a propozițiilor corecte din punct de vedere gramatical compune oral texte scurte, logice, după cerințe date răspunde destul de frecvent dar de multe ori cu sprijin. Tot cu sprijin redă prin cuvinte proprii mesaje ascultate, povestește fluent.

Volumul vocii și ritmul vorbirii, îl adoptă în mod adecvat întotdeauna și însoțește vorbirea de mimică și/sau de gesturi adecvate dar tot timpul are un limbaj răstit, sfidător.

Frecvent participă la dialog în perechi și în grup și intervine în dialog din proprie inițiativă. Întotdeauna participă la simulări și la jocuri de rol. A fost interesat de activitățile legate de vizite, excursii unde încerca să descrie ceea ce vede și să analizeze.

În cadrul probei de Chestionar : Inițial- V.S. a avut un nivel minim în comunicare

Final- Nivel mediu în comunicare

3. Proba de vocabular-WISC-R. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul 1

Nr. Crt.	Subiectul	Note brute		Note standard	
		Evaluare Inițială	Evaluare Finală	Evaluare Inițială	Evaluare Finală
1.	V.S.	9	10	2	4

La proba de vocabular din bateria W.I.S.C. -(Wechsler Intelligence Scale pentru copii (WISC) inițial, subiectul a obținut scoruri brute între 9 și 10 puncte, ceea ce corespunde unor scoruri standard între 2 și 4 din maximum de 19. Aceste scoruri scăzute indică un vocabular foarte sărac al lui V.S, un nivel scăzut de asimilare a informațiilor și un nivel scăzut al gândirii abstracte.

La proba de vocabular din bateria W.I.S.C. final se observă o ușoară creștere, scorurile obținute fiind de 2-4 cu scoruri puțin mai ridicate între 9 și 10. Se constată că după perioada de intervenție, notele standard au crescut.

4. Subtestele din domeniul limbajului-Bateria Nepsy

Tabel2

1.V.S.Nivel intelectual Intellect liminar (Capacitate intelectuală sub medie – SPM clasic)

Nr. crt.	Domenii Nepsy	Total puncte		Scor scalat (SS)		Nivel așteptat	
		Eval. inițială	Eval. finală	Eval. inițială	Eval. finală	Eval. Inițială	Eval. finală
1.	Procesare fonologică	21	24	3	5	Mult sub nivel așteptat	Sub nivel așteptat
2.	Numire rapidă	25	28	7	8	La limită	La nivel așteptat
3.	Înțelegerea instrucțiunilor	17	21	1	6	Mult sub nivel așteptat	Sub nivel așteptat
4.	Fluență verbală	33	44	7	9	La limită	La nivel așteptat

Analiza subtestelor:

V.S a obținut la proba inițială a subtestului *Procesare fonologică* un scor mic-3 ceea ce îl clasează la un nivel mult sub cel așteptat. V.S are o citire lentă și cu poticniri. Rezultatul scăzut la proba de Procesare fonologică reflectă o percepție și o analiză fonologică deficitară a subiectului, cu influențe negative asupra înțelegerii limbajului și asupra învățării atât în faza testării inițiale cât și în faza testării finale. Se constată o îmbunătățire ușoară a acestor abilități după participarea subiectului la activitățile de logopedie, ajungând la un scor-5.

La proba de *Numire Rapidă* se constată următoarele:

- lentoare în numire;
- dificultăți în numirea cuvintelor, ceea ce denotă, fie că informația primită nu există în memoria semantică, fie că avem de-a face cu probleme de memorie, mai exact cu reactualizarea cunoștințelor;

respirație greoaie, ceea ce sugerează un efort susținut în rezolvarea sarcinii date

După programul desfășurat se observă o creștere a abilității de a accesa și reproduce rapid cuvinte familiare, de a accesa etichete ale limbajului. aceste abilități fiind la nivelul așteptat pentru vârsta cronologică a subiectului.

La proba de *Înțelegere a instrucțiunilor*, chiar și după parcurgerea activităților de intervenție, se constată dificultăți în procesarea și înțelegerea mesajelor verbale cu o complexitate crescândă. Scorurile s-au ridicat de la 1 la 6.

Performanțele adecvate vârstei obținute la proba de *Fluență verbală* după perioada de intervenție indică folosirea adecvată a unor strategii de accesare a cuvintelor din memorie după criterii semantice dar și după cele fonemice.

O analiză mai amănunțită a aparatului fonoarticular și a limbajului au pus în evidență următoarele:

- aparatul fono-articular: sistemul labio-comisural este normal, buzele sunt simetrice; dințișchiimbați; incisivi superiori și inferiori sunt schimbați, spații interdental mari, limba are dimensiuni normale, dar este ușor hipotonă; respirația este mixtă;

Diagnostic logopedic și concluzii:

Mecanisme specifice limbajului la nivelul cărora se constată dificultăți sunt:

- *Componenta motorie: articulară și pronunția :*

- Sunete izolate/ în silabe/ în cuvinte: în pronunțarea sunetelor “s”, “z”, “ș”, “j”, “l”, “r”.

- *Componenta semantică:*

- înțelegerea cuvintelor:
 - cuvinte denumiri – le înțelege, pe cele uzuale, dar nu le explică;

- cuvinte acțiuni – nu-l pun în dificultate;
- cuvinte însușiri – are unele dificultăți în înțelegerea lor;
- cuvinte de relație – nu le înțelege și nu sunt prezente în vocabularul lui;
- expresii cu sens figurat – nu le înțelege;
- formularea și înțelegerea propozițiilor:
 - cu conținut familiar – nu-i creează dificultăți, dar sunt prezente multiple dezacorduri gramaticale și regionalisme în structuralor;
 - cu conținut nou – întâmpină multiple dificultăți în formarea și înțelegerea lor;
- vocabularul:
 - vocabular sărac, limitat, bogat în regionalisme;
 - nu cunoaște sensul cuvintelor de bază;
 - se exprimă în propoziții simple ușor de dezvoltat greoi;
 - dezacorduri gramaticale;
 - relații verbale cu caracter rigid.
- expresivitatea vorbirii:
 - ritmul vorbirii este normal;
 - vocea și tonalitatea sunt ridicate;
 - vorbirea reflectată se investighează cu ajutorul albumului logopedic, a

logatomiilor și se constată prezența dificultăților de articulare și pronunție în cazul silantelor “s” și “z”, a suierătoarelor “ș”, “j”, și a vibrantei “r”.

Vorbirea spontană este examinată cu ajutorul imaginilor din cărți cu noțiuni despre: meserii, articole de îmbrăcăminte/ încălțăminte, familie, fructe, legume, culori, animale sălbatice/domestice, figuri geometrice.

În urma examinării scrise-citite se poate evidenția faptul că acest copil identifică toate literele, poate realiza decodificări fonem-grafem, are abilități de lectură funcționale la nivel silabic. La nivelul abilităților grafomotorii au fost identificate aspecte deficitare, scrisul este inteligibil, rândurile au aspect neîngrijit, forma literelor neregulată. Ritmul de scriere și citire este monoton, nu respectă semnele de punctuație

În urma evaluării componentelor necesare însușirii citit-scrisului s-au obținut scoruri medii, subiectul nu deține prechizițiile necesare însușirii lexiei și grafiei, cunoaște: momentele zilei, zilele săptămânii, anotimpurile, durata, ora, greoi ceasul. Nu există perturbări la nivelul structurilor perceptiv-motrice de formă, schemă corporală, orientare și organizare spațio-temporală, confundă rar noțiunile: deasupra, dedesubt, înăuntru, între.

V.S. prezintă **tulburări de limbaj citit-scris/tulburări de pronunție pe fondul dizabilității ușoare și moderate**

B. Recomandări:

Intervenția logopedică urmărește:

1. **Educarea respirației;**
2. **Dezvoltarea motricității aparatului fonoarticular;**
3. **Dezvoltarea auzului fonematic;**
4. **Dezvoltarea limbajului/îmbogățirea vocabularului;**
5. **Dezvoltarea abilităților grafomotorii necesare însușirii cititului și scrisului.**

Recomandăm în cazul subiectului V.S. **programul de intervenție terapeutică complex**, structurat pe două etape:

3. **Corectarea tulburărilor de scris-citit;**
4. **Recuperarea limbajului cu ajutorul exercițiilor logopedice.**

Etapa finală

În urma evaluării finale se observă că subiectul a reușit să recupereze o parte din achizițiile limbajului la care prezenta deficiențe, în urma parcurgerii programului de intervenție logopedică cea. comparativ, scorurile obținute inițial și final la probele aplicate pentru evaluarea performanțelor subiectului V.S pe parcursul acestei cercetări.

Exercițiile efectuate în cadrul terapiei logopedice au dus la un ușor progres în:

- dezvoltarea aparatului fonico-articulator, corectarea sunetelor problematice; s-a obținut o exprimare corectă, prin stimularea vorbirii ;
- antrenarea memoriei auditive;
- o organizare mai bună a secvențelor verbale;
- o mai bună diferențiere și procesare fonologică;
- o precizie vizuo-motorie mai bună;
- obținerea unor strategii de memorare;
- actualizarea mai rapidă a informației stocate în memorie;
- îmbogățirea vocabularului;

ABA ÎN TULBURĂRILE DE SPECTRU AUTIST

Material realizat de : prof. CȘEI Băbeni - Vaneata Persida Elena
prof. CȘEI Băbeni – Pirvu Oana Maria

Rezultatele cercetărilor în urma aplicării ABA arată că dacă terapia este începută destul de devreme - înainte de vârsta de 4 ani, este destul de intensivă (**20-30** până la 40 de ore de terapie pe săptămână) și este continuată până **la 2 ani**, până la **50 %** dintre copii pot fi recuperați.

Copiii care încep terapia ABA după vârsta de 4 ani își pot dezvolta abilitățile sociale, anumite abilități academice și mai important, abilități de viață. Își pot îmbunătăți abilitățile de autoajutorare necesare, cum ar fi să știe să facă cumpărături, să ia autobuzul și să știe să facă curat și să țină ordine în casă. Pe scurt, ei pot să devină, în multe cazuri, relativ independenți.

Cum vede un comportamentalist autismul?

Comportamente în EXCES (autostimulare, automutilare, agresiune, hiperkinetism, comportamente obsesive, comportamente stereotipe).

Comportamente deficitare (limbaj, abilități sociale, abilități de joacă, abstractizări și autoservire), scopul terapiei fiind acela de a descrește comportamentele excesive, de a crește comportamentele deficitare și de a modela altele noi).

Analiza comportamentală aplicată pune accent pe controlul întăritorilor. Scopul tratamentului este de a preda un număr mare de comportamente adaptative (cognitive, lingvistice, sociale, etc.) prin întărirea aproximărilor comportamentelor țintă și a discriminărilor tot mai complexe între situații. Terapia se adresează tuturor ariilor de dezvoltare : cognitiv, motric, social, autoservire, comunicare și limbaj. De asemenea terapia vizează și principalele probleme legate de comportamentele neadecvate.

Cum ajută ABA copilul cu autism?

- crește frecvența apariției comportamentelor dezirabile prin recompensare;
- învață copilul abilități noi;
- menține anumite comportamente necesare adaptării la mediul social;
- generalizează sau transferă comportamentele dintr-o situație în alta sau de la un anumit mod de răspuns la altul mai complex (scopul este de a generaliza și transfera tot ceea ce învață în camera de lucru – la grădiniță, școală, mediul social);
- reduce comportamentele interferante, care pot îngreuna învățarea și relaționarea;
- modifică mediul de învățare pentru ca aceasta să se realizeze cât mai eficient, însă pe termen lung se urmărește ca persoana să se poată descurca în orice situație.

Fiecare copil poate face progrese în terapie, pentru că ABA este un sistem de învățare, un program de învățare prin care își propune să modifice comportamentul copilului în mod sistematic și intensiv.

Sistemul are obiective clar formulate, împărțite în sarcini mici, astfel încât evoluția copilului să poată fi măsurată permanent. Întărirea comportamentului se face prin recompensare, întreg sistemul funcționând pe baza acestor întăritori , fie materiali, fie socială.

Obiectivele sunt împărțite în pași mici, pe care fiecare copil să-i poată atinge, și dacă cerința este prea mare, se dă un pas înapoi până când copilul poate reuși, apoi se trece la pasul următor.

SUCESUL ÎN TERAPIE DEPINDE DE 4 FACTORI MAJORI

1. **Vârsta copilului la intrarea în program**
2. **Nivelul cognitiv, stabilitatea atenției, capacitatea de înțelegere a abstractului și autostimulările;**
3. **Gradul de implicare al familiei;**
4. **Profesionalismul echipei și coordonatorului.**

Nu putem spune de la început care vor fi progresele și cât va recupera copilul – vom putea avea după 6 luni însă o imagine de ansamblu asupra modului în care evoluează copilul. Trebuie să ne bazăm pe fapte concrete, pe achiziții pentru a da un pronostic.

5. Supervizarea să fie intensivă și echipa foarte bine instruită;
6. Consecințele comportamentelor neadecvate trebuie oferite contingent;
7. Trebuie să existe echilibru între nivelul cerințelor din terapie și nivelul cerințelor familie.

Discrete Trial

Este una din cele mai frecvente proceduri implementate în tratarea copiilor cu autism. Metoda a fost dezvoltată de Sid Bijou și aplicată pentru prima dată de Wolf cu Dicky. Aproape fiecare program intensiv de învățare include discrete trial. Abilitățile învățate folosind discrete trial sunt: limbaj, interacțiune socială, hobby, abilități cognitive, reducerea comportamentelor neadecvate, imitație etc. (Smith, 2001). Smith sugerează că este singura metodă eficientă de învățare a noilor abilități și de noi discriminări.

De ce se folosește Discrete Trial?

- * clarifică ce are de învățat copilul... atât pentru adult cât și pentru copil;
- * ajută terapeutul să fie consecvent;
- * ușurează evaluarea progresului și colectarea datelor;
- * comportamentele pot fi manipulate și schimbate sistematic;
- * copilului îi este clar ce se va întâmpla și ce i se cere într-un sitting;
- * colectarea datelor este simplă;
- * evaluarea progreselor poate fi făcută obiectiv.

Caracteristicile unui SD

- * trebuie să fie clar, simplu, neîntrerupt și potrivit nevoilor copilului;
- * este cerință, fără adăugiri în plus („uite-te la mine!” „fii cuminte!”), numele copilului)
- * se dă o singură dată apoi se așteaptă răspunsul copilului;
- * poate include prezentarea unui obiect, a unei instrucțiuni, a unei mișcări sau a unei întrebări;
- * inițial se dă la fel de către toți cei implicați în program.

Caracteristicile unui răspuns

- * răspunsul copilului la cerință poate fi **corect** când copilul dă răspunsul așteptat în 3-5 secunde;
- * răspunsul copilului la cerință poate fi **greșit** când copilul dă un răspuns din același program sau din altele, dar greșit sau când se angajează în altfel de comportamente decât cel așteptat în urma SD-ului;
- * **non-răspuns**, când nu dă nici un fel de răspuns sau când copilul dă un răspuns corect dar după cele max 5 secunde, se consideră a fi răspuns greșit în colectarea datelor;
- * **promptat**, atunci când copilul este ajutat să dea răspunsul corect.

Consecința răspunsului

Pozitivă = recompensa (BRAVO + recompensa materială). Se oferă numai în cazul unui răspuns corect. Se oferă **imediat** după răspunsul corect. Se individualizează, în funcție de preferințele copilului și se schimbă permanent pentru a-și menține valoarea de recompensă.

Recompensele se dau în cantități mai mari pentru răspunsurile independente sau răspunsurile foarte bune și în cantități moderate în cazul răspunsurilor promptate.

Negativă = NU!, Ai greșit!, Fii mai atent! Etc. Consecința negativă trebuie să fie pur informațională și se dă după un răspuns greșit sau un non-răspuns.

Recompensele trebuie să poată fi oferite cu ușurință și rapid.

Când se folosește promptul?

- * când sarcina este nouă copilului, răspunsul este ghidat de mai multe ori, acest lucru este cunoscut ca „mass prompt”;
- * în general, prompt-ul trebuie oferit cât mai aproape de SD sau în același timp;
- * când un răspuns a fost ghidat de mai multe ori și copilul începe să își dea seama de ceea ce trebuie să facă, prompt-ul este retras treptat;
- * când prompt-ul este retras, răspunsul poate fi ghidat doar la jumătate deoarece copilul este capabil să facă independent ceva;
- * dacă o acțiune se consideră masterată, deci suntem siguri că el știe ce are de făcut, atunci prompt-ul este oferit după două răspunsuri incorecte. Acesta este cunoscut ca și „nu-nu-prompt”;
- * copilul nu trebuie să ofere mai mult de 2 răspunsuri incorecte fără a primi prompt;
- * după „nu-nu-prompt” urmează un test în care copilul nu este ghidat, pentru a testa dacă copilul poate face sarcina singur.

Bibliografie:

Analiza comportamentală aplicată, Ediția a 2-a, John ,O.Cooper, Timothy,E.Heron, William L.Heward;
Smith,T.(2001).Discrete trial trening in the treatment of autism.Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, p.16,86-92;
Lovaas,O.I (1997) Intensive behavioral treatment for preschoolers with severe mental retardation and pervasive developmental disorder. P.102,238/249

Utilizarea softurilor educaționale în activitatea desfășurată cu elevii cu CES **informatician Verșigan-Indreica Bogdan-Silviu**

În ultimul timp utilizarea calculatorului a devenit tot mai frecventă în cadrul activităților de instruire în școli.

Astfel aproape toate studiile arată avantajele utilizării calculatorului, în raport cu altă metodă, atitudinea copilului față de calculator fiind una pozitivă cu atât mai mult cu cât ajută la reducerea timpului de studiu.

În sens larg prin „soft educațional” se înțelege un program proiectat care poate fi folosit în instruire/învățare.

După funcția pedagogică specifică pe care o au în cadrul procesului de instruire/învățare, soft-urile educaționale se clasifică astfel:

- softuri de exersare care sunt prezentate ca un supliment al lecției din clasă și urmăresc exercițiul individual necesar pentru însușirea unor informații, pentru formarea unor deprinderi specifice, și care permit totodată copilului să aibă mereu și o evaluare exactă a răspunsului ;
- softurile interactive care sunt folosite pentru predarea informațiilor noi, permițând un dialog între programul respectiv și copil asemănător dialogului profesor elev din clasă;
- softurile de simulare care permit reprezentări controlate prin intermediul unui model cu comportament asemănător;
- softurile de testare a cunoștințelor care sunt diverse deoarece, depind de mai multe elemente cum ar fi, momentul testării, scopul, feedback-ul oferit;
- jocurile educative sunt softuri cu jocuri ce implică rezolvarea unor probleme de către copil de obicei folosind simularea unui fenomen real;

În învățământul cu cerințe educative speciale, utilizarea calculatorului și a softului educațional se face în funcție de posibilitățile de învățare a fiecărui copil, de interesul pe care acesta îl are pentru munca la calculator și nu în ultimul rând, se ține cont de vârsta pe care o are copilul cu ces.

În ultimii ani, studiile făcute au scos la iveală faptul că numărul copiilor de vârstă preșcolară care prezintă probleme comportamentale, ori emoționale a crescut. De asemenea există mai mulți copii cu tulburări de limbaj, de atenție sau hiperactivi cu care trebuie lucrat în mod special. Limbajul reprezintă un element important al adaptării copilului la cerințele grupului, acesta permițând copilului să-și exprime părerile, gândurile, să coopereze cu cei din jur.

Softurile alese în procesul de instruire/învățare urmăresc atingerea unor obiective clare și sunt stabilite de către cadrul didactic cu care lucrează, pe înțelesul copilului și având în vedere un anumit interval de timp. Dezvoltarea limbajului și integrarea socială reprezintă elemente importante la vârsta preșcolară.

Atât preșcolarii, cât și elevii trebuie să facă față unor informații diverse și uneori abundente, ceea ce poate conduce la o atitudine de refuz din partea acestora de a participa la activități, sau mai mult din cauza supraîncărcării transmiterii cunoștințelor, să apară înțelegeri greșite, confuzii sau chiar epuizare fizică și motivațională.

Pentru a fi în acord cu copiii cu care lucrăm este bine să-i ascultăm plini de înțelegere, acesta fiind un mecanism eficient de comunicare, însă puțini sunt cei care îl folosesc, fiind conștienți de adevărata lui valoare.

Formarea competențelor copilului prevăzute în programa școlară, nu depinde doar de metodele tradiționale de predare, ci și de folosirea eficientă a instruirii asistate de calculator. Pentru a utiliza eficient soft-urile educaționale în primul rând trebuie să existe în instituția de învățământ echipamente hard și soft necesare, apoi cadrele didactice trebuie să cunoască metoda instruirii asistate de calculator, să o accepte și să o folosească ca pe o alternativă la metodele tradiționale și nu în cele din urmă să cunoască bine avantajele și limitele utilizării acestei metode didactice.

Întregul material format din imaginile unor obiecte reale, prezentate în soft-urile educaționale, ajută la dezvoltarea imaginației copilului, a gândirii, stimulează memoria, ajută la dezvoltarea spiritului de observație cu condiția ca acesta să știe să le descrie și mai apoi să interpreteze ce a văzut.

Softurile educaționale se pot folosi cu succes în activitățile corectiv-recuperatorii desfășurate cu copiii. Astfel CD-uri cu povești românești și jocuri interactive, jocurile *PitiClic* pentru preșcolari și *DubluClic* pentru elevii din clasele I-IV care au avizul MECI, jocurile logice folosind personaje din povești, *Cifrele*, *Literele*, *Animalele*(domestice și sălbatice), *Logopedics*, sunt doar câteva din exemplele de softuri educaționale care au fost folosite în activitățile cu copiii cu CES și care au contribuit la stimularea generală a cunoașterii și a comunicării, la dezvoltarea abilităților ludice în context interactiv precum și la optimizarea stărilor afectiv-motivaționale ale copiilor cu CES.

Din experiența didactică, am observat că, utilizând soft-urile educaționale ca măsură de recompensă a implicării active a copiilor în sarcina dată pe parcursul unui interval de timp, aceștia pot fi mai ușor dirijați spre comportamente dezirabile, decât dacă aș fi cerut același lucru prin metode tradiționale. Bineînțeles că am ținut cont și de faptul că utilizarea excesivă a calculatorului poate crea o oarecare dependență, motiv pentru care folosirea softului educațional s-a făcut sub supraveghere strictă din partea mea și doar pe anumite segmente ale activităților desfășurate cu copiii.

În concluzie, folosirea softului educațional în activitățile cu copiii nu trebuie să fie considerat un moft ci mai degrabă o modalitate atractivă de predare, modernă și în conformitate cu „societatea informațională” în care trăim.

În societatea de azi rolul școlii dar și al profesorului s-au schimbat și se schimbă mereu. Profesorul nu mai este văzut ca o sursă de informații care „știe tot și poate tot” ci ca un intelectual cu roluri și funcții în permanentă schimbare: facilitator al învățării, un confident al copilului, un model, un mentor, un evaluator, un manager și multe altele, pe care acesta trebuie să le ocupe și să dea dovadă de eficiență maximă. Lucrând cu alții înseamnă să lucreze cu cunoașterea, cu tehnologia, cu informația dar mai ales cu și în cadrul societății.

BIBLIOGRAFIE:

<http://www.scribube.com/gradinita/SOFTUL-EDUCATIONAL-METODA-MODE23315.php>, accesat în 2.07.2012

Domilescu G.&Co., *Profesorul facilitator sau cum să fii cu adevărat un profesor mai bun pentru elevii tăi*, Eikon, Timișoara, 2012

****Revista Învățământul preșcolar nr. 3-4/2008*, C.N.I. „Coresi”S.A., București, 2008

Tulburările de limbaj

profesor de psihopedagogie specială Verșigan-Indreica Daniela-Sanda

Vorbirea este una dintre cele mai complexe și mai sensibile operațiuni realizate de organism.

Aceasta nu apare spontan, ci în urma unui proces îndelungat de stimulare verbală. Articularea sunetelor a devenit automatizare la adult, acest lucru realizându-se după un efort îndelungat.

Este binecunoscut faptul că dezvoltarea limbajului stă la baza dezvoltării cogniției!

Elementul esențial în [procesul de dezvoltare a vorbirii copilului](#) este elementul educativ, influența directă a mediului social.

Tulburările de vorbire se clasifică astfel:

- Tulburări de **pronunție** = dislalia, rinolalia, disartria
- Tulburări de **ritm și fluența vorbirii** = bâlbaiala, logonevroza, tahilalia, bradilalia, aftongia
- Tulburări de **voce** = afonia, disfonia
- Tulburări ale **limbajului citit-scris** = dislexia-alexia, disgrafia-agrafia
- Tulburări polimorfe = afazia și alalia
- Tulburări de dezvoltare a limbajului = mutism psihogen, electiv și voluntar, retard de limbaj, disfuncții verbale din autismul infantil.

Se poate vorbi de dislalie:

- când există tulburări de articulare, pronunție, manifestate prin omiterea, deformarea, substituirea, înlocuirea și inversarea sunetelor;
- când se manifestă incapacitatea de a emite anumite foneme, care are loc permanent, în orice împrejurare, atât în vorbirea spontană, cât și în cea repetată, în cuvinte, silabe sau în încercarea de a emite izolat fonemul în cauză;
- când există incapacitatea totală sau parțială de articulare sau pronunție, care afectează decodarea mesajelor verbale, îngreunează recepția și, prin aceasta, decodarea informației, deci, întregul lanț al comunicării fono-auditive interpersonale.

Când punem diagnosticul de dislalie, este bine ca cel mic să aibă peste trei ani și jumătate. Până la această vârstă avem de-a face cu o dislalie fiziologică. Vorbirea se corectează de obicei după această vârstă. Dacă, după 3 ani și jumătate deficiențele se mențin, la baza lor stau cauze nocive, care le pot agrava și transforma în obișnuințe negative.

Așadar, bâlbaiala se caracterizează prin întreruperea vocii, fără leziuni ale organelor fonoarticulatorii, fiind foarte vizibilă și afectând profund înțelegerea vorbirii de către cei din jur. Există o lipsă de coordonare între ceea ce gândește și ceea ce spune cel bâlbâit.

Această tulburare de limbaj poate apărea pe la 5-6 ani și chiar mai târziu – la vârsta adolescenței, ca urmare a unei emoții bruște sau a unei spaima mari. Cursivitatea exprimării este grav afectată, prin apariția unor blocaje iterative sau a unor spasme puternice, o dată cu încercarea de rostire a primelor silabe din propoziții, sintagme sau chiar din cadrul unor cuvinte.

Această tulburare de limbaj se manifestă într-o formă mai puțin accentuată atunci când copilul vorbește în șoaptă, când trebuie să cânte (mai ales într-un cor) sau când ceea ce spune el este perturbat de un fundal zgomotos. În schimb, când este pus să scrie sau să deseneze, copilul cu bâlbaială manifestă particularități agravante sub forma alungirii grafemelor – unirea lor chiar – sau a disparării lor accentuate.

Cauzele bâlbâielii pot fi:

- imitarea de către copiii mici a unor persoane adulte sau a unor copii care au un asemenea handicap;
- bilingvismul;
- traume psihice;
- stres determinat de emoții, șoc, sperieturi, spaima, deprimare afectivă, impresia de frustrare, de nedreptate;
- tulburări ale respirației, manifestate prin apariția spasmelor respiratorii și încercarea de a sili copilul să adopte un ritm respirator total greșit, prin efectuarea unor inspirații adânci, insistând să facă pauze mari după fiecare cuvânt, pentru a evita prapirea;
- factori de natură ereditară;
- presiuni, acțiuni cu caracter represiv, constând din anumite măsuri educative greșite ale părinților în legătură cu dereglările din exprimările copilului;
- observații dojenitoare asupra deficiențelor de vorbire;

C. Vrasmas și E. Stanica consideră retardul verbal drept blocajul ritmului de evoluție a limbajului, ce se abate de la normal. Un copil cu retard de limbaj până la vârsta de trei ani folosește un număr redus de cuvinte, le pronunță greșit, nu formează propoziții simple, însă are auzul bun și organele fono-articulatorii normal dezvoltate. Copilul cu retard verbal (întârziere în dezvoltarea limbajului) rămâne în urma copiilor de aceeași vârstă cu el.

Retardul de limbaj poate fi cauzat de o serie de factori precum:

- factori neurogeni (în perioada peri și postnatală);
- factori somatogeni (boli cronice îndelungate, boli infecțioase);
- factori psihogeni (mediu care nu stimulează vorbirea, supra-solicitare verbală, exigențe prea mari, atitudini brutale, șocuri emoționale puternice);
- factori constituționali, („inabilitate verbală” – ereditară pe linie paternă, mai frecventă la băieți).

Dezvoltarea intelectuală poate fi conform vârstei cronologice, liminară sau întârziată din cauza absentei limbajului. Comportamentul psiho-afectiv este dominat de timiditate, absenta dorinței de comunicare, hiperkinetism și opoziționism.

BIBLIOGRAFIE

1. AJURIAGUERRA de J. și colab., *Scrisul copilului*, Ed. Didactica și Pedagogica, București, 1980.
2. BOȘCAIU E., *Bâlbâiala – prevenire și tratament*, Ed. Didactica și Pedagogica, București, 1983.
3. BOȘCAIU E., *Îndrumător pentru dezvoltarea vorbirii în colectivitățile de copii (vârsta antepreșcolară)*, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 1983.
4. BOȘCAIU E., *Prevenirea și corectarea tulburărilor de vorbire în grădinițele de copii*, Ed. Didactica și Pedagogica, București, 1973.
5. CALMY S., *Cum să facem exerciții grafice*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967.
6. CASTEILLA A., *Scrierea cursivă modernă*, Ed. Didactică și Pedagogică, București
7. MUȘU I., TAFLAN A., *Terapie educațională integrată*, Ed. ProHumanitate, Sibiu, 1997
8. NEVEANU POPESCU P., *Dicționar de psihologie*, Ed. Albatros, București, 1978
9. PAUNESCU C. și alții, *Introducere în logopedie*, voi. 1, Ed. Didactica și Pedagogică, București, 1976.
10. PAUNESCU C., *Dezvoltarea vorbirii copilului și tulburările ei*, E.S.D.P., București, 1962.
11. PAUNESCU C., *Tulburările de vorbire la copii*, Ed. Medicală, București, 1966

SECȚIUNEA III

ROLUL PROIECTELOR ȘI PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ÎN SOCIALIZAREA ȘI VALORIZAREA ȘCOLARULUI DEFICIENT MINTAL

**Profesor logoped, Bîndiul Liliana
Școala Profesională Specială, Câmpulung
Moldovenesc**

Procesul de construire a modelului de educație în și pentru democrație e complex și trebuie să angajeze nu numai grupul de educatori din sistemul național de învățământ, ci și părinții, instituțiile culturale, mijloacele de comunicare în masă, într-un cuvânt, societatea în ansamblul său. Scopul final al educației îl constituie dezvoltarea copilului pentru a se putea manifesta ca subiect social activ. Acest lucru este posibil doar dacă familia în care trăiește și se formează copilul, școala la care învață și comunitatea, prin acțiunile sale, îl fac să se simtă protejat și să-și dezvolte personalitatea. În condițiile în care societatea românească se confruntă cu o serie de probleme greu rezolvabile (venituri insuficiente, somaj, delincvență, droguri, trafic de carne vie, etc), familia a devenit tot mai fragilă și vulnerabilă. Prin urmare, școlii îi revine tot mai mult rolul de a întări educația copiilor și tinerilor, de a susține familia și implicit de a contribui la îmbunătățirea climatului social al comunității. Ca principal factor de cultură și civilizație, școala își centrează învățarea pe elev, care, devine subiect activ al propriei deveniri.

Ca individul (copil, adult, vârstnic) să poată trăi într-un mediu social, trebuie să respecte unele norme și reguli importante pentru societate. Aceste reguli după care se ghidează individul în viața socială au și caracter social, motiv pentru care sociologia pune accent pe socializare. Socializarea nu este un proces mărginit și temporar, pentru că orice individ participă vrând-nevrând la viața socială și trebuie să se adapteze permanent schimbărilor care apar în societate, fiind tot timpul supus unor cerințe și provocări sociale. Copilul cu deficiență mintală trebuie considerat ca

facând parte din societate. Nu putem să-l ascundem, nu are nevoie de mila noastră, ci de sprijinul nostru, permițându-i să trăiască alături de ceilalți copii, ca parte integrantă a comunității. Pentru a socializa trebuie:

- Să beneficieze de intervenție individuală;
- Să participe la activitățile de grup.

Teoretic, fiecare copil trebuie să aibă șanse egale la educație. Considerând școala ca principala instanță de socializare a copilului, integrarea preșcolară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și calități favorabile acestui proces.

Educația specială este forma de educație adaptată și destinată tuturor copiilor cu cerințe educative speciale care nu reușesc să atingă un nivel de educație corespunzător vârstei și cerințelor societății pentru un om activ, autonom, independent.

La baza educației speciale stau principiile:

1. Garantarea dreptului la educație al oricărui copil.

- a) Copiii au dreptul să învețe împreună, indiferent de dificultăți și de diferențe;
- b) Fiecare copil este unic și are un anumit potențial de dezvoltare și învățare;
- c) Grădinița și comunitatea asigură șanse egale de acces la educație pentru toți copiii.

2. Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu cerințe educative speciale.

- a) Corelarea tipurilor de educație și a formelor de școlarizare în funcție de scopul educației, obiectivele generale și specifice, precum și de finalitățile educației;
- b) Asigurarea conexiunii educaționale prin activități complexe.

Proiectul este un complex de activități specifice noi , programate în conformitate cu un plan de activități , în scopul realizării unor obiective, într-un interval de timp definit , cu ajutorul unor resurse umane , tehnice și financiare , identificate ca atare la momentul elaborării propunerii de proiect .

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Parteneriatul educațional este o atitudine abordată în sprijinul dezvoltării societății prin prisma educativă și presupune participare la o acțiune educativă comună, interacțiuni constructive acceptate de către toți partenerii, comunicare eficientă între participanți, acțiuni comune cu respectarea rolului fiecărui participant, interrelaționare. Parteneriatul educațional mai presupune, unitate de cerințe, de opțiuni, decizii și acțiuni educative, subordonate actului educativ propriu-zis. Parteneriatul educațional vine în sprijinul dezvoltării personalității copiilor deficienți mintal, asigurându-le acestora realizarea autonomiei personale, prin valorizarea socială a fiecăruia dintre ei.

Proiectul de parteneriat, formă modernă și complexă de învățare-evaluare, se bazează pe toate formele de organizare a activităților – individual, pe perechi, pe grupe, frontal – grupele participante devenind o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria formare, cât și la procesul de învățare colectiv. Învățarea bazată pe proiect este o abordare instrucțională care angajează copiii într-o investigație bazată pe cooperare – comunicare – colaborare. Copiii află soluțiile problemelor prin: formularea și rezolvarea întrebărilor; dezbateri de idei; proiectarea de planuri sau experimente; comunicarea ideilor și a rezultatelor unii altora; adresarea de noi întrebări; crearea de produse noi; extragerea concluziilor; formularea de predicții. Această abordare are o eficiență crescută în creșterea motivației copiilor și în stimularea operațiilor superioare ale gândirii. Învățarea bazată pe proiect este o acțiune de cercetare și acțiune practică în același timp. Parteneriatele în care m-am implicat cu elevii clasei m-au ajutat să-i cunosc mai bine. Prin activitățile specifice învățării prin cooperare am urmărit diminuarea sentimentului de inferioritate, de respingere și evitare resimțit la elevii cu nevoi speciale, realizarea unui climat socio-afectiv pozitiv, constructiv, menit să-i motiveze să se implice în acțiunile propuse. Munca în echipă a asigurat mai multe oportunități de alăturare, participare, interacțiune, atât în rândul elevilor, cât și între partenerii implicați în proiect.

Proiectele se pot îmbogăți sau simplifica în funcție de mai mulți factori, dar cel mai important cred că este preocuparea și deschiderea spre nou, spre schimbare. A nu profita de aportul formativ-educativ al activităților în parteneriat, înseamnă a refuza dreptul copiilor de a învăța să comunice deschis, de a avea puterea să recunoască atunci când au nevoie de ajutor, pentru a-l cere fără rezerve, înseamnă a-i lipsi de capacitatea de a fi toleranți, însușire necesară în societatea noastră.

BIBLIOGRAFIE :

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

-Alois Gherguț- Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale , ED.Polirom , Iași , 2006

-Adina Băran-Pescaru, Parteneriat în educație, Ed. Aramis Print, București, 2004, cap. 2.

- Management de proiect, CJRAE, Brașov .

-REZUMAT -

- parteneriatele au un conținut transdisciplinar deoarece prin realizarea proiectului se ating obiectivele de referință ale mai multor arii curriculare ;
- activitățile propuse sunt extinse spre alte zone din afara școlii , astfel copiii se apropie de realitatea cotidiană ;
- formează deprinderi de muncă în echipă , fiecare copil contribuind la succesul echipei , fiecare copil fiind format să accepte părerile altora ;
- parteneriatele trezesc interesul pentru cercetare , dezvoltă spiritul de colaborare și înțajutorare , sporesc încrederea în forțele proprii ;
- creează cadrul propice pentru a colabora , a compara , a învăța de la ceilalți a-și exprima părerile , gândurile , bucuriile , speranțele ;
- cei timizi , cei mai puțin activi au ocazia să-și descopere calități pe care nu știau că le au ;
- parteneriatele sunt adevărate schimburi de experiență pentru cadrele didactice ;
- pentru elevii din școala specială , parteneriatul este o modalitate benefică și necesară de a socializa , de a comunica ,de a-și forma acele deprinderi de comportament acceptate de societate , formându-i pentru viață în comunitate și cu comunitatea

Formarea atitudinii ecologice la elevii cu cerințe educative speciale

Prof. Buhaschi

Ludmila

Prof. Chițac Iulia

Școala Profesională Specială "Ion Pillat" Dorohoi

Problemele ridicate de mediul înconjurător constituie la scară planetară una dintre preocupările cele mai stringente ale contemporaneității. Folosită abuziv sau nechibzuit, puterea pe care o are omul de a acționa asupra naturii poate provoca daune incalculabile ființelor care o populează și mediului în ansamblul său. Se constată niveluri periculoase de poluare a apei, a aerului, a solului, perturbări profunde și regretabile ale echilibrului ecologic al biosferei, distrugerea și epuizarea unor resurse de neînlocuit, grave deficiențe care afectează sănătatea omului. Această problemă a generat o serie de măsuri atât în sfera politicii și culturii, cât și în cea a educației.

Educația nu poate rezolva singură problemele lumii contemporane, dar nu se poate concepe nici soluționarea temeinică și durabilă a gravelor probleme actuale fără contribuția sistemelor educative. În acest context, „noile educații” se constituie în module sau discipline de studiu concepute strategic în plan disciplinar, dar mai ales în plan interdisciplinar, și reprezintă răspunsuri ale sistemelor educaționale la imperativele lumii actuale.

Educația ecologică, componentă a „noilor educații”, își propune să-l conducă pe elev spre formarea unui punct de vedere mai obiectiv asupra realității, să-l incite la participare, să devină conștient de faptul că viața generațiilor viitoare, calitatea ei, depind în mare măsură și de opțiunile sale.

Formarea la elevi a unei conduite ecologice a devenit o cerință deosebit de importantă pentru orice demers educativ școlar și extrașcolar. Implicarea copiilor în activitățile de cunoaștere, înțelegere a unor fapte și fenomene din universul apropiat, în identificarea și rezolvarea unor probleme de poluare și degradare a mediului, are ca rezultat formarea unor convingeri și deprinderi de protejare și conservare a mediului înconjurător – condiție de viață civilizată și sănătoasă.

Educația ecologică necesită cunoașterea interacțiunii om-mediu, conștientizarea micului cetățean cu privire la necesitatea implicării lui în protecția mediului, participarea lui directă la activități care conduc la rezolvarea problemelor de mediu, deoarece el este gestionarul și consumatorul de mâine al resurselor.

Diversitatea activităților practice bazate pe cooperare și colaborare asigură asimilarea multor reguli de comportament care se constituie în elemente de bază în formarea personalității copiilor. Având convingerea că formarea unui comportament ecologic constituie un aspect important al activității instructiv-educative și că acesta se realizează atât în școală, cât și în afara ei, prin activitățile extracurriculare și printr-o strânsă colaborare cu comunitatea locală, i-am antrenat pe elevi într-o serie de parteneriate educaționale, cum ar fi:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

-Proiectul „Eco-mărțișor” – realizat în parteneriat cu Școala Gimnazială ”Spiru Haret” Dorohoi. În cadrul activității, elevii implicați au confecționat mărțișoare din materiale refolosibile, valorificându-și astfel aptitudinile creatoare.

-Proiectul „Îmi pasă de mediul în care trăiesc”- în parteneriat cu Servicii Publice Locale SRL Dorohoi. Proiectul a urmărit formarea la elevi a unei atitudini responsabile față de menținerea și creșterea calității mediului înconjurător, prin participarea la acțiuni de ecologizare a parcurilor din municipiu și a zonelor limitrofe.

-Proiectul „Și nouă ne pasă...” – parteneri: Complexul de Apartamente „Floare de colț” și Complexul de Apartamente „Casa mea”. Proiectul și-a propus să determine înțelegerea de către elevii cu cerințe educative speciale a necesității protejării mediului prin colectarea unor deșeuri și refolosirea acestora. Fiind conceput sub formă de concurs, proiectul s-a bucurat de aprecierea copiilor și a trezit interesul acestora.

-„Artă și fantezie”- partener Casa Corpului Didactic Botoșani, care a găzduit o expoziție de costume eco realizate de elevi, cu scopul de a sensibiliza opinia publică cu privire la necesitatea păstrării unui mediu de viață nealterat.

În curriculumul la decizia școlii au fost incluse disciplinele opționale „Din tainele naturii” și „Natura, prietena mea”, care au urmărit formarea și dezvoltarea unei atitudini ecologice la elevii cu CES. De asemenea, implicând copiii în activități extracurriculare pe teme ecologice, am urmărit următoarele obiective:

- dezvoltarea aptitudinilor de cercetare, explorare, investigare a mediului;
- cultivarea dorinței de a ocroti și respecta natura prin activități practice;
- însușirea unor norme de comportament necesare pentru a asigura echilibrul dintre sănătatea individului, a societății și a mediului;
- antrenarea elevilor în acțiuni de îngrijire a spațiilor verzi, de salubritate, de reciclare a deșeurilor;
- conștientizarea necesității de a economisi apa, energia electrică, lemnul și, în general, toate resursele naturale;
- formarea unei atitudini de dezaprobare față de cei care încalcă normele și legile ecologice;
- practicarea unui turism ecologic, civilizat și responsabil.

În sala de clasă a fost amenajat un colț ECO în care au fost expuse pliante cu informații și mesaje ecologice, produse realizate de copii, fotografii de la activitățile desfășurate. Preocuparea pentru aspectul sălii de clasă a fost constantă, elevii plantând în ghivece flori pe care au învățat să le îngrijească, au observat cum se dezvoltă și s-au bucurat de înflorirea lor.

Un rol important în realizarea educației ecologice îl au drumețiile și excursiile, activități deconectante, desfășurate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător, care oferă copiilor

oportunitatea de a învăța să se comporte cu prilejul unor ieșiri în natură. În timpul drumețiilor elevii au putut admira frumusețea peisajelor, au observat schimbările intervenite în natură în fiecare anotimp, au identificat diverse specii de plante, au colectat materiale din natură (conuri, frunze, ghinde, castane, măceșe, plante uscate, etc) pe care le-au utilizat ulterior pentru a confecționa diferite obiecte decorative, au identificat zonele poluate și au întreprins, pe măsura puterilor lor, acțiuni de ecologizare a acestora. Astfel de acțiuni am desfășurat cu prilejul Zilei Naționale a Curățeniei, participând la Proiectul Național „Let’s do it, România!”, sau în cadrul Săptămânii ”Să știi mai multe, să fii mai bun!”, când am luat atitudine igienizând spațiile verzi din câteva cartiere ale orașului. De asemenea, ne-am propus să trezim conștiința civică a concetățenilor, să-i determinăm să adopte un comportament responsabil față de mediul înconjurător, distribuind pliante cu mesaje eco.

A devenit deja o tradiție ca elevii școlii noastre să participe ca voluntari, alături de cadrele didactice, la campania de plantare de puiți pe dealul Polonic din vecinătatea Dorohoiului. În anul 2018 acțiunea a fost dedicată Centenarului Marii Uniri și s-a derulat sub sloganul ”Dorohoi-Plantăm voluntar 20000 de puiți”.

În ultimii ani școala noastră a fost partener în Programul Național ”Patrula de reciclare”. Elevii, îndrumați de cadrele didactice, s-au implicat activ în acțiuni de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice, reducând astfel poluarea mediului și contribuind la economisirea unor resurse naturale.

Campania ”Let’s get green!” a avut un ecou deosebit în școala noastră, atât în rândul cadrelor didactice, cât și în rândul copiilor, fapt ce demonstrează interesul acestora față de problematica protejării mediului, cu tot ceea ce derivă din aceasta: combaterea risipei, colectarea selectivă a deșeurilor și reciclarea acestora.

Prin activitățile școlare și extracurriculare desfășurate, indiferent de forma de organizare, ne dorim să modelăm puțin câte puțin conștiința elevilor, cultivând mentalitatea ecologistă care trebuie să îl caracterizeze pe viitorul cetățean, spre binele acestuia.

Aspecte din cadrul activităților desfășurate:

Bibliografie:

1. Cucoș C. – *Pedagogie*, Ed. Polirom, București, 2002
2. Pârvu C. – *Ecologie generală*, Ed. Tehnică, București, 2001

PROIECT DE SOFT EDUCAȚIONAL

Prof. Cojoleancă Raluca

C.S.E.I. "Sf. Andrei" Gura Humorului

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

CLASA: a VII-a

PROPUNATOR :Cojoleanca Raluca-Elena

TEMA: Povestea cărții... de povești

OBIECTIVUL FUNDAMENTAL: identificarea părților componente ale unei cărți și ale persoanelor care contribuie la realizarea ei;

COMPETENȚE DERIVATE:

C1:- înțelegerea conținutului și mesajului textului citit („Povestea cărții”după Emilia Căldăraru);

C2:- identificarea semnificației unor simboluri, în contexte cunoscute, asociind motric părțile componente ale cărții cu imaginile corespunzătoare;

C3:- povestirea orală a conținutului lecției folosind cuvintele noi din text;

C4:- selectarea propozițiilor adevărate, 7 din 10 variante, identificându-le pe cele false;

C5:- crearea unei pagini

POVESTEA CĂRȚII...DE POVEȘTI

„Cartea este un dar pe
care o poți deschide iar și iar...”

PĂRȚILE COMPONENTE ALE UNEI CĂRȚI

Cartea este o scriere cu un
anumit conținut, tipărită și legată.

Povestea cărții Cartea este
după Emilia compusă din:
Căldăraru

Gheorghiță a
primit în dar o
carte. Privește
încântat
pozele. După o
vreme se
plictisește și
rupe o foaie să-
și facă o
rachetă.

- Ce ghinion
pe această carte
să nimerească la
un astfel de
copil! spuse

- a) coperte;
- b) cotor;
- c) titlul și
autorul
apar pe
coperta
cărții;
- d) interiorul
cărții este
format din:
 - file= fiecare din
foile unei cărți;

- pagini= fiecare
din cele două fețe
ale unei file cu
texte și ilustrații;

ghemotocul de hârtie. Dacă ai ști povestea ei...
- Vrei să mi-o povestești? întrebă băiețelul.

- A fost odată, demult, când poveștile din carte erau toate doar niște gânduri și idei minunate în mintea și inima scriitorului. Zile și nopți a trudit să le scrie cu *slove* meșteșugite, care să farmece și să îmbie. *Ilustratorul* a pictat poveștile ca să le placă mai mult copiilor. A venit apoi *tipograful* care a ales literele pentru tipar. El a muncit împreună cu *legătorul* care a adunat și legat împreună, foaie cu foaie, cartea.

- Câți oameni au muncit pentru ea! Draga mea foaie, voi îndrepta măcar în parte răul făcut. Știu cât de mult prețuiești!

- cuprinsul= conține lista titlurilor incluse în carte și numerele paginilor unde pot fi găsite acestea.

Semnificația cuvintelor:
a trudi= a munci din greu;
slovă= literă veche;
meșteșugit= lucrat cu artă și talent;
a îmbia= a ademeni, a ispiti;
tipograf= lucrător specializat în lucrările de tipar.

Reține!

O carte este scrisă de un scriitor.

Pe prima copertă a cărții se scrie titlul cărții.

O filă este formată din două pagini.

Pagina unui manual poate conține text și imagini.

Cărțile se tipăresc la tipografie.

Putem cumpăra cărți de la librărie și le putem împrumuta de la bibliotecă.

Emilia Căldăraru s-a născut în 1931, la Tulcea și a scris poezie, povești și teatru. A scris mai întâi în revista „Pogonici”(1951) povestirea „Stiopa, băiatul deltei.”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

de carte respectând condiția de autor, cu ajutorul calculatorului.

Scenariu didactic

1. Captarea atenției se realizează la accesarea link-ului [cărții](#) din titlu și începe cântecul „Cărții de povești” -1min.

Astăzi vom învăța despre părțile componente ale unei cărți, dar mai întâi vom afla câte persoane muncesc pentru a finaliza o carte. Audiția textului „Povestea cărții de povești” -copiii ascultă cu atenție, apoi individual parcurg textul. 5min

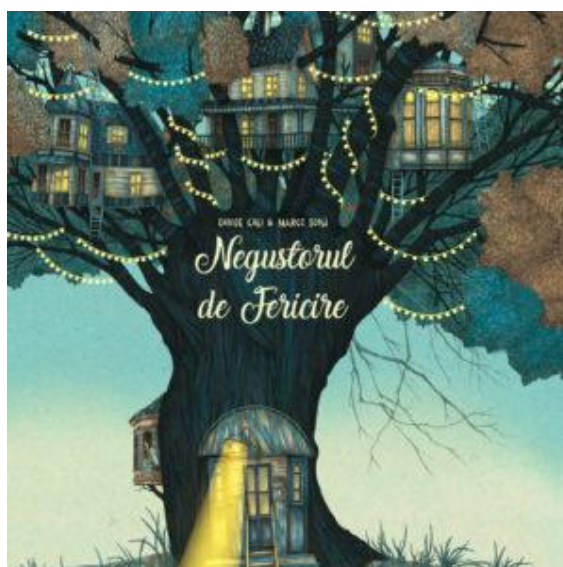
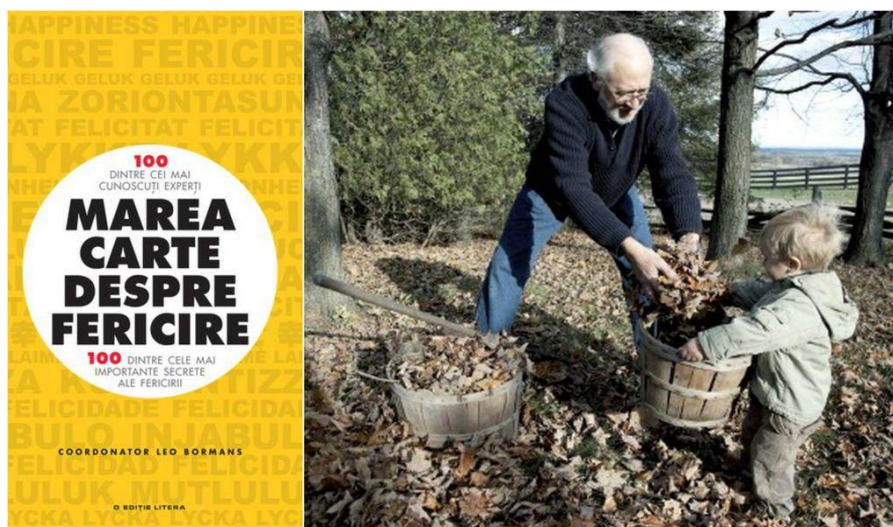
2. Parcurgerea textului de către elev se realizează integral, apoi la accesarea link-ului, [carte](#)” se deschide o fereastră în care se afișează imaginile următoare: 5min.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

După ce elevii compară imaginile, identifică sensul cuvântului „carte”, după descrierea obiectelor care au legătură

cu „cartea”, asociind-o cu cartea de povești, apoi se citește următoarea secvență a lecției.

La accesarea link-ului, [„slope”](#) apare o fereastră cu următoarele definiții: 5min

După care apare următoarea explicație: slovă înseamnă literă.

După citirea textului, la linkurile, [„tipograful”](#), [„ilustratorul”](#), [„legătorul”](#), se afișează imaginile:

Se acoperă textul și apare cerința: 10 min

Competențe:

C1:- înțelegerea conținutului și mesajului textului citit ;

1. Alegeți răspunsul corect!

La realizarea cărților de povești au contribuit:

 Scriitorul, ilustratorul, tipograful, legătorul

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

☐	Scriitorul, bibliotecarul, Gheorghiță, tipograful
☐	Ghemotocul de hârtie, tipograful, povestitorul

2. Gheorghiță a îndreptat răul făcut astfel:

☒	A lipit foaia la locul ei în carte
☐	A dus cartea la librărie
☐	A dăruit cartea colegei de bancă

Dacă răspunsurile sunt eronate, reapare textul ptr. 10 secunde.

Se acoperă al doilea paragraf, unde sunt explicate cuvintele noi din lecție.

3. Completați spațiile libere ajutându-te de cuvintele explicate:

îmbie, trudește, , meșteșugite.

Scriitorul	din greu pentru a crea poveștile din carte.
Cuvintele	din carte îți rămân în minte și în suflet.
Te	s-o citești, cartea frumos ilustrată.

Fiecare elev deschide cărțile de pe bănci, ele sunt răsfoite, analizate, se identifică nr. paginilor, titlurile, autorii.

Se intuiește raftul de cărți din imaginea obiectiv, apare link-ul [imaginea centrala a unei carti](#) și apare imaginea

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

3. Realizarea feed-back-ului prin completarea următorului tabel.-5 minute

Elevii asociază denumirile părților componente cu elementele percepute senzorial, apoi se revine la imaginea centrală

și se rezolvă următoarea sarcină.

C2:- identificarea semnificației unor simboluri, în contexte cunoscute, asociind motric părțile componente ale cărții

cu imaginile corespunzătoare;

2. Marcați cuvintele din tabel și apoi dați click pe casetele corespunzătoare acestora!

☐	autor
☐	titlu
☐	Pagină\număr
☐	copertă
☐	cotor

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

4. Întărirea retenției se realizează prin povestirea orală a conținutului textului , folosind expresiile din povestire

-5 minute

C3:- povestirea orală a conținutului lecției folosind cuvintele noi din text;

5.Asigurarea transferului

C4:- selectarea propozițiilor adevărate, 7 din 10 variante, identificându-le pe cele false;-3 minute

Dați click pe casetele corespunzătoare enunțurilor adevărate:

☐	Foile de hârtie care alcătuiesc cartea se numesc titluri.
☐	Ofilă are două pagini.
☐	Lista din care poți afla conținutul unei cărți este cuprinsul.
☐	Cuprinsul conține numai imagini și povești.
☐	Învelișul protector al unei cărți este coperta.

Dați click pe casetele corespunzătoare enunțurilor adevărate:

☐	Cuprinsul poate fi așezat la începutul sau sfârșitul cărții.
☐	Fața unei file se numește pagină.
☐	Tipograful alege literele pentru tipar.
☐	Cărțile se împrumută de la papetărie.
☐	Pe prima copertă a unei cărți, se scriu titlul,autorul,editura.

6.Încheierea lecției-5 minute

C5: - realizarea unei coperti de carte cu ajutorul calculatorului, dacă fiecare copil s-ar considera scriitor;

Adaptarea elevilor din clasa a IX-a la învățământul profesional special

Profesor Dabija Dumitrița Doinița,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei", Gura Humorului
Profesor Culidiuc Militina Cleopatra,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei", Gura Humorului

„Scopul educației este acela de a schimba o minte goală cu una deschisă.”

Malcolm Forbes

Ce este adaptarea?

Adaptarea unui organism reprezintă obișnuirea acestuia cu noi condiții de viață; acomodarea lui cu un nou mediu sau set de reguli.

Adaptarea școlară

Noțiunea de *adaptare școlară* implică acțiunea de modificare, de ajustare, de transformare a copilului pentru a deveni *apt pentru școală*, capabil de a face față cerințelor, de a fi compatibil și în acord cu normele și regulile pretinse de programa școlară;

Adaptarea și integrarea copilului la climatul școlii este condiția principală a succesului și progresului școlar. Una dintre perioadele în care se înregistrează frecvente dificultăți de adaptare școlară este reprezentată de debutul adolescenței, perioadă care coincide la elevi cu trecerea de la ciclul gimnazial la ciclul profesional și în care, pe fondul unui echilibru emoțional și psihic fragil și al personalității în formare, se asimilează numeroase comportamente adaptative.

Învățământul profesional este parte integrantă a educației de bază, a cărei importanță este evidențiată în documentele de politică educațională internațională, dar și națională.

Dificultățile de adaptare școlară care se pot manifesta la începutul clasei a IX-a, pot fi generate de transformări multiple și uneori bruște care se produc în sfera a două planuri: *planul dezvoltării bio-psiho-sociale* și *planul activității instructiv-educative*.

Posibilitățile de adaptare școlară a elevului preadolescent, depind de modul în care se realizează interacțiunea dintre particularitățile fizice, intelectuale, afective și de personalitate ale preadolescentului, pe de-o parte, și cerințele și exigențele impuse de activitatea instructiv-educativă, precum și calitatea influențelor familiale asupra activității școlare pe de altă parte.

Integrarea adolescentului în grupul școlar

În faza inițială (primele zile sau săptămâni) a constituirii unei clase de elevi, fenomen prezent și în cazul adolescenților din clasa a IX-a, nu se poate vorbi de existența unui colectiv de elevi. De cele mai multe ori, în clasa a IX-a, chiar dacă se păstrează ca bază colectivul din clasa a VIII-a, sunt incluși și alți elevi din alte clase, ceea ce favorizează formarea unor subcolective

Astfel, la început de ciclu liceal, în clasele a IX-a se remarcă existența:

- *unui subgrup dominant*, majoritar ca număr, constituit din elevi proveniți de la aceeași școală, aceeași clasă;
- *a unui subgrup secundar*, format dintr-un număr mai mic de elevi proveniți de la altă școală și care au tendința de a opune rezistență grupului dominant;
- *a altor subgrupuri labile*, mai restrânse decât primele două, cuprinzând elevi proveniți de la școli diferite, care se cunosc mai puțin între ei și doresc stabilirea unor relații cu membrii celorlalte subgrupuri.

Pătrunderea pentru prima dată într-un colectiv, situație frecvent întâlnită la elevii adolescenți din clasa a IX-a, poate ridica numeroase probleme, printre care necunoașterea tipurilor de reacții la care se pot aștepta din partea colegilor.

În vederea optimizării integrării elevilor adolescenți în grupul școlar și a îmbunătățirii activităților, se recomandă:

- antrenarea elevilor în analiza și elaborarea normelor școlare;
- elaborarea de la primele întâlniri cu elevii a unor reguli care să vizeze toate aspectele vieții în comun;
- încurajarea elevilor în exprimarea propriilor opinii legate de normativitatea grupului.

Cea de-a doua perspectivă de definire a adaptării școlare, vizează adaptarea școlii, a strategiilor educative și a întregului proces instructiv-educativ la nevoile individuale ale elevilor, la capacitățile și particularitățile de învățare ale acestora.

Cerința punerii elevului în centrul procesului instructiv-educativ, a adaptării tuturor activităților la capacitățile și interesele sale, reprezintă o modalitate de abordare a educației în viitor. Ea răspunde principiilor ”școala incluzivă”, ”școala pentru toți”, ”învățământ integrat”.

Elevul se află într-un continuu proces de adaptare. Cum ne dăm seama de gradul de adaptare al elevilor?

Acest lucru este posibil prin:

- Observarea comportamentelor concrete ale copiilor;
- Convorbiri cu părinții;
- Discuții cu profesorii;
- Discuții cu elevii.

Studiu privind adaptarea elevilor de clasa a IX-a din CSEI ”Sf. Andrei” Gura Humorului

În vederea studierii modului de adaptare a elevilor a fost aleasă metoda chestionarelor.

Etapele parcurse:

1. Stabilirea grupului țintă: 62 de elevi chestionați din toate cele 6 clase (IX A, IX B, IX C, IXD, IXE)
2. Stabilirea itemilor chestionarului - 11 întrebări privind adaptarea la învățământul profesional (vezi Anexa 1)
3. Aplicarea chestionarelor
4. Centralizarea răspunsurilor (exemplificare în Anexa 2)
5. Concluzii:
 - S-a observat o bună adaptare socială a elevilor - majoritatea s-au acomodat rapid cu noii colegi;
 - Privind adaptarea la muncă (orele de curs și noile conținuturi), se observă o acomodare mai lentă ca în cazul anterior .
6. Metode de remediere a unor probleme de adaptare școlară:
 - mai mare atenție la ore;
 - acordarea unui grad mai ridicat de importanță disciplinelor noi/ grele;
 - seriozitate;
 - mai multă muncă.
 - ajutorul venit din partea profesorilor.

Anexa 1

Chestionar privind adaptarea elevilor claselor a IX- a la învățământul profesional

1.Îți place cum se desfășoară orele de curs în școala ta?

☐ Da

☐ Nu

2.Cum te înțelegi cu colegul/colega de bancă?

☐ Bine

☐ Rău

Dar cu ceilalți colegi?

☐ Bine

☐ Rău

☐ Cu unii bine, cu alții rău

3.Care este activitatea care îți place cel mai mult la școală?

☐ Nu am preferințe

☐ Atelier/ ore de specialitate

☐ Ore de curs

☐ Activități recreative

De ce ?

.....
.....
.....

4.Cum apreciezi relația ta cu dirigintele clasei ?

☐ Foarte bună

☐ Bună

☐ Destul de bună

☐ Rea

5.Dar cu ceilalți profesori ?

☐ Foarte bună

☐ Bună

☐ Destul de bună

☐ Rea

6.Îți place cum arată sala/sălile de clasă,laboratoarele din școală ?

☐ Da

☐ Nu

☐ Indecis

7.Ce ai vrea să se îmbunătățească în școală ?

☐ Comportamentul cadrelor didactice față de tine ;

☐ Baza materială a clasei/ școlii;

☐ Colaborarea cu dirigintele clasei;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

☐ Altele

.....

.....

8.Ce alte activități ți-ar plăcea să se organizeze în școală?

- ☐ Activități sportive;
 - ☐ Concursuri;
 - ☐ Discotecă/ serbări;
 - ☐ Excursii drumeții
 - ☐ Altele
-
-

9.Ce este mai important pentru voi la școală:

- ☐ Educația pe care o primiți;
- ☐ Prietenii;
- ☐ Relația cu profesorii;
- ☐ Să vă distrați la școală

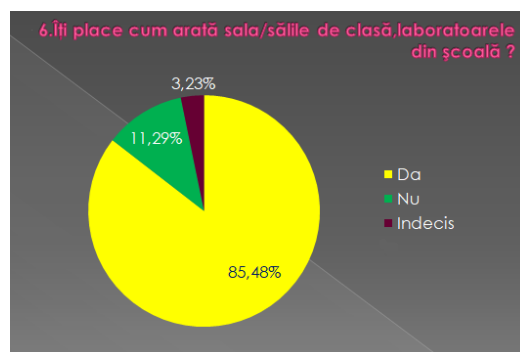
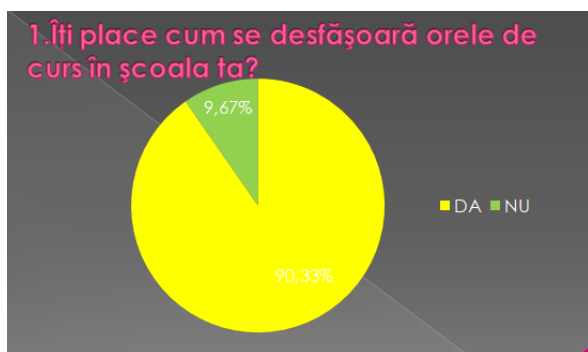
10.Credeți că școala se ocupă de nevoile voastre?

- ☐ Da
- ☐ Nu

11.Ați fost vreodată amenințați de:

- ☐ Colegii de clasă;
- ☐ Profesori;
- ☐ Personalul auxiliar;
- ☐ Alte persoane?

Anexa 2

Rezumat

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Adaptarea și integrarea copilului la climatul școlii este condiția principală a succesului și progresului școlar.
Prezenta lucrare face referire la un studiu privind adaptarea elevilor de clasa a IX-a din CSEI "Sf. Andrei" Gura Humorului

În vederea studierii modului de adaptare a elevilor a fost aleasă metoda chestionarelor. Etapele parcurse:

1. *Stabilirea grupului țintă: 62 de elevi chestionați din toate cele 6 clase (IX A, IX B, IX C, IXD, IXE)*
2. *Stabilirea itemilor chestionarului - 11 întrebări privind adaptarea la învățământul profesional*
3. *Aplicarea chestionarelor*
4. *Centralizarea răspunsurilor*
5. *Concluzii*
6. *Metode de remediere a unor probleme de adaptare școlară*

În vederea optimizării integrării elevilor adolescenți în grupul școlar și a îmbunătățirii activităților, se recomandă:

- antrenarea elevilor în analiza și elaborarea normelor școlare;*
- elaborarea de la primele întâlniri cu elevii a unor reguli care să vizeze toate aspectele vieții în comun;*
- încurajarea elevilor în exprimarea propriilor opinii legate de normativitatea grupului.*

„Învățând, ne distrăm !” – exemple de bune practici

profesor itinerant Adrian-Stelian Diaconescu,
Școala Profesională Specială "Ion Pillat", Dorohoi

În acest an școlar, în perioada decembrie – martie, elevi cu CES (din cadrul Școlii Gimnaziale "A.I. Cuza" Dorohoi, împreună cu elevi cu deficiențe mintale (din cadrul Școlii Profesionale Speciale "Ion Pillat", Dorohoi), în total 30 de beneficiari direcți, au participat la activitățile microproiectului „Învățând, ne distrăm !”, din cadrul proiectului POCU /74/6/18/105002, "La școală cu bucurie!"

Din experiența anterioară și observațiile făcute, s-a constatat că elevii cu CES / deficit de intelect ai celor două școli (și nu numai ei) agreeau instinctiv tehnologiile IT, fiind tentați să le folosească, mai ales dacă aveau sprijinul unui coleg sau al cadrelor didactice. După o instruire inițială individualizată a fiecărui elev (pe parcursul a 2-3 săptămâni, fiind însușite noțiunile elementare de utilizare a computerului și programelor pentru desen), au urmat activități în care, treptat, computerul le-a devenit “prieten”, fiind utilizat, la ore sau în cadrul activităților extracurriculare din cadrul proiectului. Dacă la început elevii foloseau sau își doreau să folosească computerul doar pentru a se juca, în a doua etapă au devenit interesați de utilizarea unor anumite programe, în scopul dezvoltării armonioase.

Miniproiectul a urmărit desfășurarea de activități extracurriculare pentru atingerea următoarelor obiective:

- Stimularea dezvoltării intelectuale la elevii cu CES / deficiențe de intelect
- Dezvoltarea abilităților generale și specifice de comunicare, în contexte variate
- Dezvoltarea abilităților specifice operării cu noile tehnologii și utilizării de soft specific

În cadrul acestui proiect complex, am organizat activitățile propriu-zise pe trei mari teme generice, acestea desfășurându-se atât individual, cât și în grup restrâns, fiind o bună exemplificare a dictonului "nimic nu este imposibil, dacă ești interesat să realizezi":

a. “Frumusețea formelor și culorilor în mâinile mele !” – concurs și expoziție de desene și obiecte artizanale, unde exemplificarea, prezentarea de tutoriale, algoritmizarea s-au îmbinat cu lucrul prin imitație, explorarea unor noi opțiuni din meniurile softului, crearea de noi combinații de forme și culori, activitățile având și un rol psihoterapeutic pronunțat

b. “Anotimpurile anului și fenomenele meteo specifice” – activități care au avut caracter inter și transdisciplinar care au cuprins: prezentarea unor videouri sau secvențe ale acestora legate de fenomenele naturii și unitățile de măsură pentru timp, prezentarea de povesti, simulări ale fenomenelor meteo, realizarea și/ sau rezolvarea unor fișe specifice

c. “Știința pentru noi –geometria sub lupă” – suită de activități de stimulare cognitivă, care a cuprins jocuri și aplicații practice grupate astfel: “Identificarea, clasificarea, reprezentarea cu ajutorul

computerului a figurilor geometrice plane și în spațiu”; “Compunerea/descompunerea corpurilor în forme geometrice complexe /simple”; "Aplicații utile ale geometriei și curiozități matematice", unde elevii, s-au detașat de reprezentările bidimensionale, reușind să creeze diverse forme geometrice 3D, schițe ale unor locuințe

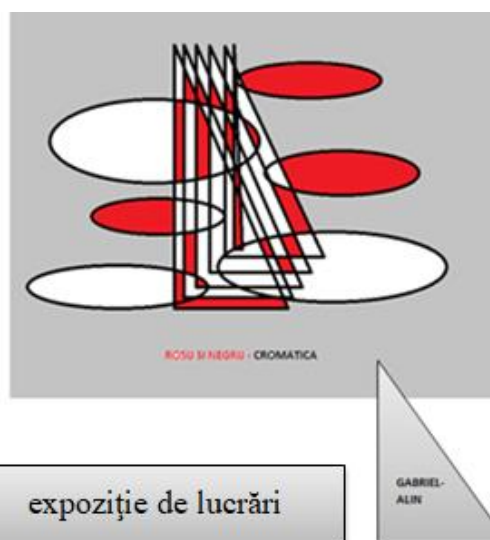
Dintre rezultatele calitative se pot enumera:

- sporirea capacității de concentrare a elevilor cu CES, în rezolvări de sarcini de complexitate medie, precum crearea de forme și modele geometrice (după aproximativ două luni de utilizare graduală și selectivă), fiind dublată de sporirea vitezei de lucru și a coordonării ochi-mână;
- creșterea respectului de sine, prin reușitele avute și familiarizarea cu un nou domeniu;
- îmbunătățirea memoriei vizuale, prin recunoașterea patternurilor geometrice create, în diverse contexte;
- dezvoltarea de competente de bază în utilizarea softurilor intuitive: Paint, Geogebra v. 5 și 6, Collagerator, PhotoPhiltre 7.2, Apophisys 7, SweetHome 3D 6, FotoSketcher 3.4, Homeplan (v. try), Funny Photo Maker, Inkscape 0.92, simultan cu dezvoltarea capacității de reprezentare a formelor în plan și spațiu – de un mare ajutor fiind utilizarea simulărilor 2D și 3D din softul Geogebra; la final, fiecare elev cu CES a putut utiliza singur sau cu ușor sprijin, măcar 3 din programele enumerate;
- folosirea rețelelor net pentru informare, referitor la subiectele abordate (formele geometrice primare, anotimpurile anului, fenomenele meteo, aplicații ale geometriei în construcții), elevii îmbogățindu-și astfel cunoștințele generale;
- dezvoltarea creativității primare - pornind de la modele prezentate, elevii au reușit să creeze altele, asemănătoare sau cu unele elemente de noutate, imaginându-și mai ușor diverse combinații geometrice și cromatice.

Rezultatele cantitative au constatat în cele peste 60 de materiale realizate (printate sau în format electronic): desene și modele geometrice pe computer, fișe de lucru - parțial create de elevi, modelări 3D, fișe de monitorizare a stării vremii, cât și desene, obiecte artizanale, realizate după secvențele video prezentate

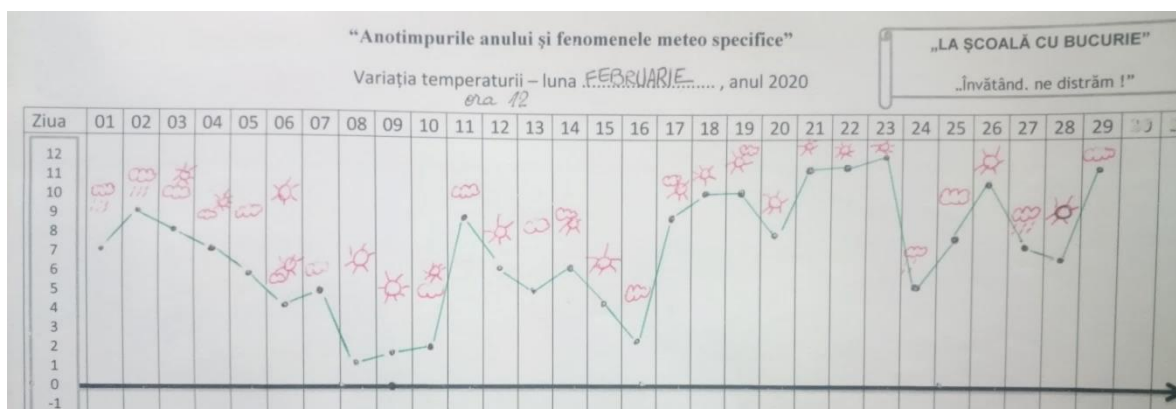
- imagini din secțiunea “Frumusețea formelor și culorilor în mâinile mele !”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- imagini din secțiunea "Anotimpurile anului și fenomenele meteo specifice"

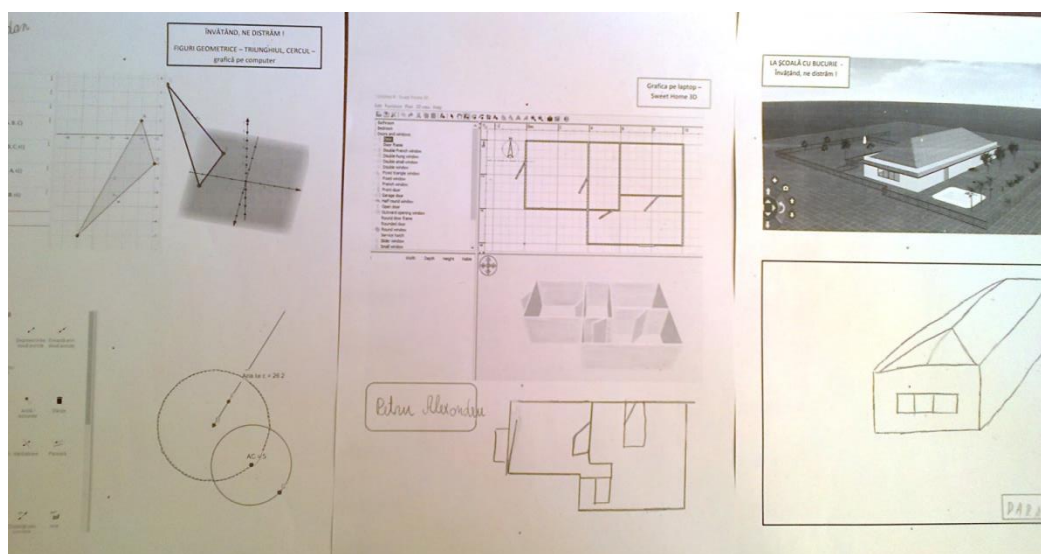
Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- imagini din secțiunea “Știința pentru noi –geometria sub lupă”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Activitățile extracurriculare cu elevii cu CES reprezintă o provocare, fiind un prilej de a sprijini elevii în dezvoltarea psihoemoțională armonioasă. Proiectul derulat a adus în prim plan, pe lângă acești elevi, strategii și tehnici de abordare a diverselor domenii cu ajutorul computerului, acesta fiind folosit la activități diferite de obișnuitele jocuri, activități la care elevii au reacționat pozitiv, reușind să realizeze, singuri, în echipa sau cu sprijin, numeroase lucrări, simultan cu dezvoltarea capacității de concentrare, căpătarea încrederii în sine, însușirea unor cunoștințe generale privind operarea pe computer și utilizarea anumitor softuri de grafică.

PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ

Profesor Mariana Diaconu

Școala Profesioală Specială „Ion Pillat,, Dorohoi, județul Botoșani

Atelier de Art-Terapie

TEMA PROIECTULUI: „Fantezie în culori”

Activitatea face parte din proiectul: „Creștem împreună prin Art-Terapie”

DATA: 27.02.2020

SCOPUL ACTIVITĂȚII DIN CADRUL ATELIERULUI:

- Stimularea imaginației și creativității prin intermediul lucrului în echipă;
- Consolidarea unor abilități practice specifice nivelului de dezvoltare;
- Dezvoltarea simțului, practic, estetic și de echipă;
- Exersarea și actualizarea unor cântecele învățate;
- Proiectarea, confecționarea și evaluarea brândușei;

ARGUMENT: „Primăvara ne înverzește ...sufletele!” Costel Zagan.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Primăvara este unul din cele patru anotimpuri ale zonei temperate, marcând tranziția de la iarnă la vară. Din punct de vedere astronomic, marcarea începutului primăverii este, de cele mai multe ori, legată de echivalența dintre durata temporală a zilei și a noptii.

Ne-am gândit ca această activitate să o numim „Flori de primăvară”, deoarece sosirea acestui anotimp ne face mai buni, mai creativi și toate produsele realizate în cadrul atelierului de lucru vor pune baza unei frumoase prietenii între elevii celor două școli.

TIPUL PROIECTULUI: Activitate extracurriculară

COORDONATOR ATELIER:

Prof. Diaconu Mariana

PARTENERI:

- Școala Gimnazială Nr.1 Dorohoi

Prof. Crăciun Liliana

Prof. Coreciuc Alina-Daniela

- Școala Profesională Specială “Ion Pillat” Dorohoi

Prof. Viziteu Bogdan-Lucian

Prof. Apetria Gabriela

OBIECTIVE:

- ✓ Utilizarea de unelte simple de lucru pentru realizarea activității;
- ✓ Efectuarea de operații simple de pliere, decupare, asamblare, lipire;
- ✓ Realizarea de lucrări estetice;
- ✓ Îmbogățirea experienței prin participarea la diverse activități creativ-educative;
- ✓ Socializarea și stabilirea unor relații de prietenie odată cu desfășurarea activităților comune;
- ✓ Actualizarea și exersarea unor cântecele învățate;
- ✓ Cultivarea unui comportament atent, tolerant, civilizat;
- ✓ Dezvoltarea spiritului de altruism, generozitate, bunătate la elevi;
- ✓ Dezvoltarea și cultivarea simțului artistic;

GRUP ȚINTĂ:

- ✓ Elevii claselor: I - Școala Profesională Specială „Ion Pillat” Dorohoi

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

✓ Elevii clasei a-III-a - Școala Gimnaziala Nr. 1 Dorohoi

LOCUL DESFĂȘURĂRII: Centrul educativ-recreativ –Școala Profesională Specială „Ion Pillat”
Dorohoi, jud. Botoșani

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

a) ACTIVITĂȚI:

✓ Prezentarea unui model de brândușă;

Prezentare PPT (Retroproiector, laptop, tv)

Discuții libere cu elevii;

✓ Prezentarea tehnicilor de lucru: decupare,pliere, asamblare;

✓ Alegerea echipelor de lucru;

✓ Realizarea lucrării;

Materiale necesare:

- forfecuțe
- hârtie glasse
- hârtie creponată
- lipici
- bețe de bambus

Modul de lucru:

- Se împart elevii în echipe;
- Se pun la dispoziție, forfecuțe, hârtia glasse, hârtia creponată, lipici, bețe de bambus ;
- Se folosesc tehnici de decupare, pliere, asamblare;
- Se decupeaza staminele, cercurile care vor fi petale, figura model a brândușei, apoi se assembleaza pe o bețișoarele de bambus, învelite în prealabil;
- Elevii lucrează într-o atmosferă plăcută, asigurându-se un fond muzical adecvat.

b) PERIOADA DE REALIZARE A ACTIVITĂȚII: orele 13-15

EVALUAREA ȘI MEDIATIZAREA:

✚ Discuții în grup cu elevii;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Schimb de păreri și experiență;
- Fotografii, filmulețe;
- Prezentarea activității în cadrul sedințelor de lucru, pe site-ul școlii și facebook.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ceașu V. – *Autocunoaștere și creație*, Editura Militară București, 1993;
2. Cosmovici A. și Caluschi M. – *Adolescentul și timpul său liber*, Editura Junimea Iași 1985;
3. Mușu I.- *Ghid de predare- Învățare pentru copii cu cerințe educative speciale*, Reninco &Unicef 2000;
4. Tibu S. și Goia D. – *Parteneriatul școală-familie-comunitate*, Editura Universitară București 2011;

Proiectele educaționale completează activitatea școlară cu educația extrașcolară și educația familială. Ca activitate intenționată și orientată, educația extrașcolară/non-formală, permite dezvoltarea competențelor elevilor, cultivarea interesului și dezvoltarea înclinațiilor și talentelor acestora pentru anumite domenii. Ea permite folosirea eficientă și plăcută a timpului liber al elevilor, dezvoltarea vieții asociative, dezvoltarea capacităților de a lucra în grup și de a coopera în rezolvarea unor sarcini complexe, dezvoltarea voinței și formarea trăsăturilor pozitive de caracter. Educația extrașcolară permite de asemenea implicarea elevilor în activități opționale în mai mare măsură decât este posibil pe baza activităților curriculare, angrenându-i pe aceștia în forme specifice de verificare și apreciere a rezultatelor. . De aceea urmăresc implicarea activă a celor implicați în activități specifice unei tematici comune la nivel de parteneriat.

Experiențe de neuitat în Portugalia

Prof. dr. Sevastia Lizuca DICU- coord. proiect
Școala Profesională Specială Bistrița, Costești, Vâlcea

În perioada 08 februarie-07 martie 2020 s-a desfășurat în Portugalia, în Montijo, primul flux al Proiectului European ERASMUS+ cu titlul **„Stagii de practică pentru incluziunea socială a elevilor cu cerințe educaționale speciale” nr. 2019-1-RO01-KA102-061910**, beneficiar Școala Profesională Specială Bistrița Costești, Vâlcea, proiect care se derulează pe o perioadă de 16 luni. La această mobilitate au participat 9 elevi din clasa a X-a de profesională, domeniul de pregătire construcții, împreună cu trei profesori însoțitori și un profesor monitor, scopul plasamentului fiind de a oferi elevilor o alternativă validă pentru instruirea practică, pentru a crește calitatea formării profesionale, în vederea unor șanse sporite în cariera și o mai bună angajabilitate. Pe parcursul celor patru săptămâni ale stagiului de pregătire practică participanții, repartizați pe grupe la diferite firme de profil stabilite de partenerii FRAGATA, CASA ON, GLOBAL CHANCE, REMODELIMPA, au desfășurat activități diverse - culegerea informațiilor referitoare la structura organizației, locul de muncă, competențele cerute de fișa postului, activități practice de selectare a componentelor.

Printre multiplele obiective ale acestui proiect se poate remarca dezvoltarea la elevii de clasa a X-a a unor abilități practice și competențe cheie precum lucrul în echipă, elevii și-au evaluat nivelul de pregătire în raport cu cerințele unui loc de muncă și și-au asumat responsabilitatea față de sarcina primită, condiție esențială pentru viitoarea lor formare profesională. Pe perioada stagiului de pregătire practică cu durata de patru săptămâni, elevii din clasa a X-a au dobândit totodată și competențe cheie la nivelul standardelor europene, precum aplicarea legislației privind igiena și securitatea muncii, desfășurarea de acțiuni de evitare a riscurilor privind igiena și securitatea muncii, aplicarea de măsuri de protecție a mediului, în vederea unei bune integrări pe piața muncii, lărgirea orizontului cultural al elevilor, însușirea de către aceștia a valorilor europene și conștientizarea apartenenței lor la o Europă unită.

Proiectul este implementat de o echipă formată din cadre didactice și își propune: sprijinirea participanților români să dobândească experiențe de muncă într-un mediu de lucru european, în scopul facilitării integrării profesionale, dezvoltarea competențelor profesionale și personale de comunicare, cooperare în relațiile de muncă, a competențelor culturale, în vederea creșterii competitivității absolventului de școală profesională, crearea unor modele și strategii de colaborare la nivel instituțional care să contribuie la creșterea capacității instituției de învățământ tehnic românesc de a furniza și forma calificări relevante pentru piața muncii. Stagiul de formare profesională desfășurat în străinătate este recunoscut și validat prin certificatele Europass Mobility care contribuie la formarea unor portofolii solide ale viitorilor absolvenți, apreciate pe piața europeană a muncii. Tinerii bistrițeni implicați în proiect își dezvoltă abilitățile de comunicare în limba engleză, prin pregătire suplimentară cu personal calificat și sunt inițiați în cunoașterea limbii portugheze. La nivelul instituției noastre, acest stagiul de practică înseamnă deschiderea unui drum către o colaborare cu firme europene din domeniul construcțiilor. Participanții se pregătesc să lucreze în domeniul construcțiilor sau să-și deschidă propria afacere. Acest domeniu are nevoie de profesioniști, de oameni calificați care să ofere expertiză și calitate în promovarea și prestarea serviciilor. În acest sens, instituția noastră de învățământ asigură o pregătire de specialitate complexă pentru viitorii lucrători din acest domeniu de formare profesională.

PROIECT DE ACTIVITATE: „TOAMNA”- EVALUARE

Profesor învățământ preșcolar : Drăghin Anișoara

Grădinița cu Program Prelungit nr.5 Caransebeș

Grupa: mare

Tema de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”;

Subtema: „Toamna”- evaluare;

Domeniul experiențial: Limbă și comunicare;

Categoria de activitate: Educarea limbajului;

Tema activității: „Povești amestecate”

Mijloc de realizare: joc didactic;

Tipul activității: evaluare de cunoștințe;

Scopul: educarea unei exprimări verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical, sintactic;

Obiective de referință:

- Să înțeleagă și să transmită mesaje simple, să reacționeze la acestea;
- Să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înșeles;

Obiective operaționale:

- O1- Să identifice poveștile de toamnă cunoscute;
- O2- Să relateze ideile principale ale poveștilor;
- O3- Să aleagă imaginile care nu fac parte din poveste;
- O4- Să aranjeze cronologic imaginile corespunzătoare fiecărei povești;
- O5- Să modifice finalul unei povești;
- O6- Să aprecieze răspunsurile colegilor;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Sarcina didactică: recunoașterea poveștilor după imagini, alegerea imaginii greșite, care nu face parte din poveste, aranjarea în ordine cronologică a imaginilor, modificarea finalurilor unor povești;

Regulile jocului: copiii sunt împărțiți în 3 echipe; fiecare echipă recunoaște povestea și alege din imaginile amestecate pe acelea care corespund poveștii lor, apoi le așează în ordine cronologică și găsesc un alt final poveștii;

Elemente de joc: Surpriza, aplauzele, închiderea și deschiderea ochilor.

Strategia didactică:

- **Metode:** Explicația, conversația, observația, demonstrația, exercițiul, problematizarea.
- **Mijloace didactice:** Imagini din poveștile de toamnă cunoscute: „Povestea celor șapte frunze”- poveste populară, „Mărul” de V. Suteev, „Unde a zburat rândunica?” de T. Constantinescu;

Forma de organizare: frontal, pe echipe, individual;

Locul de desfășurare: sala de grupă;

Durata: 30 minute;

Bibliografie:

- L. Ezechil, M.P. Lăzărescu- „Laborator preșcolar”, editura V&I Integral, București, 2002;
- Ileana Hanganu, Cireșica Raclaru – „Jocuri pentru preșcolari- culegere”, Editura Aramis, 2005;
- M. Taiban, M. Petre, V. Nistor, A. Berescu – „Jocuri didactice pentru grădinițele de copii”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.

Componenta grupei: 20 copii cu dezvoltare tipică, 1 copil integrat

Descrierea copilului cu CES: tulburare cu elemente din spectrul autist;

Obiectiv specific deficiență mintală:

- Ascultarea și înțelegerea mesajelor orale scurte exprimate de profesor ;
- Utilizarea în comunicare a modelelor de exprimare nonverbală (mimică, gesturi);

Cantitate Identificarea imaginii de ansamblu a poveștii; Colorarea unei imagini dintr-o anumită poveste;	Timp Timpul de implicare a copilului în activitate va fi mai scurt, în limita capacității de concentrare;	Nive de suport Colorarea imaginii din poveste împreună cu educatoarea;
Input Imaginile dintr-o anumită poveste vor fi așezate de restul echipei din care face parte și copilul cu CES, pe un panou special în ordine cronologică;	Dificultate După aranjarea în ordine cronologică a imaginilor poveștii, copilul va alege de pe jos imaginea de ansamblu a poveștii;	Output Copilul va trebui să arate colegilor imaginea de ansamblu a poveștii;
Participare	Obiective alternative Copilul va colora în timp ce ceilalți copii modifică finalul poveștilor;	Curriculum substituit (functional) Programa adaptată pentru <i>Limbă și comunicare</i>

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Etapale instruirii	Ob. Op.	Conținuturi	Strategia didactică				Evaluare
			Metode și mijloace de învățământ	C	G	I	
Moment organizatoric			Aranjarea mobilierului; pregătirea materialelor necesare;	X			
Captarea atenției			Conversația Educatoarea va introduce trei plicuri decorate cu elemente de toamnă, primte de la Zâna	X			

			Toamna.				
Enunțarea scopului și a obiectivelor			Expunerea Educatorea le precizează copiilor că Zâna Toamna a greșit poveștile și a amestecat imaginile din povești, iar copiii vor desluși imaginile din poveștile prezentate.	X			
Reactualizarea cunoștințelor	O1	Poveștile: „Unde a zburat rândunica?”, „Povestea celor șapte Frunze”, „Mărul”;	Conversația Întrebări puse de educatoare: -Ce povești cunoașteți despre anotimpul toamna? -Ce personaje ați întâlnit în aceste povești? Enumerați-le!				
Prezentarea conținutului și dirijarea învățării		Explicarea regulilor jocului Executarea jocului de probă Poveștile: „Unde a zburat rândunica?”, „Povestea celor șapte Frunze”, „Mărul”;	Explicația Educatorea va împărți copiii pe echipe (3), după care va citi fragmente scurte din cele trei povești, pentru a arăta fiecărei echipe ce poveste îi reprezintă. Fiecare echipă va alege, din poveștile amestecate de pe jos, imaginile din povestea lor, apoi le așează în ordine cronologică, repovestesc		X		

			povestea. Educatoarea va cere copiilor să închidă ochii și va introduce în șirul logic al poveștii, o imagine din altă poveste, apoi va cere copiilor să o identifice. Demonstrația Se va executa jocul de probă cu o altă poveste.				
Obținerea performanței	O2 O3 O4	Desfășurarea jocului propriu-zis Poveștile: „Unde a zburat rândunica?”, „Povestea celor șapte Frunze”, „Mărul”;	Conversația, exercițiul, problematizarea Copiii împărțiți pe echipe sortează imaginile corespunzătoare, le așează în ordine cronologică, apoi repovestesc pe rând conținutul poveștilor; apoi vor trebui să găsească imaginile care nu corespund poveștii, imagini introduse de educatoare. Copilul cu CES va alege de pe jos imaginea de ansamblu a poveștii echipei sale.		X	X	
Asigurarea retenției și a transferului	O5	Complicarea jocului-găsirea unui alt final poveștilor	Problematizarea Educatoarea va cere copiilor să găsească un alt final poveștilor.			X	

		prezentate	Copilul cu CES va colora o imagine simplă din povestea echipei.				
Evaluare		Poveștile: „Unde a zburat rândunica?”, „Povestea celor șapte Frunze”, „Mărul”;	Copiii vor rezolva, pe echipe, câte un puzzle cu imaginea de ansamblu a poveștii echipei. Copilul cu CES rezolvă sarcina împreună cu colegii de echipă.		X		

REZUMAT

Este o activitate de educarea limbajului la unitatea de învățare: „Toamna”, subiectul activității fiind: „Povești amestecate” un joc didactic, ce presupune evaluarea poveștilor cu specific anotimpului în cauză : „Povestea celor șapte frunze” - poveste populară, „Mărul” de V. Suteev, „Unde a zburat rândunica?” de T. Constantinescu.

Copilului cu CES prezintă tulburare cu elemente din spectrul autist, scopul fiind: educarea unei exprimări verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical, sintactic, iar obiectivele operaționale urmăresc următoarele aspecte:

- O1- Să identifice poveștile de toamnă cunoscute;
- O2- Să relateze ideile principale ale poveștilor;
- O3- Să aleagă imaginile care nu fac parte din poveste;
- O4- Să aranjeze cronologic imaginile corespunzătoare fiecărei povești;
- O5- Să modifice finalul unei povești;
- O6- Să aprecieze răspunsurile colegilor;

După cum se observă în scenariul didactic, preșcolarului cu CES îi va fi alocat un timp mai scurt de implicare în activitate, în limita capacității de concentrare, sarcinile sunt clare, precise și cu un nivel de dificultate redus: va identifica imaginii de ansamblu din povești, va colora doar imaginile simple dintr-o anumită poveste, în timp ce ceilalți copii modifică finalul poveștilor, va rezolva sarcina împreună cu colegii de echipă.

STRATEGII MODERNE PENTRU RECUPERAREA ȘI INTEGRAREA ELEVILOR CU CES

**Profesor învățământ preșcolar, Dumitru Alina-Irina
Școala Gimnazială Luizi-Călugăra**

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare și pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Școala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare și deci de învățare, într-o formă de școală. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturor.

Școala incluzivă ridică învățarea la rang de principiu general și presupune înainte de orice acceptarea faptului ca orice copil poate învăța. Fiecare participant învață și se dezvoltă prin faptul că interacționează cu ceilalți. Sursele învățării, pentru fiecare, vin din relațiile interumane și din experiența permanentă cu obiectele, cu semenii și cu sine. Școala nu este un teritoriu al cunoștințelor academice, ci și unul al experiențelor practice și al relațiilor interumane.

În perspectiva școlii incluzive înțeleasă ca școală care se deschide flexibil tuturor copiilor, dificultățile de învățare sunt considerate probleme normale în activitatea didactică. Rezolvarea lor este un prilej și o provocare pentru profesori, elevi. Managerii școlii și ceilalți factori implicați. Fiecare act didactic este o presiune asupra copilului și trebuie completat cu un sprijin corespunzător.

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităților, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toți. În această direcție se înscriu și inițiativele privind problematica persoanelor cu dizabilități, care de multe ori se „lovesc” de etichetări sau marginalizare. A devenit o necesitate și o prioritate modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, de aceea s-au adoptat politici sociale și educaționale care să le permită participarea totală și activă în viața comunității, să faciliteze accesul la o educație și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile disponibilități.

Referitor la educația copiilor cu cerințe speciale, sistemul de învățământ românesc s-a aliniat tendințelor și cerințelor internaționale, susținând integrarea și incluziunea școlară a acestora, mai exact pot fi incluși în școlile de masă, la activitățile formale și/sau nonformale, li se asigură o adaptare a curriculumului, iar resursele umane și materiale existente la nivelul instituției școlare sunt valorificate și îmbunătățite pentru a răspunde nevoilor de formare ale acestor copii.

Termenul cerințe educaționale speciale desemnează o abordare educativă diferențiată și specializată a elevilor cu deficiențe mentale, dizabilități fizice, afecțiuni somatice, etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educația specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu mențiunea că este nevoie de flexibilitate și

adaptare la particularitățile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecțiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalități de lucru, mixând strategiile didactice tradiționale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competențe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității. Alois Gherguț descrie câteva metode de învățare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale. Printre acestea se numără:

- Brainstormingul: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- Știu/Vreau să știu/ Am învățat: se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conținuturilor.
- Turul Galeriei : în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștințe și se valorizează produsul obținut în grup.
- Activitatea dirijată de citire – gândire : presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor.

Alte metode activ-participative mai sunt : interviul în trei etape, predicțiile în perechi, unul stă și trei circulă, linia valorilor, masa rotundă.

Autorul precizează faptul că există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învățarea prin interacțiunea cu ceilalți colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar îmbogățite cu alte variante în funcție de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului (Alois Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială, pag 281, 282).

Pentru optimizarea intervențiilor la elevii cu dizabilități, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijirii propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităților pentru petrecerea timpului liber.

În calitate de profesor cu o clasă cu elevi cu CES, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoțesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginație și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens. Având ca reper lucrări de specialitate cu informații despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficiențe, am realizat programe de intervenție și activități de învățare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o “rețetă” metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu CES care sunt integrați în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică deoarece încurajează socializarea, spiritual de toleranță și suport.

Experiența proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conținuturile învățării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul

acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic.

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înțeleagă lumea în care trăiește și să aplice ceea ce a învățat în diferite situații de viață.

Bibliografie:

- 1.Cucoș, Constantin. Pedagogie, Editura Polirom ,Iasi, 2001;
- 2.Gherguț, Alois. Sinteze de psihopedagogie special-Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iași, 2013;
- 3.Radu, Gheorghe. Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal, Editura Pro Humanitas, București, 2000
- 4.Seach Diana. Jocul interactive pentru copii cu autism, Editura Fides, Iasi, 2011.

Bune practici prin activități extrașcolare, la copiii cu CES

Prof. Hele Rodica

Dir.adj. prof. Rada Daniela

Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu”, Beiuș

Într-o societate în permanentă schimbare, în care asistăm la o explozie informațională și tehnologică, școala trebuie să se adapteze și ea, să se restructureze, să găsească cele mai bune metode și tehnici pentru integrarea tuturor elevilor.

Elevul este centrul procesului educațional, de aceea este necesar să simtă în școală o stare de bine, să simtă că este valorizat, că aici găsește sprijin și ajutor. Tendința școlii este de a pune accent pe latura intelectuală, neglijând nevoile emoționale și sociale ale copiilor. Uităm că fiecare copil este unic, cu nevoile și dorințele lui, chiar dacă este un copil cu nevoi speciale.

Alături de activitățile școlare, cele extrașcolare au ca obiective adaptarea acestor copii la mediul școlar, formarea de abilități de comunicare și sociale, învingerea, timidității și a fricii de a greși și implicarea în activități de acest fel.

În școala noastră avem mai mulți copii cu nevoi speciale, în clasa la care sunt dirigină am doi copii. Pe toți copiii cu care lucrez i-am implicat în tot felul de activități extrașcolare, pe care fie le-am organizat în cadrul unor proiecte de voluntariat, de educație pentru sănătate, de educație ecologică, la nivel local și județean, fie ca participant în astfel de activități, împreună cu doamna director adjunct și cu alți colegi din școală. Prin aceste proiecte am urmărit:

- cultivarea unor deprinderi/comportamente sănătoase pentru sănătate mediului și a omului;
- cultivarea dragostei față de aproapele;
- dezvoltarea de aptitudini sociale;
- creșterea stime de sine;
- încurajarea muncii în echipă;

În fiecare an, pe 6 decembrie sărbătorim ziua școlii noastre, cu această ocazie se organizează tot felul de activități cultural- artistice. De fiecare dată în programul pregătit cu clasa mea au fost implicați și cei doi elevi cu CES, făcând față cu brio.

Am participat cu copiii cu CES la tot felul de concursuri, în special la secțiunea educație plastică și abilități practice(confecționarea de măștișoare, felicitări, obiecte decorative de Crăciun, de Paște), la care am avut rezultate foarte bune.

În cadrul săptămânii Școala Altfel am desfășurat tot felul de activități, la care au participat și copii cu CES (sunt încântați când facem salată de fructe, mergem într-o drumeție etc;). Se simt foarte bine când sunt implicați, primind încredere în ei.

În anul școlar 2017-2018 printre activitățile realizate de Ziua educației am avut și o machetă cu școala noastră.

Școala de pe machetă a fost relizată de către unul dintre copiii cu CES, din clasa mea, din carton, foarte frumos lucrată,

după cum se vede și în imagine, ca apoi toți elevii din clasă

s-au mobilizat, printre care și celălalt copil cu CES și au realizat restul elementelor de pe machetă. Anul trecut școlar, dar și anul acesta am implicat copiii și în Programul JA România, fiind implicați

și cei doi copii cu CES și care au făcut față tuturor provocărilor și colaborând foarte bine cu ceilalți colegi de clasă în rezolvarea sarcinilor.

În acest an școlar am avut Săptămâna Școala Altfel, în perioada stării de urgență, înainte de vacanța de Paște și fiecare diriginte și profesor a desfășurat activități online, cei doi copii ai mei s-au descurcat foarte bine, îndeplinindu-și sarcinile.

Ultima activitate extrașcolară desfășurată în condițiile de acum online a fost semestrul acesta, în data de 06.05. 2020 și anume *Importanța și beneficiile laptelui*, unde de asemenea s-au implicat, prin desene, prezentând pe platforma Adservio foarte frumos ceea ce au pus pe hârtie și au dorit să scoată în evidență.

Consider că prin aceste activități am insuflat elevilor participarea activă și responsabilă la viața școlii și viața socială, am avut prilejul să-i ajut să-și dezvolte creativitatea, am contribuit la creșterea stimei de sine și a respectului față de ceilalți și față de tot ceea ce ne înconjoară. Prin aceste activități am contribuit la rezolvarea unor probleme emoționale și la cunoașterea aptitudinilor personale, abilităților, deprinderilor și cunoștințelor acestor elevi.

Alături de activitățile școlare, cele extrașcolare au ca obiective adaptarea acestor copii la mediul școlar, formarea de abilități de comunicare și sociale, învingerea, timidității și a fricii de a greși și implicarea în activități de acest fel.

Orice activitate extrașcolară este o oportunitate și pentru acești copii de a se putea integra în mediul școlar, de a-i înțelege pe alții și de a fi înțeleși la rândul lor, de către colegi, de către cei din jur. Ce am observat în cadrul acestor activități? Că acești copii se simt foarte bine și se implică dacă observă că ai încredere în ei. Avem copii care sunt foarte pricepuți la desen, sau la abilități practice și sunt încântați dacă faci o expoziție cu lucrările lor sau le trimiți la un concurs.

STRATEGII DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Profesor învățământ primar, Ichim Elena
Școala Gimnazială Luizi- Călugăra

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii.

Din această categorie fac parte:

- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);
- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);
- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu handicap asociat;
- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Școala este de asemenea un mediu important de socializare.

Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor

randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat. Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire și de limbaj și de psihoterapie individuală și de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor și colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea școlară conținuturi și sarcini simplificate.

Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Copiii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoc, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Strategii și intervenții utile din partea cadrului didactic:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare;
- Încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea independenței, creșterea autonomiei personale;
- Încurajarea eforturilor;
- Sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres;
- Crearea unui climat afectiv, confortabil;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile;
- Folosirea învățării afective;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare, etc.

Abordarea incluzivă susține că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala trebuie să dispună de strategii

funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație. Putem stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Poate fi dezvoltat un mediu afectiv pozitiv în care copiii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aibă curaj să ceară ajutor.

Într-o abordare incluzivă toți copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Educația incluzivă este o mișcare mondială bazată pe drepturile umane de bază. Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenența sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială. Diferențierea școlară pe baza apartenenței la o anumită categorie socială sau a nivelului de dezvoltare individuală este nedreaptă și nu justifică excluderea din școala de masă. Al doilea argument care susține necesitatea mișcării integraționiste este acela că școala de masă este cea care asigură mediul, precum și nivelul de calitate cel mai propice învățământului și însușirii aptitudinilor sociale și cognitive. Pentru a ușura copiilor cu dificultăți de asimilare integrarea în școlile de masă, este necesar ca în aceste școli să se asigure o atmosferă mai primitoare și de acceptare.

Pentru prevenirea declinului social ulterior nu este suficient ca acești copii să fie menținuți în sistemul educațional tradițional pentru că există pericolul dificultăților de adaptare la standardele ridicate și deci pericolul de eșec sau abandon școlar. Pe lângă acceptarea copilului în școala de masă, trebuie asigurat un mediu educațional corespunzător, suport și experiențe pozitive copilului cu dificultăți de învățare.

O caracteristica specială a acestor copii "în pericol de excludere" o constituie faptul că posibilitățile lor nu sunt în concordanță cu nivelul obișnuit al așteptărilor față de copii. Ei nu se adaptează cu ușurință și nu pot obține succese în cadrul sistemului educațional tradițional. (Nu reușesc la examenele de capacitate sau bacalaureat, nu reușesc să obțină diplome). În spatele acestor probleme, stă desigur și nivelul lor inefficient de funcționare a proceselor cognitive, agravat de faptul că nici în cadrul familiei și nici în școală, ei nu beneficiază de o stimulare cognitivă corespunzătoare. Deficitul cognitiv apărut în urma educației necorespunzătoare este totuși reversibil și poate fi compensat chiar și în cazul unor tulburări organice, cu condiția ca potențialul copilului să fie activat în mod corespunzător. Toate aceste corecturi se pot realiza în cadrul școlii de masă și al familiei, cu ajutorul programelor de dezvoltare cognitivă.

Recunoscând faptul că orice proces de readaptare a unei persoane cu cerințe educative speciale ar trebui să țină cont de măsurile care favorizează autonomia sa personală și asigură independența sa economică și integrarea sa socială, cea mai completă posibil, trebuie incluse și dezvoltate programe de readaptare, măsuri individuale și colective care să favorizeze independența personală, care să-i permită să ducă o viață cât mai normală și completă posibil, ceea ce include dreptul de a fi diferit. O readaptare totală presupune un ansamblu de măsuri fundamentale și complementare, dispoziții, servicii de facilitare care ar putea garanta accesibilitatea la confortul fizic și psihologic. Adaptarea mobilierului exterior și urbanismul, accesul în clădiri, la amenajări și instalații sportive, transportul și comunicațiile, activitățile culturale, timpul liber și vacanțele trebuie să constituie tot atâția factori care contribuie la realizarea obiectivelor readaptării.

Este important să se determine participarea, în măsura posibilului, a persoanelor cu cerințe educative speciale și a organizațiilor care-i reprezintă la toate nivelele de elaborare a acestor politici. Legislația trebuie să țină cont de drepturile persoanelor cu deficiențe și să favorizeze, pe cât posibil, participarea lor la viața civilă. În cazul în care persoanele cu cerințe educative speciale nu sunt în măsură să-și exercite în mod deplin drepturile lor de cetățeni, trebuie să fie ajutate să participe cât mai mult posibil la viața civilă, asigurându-le ajutorul adecvat și luând măsurile necesare. Profesioniștii trebuie să informeze asupra tuturor aspectelor vieții, iar persoanele cu deficiențe trebuie să aibă posibilitatea de a-și procura informația ele însele. Dacă natura, gravitatea

deficienței sau vârsta persoanei nu permit reconversia sa personală, chiar în atelier protejat, la domiciliu sau în centre de ajutor pentru muncă, ocupațiile cu caracter social sau cultural trebuie să fie prevăzute. Măsuri potrivite trebuie avute în vedere pentru a asigura persoanelor cu cerințe educative speciale și în special persoanelor cu deficiențe mentale condiții de viață care să le asigure dezvoltarea normală a vieții lor psihice.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Arcan P, Ciumageanu D “Copilul deficient mintal”, Ed Facla
2. Verza F “Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială”, Ed Fundatiei Humanitas, 200
3. Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

Stimularea creativității copiilor cu CES în cadrul proiectelor extrașcolare

Profesor Ioniță Doina
Colegiul Național Calistrat Hogaș Tecuci

În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Școala, familia și societatea au un rol hotărâtor în acest sens. Copiii par a fi ușor modelabili prin intervenția unor activități extrașcolare prin care au posibilitatea să colaboreze, să-și dezvolte deprinderile de comunicare, de interrelaționare și de realizare a unor procese ce implică spirit de cooperare. Pentru punerea în practică a acestora e nevoie de diverși factori stimulatori care pot valoriza potențialul cu capacități nebanuite al copilăriei – vârstă care poartă în sine, în embrion, tiparele viitorului adolescent, adult, părinte, bunic sau profesionist.

Desfășurându-mi activitatea ca profesor diriginte la o clasă în care sunt și copii cu CES, am găsit în acești copii un cadru propice, un material prielnic de lucru care abia așteaptă să li se acorde atenție, să fie captați în activități comune cu ceilalți colegi ai lor. Acești copii cooperează cu plăcere, cu bucurie. Fiecare copil ascunde un talent oarecare, ce abia așteaptă să fie descoperit, modelat, șlefuit și pus în valoare.

Am derulat proiectul „Împreună”.

Scopul proiectului:

- implicarea elevilor în activități sociale cu caracter creativ, ludic, educativ, care oferă șanse egale, posibilități de dezvoltare a spiritului de cooperare și stimuli de integrare socială.
- abilitarea părinților pentru a desfășura activități eficiente cu copiii cu cerințe speciale.
- învățarea unor comportamente adecvate care să-i ajute pe părinți să stimuleze creativitatea copiilor.

Pentru atingerea obiectivelor la activitate au participat părinții, frații, bunicii copiilor. Folosind proprietățile terapeutice ale meloterapiei toată activitatea s-a desfășurat pe un fond muzical. Cu ajutorul colindelor am încercat să introducem copiii în atmosfera caldă a sărbătorilor de iarnă, să le stimulăm creativitatea. Am explicat părinților cum trebuie să-și ajute copiii și cum se va desfășura activitatea.

Programul acestei întâlniri din cadrul proiectului a cuprins următoarele activități:

- Prezentarea unei povești imaginare;
- Identificarea/prezentarea materialelor cu ajutorul cărora se vor confecționa podoabe pentru a împodobi bradul;
- Împodobirea bradului cu podoabele confecționate de copii.
- Atelier de pictură.

Copiii cu CES au fost acompaniați de colegii lor de clasă din învățământul de masă și părinții lor. Astfel s-au format perechi din copii cu CES și copii din învățământul de masă care au lucrat împreună cu părinții la confecționarea ornamentelor și la realizarea picturilor. Au depus multă muncă, răbdare, talent. Atunci când copilul cu CES întâmpina greutăți, obosea și era pe punctul de a abandona (cunoscută fiind capacitatea de concentrare, atenția și volumul de muncă mai redus al copiilor cu CES) intervenea colegul său care îi oferea sprijin și totodată motivația de a merge mai departe.

S-a urmărit atât cultivarea talentului precum și dezvoltarea parametrilor psihici a motivației și nu în ultimul rând formarea relațiilor interumane de prietenie, ajutorare, cooperare atât de necesare în zilele noastre și nu în ultimul rând crearea de bună dispoziție și satisfacția muncii bine făcute.

Toate acestea au un puternic efect modelator asupra sufletului și caracterului copiilor atât a celor cu CES cât și a colegilor lor.

Am organizat o expoziție cu lucrările realizate în cadrul atelierului de pictură. Tot în cadrul acestei expoziții copiii au fost premiați. Expoziția a fost realizată în holul școlii și a fost apreciată de toți elevii școlii și cadrele didactice.

Dacă înainte de demararea acestui proiect copilul cu CES era doar un coleg oarecare de clasă, iată că pot afirma cu bucurie că la final a devenit prietenul, apropiatul elevului silitor și muncitor din învățământul de masă. Copiii cu CES au fost acceptați mai ușor atât de colegii lor cât și de familiile acestora.

În urma acestei activități, părinții au acumulat noi cunoștințe legate de modalitatea prin care pot să stimuleze creativitatea și imaginația copiilor lor. S-au explicat beneficiile implicării copiilor în diferite activități de acest gen, părinții înțelegând că și mediul familial, nu doar cel școlar, trebuie să fie caracterizat de o atmosferă prielnică, stimulatoare pentru copil și că trebuie să antreneze copilul în diferite activități creative.

La finalul acestui proiect pot afirma că obiective precum dezvoltarea creativității elevilor, cultivarea sentimentului acceptării necondiționate, al siguranței și al încrederii în sine, valorizarea copiilor cu dizabilități pentru a le induce sentimentul de utilitate, de a iniția spirit de cooperare în activități sociale și colaborare la nivelul grupului, de a manifesta sensibilitate și spirit deschis spre valori estetice și artistice, conștientizarea valorii vârstei de aur și ale prieteniei în relațiile cu cei din jur, au fost atinse cu succes.

Rolul terapeutic al activităților extrașcolare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES, stimularea creativității lor. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Bibliografie

1. Andrei Cosmovici, Luminița Iacob, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, București, 1999.
2. Anton Moisin, *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

Învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Școala, familia și societatea au un rol hotărâtor în acest sens. Rolul terapeutic al activităților extrașcolare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES, stimularea creativității lor. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Proiect derulat în învățământul special doljean Grădinariei speciali

**Profesor Elisaveta Veronica Jiroveanu,
Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina”, Craiova
Profesor Emilia Gabriela Velica,
Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina”, Craiova**

Prof21 – Dezvoltarea competențelor profesorilor și managerilor școlari pentru o școală atractivă și incluzivă (POCU/73/6/6/105288)

INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

1. Titlul proiectului: **Grădinariei Speciali**

2. Obiectivele proiectului:

Dobândirea de către elevi a unor abilități motrice specifice în vederea creșterii calității vieții.

Implicarea elevilor în activități practice pentru petrecerea timpului liber.

Formarea abilităților elevilor de lucru în echipă și de comunicare verbală.

Dobândirea de către elevi a unor abilități tehnice de mănuire de unelte.

Dobândirea unor abilități cognitive specifice grădinaritului de către cei 20 elevi, în vederea pre-profesionalizării

3. Număr de beneficiari implicați în activități (direct și indirect):

- elevi implicați: 20 elevi cu dizabilități intelectuale
- alți actori din comunitate:
 - Universitatea din Craiova Facultatea de Horticultură, Departamentul de Biologie și Inginerie a Mediului
 - Regia Autonomă de Administrare A Domeniului Public și Fondului Locativ Craiova, Zone Verzi;
 - Grădina Botanică din Craiova
- Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina”: profesori : Ceană Elena Monica, Camen Ozun Ana Maria, instructori de educație: Bădălă Iulia, Vădeanu Marilena, Țăpurin Cătălina, Tobescu Rodica, administrator de patrimoniu. Vătu Gigi, administrator financiar: Răpănoiu Robert, muncitori: Negoescu Savu, Marin Ștefan, Ivanovici Mircea, Fota Gheorghe

4. Loc de desfășurare: Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina” din Craiova, județul Dolj, România

5. Perioada de desfășurare a proiectului: 7 luni, perioada martie 2019 – septembrie 2019

6. Echipa de proiect (nume, prenume):

Jiroveanu Elisaveta Veronica

Florea Carmen Mihaela

Velica Emilia Gabriela

Gavrilă Oana Ramona

Mușuroi Flori Andreea

Apostol Andreea

Nicola Felicia

7. Descrierea proiectului

Context

În contextul dezvoltării durabile, la copiii cu dizabilități, intervenția asupra abilităților

motrice, de lucru în echipă, tehnice - de pre-profesionalizare (folosirea de unelte pentru grădinărit) am dezvoltat împreună cu elevii noștri un proiect menit să contribuie la dezvoltarea lor personală (încredere în sine, stimă de sine pentru derularea unei activități acceptate social), dezvoltare motrică (creșterea abilităților de mânăuire de unelte), dobândirea de cunoștințe și abilități legate de grădinărit, formarea unor deprinderi de muncă, în vederea unei viitoare integrări în activitate profesională.

Cine a fost implicat:

Proiectul a vizat 20 de elevi ai Școlii Gimnaziale Speciale din Craiova, 9 profesori: 7 profesori Prof 21, 2 profesori ai școlii, personalul școlii, și membrii ai comunității locale și conducerea unității de învățământ

Ce s-a întâmplat:

Pe parcursul a 7 luni, s-au organizat 11 activități ce au vizat dezvoltarea unor abilități la elevii cu dizabilități facilitate prin experimentarea și realizarea unor activități practice într-un mediu natural, îmbunătățirea abilităților de comunicare și relaționare, asumarea responsabilității. Activitățile derulate au fost:

Activitatea 1:

Proiectarea și planificarea grădinii: design, stabilirea plantelor și scopul utilizării lor, achiziționarea materialelor și echipamentelor de protecție necesare activităților. Cu ajutorul studenților de la Facultatea de Horticultură, Secția Peisagistică am realizat un proiect al grădinii, materialele și uneltele necesare pentru activitățile de grădinărit au fost achiziționate din bugetul școlii. Activitatea a fost coordonată de prof. Jiroveanu Veronica, prof. Florea Carmen Mihaela.

Activitatea 2:

Observarea părților componente ale unei plante, creșterea acestora, noțiuni despre amenajarea unor grădini. Activitatea s-a desfășurat în cancelarie sub îndrumarea prof. Florea Carmen Mihaela și a constat în urmărirea de către elevi a unei prezentări ppt în care erau descrise și ilustrate noțiuni despre părțile componente ale unei plante, creșterea acestora, despre amenajarea unor grădini precum și imagini ale speciilor de plante ce vor fi plantate în grădină. De asemenea, fiecare cadru didactic implicat în proiect a alocat săptămânal timp pentru a repeta aceste noțiuni cu elevii, pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor.

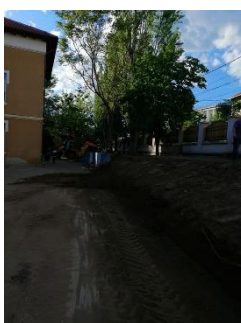

Activitatea 3

Lansarea proiectului și mediatizarea lui. Proiectul a fost mediatizat în cadrul consiliului profesoral și al cercului pedagogic, iar profesorii itineranți la nivelul școlilor unde își desfășoară activitatea.

Activitatea 4

Amenajarea straturilor, pregătirea și decorarea jardinierei. Grădina a fost amenajată pe un teren nefolosit de mult timp, unde se aflau câteva exemplare de Tuia crescute dezordonat, câțiva arbuști în mare parte uscați. Pentru pregătirea terenului, angajați ai R.A.A.D.P.F.L. Craiova ne-au ajutat să toaletăm exemplarele de tuia, să scoatem arbuștii uscați, să curățăm terenul de rădăcini și să-l pregătim pentru plantat. Pentru a curăța terenul de rădăcini a fost nevoie să apelăm la un buldoexcavator care să ne ajute să extragem rădăcinile foarte mari și vechi, după care a nivelat terenul. Din cauza bugetului insuficient, sistemul de udare a fost regândit și înlocuit cu furtun și aspersoare. Abia după aceste lucrări de amenajare a terenului am putut trece la construirea efectivă a grădinii: am semănat gazon, am amenajat jardiniere din cauciucuri vopsite. În acest moment al proiectului, elevii au participat la curățarea terenului de rădăcinile mai mici, la greblarea terenului.

Activitatea 5

Realizarea etichetelor, plantarea semințelor, răsaduri. În jardinierele amenajate la activitatea precedentă am plantat răsaduri, iar în grădină am sădit plante.

Activitatea 6

Întreținerea (udare, plivirea) și observarea plantelor. Întreținerea plantelor a constat în plivirea și curățarea de buruieni, udarea plantelor. Periodic gazonul a fost tuns cu mașina de tuns iarba. Fiind o primăvară ploioasă am avut probleme cu melcii care au distrus o parte din plantele din grădină, fapt ce a determinat achiziționarea altor plante și sădirea acestora. De asemenea, am întreprins măsuri pentru îndepărtarea melcilor din grădină: strângerea acestora și împrăștierea unor substanțe pentru a preveni reapariția lor.

Activitatea 7,8

Recoltarea plantelor, uscarea și depozitarea plantelor. Au fost recoltate foarte puține plante și nu s-a putut concretiza uscarea și depozitarea plantelor. În luna septembrie au fost plantate flori de toamnă pentru a îmbunătăți aspectul grădinii.

Activitatea 9

Valorificarea recoltelor s-a făcut prin realizarea de expoziții foto cu plantele din grădină; pentru sustenabilitatea proiectului, grădina va fi împărțită în sectoare pe care să le îngrijească elevii din școală sub supravegherea și îndrumarea întregului colectiv de cadre didactice.

Activitatea 10

Monitorizarea și evaluarea proiectului s-a făcut prin autoevaluare, prin rapoartele întocmite, vizite și schimburi de bune practici.

Activitatea 11

Încheierea proiectului. Încheierea proiectului s-a făcut în cadrul unei ședințe de analiză la care au participat toți membrii echipei, cadre didactice din școală, precum și partenerii.

Impact:

La finalul proiectului am avut ocazia să observăm o îmbunătățire a comunicării între elevi, s-au legat prietenii, elevii și-au dezvoltat abilități și deprinderi practice, au experimentat și realizat diferite activități într-un mediu natural implicându-se în activități cu plăcere, colaborând și ajutându-se reciproc. Considerăm că proiectul a reușit să-și atingă scopul cu impact asupra sănătății și a modului de viață, contribuind la integrarea în societate a elevilor cu dizabilități.

I. IMPACTUL PROIECTULUI ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

1. Evaluarea impactului asupra beneficiarilor:

a) Principalele abilități de viață ale elevilor dezvoltate prin implicarea în proiect au fost*

Abilitate de viață	Evaluati 1-5, unde este cazul	Abilitate de viață	Evaluati 1-5, unde este cazul
Abilități cognitive	x	Gândire etică	
Abilități practice	x	Gândire prospectivă	
Auto-cunoaștere	x	Gândire sistemică	
Auto-îngrijire	x	Gândire laterală	
Abilități de comunicare	x	Gestiunea învățării	
Gândire critică		Inter-relaționare	X

*Pentru definiții și informații suplimentare referitor la abilități de viață accesați <https://www.prof21.ro/>.

c) În ce măsură ați atins rezultatele pe care vi le-ați propus în privința dezvoltării abilităților elevilor?

1 Deloc	2 În foarte mică măsură	3 În oarecare măsură	4 În mare măsură	5 În foarte mare măsură
			X	

d) Descrieți pe scurt 1-3 reacții ale elevilor (pozitive sau negative) care v-au surprins cel mai mult pe parcursul derulării proiectului:

„Doamna, o să avem grădina noastră?” – a fost reacția unei eleve în momentul în care le-am comunicat că vom face o grădină în curtea școlii

„Vreau să greblez eu!” – elevii au fost foarte dornici să lucreze în grădină, solicitând de fiecare dată să participe la activități.

2. Evaluarea impactului la nivel de școală:

Vă invităm să evaluați în ce măsură:

(1 = deloc – 5 = în foarte mare măsură)	1	2	3	4	5
Conducerea școlii a sprijinit activ implementarea proiectului.					x
Alte cadre didactice au fost interesate să se implice în proiect.					X
Există șanse bune ca munca inițiată în cadrul proiectului să fie continuată în afara lui.					X

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Există șanse bune ca proiectul să fie reluat și în afara programului PROF21/ de alte clase etc.					X
---	--	--	--	--	---

Dacă este cazul, descrieți pe scurt cum vedeți continuarea sau multiplicarea experiențelor din proiect în cadrul școlii:

Îngrijirea parcelor din grădina școlii, fiecărui grup de copii coordonați de cadre didactice fiindu-le arondată o parte pentru administrare. Obținerea de plante sau seminte prin sponsorizări în cadrul parteneriatelor cu membrii comunității locale – avem mai multe școli care ne sunt partenere și au adus flori și înainte de derularea proiectului și pe parcursul derulării proiectului și doresc să ne sprijine și pe viitor. De asemenea, avem instituții partenere care doresc să implementeze acest tip de proiect. Am fost sprijiniți de părinți și celelalte cadre didactice care au adus plante și ne-au ajutat în grădină, ceea ce sperăm să se întâmple și pe viitor.

3. Evaluarea impactului la nivel de comunitate (opțional):

În cazul în care proiectul a vizat un impact la nivel de comunitate, vă invităm să evaluați în ce măsură:

(1 = deloc – 5 = în foarte mare măsură)	1	2	3	4	5
Proiectul a fost vizibil pentru comunitate (părinți, autorități locale, alți actori).					x
Proiectul a implicat activ alți actori din comunitate.				x	
Proiectul a generat reacții puternice în comunitate (*).				x	
Există șanse bune ca proiectul să fi produs o schimbare reală în interiorul comunității (**).				x	

(*) Pentru o evaluare mai mare de 3, vă rugăm să detaliați:

Da, am avut vizite, inspecții de la ISJ DOLJ și de la Consiliul Județean care au apreciat și au diseminat activitățile desfășurate în Grădina Școlii.

(**) Pentru o evaluare mai mare de 3, vă rugăm să detaliați:

Toți membri comunității școlare beneficiază de un mediu mai curat, cu o imagine a curții școlii mult mai atractivă decât în trecut, s-a produs o schimbare reală la nivelul comunității școlare și locale.

II. FEEDBACK ECHIPĂ DE PROIECT PROF21

a) Cât de mulțumitoare a fost, per ansamblu, interacțiunea cu echipa PROF21?

1 Deloc	2 În foarte mică măsură	3 În oarecare măsură	4 În mare măsură	5 În foarte mare măsură
				x

b) În ce măsură activitatea de mentorat susținută de echipele PROF21 v-a ajutat în realizarea proiectului?

1 Deloc	2 În foarte mică măsură	3 În oarecare măsură	4 În mare măsură	5 În foarte mare măsură
				X

c) Cel mai important aport al mentorilor PROF21 a fost...

Adus prin formarea pentru scrierea și finanțarea proiectului, sfaturi și exemple pentru a scrie un proiect corect.

d) Am fi preferat ca mentorii PROF21 să...

Organizeze schimburi de bune practici prin vizite la toate scolile de la care au provenit formabilii din fiecare grupă

e) Pe viitor, mentorii PROF21 ar putea îmbunătăți...

III. RAPORTARE FINANCIARĂ

Vă rugăm sintetizați în tabelul de mai jos cheltuielile efectuate pentru implementarea activităților. Pe coloana 1 a tabelului se pot prelua ca referință categoriile specifice de cheltuieli pe care le-ați prevăzut în bugetul aprobat al proiectului.

Categorie cheltuială	Descriere cheltuială	Valoare totală
<i>Costuri de materiale necesare diverselor activități specifice</i>	Pregătire teren, achiziționare și semănare gazon, levănțică, gălbenele	4905 lei
	Plante hosta, lavanda, astilbe	1090 lei
	Plante crăițe, petunii, mușcate	593 lei
	Substanțe pentru îndepărtarea melcilor și furnicilor	76 lei
TOTAL (*)		6664 lei

(*)Cheltuielile au fost suportate în mod egal de beneficiari.

Cheltuielile pentru celelalte materiale și activități (buldoexcavator, unelte de grădinarit, saci de gunoi, vopsea, pensule, mașină de tuns iarba, piatră decorativă, etc.) s-au făcut din bugetul Școlii Gimnaziale Speciale Sf. Mina, conducerea școlii sprijinindu-ne și implicându-se pe tot parcursul proiectului. Am primit sponsorizări constând în flori de toamnă de la cadrele didactice ale școlii, de la elevi voluntari.

GRĂDINARII SPECIALI

PROIECT ÎN CADRUL PROGRAMULUI
PROF21

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Capital Uman 2014-2020

Rezumat

Lucrarea reprezintă o prezentare a rezultatelor unui proiect derulat printr-un proiect POCU Prof21 – Dezvoltarea competențelor profesorilor și managerilor școlari pentru o școală atractivă și incluzivă (POCU/73/6/6/105288), un proiect derulat la Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina” Craiova în anul școlar 2018-2019.

În urma implementării acestui proiect la nivelul grupului țintă de elevi cu CES am avut următoarele rezultate:

- ✓ Dobândirea unor abilități motrice specifice în vederea creșterii calității vieții.
- ✓ Implicarea elevilor în activități practice pentru petrecerea timpului liber.
- ✓ Formarea abilităților elevilor de lucru în echipă și de comunicare verbală.
- ✓ Dobândirea de către elevi a unor abilități tehnice de mănuire de unelte.
- ✓ Dobândirea unor abilități cognitive specifice grădinaritului de către cei 20 elevi, în vederea pre-profesionalizării

De asemenea, școala a devenit mai primitoare prin amenajarea acestei grădini, profesorii participă activ alături de elevii lor la activități de grădărit și de întreținere.

Principii de creștere a copilului din perspectiva psihologiei individuale

**Profesor psihopedagog Crăciunita Mohan
C.S.E.I. P.P. Neveanu-Timișoara**

DEZVOLTAREA COPILULUI-

La naștere copilul intră într-o societate, ale cărei reguli și limite el trebuie să le învețe. El intră într-o comunitate care are deja stabilite convenții și un ghid stabilit. Din prima clipă copilul interacționează cu oamenii din jurul său. Membrii familiei sale sunt prima societate și el învață să se adapteze la ea. Un copil ajunge la o concluzie vis-a-vis de relații, observându-le pe cele din jurul lui. El este mai mult decât un produs al factorilor ereditari și a mediului; interpretarea lui subiectivă a tot ce se întâmplă către el și în jurul lui, îi dă un scop acțiunilor lui. Are abilitatea să interpreteze și să tragă concluzii. Copilul învață foarte repede să-și schimbe atitudinea față de cei din jurul său, în avantajul său. Foarte curând el percepe răspunsul la ceea ce face. Dacă plânge, zăbreste sau e pasiv, el observă tipurile de atitudini din jurul lui. Învață foarte repede care din răspunsuri îi place, și cu care din indivizi poate obține o anumită atitudine.

Părinții oferă atmosfera unei prime societăți pe care copilul o experimentează. Conceptele lui față de oameni și viața socială vin din relațiile cu părinții. Își dezvoltă atitudinile față de convențiile sociale în familia sa. Părinții îi aduc influențele comunității. Ei sunt exemple de relații inter-umane. De la ei învață cum oamenii se comportă. Familiile competitive stimulează competitivitatea în copiii săi; familiile cooperante, promovează un patern diferit pentru fiecare copil. Oricum, paternul familiei nu este determinant pentru comportamentul familiei. De fapt, paternul familial poate permite chiar un comportament total opus pentru unii copii.

Fiecare copil are poziția sa în familie și din acest motiv percep evenimentele din familie diferit. Locul copilului față de frații săi joacă un rol important în dezvoltarea caracterului. Competiția dintre frați duce la diferențe fundamentale între personalitățile lor. Este vorba de constelația familiei. Există în primul rând ordinea nașterii: cel mai mare, al doilea născut, copilul de mijloc, mezinul sau copilul unic. Fiecare are linia sa de mișcare, drumul său, conceptele și atitudinile sale, care duc la o evaluare diferită a situațiilor din familie și care nu duc, neapărat, la același comportament.

Absența unuia dintre părinți poate schimba așteptările care sunt bazate doar pe poziția în familie. Părinții au un rol foarte important în dezvoltarea copilului. Copilul decide ce să ia și cum să interpreteze ceea ce părinții îi oferă ca model. Ei își decid percepțiile. Sunt ființe creative care fac singuri traducerile lor a ceea ce văd, aud sau experimentează. Fiecare copil percepe familia și frații într-un mod diferit, și pentru fiecare acela este adevărul. Nu se poate rescrie istoria familiei, dar se poate reinterpretă, când fapte, evenimente necunoscute sau uitare sunt introduse.

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII

Din perspectiva psihologiei individuale, teoria personalității consideră individul ca fiind activ și relativ liber în comportament. Comportamentul nu este un rezultat al influențelor exterioare sau al eredității. Individul este activ și responsabil. El nu este o păpusă al cărui comportament este determinat de forțe mai presus de controlul său. Individul este îndreptat spre un scop și spre străduință. El se angajează în activități care au o semnificație; el ia decizii și organizează.

TOATE COMPORTAMENTELE AU O MOTIVAȚIE SOCIALĂ

Recunoaștem că omul este în primul rând o ființă socială. Caracteristicile care îl fac să fie în mod distinctiv uman sunt interacțiunile cu semenii săi în grupuri sociale. Numai în grup individul poate funcționa și se poate împlini pe sine. Individul este dependent de grupul social pentru a se dezvolta ca personalitate.

Comportamentul individului poate fi mai ușor înțeles dacă este văzut în termeni de cadru social. Nu ar trebui să luăm în considerare omul sau comportamentul său în afara cadrului social. Ce este potrivit pentru Maria acasă nu este la fel de potrivit la școală. Este întotdeauna important să luăm în considerare întregul câmp de acțiune al individului care activează.

Semnificația comportamentului constă în consecințele sale. Toate comportamentele au o motivație specifică în contextul social în care se desfășoară. Trebuie să observăm copilul într-o situație dată pentru a înțelege semnificația comportamentului său. Contextul social este esențial pentru înțelegerea comportamentului.

Străduința socială este principală, nu secundară. Căutarea semnificației și a unui loc în societate sunt obiectivele principale ale fiecărui copil și adult. Indivizii nu pot exista fără interdependența socială. Rolul pe care fiecare individ îl joacă în societate și răspunsul său la stimulii sociali subliniază dezvoltarea personalității sale.

Copilul, întotdeauna trebuie recunoscut nu în izolare, ci ca individ în interacțiune socială. Conflictele ies la iveală din ciocnirile interpersonale și nu din lupta intrapersonală pentru control.

Problemele apar în urma conflictelor cu semenii. De aceea, dacă observăm copilul în interacțiunea cu ceilalți, putem înțelege imediat motivul comportamentului său. Structura nevoilor sale trebuie înțeleasă numai în interdependență cu contextul social.

Interesul social este mai mult decât un sentiment de apartenență; el este conceptul cheie în înțelegerea comportamentului. Interesul social nu are obiective fixate, el este expresia capacității noastre de a oferi și de a primi. Interesul social reflectă atitudinea noastră față de semenii.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Individul cu interes social suficient acceptă responsabilitatea nu numai pentru sine, dar și pentru grupul social de care aparține. Sănătatea mintală și adaptarea necesită creșterea și dezvoltarea interesului social.

Unei persoane bine adaptată îi pasă de semenii ei. Copiii răsfățați sau neglijăți își pot pierde interesul social. Făcând prea mult sau prea puțin pentru copil îi produce acestuia ideea eronată ca nu trebuie să fie îngrijorat de relaționarea prin cooperare. Astfel, cele două erori de educare din partea adultului, răsfățul sau neglijența, pot duce la dezvoltarea unui sentiment de inferioritate și de inadaptare. Încă de la naștere copilul intră în lume și rămâne pentru ceva timp inferior, fiind dependent de adult. El se luptă să depășească aceste sentimente de inferioritate. În mod constant observăm adulți care încearcă să treacă de la inferior la superior în situații sociale date.

TOATE COMPORTAMENTELE AU UN SCOP

Este esențial să recunoaștem scopul comportamentului. Acțiunile și mișcarea individului sunt direcționate de scopuri specifice. Adeseori comportamentul este mai mult sau mai puțin înțeles atâta vreme cât nu știm sau nu recunoaștem scopul. În mod frecvent auzim părinți sau profesori spunând :„, Pur și simplu nu înțeleg de ce Maria face asta, nu are sens”. Asta înseamnă ca nu are sens din punctul de vedere al scopurilor și al țelurilor adultului. Dacă privim din punctul de vedere al scopurilor Mariei, acțiunile sale cu certitudine au sens, și după cum vede ea lucrurile, acesta este singurul său mod de a-și atinge scopul. Un educator experimentat poate determina scopurile copilului din acțiunea sa prezentă și din mișcare. Fiecare copil ne poate spune multe despre sine dacă ne dezvoltăm și utilizăm,, al treilea ochi” și,, a treia ureche”. Cunoscând câte ceva despre scopul unui individ și știind câte ceva despre lumea sa, putem înțelege mișcarea și ce semnifică ea, și ce valoare are aceasta pentru atingerea scopului. Putem vedea toate comportamentele ca făcând parte din mișcarea către scop. Astfel acțiunile unui copil, studiate îndeaproape, ne pot evidenția scopurile sale.

ÎNTELEGHERA COPILULUI

În scopul de a învăța cum să stimulăm copilul să funcționeze într-o manieră utilă și cooperantă, trebuie să știm câte ceva despre mecanismele psihologice implicate. După cum vedem, fiecare comportament al individului are un scop și comportamentul său reprezintă mișcarea spre acel scop. Uneori știm care este scopul acțiunii, alteori nu. Fiecare dintre noi a avut cândva o experiență în urma căreia s-a întrebat :„Ce mă determină să fac asta ? ”Mirarea noastră este justificată. Am acționat după un motiv care stă ascuns conștiinței noastre. La fel este și în cazul copilului. Dacă dorim să ajutăm un copil să-și schimbe direcția, trebuie să înțelegem ce anume îi determină mișcarea. Dacă nu suntem conștienți de ce se ascunde în spatele comportamentului său, avem slabe șanse de a-l schimba. Putem doar să-i inducem să se comporte diferit prin schimbarea motivației. Uneori putem descoperi care este scopul din spatele comportamentului său examinând rezultatele pe care le obține.

DORINTA DE A APARTINE

Copilul este o ființă socială, iar motivația sa cea mai puternică este aceea de a aparține. Prezența sau lipsa securității depinde de sentimentul de apartenență la grup. Acesta este nevoia sa de bază. Tot ceea ce face este îndreptat spre găsirea unui loc. Încă din copilărie el este foarte preocupat să exploreze metodele prin care să devină parte a grupului familial. Din observațiile și succesele sale, el trage o concluzie - neformulată în cuvinte – „Aha ! În felul acesta pot aparține. În felul acesta pot avea o semnificație “. Și-a ales metoda prin care speră să-și atingă scopul de bază. Metoda devine scopul imediat și stă la baza comportamentului său, în alte cuvinte, devine motivație. Astfel putem spune că comportamentul său este direcționat spre scop. Un copil nu este niciodată conștient de motivele din spatele comportamentului său. Dacă îl întrebi de ce bate din picioare, el va fi onest și va spune că nu știe. El acționează în urma unei motivații interioare. El învață din încercare și eroare. El va repeta comportamentele care îi oferă sentimentul că aparține și le va abandona pe cele care îl fac să se simtă lăsat pe dinafară.

Înainte de a discuta despre varietatea de metode de educare a copilului trebuie să înțelegem câte ceva despre copil în general; observațiile, mediul său și poziția sa în familie.

OBSERVAȚIILE COPILULUI

Copiii sunt experți în observarea adulților, dar fac multe greseli în interpretarea a ceea ce observă. Adeseori trag concluzii eronate și aleg moduri greșite prin care să simtă că aparțin.

MEDIUL COPILULUI

Copilul este atent la tot ceea ce mișcă în jurul său. El trage propriile sale concluzii despre ceea ce vede, și este în căutarea unei linii ghid pentru comportamentul său. El petrece cea mai mare parte a primilor ani experimentând și învățând cum să-și controleze corpul. El învață cum să-și miște mâinile și picioarele în coordonare astfel încât să-și schimbe poziția și să apuce ceea ce dorește. El învață cum să-și facă corpul să funcționeze după cum dorește. El învață să vadă și să interpreteze ceea ce vede; să audă, să simtă, să miroase, să guste și să mestece. Pe măsură ce trece timpul, el învață cum să-și folosească inteligenta și cum să îndeplinească sarcinile cu care se confruntă. Prin toate aceste realizări el învață de fapt cum să facă față mediului său. El descoperă abilități și deficiențe. Dacă va întâmpina o dificultate, copilul se va da bătut sau va compensa. Uneori copilul își poate crea o abilitate specială atunci când se confruntă cu o slăbiciune (proces denumit supracompensare).

Bibliografie:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Rudolf Dreikurs, M.D. Si Vicki Soltz, R.N., *Happy Children, A challenge to parents*, ACER, 1995
- Dinkmeyer, Don si Dreikurs, Rudolf. *Encouraging Children to Learn: The Encouragement Process*. Englewood Cliffs, N.J : Prentice – Hall, 1963

REZUMAT

Lucrarea reprezintă o abordare, din punct de vedere adlerian, a elementelor care stau la baza dezvoltării socio-emoționale a copilului din prisma psihologiei individuale. S-au prezentat abordări în dezvoltarea copilului, marcându-se elementele de dezvoltare a personalității. S-a explicat faptul că în psihologia individuală toate comportamentele copilului au o motivație socială și un scop bine definit, precum și înțelegerea copilului în a-și atinge aceste scopuri. Dorința de apartenență, observația copilului, mediul social își lasă amprenta asupra comportamentelor viitoare.

Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES

**Maistru instructor:-Brîndușa Novac,
CSEI „Sf.Andrei” Gura Humorului
-Casandra Buburuzan ,
CSEI „Sf.Andrei” Gura Humorului**

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Promovarea exemplelor de bună practică din domeniul educației și cercetării psiho – pedagogice, cunoașterea și valorificarea metodelor și tehnicilor de îmbunătățire a calității actului educațional.

Totodată, creșterea calității procesului educațional este complet prin dezvoltarea și promovarea potențialului activităților educative extrașcolare ca modalitate complementară de integrare socială și participare activă a tinerilor în comunitate și îmbunătățirea activităților instructiv - educative din învățământ.

Fiecare educator, învățător și profesor din întregul sistem de învățământ, trebuie să fie atât un bun specialist în domeniu, cât și un bun educator. Numai îmbinând aceste două calități, cadrele didactice își vor îndeplini în bune condiții sarcina de înaltă responsabilitate și onoare în formarea tinerei generații. A reveni mereu asupra rolului și funcțiilor profesorului, înseamnă a încorpora noile achiziții ale cercetării pedagogice și a preciza domeniile și direcțiile de competență ale acestuia.

Datorită activităților extrașcolare, putem depista și dezvolta capacitățile creative ale elevilor, aptitudinile, inventivitatea, spiritul de observație, imaginația creatoare, originalitatea, ingenuozitatea și independența gândirii.

Impactul activităților extrașcolare:

- O să ne cunoaștem elevii mai bine, mai aprofundat.
 - Se va întări relația diriginte-elev.
 - Vom experimenta metode alternative de învățare și de educare.
 - Prin organizarea acestei excursii oferim elevilor niște experiențe inedite care pot să-i marcheze atât în viața personală, cât și în școală.
 - După această excursie școlară ne vom întoarce acasă cu o clasă schimbată.
 - Participând cu clasa la acesta excursie ne vom înlesni munca ulterioară în școală.
 - Cunoașterea mai bună între colegi, dezvoltarea solidarității și conlucrării, dezvoltarea unui spirit puternic de echipă.
- „ Pentru a-i înțelege mai bine pe ceilalți și pentru a te face înțeles de alții’

Secretul lucrului în echipă este comunicarea deschisă între membrii grupului: expunerea părerilor, discutarea ideilor, comunicarea exactă a informațiilor. Total diferite de activitățile cu caracter didactic, excursiile și vizitele ajută la dezvoltarea personală a elevului, la asimilarea cunoștințelor într-un mod plăcut și ușor, ele contribuie la lărgirea orizontului, familiarizarea cu frumusețile țării sau chiar ale lumii.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

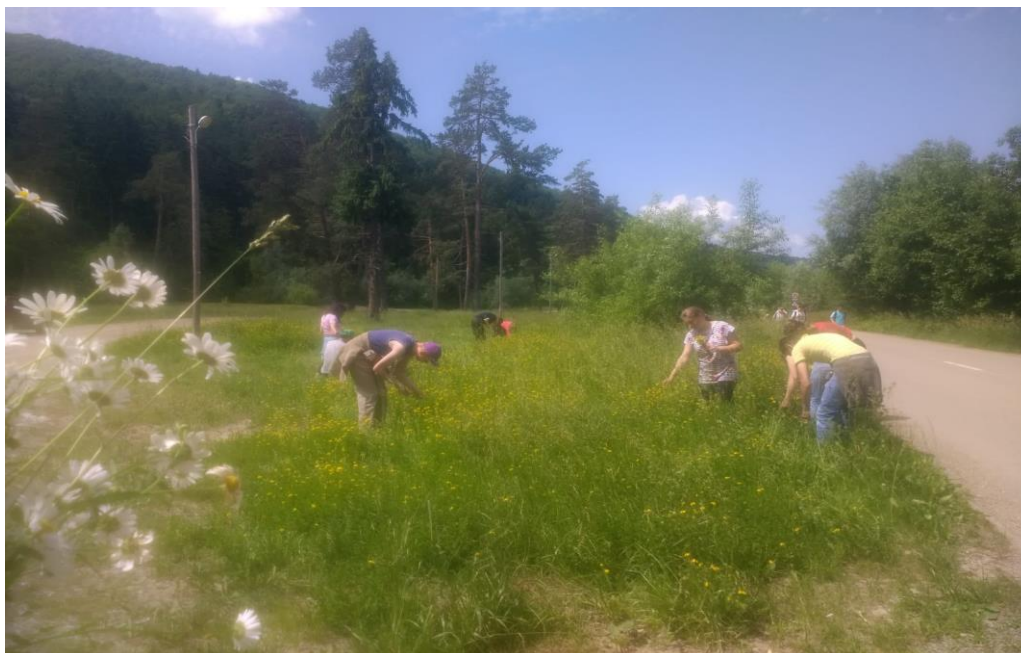
Activitățile extracurriculare vin în completarea procesului de învățământ. Se știe că omul , cât trăiește, învață. A învăța să înveți și a dori să te perfecționezi continuu sunt cerințe ale educației permanente, educație ce integrează toate nivelurile și tipurile de educație, astfel că omul învață să fie el însuși, receptiv la schimbări, capabil să le anticipateze și să se adapteze la ele.

Motivația, alături de inteligență, aptitudini și voință, este una dintre variabilele cele mai importante pentru obținerea performanțelor școlare și profesionale. Motivația este generată de un ansamblu de trebuințe, dorințe, interese, scopuri, sentimente, convingeri, aspirații și idealuri, manifestate în atitudini și acțiuni.

Motivele mai importante ale creației sunt dorința de a cunoaște, de a descoperi și inventa, de a contribui la progresul social, apoi satisfacția descoperirii, dăruirea profesională, nevoia de autorealizare și de prestigiu.

Totodată, activitățile extrașcolare au un rol important în alegerea profesiei. De-a lungul timpului, tinerii își schimbă obștiunile legate de profesia viitoare pe măsură ce evoluează, se dezvoltă intelectual sau afectiv. Ele se schimbă, se fixează sau se corectează pe măsură ce aceștia își cunosc mai bine aptitudinile și își concentrează interesele.

Activitățile extrașcolare sunt nenumarate ,vizite la fabrică și muzee,excursii,culegere de plante medicinale,implicarea elevilor in activități sportive sau de divertisment .

Modelarea, formarea și educația fiecărei persoane cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului. În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

.

Bibliografie:

Constantin Cucoș - Educația estetică, Polirom, 2014

Gabriela Cristea - Pedagogie generală, Ed. Didactică și pedagogică, 2002

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare. Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

INCLUZIUNEA SOCIALĂ

Prof. Sandu Mihaela

Respectarea drepturilor tuturor indivizilor societății este un aspect dezirabil, dar, din păcate, ne confruntăm frecvent cu discriminarea sau cu lipsa respectului pentru statutul apartenențelor la grupurile vulnerabile. Comportamentul ostil al elevilor poartă denumirea de Bullying, făcând referire la intimidarea și terorizarea colegilor mai timizi, introvertiți ori dintr-o familie defavorizată.

Fenomenul nu este întâlnit doar în unitățile școlare, ci și la mass-media, la job ori în cartier. Umilirea colegilor, de multe ori a elevilor cu CES, are ca punct de plecare o anumită slăbiciune a persoanei exploatate. Bullying-ul se opune incluziunii care presupune tocmai excluderea agresiunii fizice și psihice, evitarea excluderii sociale.

Bullying-ul presupune mai multe aspecte: victima, agresorul sau grupul care inițiază umiliința –mobbing-ul, spectatorii-bystanders și prejudiciul provocat de abuzul fizic ori emoțional.

Termenul „bullying” s-ar traduce prin „intimidare”, dar nu se rezumă doar la asta, pornește de la etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri, până la violență fizică. Comportamentul de bullying se face simțit mai ales atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc., iar copii îl învață de la adulți, copii mai mari, televizor. Agresorul pare că nu are empatie pentru un elev cu CES de cele mai multe ori și chiar se bucură că produce durere celorlalți. Dorește să domine și să înjosească, exagerează în situații obișnuite. Agresorul abuzează de putere pentru a-i răni pe ceilalți, deliberat și în mod repetat.

Ceea ce nu conștientizăm este că agresorul a fost la rândul său victimă și perpetuează un comportament jignitor. Există două categorii de oameni: cei care sunt jigniți și depășesc momentul și cei care devin abuzivi la rândul lor. Dorind să obțină atenție și popularitate, ei continuă comportamentul agresiv.

Putem discuta despre bullying fizic, verbal, sexual sau psihic. Manipularea, bârfa, constrângerile, criticile, minciunile, comicul exagerat adresat unei persoane sau unui grup de

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

personae, diferențelor pe care acestea le prezintă (înălțime, greutate, culoarea ochilor, culoarea părului, nivel cognitiv, potențial de învățare, rasă, etnie, religie, dizabilitate, tip de familie, nivel de cultură etc.) constituie comportament de tip bullying, comportament din cauza căruia am avut cu toții de suferit și mai ales, un comportament pe care toți l-am manifestat. Cu toții am jignit și am fost jigniți și ne dorim incluziune socială.

Geniul Albert Einstein considera că: *Lumea nu este amenințată de cei răi, ci de cei care permit răul.*

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

SF. ANDREI GURA HUMORULUI

Nr. 4826 din 21.11.2019

Avizat:

Director prof. Ciocoiu Mihail

PROIECT EDUCATIV DE VOLUNTARIAT

„ACTIVITĂȚI ÎN TIMPUL LIBER”

***PROIECT DESTINAT ELEVILOR CARE IȘI PETREC TIMPUL LIBER ÎN
INTERNATUL ȘCOLII ÎN ZILELE DE SÂMBĂȚĂ ȘI DUMINICĂ***

„Copiii sunt mâinile cu care ne prindem de Rai.”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Henry Ward Beeche

DENUMIREA PROIECTULUI

a) Titlul : „ACTIVITĂȚI ÎN TIMPUL LIBER”

b) Domeniul și tipul de educație în care se încadrează:

Civic – voluntariat

c) Tipul de proiect:

Local - la nivelul școlii

d) Aplicantul

Coordonate de contact:

- Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei”
- Str. Parcului; nr. 1-3, Gura Humorului, 725300, Suceava
- Tel/fax 0230230601, 0230230602, 0230233546
- www.sfandreigh.com

Coordonatori proiect:

- Director- prof. Ciocoiu Mihail
- Prof. Poclitaru Cătălina
- Prof. Mihaila Daniela

e)Echipa de proiect

- Cadrele didactice voluntare implicate în proiect (conform Anexei)

CONTEXT

„Folosirea înțeleaptă a timpului liber este un produs al culturii și al educației” afirma Bertrand Russel.

Activitățile din timpul liber sunt acelea care contribuie la relaxarea individului. De problema definirii conținutului timpului liber s-au ocupat mai mulți sociologi și pedagogi, rezumând rolul acestuia în viața individului la trei funcții majore:

a) regenerarea - refacerea forțelor fizice și spirituale epuizate în timpul îndeplinirii obligațiilor profesionale, familiale și sociale.

b) compensarea – exercitarea insuficienta a capacităților în timpul activităților profesionale

c) dezvoltarea - o funcție ideativă care are rolul de a da individului o anumită orientare în domeniul ideilor

Nu se pune problema instituirii unui nou program de organizare a timpului liber, pe lângă cel al timpului de muncă, învățatură, ci de organizarea unor acțiuni și activități la care elevul să participe cu plăcere și interes, după preferințe și preocupări, opțional în funcție de

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

interesele și aptitudinile pe care le are pentru anumite domenii ale vieții sociale, artistice, culturale și sportive.

Elevul trebuie îndrumat să se obișnuiască cu regimul zilnic, antrenându-se în diferite forme de odihnă activă, recreativă în aer liber. Se va porni de la cunoașterea regimului zilnic al elevului, cu accent pe conștientizarea noțiunii de timp liber, de joc, de excursie, drumeție, emisiuni radio-tv, pentru ca apoi să se facă referire la necesitatea folosirii timpului liber în mijlocul naturii.

Tinerii au nevoie de ajutor pentru a înțelege că timpul liber nu este irosirea vieții cu plăceri minore, ci este un bun prilej de pregătire pentru viață.

Activitățile din afara clasei și a școlii în timpul liber, trebuie să fie altceva decât activitatea didactică, atât în privința conținutului cât și a formei de organizare și metodelor utilizate. Se constată, în ultimii ani că mulți tineri acordă un loc însemnat în cadrul timpului liber, divertismentului, distracțiilor facile-discoțecă/club, plăcerilor minore ce duc la irosirea inutilă a timpului liber.

Este necesar să creăm elevilor posibilități de destindere și repaus, trebuie promovată în timpul liber mai mult educația fizică și cea estetică, vom folosi multiplele activități astfel încât petrecerea timpului liber să fie cât mai atractiv și mai benefic pentru elevii care la fiecare sfârșit de săptămână rămân în unitatea noastră școlară.

DESCRIEREA PROIECTULUI

Scop:

Informarea, educarea și asigurarea accesului elevilor la toate formele de relaxare, destindere și recreere prin joc, activități creative, activități sportive, etc.

Dezvoltarea independenței, autocontrolului, a competitivității și creativității prin valorificarea înțeleaptă, activă și sănătoasă a diverselor momente din timpul liber.

Obiectiv general

Dezvoltarea și diversificarea serviciilor alternative de educație prin oferta proiectului „**Activități în timpul liber**” ce va găzdui elevii în zilele de sâmbătă și duminică, în vederea petrecerii timpului liber în siguranță, în mod util și plăcut.

Obiective

Pentru elevi:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Să cunoască, să participe și să propună activități, culturale, recreative și distractive, de interes pentru ei;
- Să-și aleagă și să utilizeze adecvat accesoriile, obiectele și ustensilele necesare desfășurării unor activități ludice, relaxante;
- Să-și confecționeze, singur sau cu ajutor, anumite obiecte simple necesare desfășurării activităților
- Să-și pună în valoare aptitudinile, capacitățile și deprinderile însușite;
- Să consulte cadrul didactic voluntar sau ceilalți participanți în organizarea sau desfășurarea unor activități, jocuri, întreceri;
- Să recunoască, să transmită și să exprime stări emoționale pozitive/ negative, personale sau ale celorlalți;
- Să interacționeze civilizat și adecvat cu partenerii de activități;
- Să caute soluții împreună pentru situații neașteptate intervenite.

Pentru cadre didactice(voluntari):

- identificarea nevoilor copiilor și a familiilor acestora referitoare la timpul liber;
- planificarea unor activități diverse și interesante pentru copii;
- crearea unor instrumente de lucru, de observare și de evaluare a activităților;
- implicarea în diferite activități intelectuale, culturale, recreative, distractive, sportive, etc.

Grup țintă:

- Direct - 50 elevi din școală (care rămân în internatul școlii în zilele de sâmbătă și duminică)
- Indirect: cadre didactice, părinții, parteneri, voluntari,

Durata:

- 10 luni (pe parcursul anului școlar)

Conținutul proiectului:

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI EDUCATIV:

Locul de desfășurare

- internatul școlii - etajul I și II

Programul activităților:

- 8.00- 14.00
- 14.00-20.00

Exemple de activități:

Cadrele didactice voluntare își pot organiza propriile activități de timp liber sau pot organiza activități din Planul de activități pus la dispoziție de coordonatorii proiectului.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Activitățile efectuate vor fi consemnate în registrul de procese verbale iar cadrele didactice participante vor primi adeverințe și certificate de voluntariat.

Plan de activități

Tipuri de activități

Activități de pregătire pentru viață

- activități de dezvoltare personală
- activități de adaptare la mediul înconjurător
- activități de stimulare a unui comportament sănătos

Ateliere de creație

- activități tematice
- cercuri tematice
- diferite tehnici (Origami, Quilling, împletituri, etc)

Activități sportive care să încurajeze mișcarea și sportul

- pregătire în vederea participării la diverse concursuri și competiții sportive, etc.

Activități de autogospodărire

- activități de organizare a spațiului în care își desfășoară activitatea
- activități culinare și de servire a mesei în cantina școlii.

Exemple de activități / monitorizare activități

1. „Întâlnire cu prietenii timpului liber”- popularizarea în cadru festiv a programului, includerea părinților ca parteneri principali, încheierea de parteneriate. Resp. Balmoș Georgeta
2. „Popas în lumea jucăriilor fericite”- realizarea unor schimburi de jucării între copii în vederea promovării spiritului de negociere. Resp. Poclitaru Cătălina
3. „Hai să ne distrăm cu Toamna”- seară distractivă pentru copii cu, dans, distracție și jocuri.
4. „Mingea jucăușă”- concursuri, ștafete, trasee aplicative în curtea internatului sau pe terenul de sport.
5. „Clownii -prietenii copiilor”- organizarea și desfășurarea unor petreceri la locuri de joacă pentru copii.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

6. „*Start jocurilor de iarnă*”- concurs cu săniuțe pe derdeluș cu acordarea de diplome. – Echipa de proiect
7. „*Incursiune în lumea marionetelor*”- vizionarea unor spectacole de teatru și întâlnire cu păpușari și păpușile lor. Resp Balmoș Georgeta
8. „*Petrecere mare la balul Iernii*”- concurs de dans cu premii pentru copii în vederea încurajării exprimării prin dans și mișcare. Prof. Mihăilă Daniela
9. „*Jocul mâinilor harnice și creative*”- realizarea unor felicitări/obiecte decorative, etc. din materiale diverse utilizând tehnici diferite de lucru. Prof. Poclitaru Cătălina
10. „*E timpul pentru noi jocuri și jucării*” – prezentarea unor mici colecții ale copiilor și părinților în incinta Hanului Domnesc. Prof. Poclitaru C.
11. „*Ceaiul de la ora 5*”- pregătirea și servirea unor ceaiuri simple și sănătoase pentru copii. Simeria M.
12. „*Târgul jocurilor*”- concursuri distractive, de atenție și rapiditate colorate cu divertisment, antren și premii. Balmoș G. Mihăilă D. Poclitaru C.
13. „*Așchiuță alungă plictiseala*”- realizarea unor jucării inedite din materiale deosebite în vederea stimulării creativității și originalității. As. soc. Balmoș Georgeta
14. „*Trenulețul cu jocuri*”- concursuri distractive între copii cu acordarea de diplome și premii.
15. „*Jocuri de copii fericiți*”- concurs de role și biciclete în parcul orașului curtea internatului
16. „*Poienița jocurilor*”- drumeție la pădurea cu jocuri de orientare prin pădure și de mișcare în aer liber Parcul dendrologic Ariniș. Mihăilă Daniela
17. „*Așa îmi place să mă joc!*” - serbare și expoziție de desene cu premii și diplome. A.s Balmoș Georgeta
18. „*Cântece de ieri și de azi*” - audiție muzicală A.s. Balmoș Georgeta
19. „*Învăț să mă autogospodăresc*” - activități de autogospodărire Poclitaru Catalina
20. „*Cinemateca*”- vizionare de filme Balmoș Georgeta, Poclitaru C. Mihăilă D.

Notă: activitățile trebuie să fie relevante ca număr, diversitate, tip etc.

Monitorizarea proiectului

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Va avea loc o monitorizare și revizuire periodică a activităților în scopul îmbunătățirii continue a rezultatelor în acord cu evoluția cerințelor beneficiarilor și ale celorlalte părți interesate și cu modificările intervenite în reglementările aplicabile.

Rezultate:

- implicarea activă a elevilor în activitățile propuse
- valorificarea potențialului creativ al copiilor
- cadrele didactice vor primi adeverințe de participare și certificate de voluntariat
- se vor realiza expoziții cu lucrările elevilor de la secțiunea atelier de creație cu diverse ocazii: Ziua porților deschise, 1 Iunie, 8 Martie, Vis de iarnă, etc.

Diseminarea proiectului

- În Consiliul de administrație
- În Consiliul profesoral
- În presa locală și pe pagina de facebook a școlii

Impactul proiectului

- creșterea gradului de socializare și valorizare a elevilor;
- reducerea procentului fenomenelor antisociale, a abandonului și absenteismului școlar;
- asigurarea șanselor egale de dezvoltare personală;
- ridicarea calității resursei umane din sistemul educațional;
- formarea resursei umane necesare dezvoltării societății cunoașterii;
- transformarea educației în sursă de dezvoltare comunitară.
- Interacțiunea elevilor precum și îmbunătățirea relațiilor personale dintre elevi.

sustenabilitatea proiectului

- Posibilitatea continuării proiectului și în anul școlar 2020 – 2021.

bugetul proiectului

- Surse de finanțare: sponsorizări, fonduri proprii
- Buget: din fonduri proprii.

Parteneri

- Primăria Gura Humorului
- Clubul Copiilor Gura Humorului
- Clubul Școlar Sportiv Gura Humorului
- Fundația Te Aud Romania
- ASCD SF. Andrei Gura Humorului

Anexe

1. Lista cu cadrele didactice voluntare
2. Tipuri de activități
3. Propuneri activități

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

4. Registru procese verbale

Anexa 2.

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

SF. ANDREI GURA HUMORULUI

Avizat:

Director prof. Ciocoiu Mihail

„Activități în timpul liber”

Proiect educativ de voluntariat

Tipuri de Activități

Activități de pregătire pentru viață

- activități de dezvoltare personală
- activități de adaptare la mediul înconjurător
- activități de stimulare a unui comportament sănătos

Ateliere de creație

- activități tematice
- cercuri tematice
- diferite tehnici (Origami, Quilling, împletituri, etc)

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Activități sportive care să încurajeze mișcarea și sportul

-pregătire în vederea participării la diverse concursuri și competiții sportive, etc.

Activități de autogospodărire

- activități de organizare a spațiului în care își desfășoară activitatea

- activități culinare și de servire a mesei în cantina școlii.

Anexa 3

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

SF. ANDREI GURA HUMORULUI

Avizat:

Director

prof. Ciocoiu

Mihail

„Activități în timpul liber”

Proiect educativ de voluntariat

1. „Întâlnire cu prietenii timpului liber”- popularizarea în cadru festiv a programului, includerea părinților ca parteneri principali, încheierea de parteneriate.

2. „Popas în lumea jucăriilor fericite”- realizarea unor schimburi de jucării între copii în vederea promovării spiritului de negociere.

3. „Hai să ne distrăm cu Toamna”- seară distractivă pentru copii cu, dans, distracție și jocuri.

4. „Mingea jucăușă”- concursuri, ștafete, trasee aplicative în curtea internatului sau pe terenul de sport.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

5. „ *Clownii - prietenii copiilor* ”- organizarea și desfășurarea unor petreceri la locuri de joacă pentru copii.
6. „ *Start jocurilor de iarnă* ”- concurs cu săniuțe pe derdeluș cu acordarea de diplome.
7. „ *Incursiune în lumea marionetelor* ”- vizionarea unor spectacole de teatru și întâlnire cu păpușari și păpușile lor.
8. „ *Petrecere mare la balul Iernii* ”- concurs de dans cu premii pentru copii în vederea încurajării exprimării prin dans și mișcare.
9. „ *Jocul mâinilor harnice și creative* ”- realizarea unor felicitări/obiecte decorative, etc. din materiale diverse utilizând tehnici diferite de lucru.
10. „ *E timpul pentru noi jocuri și jucării* ” – prezentarea unor mici colecții ale copiilor și părinților în incinta Hanului Domnesc.
11. „ *Ceaiul de la ora 5* ”- pregătirea și servirea unor ceaiuri simple și sănătoase pentru copii.
12. „ *Târgul jocurilor* ”- concursuri distractive, de atenție și rapiditate colorate cu divertisment, antren și premii.
13. „ *Așchiuță alungă plictiseala* ”- realizarea unor jucării inedite din materiale deosebite în vederea stimulării creativității și originalității.
14. „ *Trenulețul cu jocuri* ”- concursuri distractive între copii cu acordarea de diplome și premii.
15. „ *Jocuri de copii fericiți* ”- concurs de role și biciclete în parcul orașului curtea internatului
16. „ *Poienița jocurilor* ”- drumeție la pădurea cu jocuri de orientare prin pădure și de mișcare în aer liber Parcul dendrologic Ariniș.
17. „ *Așa îmi place să mă joc!* ” - serbare și expoziție de desene cu premii și diplome.
18. „ *Cântece de ieri și de azi* ” - audiție muzicală
19. „ *Învăț să mă autogospodăresc* ” - activități de autogospodărire
20. „ *Cinemateca* ”- vizionare de filme
21. „ *În lumea copilăriei* ” - activități de lectură

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCATIV „FARMECUL COPILĂRIEI”

**Profesor psihopedagogie specială Tatiana Silveșan,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Beclean**

I. TEMA: „FARMECUL COPILĂRIEI”

DOMENIUL DE EDUCAȚIE ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ : Activitate extracurriculară

TIPUL PROIECTULUI : local

ARGUMENT:

Oamenii sunt ființele care nu pot trăi în singurătate fără a face parte dintr-un grup, fie el cât de mic. Din acest motiv, prin acest proiect, dorim să punem accent pe înfiriparea unor noi relații de prietenie și pe însușirea și consolidarea sentimentului de solidaritate.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Școala se cere a fi permanent într-un dialog cu societatea încercând să realizeze legături între nevoile educaționale, resursele intelectuale ale elevilor și perspectivele de dezvoltare ale societății în care trăim.

Viitorul copiilor noștri depinde de modul în care școala, familia și societatea formează personalitatea acestora încă de la vârste fragede, având datoria de a-i îndruma să-și iubească aproapele, de a-i învăța să se bucure de copilărie cu toate frumusețile ei, cu reușitele, darurile mărunte și aprecierile pe care le primim zilnic, prețuind viața și frumosul care ne înconjoară. Astfel, colaborarea între elevii de la cele două instituții școlare este o activitate organizată și conștientă care direcționează spre problemele educative ale tinerilor de azi și de mâine.

II. DESCRIEREA PROIECTULUI:

PARTENERI:

- ❖ Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean reprezentată de prof. înv. Primar Fodor Eugenia
- ❖ Centrul Școlar de Educație Incluzivă Beclean reprezentată de prof. Silveșan Tatiana

COLABORATORI:

- **instr. de educație** Curtușan Claudia
- **asistent social** Huciu Cosmina

GRUPURI ȚINTĂ: 28 elevi din unitățile implicate în parteneriat

BENEFICIARI: cadre didactice, elevi, comunitatea.

DURATA: anul școlar 2019- 2020

SCOP: implicarea elevilor în activități sociale cu caracter ludic, educativ, care oferă șanse egale, posibilități de dezvoltare a spiritului de cooperare și oferă oportunități de integrare socială.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ❖ Relaționarea elevilor cu CES cu elevi de aceeași vârstă din învățământul public;
- ❖ Stabilirea unor relații de prietenie pe termen lung, abordând diferite forme de comunicare;
- ❖ Familiarizarea elevilor cu mediul social din afara școlii;
- ❖ Stimularea activității în grup prin realizarea unor lucrări practice;
- ❖ Realizarea de activități comune, într-un climat psihoafectiv motivant, pentru dezvoltarea personalității elevilor.

III. STRATEGIA PROIECTULUI

Activități propuse:

- ❖ Activitate culturală
- ❖ Activități sportive
- ❖ Activități practice

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- ❖ Activități de voluntariat (donații cărți, rechizite, jucării sau obiecte de îmbrăcăminte)

Modalități de realizare:

- ❖ Organizarea de întâlniri între cadrele didactice implicate, în scop consultativ;
- ❖ Întâlniri ale copiilor din unitățile școlare implicate în vederea unor activități comune;
- ❖ Activități instructiv-educative în cadrul procesului de învățământ realizate în comun la orele de educație plastică, abilități practice, educație muzicală, educație fizică.;
- ❖ Terapie combinată (jocuri de mișcare, muzică, dramatizare).

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

An școlar 2019 – 2020

1. PROIECT

- ❖ Întocmirea documentelor
- ❖ Stabilirea responsabilităților
- ❖ Stabilirea calendarului de activități
- ❖ Prezentarea proiectului, schimb de impresii
- ❖ Realizarea unui pliant al proiectului.
- ❖ Orizont de timp: octombrie/noiembrie 2019

2. „MAGIA IERNII”

- Prezentarea unor colinde și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou
- Confectionarea unor podoabe pentru brad
- Activitate de colectare a unor obiecte de îmbrăcăminte/jucării pentru donarea lor
- Loc de desfășurare: Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean, C.S.E.I Beclean
- Orizont de timp: decembrie 2019-ianuarie 2020

3. „SUNTEM CEI MAI BUNI PRIETENI!”

- ❖ Împărtășirea impresiilor de după vacanța de iarnă
- ❖ Redarea prin desen a activităților comune care îi definesc pe fiecare dintre copii, cât și amprentarea palmelor;
- ❖ „Ofer unui prieten drag, cartea cea mai dragă!” (schimb de cărți între copii, din biblioteca personală).
- ❖ Loc de desfășurare: Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean
- ❖ Orizont de timp: februarie-martie 2020

4. CULORILE COPILĂRIEI

- Desene sau colaje pe tema copilăriei
- Jocuri distractive/sportive
- Vizionarea filmulețelor înregistrate pe tot parcursul desfășurării proiectului
- Evaluarea finală a activităților

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- Loc de desfășurare: Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean
- Orizont de timp: mai-iunie 2020

REZULTATE SCONTATE:

- ❖ formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur;
- ❖ valorificarea și valorizarea eficientă a resursei umane;
- ❖ schimbarea mentalității membrilor comunității în legătură cu statutul, locul și rolul copilului cu dizabilități ;
- ❖ formarea capacității copiilor de a coopera în cadrul unei activități, de a oferi și de a primi sprijin;
- ❖ valorificarea copiilor cu dizabilități pentru a le induce sentimentul de utilitate;
- ❖ implicarea cadrelor didactice în dezvoltarea practicilor de educație incluzivă în școli.

EVALUARE ȘI DISEMINARE:

- ❖ Evaluare formativă în urma fiecărei activități realizate
- ❖ Portofoliul activităților prezentat în comisiile metodice, la sesiuni de comunicări și referate
- ❖ Publicații- articole în revista/ site-ul școlii și reviste de specialitate

Responsabili :

- ❖ prof. Silveșan Tatiana

IMPORTANȚA PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE

prof. Simeria Maria, CSEI „Sf.Andrei” Gura Humorului
prof. Flutur Elena, CSEI „Sf.Andrei” Gura Humorului

În contextul societății contemporane caracterizate prin criza de timp și prin explozia informațională și tehnică, computerul și, implicit, internetul, au devenit fenomene globale a căror înțelegere încă ne depășește. Apreciem, desigur, efectele pozitive, conectivitatea, rapiditatea găsirii răspunsurilor, dar mai greu ne dăm seama de potențialul lor nociv. Copiii și adolescenții pot deveni foarte ușor prizonierii unui dialog virtual, joc sau aplicație, devin dependenți de net, renunță la a mai socializa în mod direct, la jocuri sportive, se însingurează, iar dezvoltarea personalității lor va avea serios de suferit. În plus, se deschid porți de vulnerabilitate fără precedent, de care adulții nu au știut niciodată și nu le percep prea ușor pentru că nu au crescut cu așa ceva. Iată de ce, din ce în ce mai mult, se afirmă că școala și specialiștii săi au un rol esențial în formarea și pregătirea tinerilor pentru viață.

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi. De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Pornind de la citatul celebru al marelui scriitor romantic francez Victor Hugo prin care afirmă că “ **Fiecare copil pe care-l instrui este un OM pe care-l câștigăm** ”, am putea spune că educând, ne propunem formarea unor oameni cu virtuți caracteristice perioadei istorice, căci, a educa - înseamnă "a conduce" deci a îndruma într-un scop anumit.

Educația trebuie să dezvolte copiilor sentimente, ca: respectul și stima față de sine; respectul față de semenii; convingerea că orice comportament își are consecințele sale; rezistență la presiunile sociale (negative). Educația se realizează prin acțiuni specifice. Unele dintre acestea se află în afara sistemului de învățământ, dar este menit să atingă scopurile pedagogice identificabile. De aceea școala nu rămâne indiferentă față de marea bogăție de forme de educație extrașcolară pe care se structurează comunicarea umană contemporană, parteneriatele educaționale fiind una din aceste forme.

În continuare ne-am propus să abordăm forma de parteneriat între școli. Parteneriatul educațional trebuie privit nu doar ca un concept; parteneriatul educațional este o atitudine abordată în sprijinul dezvoltării societății prin prisma educativă și, este, de asemenea, unul dintre cuvintele-cheie ale pedagogiei contemporane, presupunând participare la o acțiune educativă comună, interacțiuni constructive acceptate de către toți partenerii, comunicare eficientă între participanți, acțiuni comune cu respectarea rolului fiecărui participant, interrelaționare. Parteneriatul educațional presupune, de asemenea, unitate de cerințe, de opțiuni, decizii și acțiuni educative, subordonate actului educativ propriu-zis în centrul căruia trebuie să fie copilul.

Copilul nu reprezintă doar viitorul membru al societății ale cărui valori vor fi descoperite peste ani, el reprezintă o valoare socială care trebuie descoperită și prelucrată,

astfel încât, să-i fie respectate caracteristicile individuale și apartenența sa la un anumit mediu socio-cultural. Copilul este purtătorul unor particularități care îl determină să răspundă în mod diferențiat la solicitările mediului. Această amprentă personală se reflectă la nivelul grupului social, îmbogățind-o. Societatea, prin toți reprezentanții săi, este responsabilă de șlefuirea acestor particularități, pentru a le da cea mai valoroasă formă de reîntoarcere în societate. Comunitatea locală, școala, familia, grădinița, reprezintă instituții ale educației. În sprijinul educatorilor specializați vin agenții educaționali, specialiști în probleme educaționale, membrii comunității cu influență în creșterea, educației și dezvoltarea copilului. Toți acești factori exercită influențe educative în pondere diferențiată cantitativ, dar, care se reflectă calitativ în dezvoltarea personalității copilului.

Metodele interactive folosite în cadrul parteneriatului stimulează munca în grup desfășurată de cei implicați în activitate, în cadrul căreia, toți participă cu ceva și nimeni nu pleacă cu nimic. Se obține un câștig atât pentru grup cât și pentru fiecare individ în parte.

Valențele formativ educative ale parteneriatului educațional sunt:

- se descurajează practicile de învățare doar pentru notă; se dezvoltă comunicarea la elevi;
- se asigură o mai bună clarificare a cunoștințelor;
- se asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- se dezvoltă spiritul civic prin faptul că se obține un produs final care reprezintă întregul colectiv;
- se valorifică și se stimulează potențialul creativ și originalitatea elevului;
- se stimulează implicarea activă în sarcină a elevului, acesta fiind mai conștient de responsabilitatea ce și-o asumă.

Reușita parteneriatului nu se datorează în exclusivitate coordonatorilor sau numai participanților, ci este rezultatul muncii fiecărei părți, rezultatul muncii partenerilor care comunică permanent și învață unul de la celălalt. Într-un parteneriat membrii participanți au personalități diferite, studii diferite, competențe și experiențe diferite. Este foarte important ca pentru reușita desfășurării parteneriatului toți să se concentreze asupra scopului propus, să manifeste solidaritate și camaraderie. Partenerii trebuie să înțeleagă că randamentul și calitatea muncii fiecăruia influențează rezultatul final.

Activitatea în parteneriat are nenumărate avantaje, deoarece creează relații de colaborare, clarifică diverse probleme educative, oferă un nou cadru în dezvoltarea personalității elevului. Inițierea diferitelor proiecte de parteneriat educaționale sunt benefice atât pentru elevi, cât și pentru toți factorii implicați: școală, familie, comunitate.

Parteneriatele educative realizate între diferite școli și diferite instituții ajută elevii și cadrele didactice să intre în contact direct cu probleme noi ale societății sau comunității din care fac parte. În referatul de față am dori să vorbim despre parteneriatul dintre școala noastră și Liceul Tehnologic Special Bivolărie **”Obiceiuri și tradiții culinare”**. Prin încheierea acestui parteneriat se urmărește promovarea drepturilor și încurajarea persoanelor cu cerințe educaționale speciale de a deveni membrii activi ai comunităților din care fac parte, implicarea elevilor în activități de grup pentru o mai bună relaționare și crearea spiritului de competitivitate. Elevii de la cele două școli au participat la activități precum: ”Mărțișor tradițional împletit cu fir de mărțișan”, ”Surprise dulci din sacul moșului”, ”Prăjitură cu răvaș de Dragobete”, ”Coșul de Paște”, etc. Ultima activitate ”Produs în Bucovina” s-a desfășurat sub forma unei vizite la ”Superstar Com” Rădăuți când elevii au vizitat pentru prima dată o fabrică de produse din carne, li s-au prezentat drepturile și responsabilitățile angajaților, procesele tehnologice ale diferitelor preparate din carne.

Concluzii.

Parteneriatul educațional tinde să devină un concept central pentru educația de calitate, flexibilă și deschisă pentru rezolvarea problemelor educative. În relația de parteneriat se identifică nevoia cunoașterii, respectării și valorizării diversității. Este vorba de o diversitate umană, a relațiilor, care presupune unicitatea fiecărei ființe umane și multiculturalitatea orientată pentru un singur scop. Parteneriatul educațional se realizează împreună cu actul educațional propriu-zis. El vizează cerințe precum proiectarea, decizia, acțiunea și colaborarea reală dintre instituții, influențe și agenți educaționali.

În concluzie, în societatea actuală este extrem de important rolul școlii în favorizarea relațiilor constructive, în crearea relațiilor pozitive între elevi și semenii lor, în promovarea comportamentului incluziv.

Bibliografie

1. Adina Băran-Pescaru, „Parteneriat în educație”, Ed. Aramis Print, București, 2004.
2. Beznea N. Familia și școala în relația de parteneriat educațional. În: Revista Învățământul primar, 2005.
3. Stahl P.H. Familia și școala. Contribuții la sociologia educației. București: Paideia, 2002.
4. Vâju C. Parteneriatul educațional școală-comunitate. Disponibil la <http://coneliaviju.blogspot.com>

Rezumat

În această lucrare ne-am propus să scoatem în evidență rolul activităților de parteneriat în formarea personalității elevilor, încurajarea elevilor noștri de a deveni membrii activi ai comunităților din care fac parte, implicarea elevilor în activități de grup pentru o mai bună relaționare și crearea spiritului de competitivitate, crearea relațiilor pozitive între elevi, între elevi și profesori și nu în ultimul rând pregătirea lor pentru adevărata viață socială.

Proiectul de parteneriat este o formă modernă și complexă de învățare- evaluare și se bazează pe toate formele de organizare a activităților – individual, pe perechi, pe grupe, frontal – grupele participante devenind o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria formare, cât și la procesul de învățare colectiv. Învățarea bazată pe activități de parteneriat este o abordare instrucțională care angajează elevii într-o investigație bazată pe cooperare-comunicare-colaborare. Copiii află soluțiile problemelor prin: formularea și rezolvarea întrebărilor, dezbateri de idei, proiectarea de planuri sau experimente, comunicarea ideilor și a rezultatelor unii altora, adresarea de noi întrebări, crearea de produse noi, extragerea concluziilor; formularea de predicții. Această abordare de învățare are o eficiență crescută în creșterea motivației copiilor și în stimularea operațiilor superioare ale gândirii.

Dezvoltarea personalității copiilor cu CES prin activități extrașcolare

**Profesor învățământ primar Tășală Rodica
Școala Gimnazială Nr. 2 Marginea, jud. Suceava**

Cerințele educative speciale constituie un concept care definește cerințele specifice față de educație ale copilului, derivate (sau nu) dintr-o deficiență. Cerințele reies din particularitățile individuale de dezvoltare, învățare, relaționare cu mediul social, din experiențele anterioare ale copilului, din problemele sociale și de existență. Educația incluzivă oferă acces tuturor copiilor la educație. Educația incluzivă este educația care include pe toți copiii, indiferent de particularitățile individuale ale fiecăruia (condiție fizică, intelectuală, socială, emoțională sau de altă natură) și care se adresează nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor, adulților care se direcționează în special asupra celor vulnerabili la marginalizare și excludere. Școala trebuie să primească toți copiii. Pentru a putea vorbi de o educație incluzivă în actualul sistem de educație punem accent pe: implicarea, devotamentul și măiestria dascălului și părinților, legătura dintre strategiile de implementare a educației incluzive și optimizarea școlilor și stabilirea unor bune relații între elevii unei astfel de clase. Școala de acest tip este o școală de bază, accesibilă, de calitate și care își îndeplinește sarcina de a se adresa fiecărui copil, de a-i transforma în elev și de a-i valorifica toate abilitățile și deprinderile de bază. Adaptarea trebuie făcută de către școală la nevoile copilului, aceasta însemnând incluziunea. Așadar, școala oferă sprijin educațional fiecărui copil, după nevoile lui, astfel încât acesta să nu se simtă exclus.

Unul din factorii importanți pentru succesul educației incluzive este relația cu familia, implicarea familiei, sprijinul necondiționat și ajutorul acordat în viața școlară, socială.

Educația din școală presupune și activități legate de educația permanentă, în afara activităților obligatorii, curriculare. Activitățile extracurriculare se desfășoară sub atenta îndrumare a cadrului didactic. Scopul activităților extrașcolare este acela de a dezvolta aptitudini speciale, să antreneze elevii în activități cât mai variate și bogate în conținut, să cultive interes pentru activități socio-culturale, să faciliteze integrarea în mediul școlar, să ofere suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, să valorifice talentele personale ale fiecărui copil. Cadrul în care se desfășoară activitățile extrașcolare oferă copiilor să se afirme, să-și dezvolte potențialul intelectual.

Folosirea materialelor din natură în cadrul unor activități practice (la preșcolari și școlarii mici) poate stimula simțul de observație și imaginația creatoare. Materialele din natură oferă inepuizabile modalități de a promova originalitatea în realizarea unor tablouri, machete, peisaje, jucării. Manipulând materialul natural, copiilor li se perfecționează

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

sensibilitatea tactilo-motrică, li se dezvoltă gândirea și deprind abilități independente, creatoare.

Activitățile extrașcolare trebuie să aibă un puternic caracter ludic. Jocul trebuie să primeze: jocuri de mișcare, dramatizarea, întreceri sportive. Jocurile în aer liber contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă. Jocul cu mingea, coarda, zăpada, întreceri cu bicicletele, rolele îi învață pe copii să coopereze, să înțeleagă spiritul de echipă și fair-play-ul, le dezvoltă imaginația și creativitatea, învață să socializeze, negocieze, să consolideze relații de prietenie, să fie responsabili pentru sine, pentru ceilalți și pentru natură.

Ateliere de artă (terapia prin artă- muzică, dans, teatru, actorie, pictură) oferă copiilor mijloace eficiente de a stimula, influența și gestiona emoțiile. Activitățile de acest gen le vor stimula elementele pozitive, funcțiile motorii și senzoriale, le vor îmbunătăți capacitățile de comunicare interrelaționare (copii-copii, copii-adulți), le vor dezvolta capacitățile de exprimare verbală și nonverbală (mișcări, gesturi), le vor crește stima de sine.

Activitățile de protejare a mediului, de ecologizare a unor spații vor spori interesul de cunoaștere a copilului, întreținerea frumuseților naturale, de a stabili interacțiuni între copii, își vor forma și dezvolta sentimente de prețuire față de mediul înconjurător.

Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie modalități de autocunoaștere, spațiul spiritual prin care un copil își poate descoperi propria identitate, rostul în lume. Fiecare persoană are modalități proprii de a se exprima: unii se pot exprima verbal foarte simplu, alții se exprimă cromatic (prin pictură), alții prin dans etc. Orice lucru este posibil în prezența voinței. Ea se poate atinge doar prin existența unei motivații corespunzătoare.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale, excursiile constituie un mod de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru.

Orice activitate extrașcolară elaborată cu un scop precis, cu mijloace materiale clare și care are măcar un rezultat așteptat, poate fi considerată ca având rol terapeutic pentru orice copil, dar mai ales pentru copiii cu CES. Cu ajutorul activităților extrașcolare cu conținut artistic, cultural, spiritual, științific, tehnico-aplicativ, sportiv copiii își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi, abilități cognitive și comportamentale, permițându-le contactul cu realitatea înconjurătoare.

Bibliografie:

A. Gherguț, *Educație incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași, 2016

T. Vrajmaș, *Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale*, Editura Aramis, București, 2001

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Rezumat

Activitățile extrașcolare contribuie la dezvoltarea personalității copilului cu CES printr-o varietate de surse și resurse, dezvoltă aptitudini, comportamente despre lume și viață, antrenează elevii să comunice și să stabilească relații interumane, le facilitează integrarea în mediul școlar fiind puși în valoare tocmai prin talentele și înclinațiile personale. Cadrul în care se pot realiza activitățile îi va ajuta să înțeleagă realitatea înconjurătoare și să se afirme prin participare activă, să se dezvolte intelectual., oferind copiilor încredere în forțele proprii și nevoia de autodepășire.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT

„Căsuța Piticilor”

- UNITATE STRUCTURĂ A LICEULUI TEHNOLOGIC NR. 1

Str. Calea Transilvaniei Nr. 55

Câmpulung Moldovenesc

Tironeac Cătălina Giannina- Liceul Tehnologic Nr.1./ G.P.P., „Căsuța Piticilor”
prof. Năstase Petronela- responsabil CRED Câmpulung Moldovenesc

PROIECT EDUCAȚIONAL

„DIFERIȚI, DAR LA FEL!”

„Omul nu e niciodată atât de mare

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

ca atunci când se lasă în genunchi să ajute un copil.”

Pitagora

DURATA PROIECTULUI: doi ani școlari;

GRUPUL ȚINTĂ:

- copiii cu dizabilități din grădiniță;
- copiii ce provin din medii defavorizate;
- copiii cu devieri comportamentale care manifestă comportamente agresive față de colegi ;
- copiii care înregistrează absențe nemotivate ;
- copiii care au părinții plecați în străinătate sau sunt crescuți de alt membru al familiei;
- copiii și părinții beneficiari ai programelor desfășurate în centrul CRED Câmpulung Moldovenesc;
- cadrele didactice din unitate.

Argument

Civilizația umană parcurge una dintre treptele ei cele mai agitate, determinând schimbări structurale profunde în toate domeniile vieții. Ritmul rapid al schimbărilor a determinat constituirea unei problematice complexe a lumii contemporane. Schimbările politice din Europa centrală și de est, produse în ultimul deceniu, au generat o problemă nouă pentru educație, introducerea în activitățile instructiv-educative a unor teme precum: *drepturile omului și ale copilului, sărăcia și progresul economic, violența și agresivitatea, protejarea copilăriei și a adolescenței etc.*

Conferința Mondială asupra Educației pentru persoane cu Cerințe Speciale, de la Salamanca, precum și Congresul Internațional al Educației Speciale au evidențiat necesitatea asigurării unui nou concept în atingerea obiectivului „Educație pentru toți”. Acest nou cadru vine să întâmpine noile cerințe ale societății:

- fiecare copil are dreptul fundamental la educație ;
- persoanele cu dizabilități trebuie să aibă acces la educație în grădinițele de masă;
- persoanele cu deviații comportamentale trebuie monitorizate;
- orice persoană are dreptul la șanse egale pentru integrarea în structurile societății.

Titlul proiectului : „Diferiți, dar la fel.”

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Tipul proiectului: local

Coordonatorii proiectului:

ed. Tironeac Cătălina Giannina- Liceul Tehnologic Nr.1./ G.P.P., „Căsuța Piticilor”

prof. Năstase Petronela- responsabil CRED Câmpulung Moldovenesc

prof. Flutur Florica- Liceul Tehnologic Nr.1./ G.P.P., „Căsuța Piticilor”

Echipa de proiect:

ed. Bradu Iulietta

ed. Nisioi Cristina

ed. Mihai Anișoara

ed. Răescu Milica

ed. Belei Liliana

prof. Nisioi GrațIELA

ed. Vasile Roxana

Scopul :

- Integrarea copiilor cu dizabilități și a celor provenind din medii defavorizate, în viața preșcolară;
- combaterea abandonului școlar prin reabilitarea socio-comportamentală a elevilor.

Obiective :

1. Integrarea tuturor copiilor de vârstă preșcolară și formarea unei atitudini favorabile față de grădiniță;
2. Identificarea copiilor cu devieri comportamentale și cuprinderea lor într-un program de reabilitare socio-comportamentală;
3. Organizarea unor activități de consiliere în scopul integrării sociale a posibilibilor beneficiari;
4. Depistarea cauzelor care duc la înregistrarea abandonului și efectele imediate resimțite în înregistrarea succesului școlar, analiza complexității problemelor puse de prevenirea, diminuarea și înlăturarea lor;
5. Optimizarea procesului de educație prin antrenarea capacităților și deprinderilor bine dezvoltate ;

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

6. Asigurarea unei bune colaborări a grădiniței cu familia și monitorizarea copiilor ai căror părinți lucrează în străinătate.

Resurse :

- **umane** : prescolari, cadre didactice, părinți , psiholog, logoped, voluntari CRED;
- **materiale** : broșuri , pliante, chestionare, programe de intervenție personalizate, donații, sponsorizări, tombole;
- **de timp**: doi ani școlari;
- **procedurale** : investigația, chestionarul, observarea, explicația, demonstrația, exercițiul practic, lucrul în echipă etc.

Parteneri interni: unități preșcolare care implementează un proiect de același tip;

Parteneri externi: medic școlar Chiriță Leonard, Cabinet psihologic, voluntari;

Activități propuse/ Implementare

1. Etapa de documentare:

- întocmirea evidenței copiilor cu un comportament deviant din grădiniță ;
- analiza situației copiilor cu dizabilități și a celor proveniți din medii defavorizate;
- întocmirea evidenței copiilor care au înregistrat absențe nemotivate;
- încheierea unor acorduri de parteneriat cu medicul școlar, cabinetul de psihologie, CRED Câmpulung, în vederea monitorizării minorilor vizați, posibili beneficiari.

2.Etapa practico-aplicativă

21. Eliminarea fenomenului de agresivitate și violență în cadrul colectivelor de copii

Obiectivele activității:

- desfășurarea unor discuții educative depre fenomenul de agresivitate între colegi;
- respectarea drepturilor copilului prevăzute în Convenția privind drepturile copilului ;

2.2. Integrarea fizică, funcțională și socială a copiilor cu dizabilități

Obiectivele activității:

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

- elaborarea unor proiecte de integrare personalizate în funcție de psihodiagnosticul stabilit prin colaborare cu părinții și alte persoane din anturajul copilului;
- consilierea individuală în scopul integrării acestor copii(cu psihologul);
- evaluarea periodică, regulată, a demersurilor angajate și a acțiunilor realizate în cadrul strategiilor proactive și reactive.

2.3. Înlăturarea absenteismului și lichidarea abandonului școlar

Obiectivele activității :

- urmărirea atentă a copiilor care absentează și descoperirea cauzelor;
- asigurarea unui climat de intercomunicare, de cunoaștere, de înțelegere, de ajutor și de sprijin reciproc;
- asigurarea unui program de recuperare de către educatoare grupei;

2.4. Consiliere de grup în vederea corectării comportamentului- „Respectul de sine și față de ceilalți”

Obiectivele activității:

- promovarea spiritului de echipă;
- încurajarea regulilor prin care se obțin comportamente dezirabile;
- evitarea pedepselor corporale și a violenței verbale;
- valorificarea motivului activității decât jocul motivelor.

2.5. „Grădinița părinților”- colaborarea grădiniței cu familia

Obiectivele activității:

- consilierea părinților implicați ;
- vizite la domiciliu pentru părinții dezinteresați de soarta copiilor lor ;
- parteneriat educațional familie-grădiniță-comunitate.

2.6. Activități extracurriculare :

- a. organizarea unor activități sportive ;
- b. participarea la excursii;
- c. participarea la activități cultural-artistice și concursuri.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Obiectivele activităților:

- asigurarea unui climat afectiv;
- formarea deprinderilor de a lucra în echipă;
- stimularea cooperării și integrarea socială.

Evaluarea activităților proiectului :

- evaluarea globală a capacității reale a copiilor cu dizabilități, a forțelor sale psihice, a coeficientului de educabilitate;
- alcătuirea fișelor psiho-sociale a beneficiarilor proiectului ;
- întocmirea rapoartelor asupra consilierii beneficiarilor.

Impactul proiectului asupra :

Preșcolarilor:

- integrarea copiilor cu dezabilități în grupul gradinitei;
- asistența psihopedagogică și de specialitate ;
- formarea unei atitudini favorabile față de grădiniță;
- formarea unei atitudini civilizate în grădiniță și societate, fără violență și agresivitate.

Cadrelor didactice :

- pregătire psihopedagogică și specifică,
- elaborarea fișelor psiho-sociale și a programelor de intervenție personalizate;
- antrenarea părinților în activități de consiliere.

Instituției: Grădinița va reuși integrarea învățământului special în ansamblul sistemului de învățământ. Activitățile desfășurate vor conduce la înlăturarea absenteismului și lichidarea abandonului școlar și, implicit, la respectarea regulamentului școlar.

Diseminare :

Aplicarea acestei strategii va apropia învățământul românesc de generosul ideal al

„ educației pentru copii- educație pentru fiecare”.

Activitatea proiectului va fi cunoscută prin activitățile metodice ale cadrelor didactice, simpozioane la nivel județean și național, articole în reviste de specialitate.

Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea elevului cu CES

Prof. Țilică Liliana Ștefania
C.S.E.I. "Sf. Andrei" Gura Humorului
Prof. Dascălu Neonila
C.S.E.I. "Sf. Andrei" Gura Humorului

"Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze." (Maria Montessori – "Descoperirea copilului")

Activitățile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității tânărului, asupra performanțelor școlare și asupra integrării sociale în general. Participarea la activități extracurriculare structurate, organizate de școli, spre deosebire de participarea la activități nestructurate se asociază cu rezultate pozitive în ceea ce privește dezvoltarea adolescenților: performanță și rezultate școlare mai bune, coeficienți de abandon școlar mai scăzuți, o stare psihologică mai bună, incluzând un nivel de stimă de sine mai bun, mai puține griji privind viitorul și sentiment redus de izolare socială, un grad mai scăzut de abuz de alcool și droguri.

Școala contemporană, centrată pe elev, are un rol bine precizat în dezvoltarea uriașului potențial intelectual, reprezentat de inteligență și creativitate, care, pus în valoare, va asigura neîntrerupt progresul social-uman. Demersurile educaționale, vizând dezvoltarea personalității elevilor, impun **participarea activă, conștientă și responsabilă** a acestora în propria formare. Diferențierea și individualizarea demersului educativ trebuie să devină un scop și un mijloc în același timp.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru nonformal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. Au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într-un mod plăcut și util, de a transforma într-o sursă educațională, de a cultiva gustul pentru frumos, pentru lectură, vizionarea unor piese de teatru, filme, implicarea în desfășurarea șezătorilor literare, a cercurilor de lectură și creație.

Trebuința de a se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. În cadrul acestor activități se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități

deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii - pregătirea copilului pentru viață.

C. Cucoș menționează că, între activitatea desfășurată de către elevi în cadrul lecțiilor și activitatea desfășurată de ei în afara clasei și a școlii, există deosebiri din punct de vedere al conținutului și al formelor de organizare:

1. Activitatea în afara clasei și extrașcolară are un conținut deosebit de activitatea în cadrul lecțiilor. Desfășurarea lecțiilor și volumul cunoștințelor predate sunt determinate de curriculumul la disciplină, în timp ce conținutul și desfășurarea activităților în afara clasei au conținut flexibil și foarte variat, cuprinzând cunoștințe din domeniul artei, științei, tehnicii, sportului. Totuși nici conținutul acestor activități nu se stabilește în mod întâmplător, ci pe baza anumitor principii.

2. Încadrarea elevilor cu CES în diferite forme ale activității în afara clasei și extrașcolare se face pe baza liberei alegeri, sub îndrumarea cadrelor didactice, care îi pot sugera fiecărui copil ce formă de activitate este mai potrivită pentru interesele și înclinațiile lui.

3. Durata activităților în afara clasei și extrașcolare variază. O lecție are durata fixă de 45 de minute, iar activitățile în afara clasei sau extrașcolare durează de la o jumătate de oră până la două ore.

4. Verificarea, aprecierea și evidența rezultatelor activității în afara clasei și extrașcolare au forme specifice. Verificarea are caracter practic. Spre deosebire de aprecierea făcută în cadrul orelor prin intermediul notelor, ceea ce a făcut elevul în afara orelor de clasă se concretizează prin intermediul calificativelor slab, bine, foarte bine.

5. Activitatea în afara clasei și extrașcolară este propice pentru manifestarea spiritului de independență și a inițiativei elevilor.

6. O altă particularitate a activității extrașcolare o constituie legătura ei cu practica. Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are și valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor.

Diferiți autori trec în revistă marea varietate a activităților extrașcolare și evidențiază faptul că, în timp, tipologia lor a crescut foarte mult: excursii și vizite la muzee, vizionarea de filme sau piese de teatru, vizite la instituții publice, excursii la obiective de interes științific sau comunitar, vizite la alte unități de învățământ, serbări școlare și alte activități artistice, activități sportive, activități literare, activități ce vizează protecția mediului etc.

Prin activitățile la care participă, elevii își însușesc cunoștințe în domeniul științei, tehnicii, literaturii și artei. Participând la acțiuni cu caracter artistic, la manifestări cultural-artistice, vizionând spectacole de teatru și filme la cinematograful, elevii își cultivă dragostea pentru frumos. Organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare respectă anumite condiții: sunt subordonate procesului de învățământ care se desfășoară în clasă; se evită supraîncărcarea elevilor; se desfășoară în colectiv, fiind create și organizate pe principiul liberului consimțământ; la antrenarea elevilor trebuie să se țină seama de particularitățile de vârstă și interesele elevilor, precum și de posibilitățile de realizare pe care le au, fără să fie

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

reținuți de la ore sau pregătirea lecțiilor. Elevii trebuie ajutați să participe la activitățile educative, să se implice afectiv, cu plăcere și bucurie spontană în ceea ce fac.

Așadar, putem menționa că activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și ajutor reciproc între elevi, educă simțul responsabilității și o atitudine justă față de scopurile urmărite. Important este ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor. Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență, pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor cu CES.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate

Bibliografie:

1. Cucos, C., *Pedagogie* (ediția a doua, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002.
2. Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în "Învățământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;
3. Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, București, Aramis, 2000.